

MYROTHECIVM SPAGYRIVM;

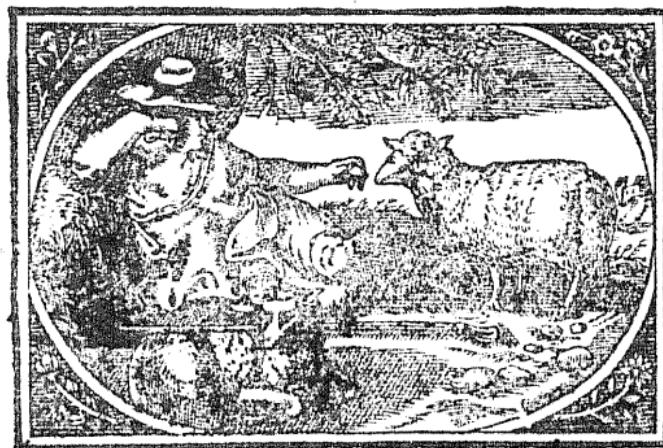
SIVE,

PHARMACOPOEA CHYMICA.

OCCVLTIS NATVRÆ ARCANIS,
ex Hermeticorum Medicorum scrinijs
depromptis abunde illustrata.

Auctore PETRO IOANNE FABRO Castrinotida-
rensi, Doctore Medico ac Philosopho

Monspeliensi.

TOLOSEÆ TECTOSAGVM,

Apud PETRVM BOSC, Bibliopolam.

M. DC. XXVIII.

Cum Privilegio Regis

Digitized by Google

VIRO CLARISSIMO D.
IOAN. DE SENAVX
 IN SUPREMA TOLOSATVM
 Curia Senatori integerrimo.

Ormienti , an vigilanti
 apparere mihi visus est
 Apollo, increpansque me,
 atque tarditatem meam
 sugillans ; Quid, inquit,
 moraris tamdui Philochymicorum pigerri-
 me , rem tuam, meamque , imo publicam ,
 quantum plurimum potes augere. Placet
 nouo quod exstruas templo immorari, id tu
 mihi vino Ægyptiorum, Hermeticorumque
 marmore fabrica, inibi placet noua in ara ,
 nouo in tholo , perfundi, etiam nouo thuris
 odore : illinc placet ut erumpat occultum
 tot seculis naturæ, artisque lumen, morta-
 lium cōmodis, gratieque impendendum. Hac
 ille paucis : sed que animos tamen addide-

re, & morantem concitauere ad fabrilia tractanda, & ad hanc templi molem edificandam, in qua purum ab impuro, venenum ab alimento, sanctum à profano, lucidum ab obscuro, ex lege tamen artis ac naturæ, suo vnumquodque loco composui. Et meritò tibi, **V I R O C L A R I S S I M O,** alumno Palladis, alumno Apollinis, pro foribus ac valuis Apollineæ huius aedis insigne, clarumque nomen esse volui, quia & Apollinem & Palladem amas, tēque amat illi. Me verò quia caluniatorum turba circumstrepet, tu qui in aditu ipso eris, aderis & succurres innocentis omnium saluti, omnium commodiis prōspicienti: & quoniam me diligis, imò quoniam vis & potes, malevolorū in me dicta factaque refelles atque comprimes. Vale, Castronouarry, ad Calendas Iulij, anni 1627.

Tui obseruantissimus seruus

P. IOANNES FABER,
Philochymicus.

MYROTHECII SPAGYRICI,

OCCULTIS NATVRÆ ARCANIS,
ex Hermeticorum Medicorum scrinjis de-
promptis, abunde illustrati,

LIBER PRIMVS.

*De Spagyricæ artis introductione in
Medicam artem.*

CAPUT I.

RTEM compleri & perfici
posse, vnius esso hominis, ita
vt nihil addi possit non solùm
insipientis est concipere, sed
& temeritatis insigne symbo-
lum est tentare, cùm vita bre-
uis sit, vnaquæque verò ars
longa, o^r *Bios θραχις*, n^{on} d^e

*Artes om-
nes imperfe-
ctæ & incō-
plete sunt.*

τέχνη μακρή ex Hippocratis oraculo. Fertur Hip-
pocratem tantum medica valuisse arte vt in ea ni-
hil potissimum ignoraret: at id eximiæ & hyper-

bolicæ laudis est potius, quam debitæ. Tantum quidem potuit Hippocrates in sua arte, ut omnibus sui temporis medicis præcelluerit: tantumque adhuc præcelluit, ut nemo medicorum huc usque culmen suæ perfectionis attigerit. Nihilominus tamen impræsentiarum perquam multa sunt quæ ipsam medicam artem adeò decorant, ut si veterem medicinam recenti æquipares, Medeïibus herbis rugas deposuisse dixeris, & florētissima, & consistenti vigere ætate: quorum tamen omnium, salua tanti viri fama, obliuiosus fuerit Hippocrates: hæc sunt centena medicamentorum genera, quorum benignitate gaudet vniuersa medicinæ facultas, quod sint ægrotantium delicatorum benigne solatium, quæ tamen omnia tépore Hippocratis, ex medicorum incuria in disquirendis naturæ arcanis, & diuersis terræ plagis, ignota erant: Non enim Rheubarbarum amaram adhuc purgauerat bilem, nec Sena acetosum lienis succum, nec dulcem pituitam Agaricum, nec Cassia, nec Saccharum, nec Manna, Pharmacopolarum pixides impleuerant, nec infinitæ herbarum species, nec flosculorum fere myriadum variegatae imagines & icones, hortulos botanicorum illustrarant, & oculos hominum deluserant. Hac jam medica supellestile, in ægrotorum commoditatem, & solatium abundamus, quæ tamen seculo Hippocratis indigebamus. Luxuriabat vndique ellebori, peplij, & colocynthidos seges, ad morborum fere omnium curationem; jam verò benignorum nostrorum medicamentorum dulces halitus, feroce antiquorum medicamentorum impetus adeò depresserunt, ut in mor-

borum curatione, ad guttum gratissimas paratas potiones exhibeant medici, ita ut morbi fere jam sint hominibus delicijs potius quam dolori, quod ratione medicamentorum dulcium cum delicijs currentur. Addam & ego seculi istius medicamentorum fertilitati & copia, Spagyricam artem, quae ab antiquitatis antris euocata, Medicinam adeo decorat, ut eius gratia, summum perfectionis attigisse dicere iam possimus. Purum enim illud, quod centro mixtorum occultatur, quoque solum naturae sedes est, & totius Medicinæ fundamentum, videri nec haberi potest absque Spagyricæ artis adminiculo, cuius solius est, illud purum cognoscere, notum à centro mixtorum extrahere, reiectis extraneis, & extractum ægrotis porrigerere. Viguit hæc ars inter arcana Ægyptiorum, nec nota fuit omnibus, sed sacris, & primogenitis Ægyptiorum, tanquam unicum & indeleibile & incorruptibile familiæ patrimonium, à quo pecuniæ, & thesauri perennè scaturiebant. Floruit tempore Hermetis Trismegisti in Ægypto, circa annum mundi 2434. Deinde à Democrito tempore Hippocratis circa annum mundi 3537. inter arcana Democriti, ab Ægypto in Græcos translata fuit, & ab eodem Democrito, in medicinam introducta. Primus enim inter Græcos distillandi peritus fuit Democritus distillationis autem peritiam didicit in Ægypto. Hippocrates vero et si summus in sua arte, quod Ægyptiorum sacris initiatus non fuisset, quod barbara secreta negligeret, distillandi illam peritiam non nouit. Ideoque inter scripta sua, nullas aquas distillatas reperies. Auri tamen potabilis

Quo tempore viguit Alchimia, & quis primus inter Græcos fuit Alchymista.

Hippocrates curignarus fuerit artis Spagyrica.

8 *Myrothecij Spagyrici,*

rudem aliquā videtur habuisse notitiam, cum lib.
1. de diæta dicat: Aurum operantes tundunt, la-
uant, molli igne liquant, forti autem non con-
flatur; vbi verò elaborarunt, ad omnia vtuntur. His
verbis ænigmaticis auri solutionem chymicam in-
tellexisse videtur. Galenus tamen, et si ignarus spa-
gyricæ artis fuerit, acumine ingenij sui subolfec-
cit nonnulla quæ ad artem spagyricam perti-
nent, quorum si perfectissimè peritus fuisset
Medicinam nobis dedisset auctiorem quam fece-
rit. Libro enim vndecimo, de simpl. medic.
facult. capite vndecimo scribit: quæ tenuium sunt
partium medicamenta, ijs quæ sunt crassiarum
partium, plus habent efficaciæ, etiam si parem
fortita fuerint facultatem, nimirum quia melius
penetrent. Calidam etiam & ætheream vini sub-
stantiam separare summopere desiderauit, eiùsque
separationis adinuenire secretum. Nam tenuissi-
ma illa pars vini efficacissima fuisset ex ipsius-
met ratione & argumento. Nos iam, hæc quæ
non potuit excogitare Galenus, tenemus & sci-
mus, & longè plura, adminiculo spagyricæ artis.

*Medica-
mentorum
Spagyrico-
rum latus.*

Crassa etenim & quæ nullas fere habent
agendi facultates ita attenuamus, vt attenua-
tione, potentissima euadant medicamenta. Quin
& medicamenta ipsa intrinsecè permutantur,
nam Cathartica, sudorifica fiunt; stiptica dia-
retica, & ea cathartica rursus. Et ea quæ tem-
poralem seu annualem habent agendi poten-
tiam, quæ anno peracto & mense suis omnibus
agendi energijs perfunguntur & sterilia fiunt,
in tantam excrescent agendi parentiam, vt nun-
quam fere senescant, sed virili semper polleant

facultate, modò præparationes spagyricas subierint. Hæc omnia tempore Hippocratis hominum ignauia sepulta erant, & ideo Medicina non adeò clarior hisce temporibus vigere potuit, quæm iam viget, et si Apollinem, Aesculapium, & Machaonem, & Hippocratem, & Galenum cantet antiquitas. Si iam hi reuiuiscerent, hisce seculis inuenirent homines thure & laude seipsis digniores, & adhuc posterioribus seculis florebunt alij, omnibus præstantiores.

Vnaquæque éniim ars, & scientia infinita est, *Cur in dies cum ab infinito, nempe Deo originem habeat, scientia no-*
tior fiat.
ideóque in dies Dei benignitate crescit, seu patet eius notitia.

*Quod medicamenta chymica Medicinam decorent.***C A P. I I.**

SVENT qui adeò futili, & inani ludibrio habent medicamenta chymica, & omne quod chymiam sapit, ut à primo limine toruis aspiciant oculis, & fastidiant illico; hos omnes Caput istud ferit & lacinat. Sunt enim canes rabidi quos lumen & splendor Lunæ nostræ offendit & angit, ad quam allatrant & v'lulant, sed eorum irriti sunt v'lulatus, cursus lunæ nostræ non retardatur, nec eius offenditur lumen, quin irradiet Medicinam, ægrotantium solatium, & quieten-

*Defensio
Alchymia.*

*'Medicina
quid.*

*Purum par-
uum in na-
tura.*

qua enim ratione lumen istud obscurari posset, eorū calumniis & inanibus verbis, quod in infimis terrarum antris, diu noctūque perluceat, quod occasum nesciat ullum, sed orientis radij fulgorē semper perlustretur; nescit mortem, et si circa illud, & per totam sui centri circumferentiam mors vigeat. Purum naturæ, medicinæ basis & fundamentum, lumen istud appello, quod lumen omnis sit author, & sit lumen ipsum naturæ: istud Purum Chymia docet, quærerit, & invenit pro summo medicamento & archipanacea custodit: in omnibus naturæ mixtis Purum istud conseruatur, tanquam formæ mixti sedes. At in his omnibus plus est impuri & heterogenei, quam puri illius, de quo est sermo, ideoque qui nullis aliis præparationibus quam naturalibus, purum istud ægrotis porrigunt plus morbo fauent, quam sanitati, quod plus impuri porrigant quam puri. Purum enim natura minimum produxit, copiosum verò & maximum impurum: ex creatoris maledictione in naturam, quæ iam tribulos & spinas hominibus parit, & producit. Datum est homini iudicium & ratio, qua excogitet tribulos illos, & spinas euellere, ut solo naturæ puro gaudear. Quod Purum datū illi erat, ad vitam ad gloriam, ad ornatum, ad delicias, & ad alias vitae suæ amoenitates; Impurum verò propter peccatum suum, ad dolores, ad morbos, & ad alios infinitos humanæ vitae angores. Medicamenta ergo chymica, quia Purum istud naturæ purum putum habent, aut rite præparata non sunt, nec in catalogum medicamentorum referri merentur, si lumen istud naturæ ab omnibus tenebris denu-

datum non contineant) possunt ne cum tali lumine Medicinam obscurare, aut eam ipsam deturpare? vt clamitant nonnulli Medicorum pallio tenus & toga, qui modo digitis, aureis annulis ornatis, & bene curata pectili barba, & cæfarie, & lingua volubili se ægrotis præbeant, & ostentent, nihil aliud curant. Medicamenta non solum subtili indagine, sed etiam summo corporis sudore perquiri possunt: delicatas vobis displicet carbonibus inficere manus, ideo sibilo exploditis id omne, quod sudore & labore improbo paratur: bonum tamen posuere dij sudore parandum, quod solum in Medicina quærendum est, nec per odium rei sciendum, minusve unius in alterum conuitiis exprobrandum. Quin potius omnes conatus, & studium nostrum in laudem Dei, & proximi utilitatem dirigendum est, vt optimis remediis humanam miseriam solemur, & artem experientiis comprobemus, quo in dies Medicina certior & excultior euadat. Ad quem solum scopum collimant chymici omnes, posteritati prodesse cupiunt, vt eorum lucubrationibus, & laboribus, aliquid leuaminis & solaminis habeat, ne in posterum humana corpora tot & tantis crassis potionibus grauentur, quamobrem excogitarunt remedia, quæ parum materiæ, & multum formæ habent, morbis fere cunctis conuenientia, citò, tutò & iucundè purgantia, vt passim in toto hoc volumine manifestissimè experientia comprobabitur.

Chymi-
eus medicus
ad quidver-
gat.

Medicamentum quid sit.

C A P. I I I.

*Medica-
mentū quid
sit.*

A L E N V S primo de simplicibus me-
dicamentorum facult. cap. 1. genera-
liter Medicamentum dicit id omne
quod naturam nostram alterare potest.

Nos verò exactius medicamenti natu-
ram examinando, Galeni definitioni addemus
paucula, quibus medicamenti substantia notior
erit, & similibus construemus verbis : Medicamen-
tum est purum naturæ, quod naturam no-
stram læsam & morbo afflictam alterando succur-
rit & iuuat : si nudis enim & crudis tantum ver-
bis Galeni nihil addamus, Venenum etiam cum
medicamento confundemus. Venenum enim na-
turam nostram alterat & immutat ; at venenum in
peius, medicamentum verò in melius. Neque me-
dicamentum naturæ nostræ contrarium esse de-
bet, nam si esset, morbo esse non posset, cui ta-
men contrariari & aduersari natum est, pariter ac
natura morbo est contraria : vnde medica-
mentum simile naturæ esse debet, & morbo
contrarium, & hoc pacto Hippocratica & Spa-
gyrica axiomata de curatione morborum, quæ
aiunt, Contraria contrariis rite apposita curantur,

*Medica-
mentū mor-
bo contra-
rium esse de-
bet, non na-
ture,*

*Medica-
mentum est
purum na-
ture.*

& Similia similibus conseruantur, nullū habebunt
dissidium, at idem sonabunt. Purum autem natu-
ræ solum esse posse medicamentum asserimus,

quod illud solum sit actionis capax & virtutis; est autem agendi principium propter formam, quam secum continet & fouet, nec vñquam formæ corrumptur & abeunt in chaos naturæ, quamdiu purum naturæ prædominatur impuro, & excrementitio recremento: si verò istud præualeat puro naturæ statim oritur corruptio, vt per corruptionem, excrementsa nimis copiosa separentur & addatur de nouo ex Cœlo & astris descendens purum naturæ, quod veteri & sensili coniungitur & reparat illud, & sic regeneratur, non sub eadem forma quod ex tali corruptione purum, non deueniat ad eundem gradum perfectionis, & puritatis, qui gradus formarum differentiam pariunt & generant.

*Formarum
differentia
quid faciat.*

Quæ differentia sit inter Medicamentum.

Alimentum, & Venenum.

C A P. I V.

 ALIMENTVM est purum naturæ, *Alimentum* quod reparat purum naturæ desperditum, & à calore naturali suo consumptum, vt hac refocillatione & reparatione, ea omnia quæ egent alimento conseruentur, & diutius perdurent. Venenum vero è contra, non est purum illud, de quo esse omnium fit, & conseruatur, sed est impurum & exrementitium quid in mixtis puro contrarium: vnde si purum conseruet, & foueat vitam, *Venenum* *quid.* vene-

num destruet, ac disperdet: unde Venenum definiri potest, id omne quod vitæ fundamentum & basim disperdit & destruit sua contrarietate: vocamus impurum venenum ut clarissimè intelligatur, quod residet & latitat in mixtis venenatis, non omne esse venenum, sed tantum illud ipsum quod puro contrarium est, quod cum semper in quibusdā naturæ mixtis præualeat, ideo illa mixta venena sunt. Quod si præparatione impurum illud auferatur, venena, alexiteria fiunt medicamenta, & cardiaca summa euadunt, quod purum putum illud quod latitabat in mixto veneno impuro contrarium, vitæ sit fomes, & propugnaculum, nec unquam venenari potest, nisi ratione excrementi, quo trugere potest. Id manifestum est in serpentibus ferè omnibus, & venenis tum animalibus, vegetalibus & mineralibus, è quibus omnibus Spagyrici Philosophi, suis præparationibus eliciunt summa medicamenta alexiteria, ut clarum est, ex præparatione Viperarum, ex præparatione Tithymali, Elatiris & Ellebori, ex præparatione Mercurij, Antimonij, Arcenici, & aliorum multorum mineralium, è quibus omnibus mira eliciunt medicamenta Spagyrici.

Medicamentum quod generatione differat ab alimento & veneno.

Medicamentum ergo, medium inter venenum & alimentum, ab his duobus differt: primùm à veneno, quod non noceat naturæ, sed potius læsæ & afflictæ succurrat. Ab alimento, quod quamvis succurrat naturæ, nihilominus tamen succurrendo in eius substantiam reparando non transeat, ut alimentum agere solet. Sunt quidem medicamenta quædam, quæ utriusque naturam, tum alimenti, tum medicamenti participant: at illa medi-

camenta id agunt, quod leuissima sint, & vim omnem suam in expellendo morbo non expendant; at quamprimum naturæ coniuncta sunt ut vñā morbum expellant, ex proxima & fere immediata similitudine quam habent cum natura, conuertuntur in ipsam substantiam naturæ, relictis quibusdam qualitatibus leuissimis morbo contrariis, quibus natura in morbum agit, & si biipsi succurrit: vel natura ita roborata, vi sua innata morbum expellit, vt agere solet magno exercere roborata.

An medicamenta chymica cæteris omnibus sint præstantiora.

C A P. V.

ERTISSIMVM est & luce clarius naturam nihil producere perfectum, & omnibus numeris absolutum. Si maculae ergo & imperfectiones naturæ, arte corrigi possunt, quod Ars perficit, perfectius est eo, quod natura producit: habet enim Ars id omne, quod natura habet, perfectam sumit enim ex ea naturam: & præterea cum perfectum illud naturæ, habeat aliquid manci, ars delet, & aufert, & perfectum illud, quod obscuratum erat vitijs suis & maculis naturalibus, postquam ijs arte denudatum est, perfectius esse videtur. Natura quæcumque producit Medicamenta, siue mitissima sint, siue for-

Medicamen-
ta chy-
mica qua-
ratione cæ-
teris præstet.

tissima, aliquid semper dat illis connatum, quod medicamento contrarium est; in Rheubarbaro id claret, habet enim secum naturam quamdam terrestrem & siccum, quæ medicamento repugnat, eiisque vires retundit, immo destruit. Tenuis enim illa substantia aërea & tamen quæ residet in Rheubarbaro quæ sola vim purgatricem habet, omnino contraria est, alteri substantiæ terrestri, & stipticæ. In elleboro verò, Colocynthide, & scammonea, latet substantia quædam, acris, mordax, pungens & adurens, qua ventriculus & intestina adeò vellicantur, ut ab eorum potu inflammations incurvant vehementes ægroti, quibus aliquando mederi non est possibile medicis, qui ignorant, qualitates illas infringere, & substantiam illam permutare. In Antimonio verò & Mercurio, occultatur cruda quædam substantia, quæ vniuersam corporis œconomiam disturbat, nisi auferatur. Si tamen illæ substantiæ separentur ex his omnibus medicamentis, quæ propter illas ipsas substantias, è pharmacopolarum thecis eliminantur, mira fient naturæ balsama, & purgantia medicamenta, quibus natura solatium capiet ingens, ut in sequentibus Deo dante docebitur. Si ergo nihil naturale ex omni parte beatum sit, & egeat arte, ut perficiatur; aut saltem quod perfectionem impedit & retardat, ab arte deleri necesse est, ut quod perfectum est videri possit, & vires pandere suas, quid impedit, quin medicamenta chymica cæteris omnibus sint præstantiora, cum præter perfectionem quam à natura obtinuerunt, ab arte chymica vindicentur ab omnibus,

*In medicamentis purgantibus
qua lateant substantia
contraria.*

omnibus, quæ perfe^tionem illam obscurare pos-
sunt, ita ut ab his vindicata, perfectiora videantur,
cum nihil contrarium obtineant. Ab his etiam
vindicata, actiones habent fortiores, & efficacio-
res : actiones enim omnes sunt à forma, actionum
præstantia à nobilitate formæ, nobilitas formæ, à
pura & nitida elementorum compositione, qua
tanquam pyxide in inferiori mundo detenta con-
cluditur & conseruatur. At chymia ad id solum
inuenta est, vt separet purum ab impuro, purum
conseruet illæsum. Sic illius puri forma præstan-
tissima erit ex pura elementorum compositione,
& preinde actio erit efficacissima, & consequen-
ter medicamenta similiter erunt præstantissima ;
cum nobilitas à nobilitate & præstantia actionis
dependeat. Addam præterea in medicamentis
chymicis nihil contrarij & aduersi reperiri, vt in
aliis, à quibus communis & vulgaris pharmacopo-
larum methodus, partes viribus aduersis, & con-
trariis præditas separare non potest, nec pura ab
impuris, salutaria à non salutaribus : quis enī
eorum, Arsenicum, Mercuriumque sublimatum
maxima etiam dosi, nullo præbibito antidoto, vt
chymicorum multi faciunt ebibere tentabit? Ita-
que medicamentorum chymicorum excellentiam
propter eorum puritatem, quam chymiae benefi-
cio, pyronomiae legibus, & regulis, sibi vendicant,
cæteris omnibus anteponere non erubescam.

An Medicamenta Chymica fortius alterent Naturam, ac perturbent reliquis alijs.

C A P. V I.

Medicamenta Chymica non perturbant naturam.

NESCIO quo fato factum sit, infinitos ferre Medicos Hippocraticos in id erroris & opinionis deuenisse, vt Medicamenta Chymica, inter deleteria collectione, nescio an id euenerit ex temeraria quadam Antimonij & Mercurij male preparati exhibitione quorumdam chymiculorum, qui omnibus ferè mox bis præcipitatum quemdam Mercurium, & in vitrum fusum & liquatum Antimonium porrigunt & exhibent: quos omnes ex schola Chymicorum eliminandos, imò ex physica chymica omnino detruendos, & in perpetuum exilium relegandos, nec vñquam reuocandos censem. Mercurius etenim & Antimonium, sic preparata, maiorem quam antea possident acrimoniam qua vellunt ventriculum & intestina: nihilominus tamen ex imperita nonnullorum Chymicorum præparatione, hæc medicamenta contemni non debent, nec multò magis alia, non secus ac Bucephalum Alexander non contempsit ex imperitia præfecti equilis, sed ipsemet considerata equi natura, mira arte sine verberibus tractauit equum, & tandem cōscensum ad cutsum admisit, tum calcibus vsus

est, & molliter flexis habenis, equum eduxit & docuit, quem planè tamen nullus adhuc tangere præferitate ausus fuerat: sic dicere possumus de medicamentis Chymicis, si rite non præparentur ferocissima sunt, & naturæ nocent potius quam proflint. Antimonium quidem & Mercurius ut à natura producuntur venena sunt, & deleteria, propter crudum humidum radicale quod habent, quod coquendum est, (non est tamen Antimonium & Mercurius totus crudus & incoctus,) habent partes secum heterogeneas, coctas aliquas, aut saltē minus crudas, quam alias ; alteras vero omnino crudas, quas separare oportet, aut saltem miro pyrōnomiæ artificio ad coctionem quamdam perducere, & sic deleteria non sunt, & tuto offerri possunt infinitis ferè morbis, quibus mederi tantum possunt hæc medicamenta. Quòd si hæc prædicta medicamenta, & alia infinita, quæ ut à natura producuntur, deleteria sunt, arte Chymica possint ita præparari, ut deleteriam illam facultatem amittat, & in benignissima medicamenta, & balsama abeant, qui fieri potest ut fortius alterent naturam, ac perturbent, reliquis aliis naturalibus, quæ nulla alia prævia præparatione porrigitur, quæ secum habent omne quod aliquando deleterium est, & venenum: imò ego ipse anquam testis oculatus asserere possum Spagiricam artem tantum valere, in moderatione, & melioratione medicamentorum ferocissimorum, ut ex ipli venenatissimis naturæ mixtis verum Saccharum & Mel elici possit, quod erit summum naturæ alimentum & condimentum ; nihil enim in rerum natura, reperiri potest, quin incinerari pos-

*Quid in
Antimonio
& Mercurio
separandum
est.*

fit, & in Salem conuerti: ex Sale autem illo puro
 & puto, spiritus elici possunt, qui humiditate su-
 perflua relicta, abeunt in crystallos saccharo &
 melle dulciores. In sequentibus hæc methodus
 clariùs docetur, & manifestum est his omnibus,
 qui spiritum Salis elicere norunt. Quamobrem
 deponant quæso hi omnes, qui existimant medi-
 camenta Chymica deleteria esse, ex animo illam
 opinionem; nam mitissima sunt ut ratio dictat, &
 si rationi credere nolint, experientia ipsa saltem
 coget eos mutare sententiam.

*An in præparatione Medicamentorum Chy-
 micorum Cœliratio sit habenda, & con-
 siderandi Planetarum influxus.*

C A P. VII.

*Cœli agunt
 in inferiora.*

SVPERIORA in inferiora agere
 nemo Philosophorum ambigit, quod
 enim oculis ipsis cernitur, negari nō
 potest; videmus siquidem singulis an-
 nis redeunte ad nos sole plantas
 emortuas, & arbores tabidas & exsuccas reuiuiscere,
 & viridem & succulentam induere pellem,
 quo potissimum tempore plantas & arbores succo
 abundant vitali, quod sole rarefactis terræ poris,
 alimentum copiosius ascendat ad radices plantarum
 & arborum. Nec solum arbores & plantæ,
 aduentum solis persentiscent, sed & animalia
 omnia; veris enim tempore ad prolem excitantur
 potius, quam alio tempore, quod semen eorum eo

tempore potissimum turgeat spiritibus animalibus solis aduentu adauertis. Quin & mineralia etiam solis agnoscunt præsentiam, efflorescunt enim copiosius, & mineralia copiosiores emittunt vapores, veris tempore, quām alio quo quis: hinc certum est omnia tunc temporis radicali turgere succo, ac multo maiori, quām alio quo quis tempore: vnde non ambigendum vlo pacto est, quin collectio medicamentorum tunc temporis plus valeat, quām alio tempore, & præparatio identidem; nam purum quod querimus in mixtis, ut medicinæ seruiat, copiosius est eo tempore quām alio. Addam ego, quod & spiritus volatiles cœlestes, qui è cœlo descendunt in terram, ad conseruationem mixtorum, copiosiores etiam sint, vnde non solum terra, & aqua, turget illis spiritibus, sed etiam aëris, & vniuersum cœli concavum, spiritibus vitalibus abundat: hinc fit ut in præparatione medicamentorum chymicorum, dum à mixtis partes vitales à se inuicem separantur, similia similibus iungantur per sympathiam & amorem, & crescat purum mixti purificandum & præparandum, conuocaris ad se cœli spiritibus vndiquaque vagantibus. At id in genere dictum sit, de præparatione medicamentorum: generaliter enim omnia crescunt veris tempore; at quia diuersa sunt mixta, & singula, singulas habent formas, & proprietates diuersas, diuersaque humida radicalia, quæ peculiari aliquo signo, cœlesti subiiciuntur, quod cum tali humido radicali habeat sympathiam, & connexionem quandam, qua humidum particulare mixtorum crescit & viget, modo signum suum cœleste supra horizontem luceat,

Omnia vero spiritibus abundant.

& benignissimis fruatur solis aspectibus: quapropter, ad debitam & exactam mixtorum chymicè præparationem, non solum ver expectandum est, sed particularis & peculiaris planetarum & stellarum ortus contemplandus est; & potissimum ortus, & occasus planetarum qui sympathiam & connexionem naturalem habent cum mixtis præparandis: exempli gratia, nunquam ferrum præparandum erit, ut ex eo crocum, oleum, tincturam, salem facias, quin Mars planeta supra horizontem cum sole colluceat, & illius benignissimis fruatur aspectibus & sint ambo si fieri potest in domo Leonis, vel Arietis. Sic & plumbum, nisi cum Saturno, Sol connectatur in Aquario, vel Capricorno, supra horizontem: nec ex stanno vllam essentiam extrahere, nisi cum Iupiter Soli connectatur in Pisibus vel Sagittario: & sic de reliquis omnibus quorum dum de particulari agemus methodo, clarissimè id docebimus; sic enim extracta, essentiæ, magisteria, & arcana chymica, stupenda erunt; virtutem siquidem fortissimam tunc temporis acquirunt.

*De Magisterijs animalium, & primo de
essentia sanguinis humani.*

C A P . V I I I .

Sanguinis
arcuum.

O L L I G A T V R sanguis humanus ex Adolescentibus sanis, florido viuidoque colore præditis, & quadratae statuæ hominibus, Mercurio supra hori-

zontem cōiuncto cum Sole, in Geminis, vel Virgine, quod solet potissimum contingere intra menses Maij & Augusti, singulis annis, ut ex ephemericibus clarum erit cuiuslibet rimanti. Colligatur autem maxima in quantitate in vasis argenteis, aureis, vel saltem vitreis, & custodiatur in umbra cooperatus, ne puluere fōrdido, & festucis contaminetur, donec concrescat, & serosum humorem omnem per se evomuerit, quem per inclinacionem ejus, & à sanguine concreto separabis. Huius sanguinis concreti, & à seroso humore separati, accipe libras saltem quinque, quas citò permiscebis cum libris decem optimi spiritus vini à phlegmate puri, & simul coniunges in phiala vitrea fortissima, mouendo & agitando materias, diluatur sanguis, & perquam optimè permisceatur spiritui vini. Hanc materiam optimè clausam in balneo tepido, aut eineribus tepidis digere per quatuor aut sex dies, donec spiritus perquam optimè tingatur, & sanguis sit omni ex parte dissolutus: Cae ne in digestione calor inualescat supra naturalem calorem, quia tunc temporis sanguis coqueretur, & concresceret magis, nec dissolueretur. Dum dissolutus est sanguis, superpone phialæ caput alembici, & distilla lentissimo igne, & separa spiritum vini, donec guttæ stillantes incipiāt lactescere: tunc temporis vas recipiens mutando, ignem pedentim augebis, donec cesset distillatio, qua cessata ignem iterum multiplicabis, ut Sal niue candidior ad caput alembici confundat: hunc Salem custodies & aquæ lactescenti prius egressæ coniunges. Feces deinde residuas fortissimo combures igne tamdiu donec albescat.

Ex his Salem elicies cum vini phlegmate pu-
ro & nitido ter aut quater distillato, sequenti
methodo: Accipe has feces calcinatione albe-
factas, & his superpone phlegmatis vini maxi-
mam quantitatem & in catino argenteo vel
stanneo bulliant (caue ne in cupreo) per ho-
ram: bullitione peracta & aqua frigefacta, impone
phialæ, ut feces decidant omnes in fundo: deinde
per inclinationem quod clarum erit effunde in
alembicum & distilla, ad siccitatem usque: Salem
iterum violentissimo calcina igne, & solue ut
prius, & congela, & opus simile reitera, donec
summopere nitescat Sal, & purus putus, & clarus
sit valde. Hunc Salem phialæ impositum optimè
obturaræ, reuerberabis in furno reuerberij, per
quindecim dies, aut plus, donec colorem rubeum
acquisuerit: hunc Salem benedictum, coloratum,
& tinctum dissolute in spiritu vini, quem separasti
à tuo primo sanguine, dum sanguis cum eo dige-
rebatur, & ponatur simul in digestione lentissima,
donec perquam optimè tingatur spiritus vini:
tinctum spiritum vini, clarum & nitidum per in-
clinationem effundes in alembicum, & in balneo
lentissimo igne distillabis, donec cesset distillatio:
tincturæ deinde quæ in fundo remansit, adde
Salem volatilem sanguinis quem coniunxisti cum
aqua lactescente quam custodiendam præcepi.
Sit autem Sal iste, & aqua lactescens septima di-
stillatione purificata, antequam coniungantur:
coniuncta simul deinde circulentur lentissimo
igne, & singulis octo diebus superposito capiti
alembici vase circulatorio, separetur quicquid
aquosum extrahi poterit, quod est referuandum

pro summo arcano, in omnibus affectionibus oculorum: dum aquosum istud omne erit separatum, quod in fundo remanet custodiendum est, pro summo sanguinis arcano, & quinta essentia. Potest etiam breuius, sed non efficacius parari hoc arcanum, si Sal volatile sanguinis purum putum separetur per sublimationem à sanguine, & in lentissimo igne ouo vitro, optime clauso fixetur, donec colorem tubum acquirat.

Vires & Visci Arcani Sanguinis.

1. Balsamum est summum & vires naturalis balsami longe superat, tum in conseruandis à corruptione corporibus, tum in sanandis vulneribus cuiuscumque generis, tum in curandis ulceribus quibuscum, intrinsecè sumptum, & extrinsecè admotum.
2. Aduersus pestilentem auram, dum omnia fere remedia negligit fortissima pestis, summo pere efficax, & præseruatuum.
3. Lepram incipientem sùlque déque tollit: antiquam verò mitigat eiùque ferociam reprimit, adeò ut vita longiori fruantur leptosi, arcano prædicto vtentes.
4. Paralysin & omnes neruorum affectiones extrinsecè admotum, & intrinsecè sumptum certissimè curat.
5. Podagram, quamcumque Arthritidem illico, & quam citissimè lenit, & frequenti vstu tutissimè sanat, & iucundè.
6. Hectieis, phthisicis, catharrofis & tussientibus, sumnum est, sanitatis asylum.

*Vires arcana
ni sanguini-*

7. Hemicraniam, & quemcumque capitis dolorem frequens eius usus tandem disperdit.
 8. Quartanam, & omnem melancholiæ speciem curat.
 9. Intellectum & omnes sensus acuit.
 10. Senectutem fortissima iuuentutis conseruatione, prohibet: canitatem retardat.
 11. Vulnera & ulcera interiora, & exteriora brevissimo conglutinat tempore.
 12. Omnibus demum morbis accommodatur, & vires æmulatur fixi vitalis spiritus, ex centro terræ deprompti, quæm antiqui omnes Philosophi vitæ nostræ verum & unicum propugnaculum dixerunt, & aurum Dei, quo veitur Deus ut omnia redimat à morte & annihilatione. Uetus arcani sanguinis, sumitur cum aquis cinnamomi, anisi in iusculis, cum theriaca tempore pestis, ad quantitatem 3.j. ieuno ventriculo.
-

De quinta essentia Cranij humani.

C A P. IX.

Arcanum
crani humani.

V M A T V R Cranium humanum sepulturæ non datum, eò quod Sal terræ his sepultus cranijs illico coniungitur. Et caro dum resolutur per corruptionem in Salem abit qui ossa penetrat, & sali ossis conue-

Etitur, aut si longius ambo permaneant corrumpitur tandem cranium, & dissoluitur in corruptione, quia sal tum internus, tum externus corrodit illud, & dissoluunt. Sumatur ergo Cranium, quod diu noctuque cœli aperti, & Iouis frigidi iniurijs expositum est. Contundatur in frustula & olla nouæ non vitreatæ imponatur, cooperiatur suo tegumento, & comburatur fortissimo igne, donec optimè candescat. Calix istius Cranij adhuc igne candens proiectatur in aquam Pæoniæ, aut florum Tiliæ arboris, aut in phlegma vini depuratum, & ter saltem distillatum, cui dissolutum sit parum salis vitrioli secundum artem, & methodum nostram inferius suo Capite, tertij libri relatam: deinde auferatur & iterum plusquam fortissimo igne comburatur & calcinetur, & candens adhuc proiectatur in eandem aquam & simul per sesquihoram bulliant in catino stanneo, aut argenteo. Bullitione frigida facta, aquam impones vitro vasī vt feces seponat. His sepositis, aquā clarissimam & limpidam factam, per inclinationem in catinum stanneum aut argenteū, aut vitreum alembicum effundes, ad euaporandum quicquid erit humiditatis. Sal in fundo remanens calcinabitur fortissimo igne in tigillo forti, & adhuc calens & candens proiectetur in aquas supradictas: iteretur opus donec sal ad summam deuenerit puritatem & nitorem, quod in septima saltem calcinatione continget: habitu huic sali puro & nitido coniunge spiritum dulcem vitrioli (fit autem dulcis si eum rectifices cum spiritu vini optimo, & à phlegmate puro) & serua in vase vitro perquam optimè clauso, aut si distilles su-

28 *Myrothecij Spagyrici,*
per limaturam ferri ter aut quater , aut super co-
ralla rubea.

Vires essentiae Cranij humani, & Iffus.

*Vires &
vifus arca-
ni crani
humani.*

1. Mirum & stupendum arcanum est , contra inueteratas, & recentes epilepsias , per idio-pathiam capitis , & communicationem aliarum partium inferarum, vapores sursum fermentium contractas.
2. Hemicraniam & vertiginem curat , ex qua-cumque causa ortum habeant.
3. Omnes sensus tum externos , & internos acuit.
4. Membrorum tremori succurrit, & convulsio-num omnium speciebus.
5. Passionibus tandem omnibus capitis, tum frigidis, tum calidis, occulta quadam proprietate medetur.

Sumitur manè, jeiuno stomacho, cum optimo vini spiritu, & noctu eundo cubitum, modò digestio peracta sit, hoc est tribus horis à cibo sumpto.

De quinta essentia ossium humanorum.

C A P . X.

*Arcanum
ossium hu-
manorum.*

V M A N T V R offa humana, quæ per annum saltem terræ absconsa non erunt, abstergantur à puluere, & vi-no perquām optimo madefiant in frustula contusa, per octo dies. Deinde ex his distilletur oleum per descensum, quod

septima distillatione per retortam erit rectificandum, ut penetrandi summam acquirat potentiam: feces seu caput mortuum, quod remanet in distillatione per descensum, fortissimo combures igne, & ex calce illius elicies Salem cum aqua ebuli. Purificatus hic sal nitidus & purus, coniungendus est cum oleo suo, & incorporandus, quod faciliter fieri, modò Sal nitidus sit, & oleum summopere depuratum. Hæc autem coniunctio si fieri potest ad maiorem efficaciam facienda est, dum Sol arietem ingreditur, quod fit vigesima prima die Martij, vniuersaliumque anni, similisque coniunctio obseruanda erit in Sale crani humani cum spiritu vitrioli dulci. Tunc enim temporis partes omnes solidæ corporis humani succulentiores sunt, & plus humidi habent radicalis, quam alio quoquis tempore: addam quod capiti Aries prædominationem quandam, & irradiationem vim inferentem habeat, & cum à capite, saltem à cranio, ossa omnia habeant originem, siquidem spinæ dorsi connectuntur, & spina capiti: ex consequenti Aries etiam omnibus ossibus vim inferet, & potissimum dum Soli coniungitur.

Vires & usus essentiae ossium humanorum.

Non datur in rerum natura potentius medicamentum ne dicam balsamum prædicto, ad curandos & sedandos quoescumque dolores arthriticos: cariem etiam citissime tollit & omne ossum vitium corrigit. Applicatur autem tepide balsami more cum gossipio partibus affectis: ad curandam autem arthritidem, purgandum erit corpus

*Vires arcu-
ni ossium hu-
manorum.*

prius ter aut quater, pillulis ex Mercurio Spagyricè præparato, cum quibusdam granis extracti ellebori, & tunc temporis mirandos videbis effetus.

De quinta essentia humana carnis.

C A P. XI.

*Arcanum
humanae
carnis.*

Æc essentia mira est, & æquiualeat arcano sanguinis, sed pauci sunt qui eius rectam & debitam sciant præparatio nem. Theriaca est summa, & præualet omnibus Theriacis, & serpentum omnium carnibus, quocumque modo præparatis: Similia enim similibus congaudent & conseruantur, modò illa quæ conseruandis corporibus destinantur, incorrupra sint: incorrupta autem fit humana caro, sequenti methodo. Sumatur caro humana, Adolescentis hominis vio lenta morte, ex iustitia perempti; laudati sanguinis, & quadratae staturæ si fieri potest, Sole Virginem ingrediente ad quantitatem librarum faltem trium, ex erure, lumbis, aut natibus, proiiciatur in optimum, & ab omni phlegmate depuratum vini spiritum, quem Alchool vini dicunt spagyrici, ut vini spiritus supernatet illi, ad tres aut quatuor digitos, & maneant simul in vase vitro optimè clauso per tres aut quatuor dies. Deinde auferatur caro, & irroretur in catino vitro frequentissimè spiritu salis ab omni phlegmate depurati. Catinus verò conseruetur aper tus in umbra, in loco ubi puluis, nec aliae festucæ,

carnem inficere possint : dum autem caro maximum spiritus salis copiam ebiberit perquam optimè desiccandam permittes in eadem umbra & simili catino, versata semper vndiquaque carne : hæc caro sic condita summum est humanæ naturæ solarium & vitæ suæ propugnaculum. Reseruari potest in conseruis vitreis ad usus suos ; nihilominus tamen potest adhuc efficacius preparari, & in quintam essentiam redigi hac methodo. Sumatur huius carnis sic conditæ lib. j. & in puluerem redigatur, puluis hic infundatur in perquam optimo vini alchoole, in eo scilicet, quod per circulationem fragrantissimum odorem adeptum est, & maneant in digestione lentissima balnei per quindecim dies, donec tingatur in colorem sanguinis spiritus vini. Tinctum effunde per inclinationem in aliud vas vitreum circulatorium, & clausis optimè omnibus iuncturis digere circulando, per octo dies, lentissimo igne, donec feces deposuerit omnes: tinctura iterum effusa in aliud vas quod optimè claudes, feces quæ in fundo remanent prioribus fecibus coniunge, & bulliente balneo distilla ex his quicquid poterit humiditatis, illudque humidum Tincturæ priori coniunge : feces deinde combure, & violentissimo calcina igne, donec albescant; & ex his, cum aqua cardui benedicti, aut florum tiliæ arboris, aut florum lilij conuallij extrahe salem, quem calcinationibus, solutionibus, filtrationibus, & coagulationibus saepius iteratis, in candidissimum reduces saccharum, quod coniunges priori tincturæ. Et ex hac tinctura lentissimo calore balnei extrahes humidum

aliquid, donec tintura spissitudinem mellis acquisuerit, quæ in vasis aureis digna est conseruari, propter stupendas in sanitate conseruanda virtutes, & in morbis quibusque pellendis.

Vires & usus quintæ essentie humanae carnis.

Vires humanae carnis preparatae. Virtutes huius arcani reticeri merentur, quod tot tantæque sint, ut in earum enumeratione, hyperboles suspicionem adferat lectoribus: dicam tamen omnibus morbis accommodari, & Principes omnes, & Reges eo vti debere ad longissimæ beatæque vitæ usum.

Sumitur singulis matutinis horis, iejuno stomacho, in iuscule pulli, vel sorbili ouo, ad quantitatem trium, aut quatuor granorum.

De quinta essentia urinae hominis.

C A P. XII.

*Arsanum
urinae.*

URINA HOMINIS sit reiectaneum excrementum, quod facultas excretrix hominum, tanquam quid inutile, immo & nocuum corpori humano reiectiat; nihilominus tamen experientia quotidiana compertum habemus scabiem & vlcera quædam cutanea leuiusculla, sola urinæ lotione curata & persanata fuisse. Quod spagyricis Philosophis indicauit, omnem urinæ substantiam excrementitiam non esse; quam-

uis à natura vt excrementitia ejiciatur ; non enim ita prudens & auara est natura , vt solum excrementum à corpore deponat : bonum enim cum malo connectum , ex impotentia separationis , foras quotidie detrudit , imo aliquando bonum purum , vt in effloridi sanguinis crisi contingit excrementitia ergò non est tota vrinæ substantia , sed in ea latitat aliquid puri , quod purum putum extractum , mirum est naturæ balsamum ad curationem vulnerum & ulcerum omnium , tum extenorū , tum internorum extrahetur verò illud purum sequenti methodo . Sumatur vrina hominis sani , cuiuscumque sit ætatis modo non decrepitæ , Sole & Iove in Piscibus existentibus , & colligatur maxima in quantitate , ad libras circiter viginti . His adde ad celcriorem putrefactionem spiritus vini libras quinque , impotatur simul in vase vitro optimè clauso ad putrefactionem in fimo calido per mensem donec nigrescat per quam optimè vrina , deinde distilla lentissimo igne vt separetur spiritus vini , quem cognosces strijs distillantibus in Capite alembici , dum cessant prædictæ strix , muta recipiens , & collige phlegma vrinæ , donec fumi albi apparuérint in capitello alembici , & in salem albissimum congelati fuerint . Hic Sal separa à capitello alembici , & custodi in vitro vase optimè clauso feces combure fortissimo igne , & calcina tandiù , donec albescant cineres , ex his deinde salē extrahe phlegmate proprio suo si vis , aut phlegmate vini , & calcina tandiù , & solue & congela , & iterum calcina solue & congela , donec sal albissimus sit , & purus ab omni fœculento excre-

mento; hunc salem priori coniunge, & adde his tertiam partem ponderis sui, vini spiritus, ab omni phlegmate vindicati, & serua, poterit etiam loco vini spiritus addi spiritus therebentiae rectificati, & seruari.

Vires & usus essentia urinæ humane.

*Vires arcu-
ni urina &
usus.*

1. Calculum renum vesicæque rumpit, & atten-
rit, earumque partium ulcera breuissimo
conglutinat tempore.

2. Genorrhœam virulentam citissimè sanat, si
cum eo granum unum aut alterum cam-
phoræ dissoluas.
3. Vulnera ulceraque externa, eo peruncta ad
eicatricem perducit.
4. Difficultatem meiendi quamcumque cum
spiritu therebentinæ citissimè tollit.
5. Putrefactioni internæ resistit, necat vermes,
& à febribus putridis præseruat.
6. Tempore pestis, summum est contagionis
præseruatuum.
7. Tumoribus applicatum tepide cum linteolis
aut gossipio, ad maturitatem perducit.

Sumitur in aqua cinnamomi ad quantitatem
granorum decem usque ad duodecim. mane ie-
juno stomacho, & post potum deambulandum
est si fieri potest. Eo enim modo purgat mitissi-
mè, & urinas excitat.

Hæc sunt, amice Lector, quæ ex homine pos-
sunt extrahi, quæ tanta sunt ut sufficient medi-
co, ad curationem omnium morborum. Nequ-
mirum est cum homo sit Microcosmus, & to

tius orbis compendium, in eo latitant virtutes totius mundi, nec eget ipse alijs, quam se ipso, vnde prudentissimum fuit illud oraculum γνῶτι σε αὐτὸν. Sunt qui laudant quintam essentiam stercoris humani, laudatque Galenus i. libro de simplicibus medicamentorum facultatibus, stercus humanum peculiari suo capite, ad tumores aliquos gutturis mortiferos resoluendos, &c. pro arcano sui temporis enumierat, sed essentia vrinæ humanæ vices aget illius, & quidem præstantiores, & delicatis hominibus non erit fastidio.

De quinta essentia Cerui.

C A P. XVII.

V M E N D V M est caput Cerui, qui cornua recentia & valde teneta habeat, & vetera deposuerit, hoc caput pelle deposita, vna cum cornibus, in frustula conscindendum est, & cum æquali quantitate sanguinis Cerui vitro yasi imponendum, & sumo equino calido putrefaciendum per mensem integrum, Sole & Mercurio, in Leone existentibus. Peracto mense putrefactionis, distillandum erit omne in balneo mariæ, aut in cineribus tepidis lentissimo igne. Ut si quid est spiritus separetur à phlegmate & aquoso humore. Quod cognosces in distillatione, si strias emitunt vapores, qui sursum ascendunt,

Arcanum
Cerui.

& in liquidum humorem in capitello alembici conuertuntur, euanescentibus strijs mutandum est vas recipiens, & colligendum phlegma, donec spiritus albi & spissi descendant. Tunc enim temporis permutandum iterum est vas, & aqua lactescens quæ egreditur seorsim colligenda est, & ignis augendus pedetentim, donec omnis aqua alba egressa sit. Tunc iterum etiam augendus est ignis, ut sal sublimetur albus, & nitidus, qui lateribus capitelli alembici adhærebit, non secus, ac sal vrinæ, hic sal per quam optimè custodiendus est vitro vasi optimè clauso: Spiritus vero, & aqua lactescens simul coniungendi sunt, & septem vicibus per distillationem purificandi. Deinde coniungendi sunt cum sale volatili, & iterum septem vicibus distillandi, mutato singulis vicibus alembico, aut saltem bene absterto priori, feces vero prioris distillationis alcinandæ sunt fortissimo igne, & tanto, ut calbescant. Ex his deinde cineribus albefactis extrahendus est Sal, purificandus iteratis calcinacionibus, filtrationibus, & solutionibus, ultima purificatione, hoc est, donec nullas in solutione emitat feces, nec ullo pacto turbet aquam quæ Salem soluit. Hic Sal deinde purus nitidusque factus coniungendus est cum prioribus effentiis, Sale volatili scilicet aqua lactescenti, & spiritu, & tandem inuicem circulandi, donec inuicem coniungantur, nexus indissolubili.

*Vires & Virtus essentia Cerni.**Vires &*

I. Hoc arcanum est Epilepsia Rixotomon, radi-

citùs enim tollit quancumque Epilepsiam.

*Uſus aroni
ni Cerui.*

2. Omnibus Maniæ speciebus succurrit & medetur.
3. Dolorem capitis inueteratum tollit & vertiginem curat.
4. In prolonganda vita, eaque sana conseruanda, æque efficax ac arcanum sanguinis cuius vires æmulatur.

Sumitur ad quantitatem usque ad 3. j. in iuſculis in ouo forbili, in aqua cinnamomi stillitia, aut florum Tiliæ arboris pro Epilepsia.

De quinta effentia Vipera.

CAP. XII.

VISCERATAE Viperæ, capite caudaque abſcissis, cuteque depoſita, minutim incindendæ ſunt, & vafi vitreo imponendæ, cum ſpiritu ſalis, ad eminentiam quatuor digitorum Sole exiſtente eum Mercurio in domo Gemini & in ſolandæ per quindecim dies. Deinde diſtillandum eſt, quicquid poterit humiditatis, diſtillatum toties rectificandum, donec empireama nullum redoleat, & vafi vitreo reſeruandum, feces verò comburendæ, & calcinandæ donec albescant cineres, ex hiſ demum ſal extrahendum ſolutione, calcinatione, filtratione, & coagulatione, hiſque ſæpiſſimè iteratis opera-

*Arca un
Vipera.*

tionibus ad salis usque candorem summum, & puritatem, donec dulcis sit & liquefacat ut cera lenissimo igne, deinde coniungendum est, praedictus nobilis, & splendidus sal, in aqua sua, & ambo circulandi donec nexu indissolubili coniungantur, & fiant unum inseparabile interim si quid est humiditatis aquosæ, per balnei calorem tepidum, poterit separari. Quod reseruari poterit separatim ad oculos albugine, nebulis, & cataracta laesos, & ad auræ pestiferæ fugam.

Vires & usus essentia Viperarum.

- Vires & usus arcana Viperae.*
1. Hoc Arcanum est cordis potissimum, & vitæ solidum propugnaculum, ideo omnibus veneni speciebus potentissime, & efficacissime resistit, eaqué vincit.
 2. Febres omnes pestilentes & malignas ad laudatam crisi, & citissimam coctionem conductit.
 3. Ab omni pestis & contagionis periculo custodit, fugat auram pestilentem, vapores, & corruptiones internas malignas, Cerebrum, cor, & hepar infestantes, foras protendit & euincit per insensibilem transpirationem.
 4. Morsibus serpentum & brutorum aliorum venenatorum exterius appositum curat, & venenum mortificat.
 5. Bubones pestilentes, & carbunculo & antraces exterius applicatum citò maturat eorumque dolores ingentes mitigat.

6. Cutem scabie & pectora serpiginis & herpetis
affectionem abque dolore curat leuemque &
politam reddit.
7. Lepram ipsam tutissime, & certissime curat,
renouat enim totum sanguinem & purifi-
cat, haematosimque laudatam efficit, reda-
cto ad temperiem moderatum & vitalem
hepatis calore.
8. Vitam ergo ab omni morbi periculo custo-
dit, longeuanum efficit, & beatam, & tandem
cum praedictis sanguinis humani arcanis,
est naturae humanae, summum & unicum
in hac miseriarum valle solatium.

Sumitur singulis matutinis horis ieiuno sto-
macho in aqua cinnamomi cardui benedicti,
in aqua theriacali ad quantitatem 3 j. vel in aqua
roris Solis, ad majorem efficaciam.

De quinta essentia carnis Lupi.

C A P. X V.

V M A N T V R Lupinæ carnis recen-
ter mactatae lib. x. Arcenici minera-
lis lib. j. radicis siccæ Aronis siue Iar-
ri vel Serpentariae majoris lib. ij. Fu-
liginis lib. j. ss. aquæ Calcis lib. vj. mis-
ceantur omnia & contundantur contundenda
& incidenda incidentur, & imponantur vasi vi-
treo optimè clauso ad putrefaciendum in fimo te-
pido per mensem integrum, deinde extrahatur

*Arcenium
Lupi.*

quicquid poterit humiditatis, in lento balnei calore, transferatur alembicum ad cineres & distillentur fortissimo igne , ad siccitatem usque, aqua distillata , ter aut quater rectificetur , feces comburantur igne ad albedinem usque , ex his extrahe Salem cum aqua Serpentariæ aut Larri, & purificetur ultima purificatione , donec feces nullas emittat , deinde dissoluatur in aqua sua ter aut quater rectificata , & maneat in digestione tepida , per quindecim dies , deinde in lento balnei calore extrahatur omne humidum, quod eo calore ascendere poterit, reliquum quod in fundo remanebit custodi in vasis vitreis optimè clausis.

Vires & usus essentiae carnis Lupinae.

- Vires Ar- cani lupi & usus.*
1. Lupum manifesta est occulta quadam proprietate curat.
 2. Cancrum etiam & nolimetangere potentissimè mortificat & sanat.
 3. Scrofulas euellit & vlcera quæcumque maligna , & phagedenica breuissimo tempore ad cicatricem perducit , exterius illinendo per se solum , vel cum oleo aliquo , siue cum oleo amygdalarum amararum , vel cum oleo vitellorum oui , vel cum oleo mandragoræ, ad dolores mitigandos, quos excitat inter agendum.

De quinta essentia Vulpecula.

C A P. X V I.

V M A T V R Vulpes mas , verno tempore , & occidatur , & cum sanguine in vas vitreum imponatur in frustula concisa : addatur aliquid vini alchohol vt supernatent humida siccis , ad eminentiam quatuor digitorum , collocetur vas optimè clauſum in fimo equino tepido , per mensim integrum , eoq[ue] transfacto , distilletur quicquid poterit distillari , distillatum circulandum est , & deinde septies rectificandum : feces vero prioris distillationis calcinandæ sunt , donec albescant cineres , ex his Sal extrahendus , & purificandus ultima purificatione , vt in omnibus superioribus essentiis factitatum est . Sal purus putus aquæ suæ rectificatæ coniungendus , & digerendus per octo dies , & deinde humidum supervacaneum extrahendum balnei calore , & reliquum seruandum in vasis vitreis .

Vires & Vsus.

- r. Mira quadam proprietate colicos dolores certissimè sanat , imò gestans secum hoc arcanaū vati aliquo vitreo hermeticè clauso impositum , nunquam affligetur ventris vires & vsus arcanaū Vulpeculae .

& intestinorum dolore.

2. Dolores etiam podagricos tollit exterius illinendo, & curat interius sumendo.
 3. Hydropicos mirabiliter subleuat, & aquas & ventos sensim consumit.
 4. Alopeciam sympathica agendi facultate exterius vngendo partes alopecia affectas, curat.
 5. Neruis conuulsis etiam medetur, sumitur mane in iusculis ad 3 j.
-

De quinta essentia Galbulæ ad Icterum.

C A P. X V I I.

*Arcanum
Galbulæ.*

RÆ manibus habenda est maxima quantitas extracti stercoris auferculi, qui veris tempore herbas pascuntur, paratum cum aqua Imperiali, deinde tres aut quatuor galbulæ tempore veris sunt accipiendæ & Occidendæ, & in suo sanguine macerandæ per putrefactionem, per quindecim dies in fimo calido, deinde distillandæ, distillatum purificandum, vt in prioribus arcans, feces comburendæ & calcinadæ donec albescant cineres, ex his salem extrahere oportet, & limpidum candidumque reddere, vt suprà in superioribus arcans factum est, sal demum coniungendus cum aqua sua pura puta, & circulandus per octo dies, vt si quid est fœculenti, in fundo refideat, quod per inclinationem separandum est, &

totum reliquum purum, & à fecibus terrestribus vindicatum, aquæ Imperiali extracto stercoris anerculi impregnatae connectendum & seruandum iu vasis vitreis optimè clavis ne respirent.

Vires & Vjus.

Icterum absque dubio curat si per mensem integrum, Ictero quocunque affectus eo utatur, singulis matutinis horis iejuno stomacho eundo deinde deambulandum si fieri potest per duas, aut tres horas. Sumitur autem in iusculis tenuibus ad quantitatem coclearium duorum, aut trium singulis vicibus. Non erit artis culpa si ægrotus prius purgetur aliquò leui medicamento chologogo, & mittatur aliquid sanguinis si vires ferant, quod medico est contemplandum.

*Viris &
vjs arcana
Galbulæ.*

De quinta essentia Talpæ.

C A P. XVIII.

ALCINENTVR Talpæ cum Sulphure, calx imbibatur cum succo chelidonizæ ad eminentiam quatuor digitorum, & stent in digestione per octo dies, in cineribus tepidis in vase vitreo optimè clauso. his transactis diebus, distilletur fortissimo igne succus chelidonizæ, & rectificetur ter aut quater, feces demum fortiter calcinandæ ad albedinem usque, ex his sal extrahendus purus

*Arcanum.
Talpæ.*

putus, iteratis calcinationibus, & solutionibus, & tandem aquæ suæ contingendus, & seruandus in vasis vitreis optimè clausis.

Vires & Vsus essentia Talpa.

*Vires &
vsus arcani
Talpa.*

Cancrum tineam & Herpetes fortes curat , si ea sæpiissimè imbibantur; gossipiis ea essentia mafactis.

De quinta essentia Hirundinum

C A P. X I X.

*Arcanum
birundinis.*

HIRUNDINES sunt hirundines duodecim, aut viginti aut plus , & suffocandæ sunt , vt sanguis earum integer permaneat in venis , & minutim incidendæ sunt , cum earum plumis, & imponendæ vasi vitro distillatorio , cum parum , videlicet cum vinciis quatuor aut quinque spiritus chelidoniæ plantæ, (cuius spiritus extractio docetur infra peculiari suo capite libri secundi huius operis) & distillandæ sunt in tenui calore donec spiritus egressus sit totus , tunc enim temporis augendus erit ignis donec humor omnis ascensus fuerit , caput mortuum erit postea calcinandum fortissimo igne , donec candescat , ex cineribus cum aqua chelidoniæ Sal erit extrahendus , & purificandus secundum artem , vt præmonstratum fuit antea , & coniungendus cum

humore suo egresso & aliquoties purificato, per rectificationem, redistillando septies.

Vires & Vfus.

Arcanum est Epilepticum summum, modo æger
vtatur eo ad $\frac{3}{4}$ j. singulis matutinis horis ieuno
stomacho, per mensem, purgato prius corpore
aqua benedicta rulandi, quæ fit ex croco metal-
lorum loto, per infusionem in aqua chelidoniæ,
huius infusionis sumitur $\frac{3}{4}$ j. ad purgandum, vt vi-
dere est suo peculiari capite libri tertij huius
operis.

Mirum etiam est ophtalmicum contra omnes
oculorum affectiones, si oculos intingant ægri
guttulis huius arcani, & internis sumant per ali-
quot dies ad quantitatem vnciæ vnius.

Per mixtum fecibus Hirundinum & incorpo-
ratum ad modum cataplasmati ad anginam est
vnicum & solū refugium cum cætera omnia des-
peratæ salutis sunt, est enim tenuissimarum par-
tium, & summopere penetrat & discutit omnes
tumores eosque resoluit, addam quod & pecu-
liari quadam proprietate hanc affectionem curat.

*De quinta essentia Perdicum, Caponum
& aliarum Auium.*

CAPUT X X.

SV MENDÆ sunt aves quas volueris in ef-
ficiendam conuertere, & his occisis, plumisque

*Vires &
vſus arcane
hirundinis.*

*Arcanū Per-
dicum, & a-
liarū auū.*

d'positis cure & adipe omni, infundendæ sunt in frustula cum ossibus omnibus, & phialæ vitreæ imponendæ, & balneo mariæ collocandæ, vt bulliant per quatuor horas, his transactis calidè versandum est, è phiala vitrea, quicquid humoris egressum est, ex carne auium, in aliud vas. Liquor prædictus depurandus est in balneo donec feces nullas emittrat extractis fecibus singulis trinis diebus per inclinationē, è vase optimè clauso, in balneo bulliente, caro deinde & ossa quæ remanserunt comburenda sunt, & calcinanda ad candorem, & ex cineribus albis sal extrahendus cum aqua rosacea rectificata, si alembico plumbeo distillata fuerit propter cerusæ copiam quam secum ex tali distillatione traxit, si sale multo calcinationibus, solutionibus, & filtrationibus reiteratis ad candorem summum, & dulcedinem perducas, & liquori suo puro coniungas, efficies medicamentum humidi radicalis restauratum. Principibus & Regibus senectute oppressis summopere desiderandum, cui sal margaritarum addi poterit; non ad majorem efficaciam, sed ad conseruationem arcani, quia sal suus, & innatus non sufficit liquori suo conseruando, nisi addatur nouus, Margaritæ autem dant copiam summam salis, facillimæ & citissimæ præparationis, qui vires alterius salis feret sequat, quo circa addere consilio.

Simili methodo potest extrahi quinta essentia serpentum, cauda & capite abscessis, ad lepram, & calidam iecoris intemperiem. Et ex Piscibus omnibus, ad pthisim, & hecticam febrim, non ad curandam, sed saltem ad vitâ rerū prolongandam.

Vires & Vsus.

Pthisicos & hepticos & nacilentos, & senectute opressos mirabiliter refouet, eorum humidum deperditum reparando in omnibus morbis cronicis, & in his in quibus vires deficiunt, summum est alimentum & vitæ formes.

Sumitur in iusculis assiduis, & in potu asueto, in omni hora, & tempore.

*Vires &
vsus arcani
humidium,*

De quinta essentia Cancrorum fluuiatilium, aut maritimorum.

C A P. XXI.

A B E N D A est maxima copia Cancrorum, & conchis suis optimè expurgandi sunt, caro vero eorum imponenda est vitro vasi distillatio & distillanda est lentissimo igne, hæc autem aqua septies rectificanda est antequam seruetur, caput mortuum harum omnium distillationum calcinandum est donec albescant cineres, ex his deinde cum aqua onuidis, aut milij solis, aut saxifragæ, salem extrahes purum putum & nitidum, & ab omni terrestri fæce vindicatum. Deinde liquoris coniunges, & seruabis ad vsus sequentes.

*Arcanum
Cancrum,*

Vires & Calculum Renum & Vesicæ miraculosè extra-
vus arcani hit, & comminuit, eiùsque efficientes antecedentia
Cancerorum. tes tollit causas.

Dissuriam stranguriam, & omnem mœiendi difficultatem cum spiritu therebentinæ permixtam subito sanat, ut magicum effectum dicere possis.

Oculorum caliginem depellit, & nebulas dif-
 cutit vngulas, & cataractas guttatinæ in angulis oculorum instillando ter in die.

Sumitur interius in iusculis assuetis, & aquis appropriatis ad morbum quem curare cupis, valet etiam exterius applicatum ad cancros curandos, modo mortificati sint prius, arcano arcenici, quod in tertio libro docebitur, peculiari suo capite, vel arcano Lupi prius dicto.

Simili methodo & via extrahi potest quinta es-
 sentia ex omnibus conchiliis: potentius autem erit
 remedium, si Salem volatilem reddas, cum spiri-
 tu vini quod fit digestione & cooboratione sa-
 piùs iterata spiritus vini, super Salem prædictum,
 Sal enim tunc temporis penetrandi summas ac-
 quirit vires, & tartaros omnes resolvit.

De quinta essentia Centipedum animalium.

C A P . X X I I .

*Arcanum
Centipedum.*

C O L L I G E N D A est maxima copia Cen-
 pedum, & proiecendi sunt in vas vitreum,

cum sufficienti quātitate Salis communis degre-
pitati , & purificati , vt morientis, deinde distil-
landi sunt , fortissimo igne , vt eorum aqua , vna
cum spiritu Salis communis egrediatur, hæc aqua
septies aut pluries rectificanda est antequam re-
ponatur ad conseruandum, Salem verò in fundo
remanentem calcina iterum , vt Centipedes per-
mixti optimè calcinentur , & Sal fiant , deinde
cum aqua Aristologiz rotundæ , purificandus est
Sal ille sūmopere , vt ferè fluat sicut cera in lento
calore, deinde digerendus cum optimo spiritu vi-
ni absque phegmate , & circulandus , & putrefaciendus ,
& fortissimo igne pellendus , donec vo-
latilis fiat vna cum spiritu vini, hic Sal deinde vo-
latilis coniungendus est cum priori suo liquore, &
sic inuicem permixta , seruanda sunt ad usus se-
quentes.

Vires & Usus.

Interius sumpta hæc essentia , cum aqua cin-
namomi sanguinem purificat , & valet ad lepram
curandam ratione spiritus Salis , quem secum
habet.

Vires &
usus centi-
pedum at-
can.

Vlceræ quæcumque externa exterius illinendo
sanat , & interna etiam cum spiritu Therebenti-
næ sumendo, breuissimo conglutinat tempore.

De quinta essentia Vermium terrestrium.

C A P. X X I I .

CO L L E C T I Vermes terrestres mense Maio, *Arcanum*
in spiritu acido vitrioli suffocandi sunt , & *Vermium.*

deinde distillandi lentissimo igne, donec non amplius distillet. deinde mutato recipiente augendus est ignis usque ad calcinationem fortissimam capitum mortui, donec candescat fundum alembici, & albescant cineres, ex quibus salem extrahes & purum putum facies, multis iteratis calcinationibus & solutionibus, reiectis fecibus, singulis viciis dum calcinas & soluis, aquam demum distillatam, & liquorem omnem priorem, & posteriorem rectificabis & coniunges sali puro, & seruabis ad vius.

Vires & Vsus.

Vires & vsus arcani Vermium.

Cura fistularum.

1. Arcanum est mirum, ad infantulos à vermis præseruandos, & infectos vindicandos à tali illuui.
2. Fistulas etiam mirificè curat, si sæpiissime colluantur, & eorum capacitas compleatur eo arcano, tintura aristologiæ rotundæ spiritu vini extracta delibuto.
3. Scabiem etiam exterius illinendo certissimè curat. & cutem abstergit exterius applicatur ad ulcera sananda, & fistulas, & scabiem cum aqua Aristologiæ, & eius tintura permixtum.

Interius vero sumitur in aqua absynthij pontici, aut portulacæ, aut succo limenum, vel cum aqua hyperici, ad quantitatem coclearij unius vel alterius.

De quinta essentia Buffonum.

C A P. XXIV.

MENSE Iunio colligendi sunt Buffones in Arcanum maxima quantitate, & suspendendi sunt in aëre in loco, vbi radij Solis vigeant, & polleant toto fere die, & tandem ibi conseruandi, donec optimè siccescant, siccii comburendi sunt ad candorem cinerum, ex cineribus extrahendus est sal cum aqua cardui benedicti, aut scabiosæ, aut corticum limonum, ad puritatem summam & candorem. Hic sal deinde permiscendus est cum aqua theriacali & seruandus.

Vires & usus.

Sunt qui aquam distillatam Buffonum dum vivunt distillatorum laudant pro mortificandis cunctis inflammationibus externis, tum ad cohibendā gangrenam partium, & dolores summos calidos arthriticos mitigandos, sed huius rei fides sit penes experientiam cauto medico & prudenti committendam, quia venenum summum est hæc aqua, imo odore solo existimo, interficere posse, propter eius spiritus volatiles qui semper exirent ex aqua. De sale vero nullo pacto dubitandum est quin theriaca summa sit, & mirum alexiterium, ignis enim omnia consumpsit præter salēm vitæ, qui numquam venenum est, sed vita-

*Vires &
usus arcanti
Buffonum.*

52 *Myrothecij Spagyrici,*

fomes & propugnaculum, ubique possint natura mortem, ibi etiam vitam collocauit, ut morti mederetur. Vires verò huius laudatissimi salis, sunt contra omnia venena, tum assumpta per potionem, tum per aërem illata: Vnde pestis est summum alexipharmacum, bubones etiam & carbunculos pestilentes mirabiliter exterius illitos curat & sanat, eorumque malignitatem reprimit, & cancros tutissime curat. Sumitur mane iejuno stomacho, ad quantitatem dragmæ vnius cum aqua cinnamomi, vel illinitur exteriorius ad cancrum mortificandum.

*De quinta essentia Ranarum Biridium,
quæ pratis adstant mense
Maio & Aprili.*

C A P . XXV.

*Arcanum
Ranarum.*

CAPITANDÆ sunt eo tempore Ranæ illæ, & viua distillandæ lentissimo igne, in balneo Mariæ per quatuor horas, & colligere quicquid humoris per spatiū illius temporis egredi poterit, Deinde mutato recipiente iuncturis optimè clausis, mutandum est vas ē balneo, ad cineres & distillandum quod superest humoris, qui priori coniungendus est. Reliquum verò quod in fundo alembici superest, comburendum est fortissimo igne, in tigillo forti & ad calcinandum apto, donec incinerescat probè, & ex cincribus albis

sal extrahendus & purificandus est, vt artis est
vsque ad candorem summum & dulcedinem,
deinde liquori suo rectificato, & septies distil-
lato connectendus, vt simul vniantur, & fiant
vnum ad sequentes usus seruandum.

Vires & usus predictæ essentie.

1. Arcanum est mirum ad quartanam curandam occultata & innata sua proprietate.
2. Curat etiam febres tertianas, & quotidianas: vnicā potionē, cum aqua Necotianæ seu peti, post vomitum supersudando quantum & quandiu fieri poterit.
3. Inflammationes omnes mittigat, earūmque dolores lenit exterius vngendo.
4. Erisipetata mirificè, & breuissimo tempore tollit eorūmque ardorem compescit.
5. Dolores arthriticos è causa calida ortos, exterius vngendo summopere lenit & mitigat.
6. Talpis & concavis ulceribus medetur.

Vires Rariorum & usus.

Sumitur ad quantitatē vnciæ vnius, cum vnijs duabus aquæ peti aut cardui benedicti, ieuno stomacho supersudando; deinde quantum fieri poterit, & per se sola exterius applicatur cum gossypio aut linteis.

*De quinta essentia moschi ambari
& Iebetæ.*

C A P. XXVI.

*Arcanum
Moschi.*

Has quintas essentias, in primo libro collo-
camus inter animalium essentias, quòd sint
mixta quæ desumuntur, ex animalibus quam-
uis de ambaro anceps sit quæstio, an sit excre-
mentum animalis vel fungus & excretio terræ,
attamen quod flagrantissimum reddat odorem
inter essentias odoratas ponemus.

Hæ autem hac methodo fieri debent, tota
eorum substantia modo pura sit, conuertitur in
essentiam, indigent tantum ut partes quas habent
heterogeneas ab homogeneis separentur, quas
aliquando non solum à natura tales habent, sed
etiam impostura & fraude mercatorum. Amba-
rus ergo Zibeta, vel Moschus comparanda sunt
optima ad quantitatem lib. j. aut 3. & dissoluenda
sunt in optimo vini spiritu alchoolisato, &
tandem rectificato, donec odorem gratissimum
per se acquirat, ut docetur peculiari suo capi-
te in lib. 2. huius operis, dissoluta, collocanda
sunt in vitro vase oblongi colli, optimè clauso, ne
refrigaret, super ignem levissimum, ut penitus dis-
soluantur omnes eorum partes. Partes autem he-
terogeneæ decident ad fundum, & hypostasim
facient quam per inclinationem partium dissolu-
tarum per spiritum vini, separabis, & sic dissolu-

tas partes in aliud vas vitreum oblongi colli trāf-
feres, & in eo vase obturabis, & sic denuo col-
locabis in balneo mariæ per quindecim dies, in
lento calore, vt partes solutæ omnino depuren-
tur. Quam depurationem cognosces per separa-
tionem partium heterogenearum in fundo resi-
dentium ; quas vt in prima operatione separa-
bis & tandem sic ages, quandiu feces & hypo-
stasis faciet solutum post residentiam longam in
balneo tepido. Postquam autem feces nullas
emittet, sed clarum & limpidum semper perma-
nebit solutum tunc téporis distillandum erit len-
tissimo igne, vsque ad mellis consistentiam. Quod
erit arcana ambarinum reseruandum in pixidi-
bus argenteis, vel aureis, ad usus, & aqua in
phialis optimè clausis, quæ etiam suos peculia-
res habet usus & virtutes.

Vires & usus arcani Ambarini.

1. Ad spiritus languidos refocillandos mire ef-
ficax si granum vnum aut alterum incorpo-
retur cortici citri conditæ & tritæ.
2. Ad pestilentis auræ fugam summum est arca-
num, modo granum vnum illius teneatur
in ore.
3. Ad Syncopen summopere valet, granum
vnum illius dissolutum, in aqua cinnamo-
mi & potatum.
4. Oris putredinem & fatorem frequenti usu,
tandem tollit, siue ex dentibus aut gingi-
uis putrefactis, & cancro affectis, siue ex
stomacho, & mala primæ coctionis disposi-
tione dependeat.

*Vires Mof-
chi.*

5. Sensus omnes acuit memoriam precipue & intellectum & cerebrum adeò roborat, vt à vertigine comate & frigidis omnibus affectionibus præseruet.

Sumitur autem granum vnum aut alterum illius dissolutum in aqua cinnamomi, vel incorporatum cum aliqua cortice odorata condita, vt fiant Trochischi.

Aqua autem illius arcani quæ est spiritus vini rectificatus, ad hæc omnia prædicta valet, & præterea, restituit summopere humidum radicale deperditum à calore nostro naturali, & vires emulatur auri potabilis, in curandis morbis, & beatissimus est ille Medicus, qui eius spiritus habet copiam.

De quinta essentia Cera.

C A P. XXVII.

*Arcanum
Cera.*

Cera quod sit opus Animalium, ideo de eius essentia in primo libro inter animalium essentias, tractandum esse mihi visum est, tantum enim in se continet humidi radicalis mundi, quantum & mel continet, vna enim & idem sunt, & ex eadem materia prodeunt, differunt tantum ut crassum à subtili, antequam verò essentiam eius doceamus. Quid sit cera prius mihi accidet explicitandum, eius enim materiam & centrum pauci norunt. Cera ergo est crassa & spisa substantia dulcedinis terræ, quæ ab apibus sumitur in ali-

mentum ex rore , ex floribus , & ex extremitalibus arborum germinantium tempore veris , quæ extremitates, locustæ dicuntur , & habent dulcedinem summam , illud alimentum sumitur ab apibus & digeritur , & post digestionem pars purior conuertitur in earum substantiam reliquum abit in excrementum : Quod excremetum etiam partes habet , non æqualiter putas , ex purioribus & liquidiioribus mel conflant apes , ex crassioribus vero Ceram , quæ cū ortum habeat ex dulcedine terræ , dulcedo vero terræ , ex humidi radicalis terræ partibus coctioribus , ideo arcana summa ex Cera elici possunt operibus Chymicis , cum humidum radicale terræ , sit totius sanitatis humanæ fundatum & sedes elicientur autem prædicta arcana sequenti methodo .

Ceræ Sumetur libra vnica , aut altera & in frustula concindetur , aut fusa & liquata , in retortam vitream capacis & largi colli reponetur , cum æquali pondere arenæ perquam optimè lotæ , vt à puluerulenta & terrea fece vindicetur , ne Ceræ limpidam substantiam conspurget , & contaminet , Retorta , collocabitur in cineribus cribratis , ad fumum ad hanc distillationem aptum & recipiente collo retortæ adaptato , iuncturis optimè clausis dabitur ignis primo lentus obseruatis gradibus , deinde augetur ignis pedetentim vsque ad summum vigorem , donec tota substantia spirituosa Ceræ ascenderit . Debet autem hæc distillatio per quatuor aut sex dies continuos fieri , est enim difficillimæ ascensionis hæc spirituosa substantia Ceræ , quod glutinosis Salis partibus adhæreat fixis , quæ subluminationem retardant &

*Cera ortus
Ex origo.*

impediunt. Postquam hæc tota Ceræ spirituosa substantia ascenderit, denuo in retorta noua est rectificanda septies, mutata retorta singulis vici-bus, tunc completum est arcanum Ceræ, & Capax ut recipiat virtutes florum omnium per solam infusionem, ut arcanum sit summum ad vulnera omnia promptissimè sananda, tanquam balsamum naturale. Præstat enim hoc oleum Ceræ, cuicunque oleo alij ad virtutes florum suscipien-das, & ad balsamum parandum efficacissimum ad vulnera quæcumque euranda & vlcera con-solidanda, si in eo macerentur flores hyperici & radices consolidæ maioris per mensem integrum, in cineribus tepidis.

Vires & Uſus olei Cere.

*Vires & Uſus arcani
Cerae.*

1. Vulnera & vlcera quæcumque tum externa tum interna curat unde valet ad omnes di-senteriæ species.
2. Hæmorrohoidas vlceratas & cancrofas miti-gat doloremque sedat.
3. Colicos dolores cum spiritu vini sumptum mi-rabiliter sanat.

Sumitur à guttis 8. ad 12. in vino optimo, in spiritu vini, & aqua cinnamomi exterius verò per se solum illinendo applicatur vlceribus.

De quinta effentia Mellis.

C A P. XXVIII.

*Mel quid sit
& eius Ar-
canum.*

Mel, vt diximus superius, est de eadem sub-statia conflatum ac Cera differunt tantum,

quia Mel partes habet liquidiores & subtiliores dulcedinis terræ, ex qua apes sumunt alimentum.

Si autem arte adhuc in subtiliores partes diuidatur, diuinum evadit medicamentum, quod sequenti via consequetur Chymicus.

Mel aqua pluiali septies distillata soluendum est, & leui igne despumandum idque saepius donec nullas in solutione emitat feces, sed clarum & limpidum vna cum aqua quæ ipsum soluit, maneat. Deinde circulandum est per mensem integrum in pellicano, leuissimo igne tunc demum in balneo distillandum est, quicquid distillari poterit, reliquum verò in cineribus distillandum erit ad siccitatem usque & combustionem naturæ terrestris, ex qua optimè calcinata, salem elicere oportet, eumque salem mundare solutionibus multoties & calcinationibus iteratis, ut ab omni fece terrestri perquam optimè emungatur. Sal sic præparatus & mundus, cum aqua mellis quæ in balneo Mariæ distillata est, eaque pura & munda septenis aut pluribus distillationibus, coniungendus est, tum demum cum oleo suo, quod in cineribus distillatum est, itidem purum & mundum connectendum est digerendo pedentim, ut in spissum gummi euadat quod seruandum est tanquam secretum summum sanitatis.

Vires & Vsus.

SVimum est sanitatis præseruatium, & virium naturalium corroboratiuum, extrinsece & intrinsece conferuat humanum corpus, vnde conuenit omnibus morbis.

*Vires &
vsus arcans
Mellis.*

Sumitur in vitellis ouorum sorbilibus mane
jejuno stomacho, vel in iusculis ad quantitatem
dragmæ vnius.

*De quinta essentia cornu Cerui
Rhinocerotis, &c.*

C A P. XXIX.

*Arcanum
cornu Rhinocerotis.*

*Cornua animalium
vnde sint
& vngues.*

CO R N V A hæc omnia quæcumque sint cum excrementa terrea sint medullarum, quæ cibo & alimento sunt ossibus, ossa purum sumunt, & reliquum foras pellunt ad cornua, quæ ad extremitates ossium semper adnascuntur, ita ut videantur ossa producta, sed cum substantiam habeant ab ossibus diuersam ossa censenda non sunt, sed quid productum ab excrementis alimentorum ossium. Quæ quamvis excrementa sint attamen non spoliantur virtutibus admirandis, ut palam est, in his omnibus cornibus, quæ gerunt animalia in quibus substantia salis prædominatur alijs substantijs, quæ mixta constituunt ex sententia chymicorum, hæc autem animalia vocantur ab alijs philosophis melancholica. Cur autem hæc animalia polleant virtutibus fortioribus alijs animalibus, imo sint etiam gratiore gusto, vt appareat in perdicibus coturnicibus Ceruis asinis & similibus, ratio in promptu est quod sal quo turgent sit vitæ spiritus capacissimus, supra alias substancias, propter fixionem suam quam recipit, & dat alijs, & sit rerum omnium condi-

mentum, vnde gratia gustus est. Cornua verò horum animalium participant aliquid virtutis substantiæ illius qua turgent, quia excrementa pura non sunt, sed in his terreis substantijs later ali- quid spiritus vitæ, substantiæ salis. Valent autem potissimum ad venenæ, cornua illa, quod sal eorum quo turgent vitam, habeat veneno contrariam, sal enim ex se ipso propter vitæ ipsius fundamentum, quod à natura & Deo accepit, ve- nenis omnibus contrariatur, hinc saliuia hominis serpentes necat. Et caro sale condita, & reliqua omnia salita serpentibus veneno sunt, & morbi- bus venenatis sunt medicamento & remedio. Quintam autem essentiam Cornuum sequenti eli- cies methodo. Radenda sunt cornua, & in pulue- rem tenuissimum comminuenda, & vasi vitro oblongi colli imponenda, cum spiritu salis, ad eminentiam quatuor digitorum, deinde obturato vase circulanda sunt, & digerenda in balneo te- pido per mensem, tum demum distillanda leuissimo igne in cineribus ad siccitatem usque, ca- uendum autem est ne empiremma redoleat, hæc aqua quæ distillat, non propter virtutum diminu- tionem, sed propter ingratum saporem. Post- quam spiritus omnis salis distillatus fuerit feces quæ remanent, in fundo alembici, comburendæ sunt fortissimo igne, & calcinandæ, ad candorem usque ex cineribus vero probè calcinatis, sal erit eliciendus cum aqua cardui benedicti aut phaeg- mate vini, septies distillato, sit autem aqua cardui etiam septies rectificata, ut salem purum emittat, huic deinde sali puro & mundo, spiritus salis su- perius distillatus connectendus est, & digestione

*Salina cum
serpentes ne-
cet.*

incorporandus, ut fiant vnuin spissum gummi,
quod erit seruandum in phialis optime clavis, ad
usus miro.

Vires & Usus.

*Vires &
usus arcani
Rhinocero-
tis.*

- 1 Arcanum est summum contra venena omnia,
& verum & vnicum bezoarticū remedium.
- 2 Quartanam etiam sāpe vtendo curat, tenacem
enim & tartaream substantiam corporis hu-
mani attenuat & dissoluit.
- 3 Aduersus pestiferæ auræ contagionem nihil
efficacius, & est summum pestis præseruati-
uum & curatiuum.
- 4 Omnes spiritus, naturales vitales & animales
mirificè recreat, & fouet.
- 5 Aduersus morsus animalium venenatorum
mire efficax exterius vngendo & interius
sumendo, ad cor deffendendum ne veneno
inficiatur.
- 6 Vermes enecat infantum interius sumendo, &
putredinem omnem arcit & cohibet.
- 7 Valet ad lepram curandam, & leprosos mirè
recreat.
- 8 Valet etiam ad senectutem retardandam quia
humidum radicale purum & mundum con-
seruat & fouet.

Sumitur ad quantitatatem dragmæ vnius in iuf-
culis & ouis sorbilibus mane ieiuno stomacho,
vel in aqua theriacali, vel in aqua cinnamomi.

De quinta essentia Ungulae Alcis.

C A P. XXX.

Ferunt omnes Medici Alcem Asinum sylvestrem occultam quadam proprietate Epilepticos insultus curare , quod experientia confirmant, nihilominus tamen id vnde proueniat, apud neminem Medicorum nec Physicorum legere potui , nec audire vnuquam potui ullam rationem, quam illam præfatam quæ de omnibus occultis, & quæ ignorantem audiri potest , nempe occultam esse Alcis proprietatem , quæ proprietas cum à forma ipsa dependeat in cognitionem hominum deuenire nequit , id mihi numquam arrisit. Ideo quantum in me est ingenij in hoc elaborauit , vt rationem excogitarem aliam , quam illam vulgarem, ex qua naturam & essentiam , tum Alcis ungulæ,rum Epilepsia pernoscere possimus. Asserunt Spagyrici Medici Epilepsiam , originem habere ex substantia Mercurij , aliis prædominante & superbiente, non secus ac in magno mundo ingruente tempestate , feruntur vndique nubes & glomerantur, insurguntque venti, fulgura, fulmina , & tonitrua , donec dissipatis nubibus redeat clara tempestas , sic in homine caduco laborante, superbit substantia Mercurij , sursum deorsum vndiquaque fertur, turbatur visus auditus , & reliqui sensus, intellectus & ratio, inflantur & tumefiunt ab spiritibus ventosis membra , donec tandem

*Ungula Alcis vnde
curet Epilepticos.*

*Epilepsia ex
rigore unde.*

dissipata illa Mercurij superbia, nubibusque ex ea
glomeratis, redeant ad primum statum omnia, &
redeat clara tempestas microcosmi, iam vero ea
omnia quæ tempestate hanc frangere possunt,
possunt & Epilepsiam curare, veluti sunt ignea
omnia, & ætherea, quæ subito nubes fugare, &
dissipare possunt inter quæ sunt spiritus vini,
oleum vitrioli circulatum, oleum cinnamomi, &
caryophyllorū, camphoræ, & reliqua similia, quæ
cum in ea sint, & summæ penetrationis, illico, ad
caput feruntur ibique nubes, à Mercurio super-
biente glomeratas, dissipant. Iam vero vngula Al-
cis cum siccissima sit propter salis calcinati & re-
torridi copiam summam, quam in se habet, potest
etiam proprietate manifesta, salis sui retorridi, &
ratione spiritus salis ipsius, ipsam Mercurij super-
abundantem humiditatem comprimere. Addam
etiam quod Cornua omnia, Vngulae sulphureæ
sint substantiæ, & vitriolatae, quod experientia
confirmatur dum metalla colorant, & variis co-
loribus afficiunt, & mollitiem & ductibilitatem
illis inducunt, si fusæ, super vngulas aut cornua
projiciantur: beneficio autem illorum spirituum
sulphureorum & vitriolatorum mercurij ascen-
denter humiditatem, & undique diuagan-
tem figunt, & coercent, cum proprietas sit illo-
rum spirituum congelare, & figere mercurij dis-
solutam substantiam, in qua tantum fixione &
compressione consistit vera cura Epilepsiae, quia
tamen pauci ita procedunt illamque curam no-
runt, ideo pauci sunt, imò perpauci, qui Epilep-
siam aliosque eiusmodi morbos curare sciāt, sed
incurabiles relinquunt. Ut autem curari possit

dabimus Vngulae Alcis essentiam sequenti methodo, quæ multum confert, imò prorsus curat Epilepsiam. Sumatur vngula Alcis, pedis sinistri posterioris numero vna, & radatur in frustula tenuissima, super ipsam proiectatur, ad eminentiam duorum digitorum oleum caryophillorum, & cinnamomi, æqualibus partibus, in quibus flores tiliæ arboris, & pæoniæ maduerint per mensem integrum: deinde cum ipsis floribus circulata fuerint hæc olea, deinde rectificata, & ter aut quartæ distillata ut tenuitatem summam acquirant, his ita collocatis in vitreæ vase oblongi colli, & obturato orificio, ne respiret, imponens furno Athanoris ad circulandum, donec vngula dissoluta sit cum ipsis oleis, & in mucaginem redacta: tunc demum distillabis igne cinerum leui, ne comburatur vngula, postquam amplius distillare non poterit, reliquum aperto igne combures, & in cinerem reduces, è qua salem elicies cum aqua florum tiliæ arboris, vel cum aqua pæoniæ, aut calendulae. Eumque salem elicies purum & mundum, quem sic mundum, coniunges oleo priori distillato, & circulando in gummi reduces, additis dragmis nonnullis ambari optimi, in puluerem tenuissimam reducti, & sic balsamum conficies, stupendum aduersus quacumque Epilepsiam puerilem, aut virilem, effectus eius testabitur eventus fœelix & faustus, omnibus hisce miseris, qui malo illo cruciantur.

Vires & Usus essentia Vngulae Alcis.

Scotomiam omnem vertiginem, soporem, ve-

*Arcanum
ungula At-
cus.*

*Vires &
Usus Arcani*

ternum, Epilepsiam & similes omnes affectus perdetentim, & insensibiliter curat, eorum causam consumendo, & annihilando.

Mirè recreat omnes cerebri facultates, & omnes sensus acuit tum externos & internos.

Sumitur cum aqua cinnamomi, pæoniae florum tiliæ arboris, & in iusculis & in ouis solubilibus, summo mane iejuno stomacho, ad quantitatem 3 fl. ad 3 j. Si peruvicaces sint affectus, purgare corpus imprimis ego consulo, & præcipue cum aqua benedicta Rulandi, quæ paratur ex infuso croci metallorum cum aqua cardui benedicti, & sumitur ad quantitatem 3 j. Purgatio autem hæc fieri debet bis in mense, aut singulis hebdomadis, si vrgeat effectus, & singulis diebus vti, arcano præfato, donec curetur affectus. Postquam autem curatus fuerit (& præcipue in curanda Epilepsia seruandus est hic modus,) singulis mensibus in plenilunio vtendum est arcano vngulæ Alcis præfato.

De quinta essentia axungiarum omnium.

C A P. XXXI.

Arcana & xungiarum & axungia **A**XUNGIAE omnes idem sunt in animalibus, ac gumini in arboribus. Sunt enim quilibet excrementum sulphuris naturalis, habent tamen et si excrementa sint aliquid virtutis, quod sulphuris sapit naturam, quod in his semper adsit aliquid optimi sulphuris, ratione cuius miros habent ef-

fectus , in Medicina facienda , vt autem illud sulphuris, naturalis quod inest axungiis, adhuc magis elucescat in ipsis corporibus, vt virtutibus polleat efficacioribus , in essentiam reducemos sequenti methodo.

Axungiæ sumendæ sunt & fundendæ , & liquandæ , postquam autem liquatae sunt, sumenda sunt frustula laterum veterum, & ignita, in axungias liquatas proijcienda , vt bibant quantum poterint axungiarum. Deinde lateres illi contundendi sunt, & in puluerem reducendi, & in retortam imponendi, & distillandi fortissimo igne, & demum septies rectificandum est oleum, quod ex illis egreditur , & seruandum in phialis optimè clavis. Sic distillabis oleum mirum ad dolores athriticos, axungiæ vrsi & cati. Ex illis item oleis rectificatis , cum floribus & herbis ad vulnera aptis, potest parari balsamum mirè efficax , ad vulnera curanda citissimè , præstat enim hoc oleum spiritui therebentinæ , & oleis aliis communibus, quibus utimur, ad balsama paranda.

De quinta essentia medullarum omnium.

C A P . XXXII

ME DVLLÆ omnes miram habent, & summati penetrandi facultatem, absque ulla præparatione, & præstant in penetrandi actione, axungijs & oleis , per expressionem factis , quia

*Arctane
medullarum
omnium.*

eorum substantia ex se ipsa , tubulior multo est; his omnibus: itaque , si in essentiam reducantur, adhuc potentiores habebunt agendi vim , & citiores producent effectus , itaque ut in essentiam reducantur, sequentem obseruabis methodum. Colligetur maxima copia medullæ cuiuscumque animalis volueris , in plenilunio, & in retortam impones , cuius pars media sit plena , & illi recipiente per quam optimè iuncto, iuncturis optimè clausis, in igne cinerum collocabis ad distillandum , auctis gradibus pederentim ignis, donec cesset distillatio, oleum distillatum rectificabis per aliam retortam, ter aut quater, cum paucō vitriolo , ad rubedinem calcinato imposito, in singulis distillationibus , sic enim oleum penetrandi summa acquirerat facultatem , & omne empyreuma deponet. Cui oleo sic rectificato ad majorem vim & facultatem addes salem fixum, purum, & ab omni terrestri excremento vindicatum eiusdem animalis, ex quo medulla extracta est, & sic arcanum facies stupendum, ad sedandos quoscumque dolores arthriticos, & ad discutendos, tumores duros & frigidos, & resolutioni renitentes. Valet enim medulla omnis & oleum ossium, & sal fixum eorumdem, ad hæc prædicta, excellit tamen omnibus, medulla humana , & sal fixum, & oleum ex ossibus humanis extractum, ad sedandos hos & similes dolores. Medulla vero equina , & sal, & oleum ex equorum ossibus extracta, mirificè discutiunt, tumores scirrhosos, omnes & præduros, qui in tibijs equorum nobilium særissimè enascuntur , maximo incommodo, & detimento, regum, & principum qui ta-

Vires arcanae medullarum.

Digitized by Google

Iles equos maximo habent pretio , & summis delitijs, callos etiam præduros emolliunt, & discutiunt, qui in pedum digittis , hominibus solent enasci. De hisce & similibus oleis inferius iterum tractabitur , quarto libro huius operis, vbi potissimum & peculiariter de omnibus oleis chymicis tractabitur, longiori sermone.

Conclusio huīus libri I.

C A P. XXXIII.

NON plures numero præposuimus essentiarum animalium typos , in præsenti libro amice Lector , quod hic numerus sufficiat cuiilibet chymico , etiam tyrunculo, vt omnes alias quascumque voluerit essentias, ex familia animalium elicere , eliciat similibus methodis quibus vsi sumus. Itaque his fruere lector tanquam benevolentiae meæ erga te symbolis, nihil enim arcani, passus sum in occultum ire, sed omnia ad gloriam Alchymiae in lucem clarissimam edidi, vt ex prima ipsa, testabitur , sequenti (pari amore erga Lectores) erit pagina , occultis infinitis & verò plenis referta , non vt hinc gloriam aut laudem quantulamque referam , sed vt Alchymiam tantum , artium matrem , & philosophiæ margaritam, pedibus conculcatam , & naso suspensam adunco, quorundam nebulonum, honor ipse, laus , gloria , & decus oīnne , collaudent & exornent infinitis eorum corollis , si antiqui om-

Myrothecij Spagyrici,
nes alij philosophi spagyrici, non ita occulte cœ-
lissent arcana sua , tantis vt opinor iniurijs imo
nullis, afficerent iam Alchymiam, qui eius arcana
sapere non possunt. Quod potissimum me indu-
xit , vt arcana omnia quæ potuit ingenij mei im-
becillitas , ex antiquorum monumentis elicere,
& velamine, vt lucem naturæ viderent omnes, &
Alchymiam tanquam horum arcanorum matrem,
vna voce collaudent. Obscundet voti meo gra-
tissimus euentus.

Finis libri primi.

MYROTHECHI SPAGYRICI.

LIBER SECUNDVS.

*De magisterijs vegetantium, & primo de
methodo extrahendi spiritum æthe-
reum vegetantium.*

CAPVT. I.

TN omnibus herbis plantis & arboribus, & reliquis omnibus, quæ ex familia vegetantium ortum habent, latitat substantia quedam ætherea, subtilissimæ substantiæ, vitæ fomes, & fulcrum, caloris naturalis pabulum, facultatum omnium stabilimentum. Quia substantia turgente, vegetant arbores, pullulant, germinant, florent, & fructus pariunt, ea verò arescente, sterilescunt, arescunt, & moriuntur, ea ergo potissimum substantia est cognitu digna, in ea enim latitat virtus omnis cuiuscumque plantæ & vegetantis omnis, exrahitur autem talis spiritus sequenti me-

*Vita fomes
in plenius
qualis.*

*Spiritus ve-
getantium
qua metho-
do elicatur.*

thodo. Contunditur herba succulenta & recenter
 è terra auulsa, cum folijs & radice, & prelo ex-
 primitur succus eius, & phialæ inditur, & datur
 tempori, ad deferuendum in loco frigido, vbi
 Sol radios suos non mittet, alioquin enim eu-
 nesceret spiritus ille, calore Solis, aut quocumque
 alio calore. Propterea in loco frigido, custodien-
 dus est succus ille, donec deferuerit. Demum
 distillandus est, lentissimo calore, vt spiritus af-
 cendat, ad modum aquæ vitæ, strias facientis, quæ
 striæ, quandiu perdurant, tandiu continuandus est
 ignis, & distillatio, tandiu enim spiritus ille af-
 cendit, euanesceribus autem strijs, cessandus est
 ignis, ne phlegma misceatur spiritui. Spiritus verò
 ille rectificandus est, donec à phlegmate purus sit,
 quod in septima distillatione continget, modo
 euanesceribus strijs, in singulis distillationibus,
 separet distillatum spiritum, à distillate phlegma-
 te, id etiam cognosces gustu, quia spiritus sapit
 omnino, aquam ardentem, & vera est aqua ar-
 dens, & ardet ut spiritus vini: in extrahendis illis
 spiritibus æthereis plantarum, aceruanda est ma-
 xima quantitas succorum plantarum, quia pau-
 cus est spiritus ille, in maxima etiam quantitate
 succi, sed potentissimus est in virtute, itaque im-
 plenda sunt succis doliola integra, & in locis sub-
 terraneis ad instar vini, custodienda, donec de-
 feruerint, & tunc distillandus est succus, vt dixi-
 mus, ut separetur spiritus ille à phlegmate: phle-
 gma vero poterit etiam distillari & cōseruari, quia
 virtutes insigniores habet, aqua communi illa,
 quæ communi methodo distillatur. E Tartaro
 demum qui insimis dolij partibus adhæret, sal-

vegetabile, tum fixum tum volatile extrahi poterit, quod admirandis donatur virtutibus, ut in sequenti capite videre licet.

*Sal volatile vegetantium qua methodo
extrahatur.*

C A P V T I I .

SAl volatile vegetantium, aliarumque rerum omnium, quae in mundo sunt, in quibus omnibus inest, tanquam pars materialis essentialis, non est quid factitium ut putant aliqui, rerum natura- lium ignari, qui existimant omnia quae à Chymicis eliciuntur, ex mixtis naturalibus siue sit oleum, siue sal, esse quid factitium, quod non realiter est in compositione mixti, sed quod artificio è potentia, reducitur inactum ope ignis, qui totum mixtum destruit & consumit, & ex illa destructio- ne & putrefactione generantur illa, quae à Chymicis dicuntur, sal oleum seu sulphur, & mercurius, at prorsus res ita se habet, sal sulphur & mercurius, verè sunt & realiter in mixtis omnibus ut appareat antopsia in ipsis mixtis absqueulla eorum corruptione, in homine primo, viuente, sal in vri- nis, saliuia, & sudore manifestatur: mercurius verò, qui aquosus humor dicitur luce clarius ap- paret, in sanguine, in humido, quod residet in carni- bus, medullis, ossibus, & reliquis omnibus parti- bus, sulphur autem de quo controuersiam ma- jorem facere possunt Mysochymici, manifestatur

*sal volatile
vegetantiū
qua ratione
extrahatur.*

*sulphur sa-
& mercu-*
Digitized by Google

*rius in om-
nibus rebus
sunt.* in spiritibus sanguinis, qui dum calore præter na-
turam excandescunt, ignescunt, & in flamas
abeunt. Quidni & in crepitibus, ad quorum halis
tus malè olentes, dum exeunt si candela accensa
accedatur, flammarum concipiunt, & introrsum &
sulphureum redolent spiritum, in adipe, axungia,
reliquisque corporis partibus adiposis, sulphur
illud de quo est controuetsia, appetet: in vegetan-
tibus verò in resinis & gummis, quod si vegetan-
tia omnia gummis, & resinas non emittant, non
ideo adimendum est, quod non habeant, sed quod
eorum calor interius adeò imbecillis sit, & pau-
cus, ut foras illud excrementum igneum purum, &
ab aliis separatum trudere non possit, sed una,
cum aliis aquosis excrementis emittat. Itaque ra-
tum sit, tanquam vetissimum in natura, mixta
omnia, tria hæc habere prædicta, salēm purā, mer-
curium, & sulphur, tanquam partes materiales, &
essentiales, è quibus omnibus elici possunt artifi-
cio Chymico, sal imprimis cum in omnibus mix-
tis, sit in dupli differentia, dupli etiam elicetur
methodo. Sal enim vnum cum volatile sit, aliud
verò fixum: dabitur capitulum particulare, in quo
doçetur, quo modo extrahi possit sal fixum vege-
tantium omnium, iam verò de sale volatili, agen-
dum est, postquam eius naturam aperte docueri-
mus, differt à fixo, quod habeat secum vnitos spi-
ritus vitales, qui eius corpus penetrando, alle-
niant & attenuant, & sic volatile faciunt, & sic
spiritus qui inuisibiles sunt, visibiles sunt, & cor-
pus quod sua natura fixum, & permanens est, vo-
latile reddit, hoc autem clarus videbitur se-
quenti methodo, contundit ut herba ex ea extra-

hitur omnis succus, & vna cum suo succo ponitur in phiala oblongi colli, & hoc omne in furno igne digestionis supposito, per quindecim dies : deinde distillatur in balneo mariae, quicquid poterit distillari: humiditas aquosa, iterum infunditur, fecibus & calide permiscentur, & filtrantur simul dum calent ut quicquid est salis, vna humiditate per filtrum transeant: deinde quieta facta, hypostasi ad fundum seposita, per inclinationem quod clarum est, effundendum est in vas aliud, illudque clarum distillandum est, aut in balneo euaporandum, ad tertiarie partis consumptionem : quod superest, in loco frigido collocandum, ut in cristallos creat, quasi sublimare poteris, vt nitidam & claram omnino nanciscantur substantiam, & usui seruare, pollent enim summis virtutibus, & in medicina facienda, beatus est medicus qui tales cristallos habet, ut medeatur morbis.

*

De Sale fixo vegetantium extrahendo.

C A P. III.

DA T V R in vegetantibus omnibus sal aliud fixum, quod est fundamentum & basis, omnium aliarum essentialium partium, est enim vivifici ignis pabulum, principium generationis & fundamētum, terminus à quo, generatio omnis & ortus incipit, est rursus generati conseruatio, & fulcrum, qua ratione, si purum extrahatur à vegetantibus, non inferiores possidet virtutes, aliis par-

*Sal fixū ve-
getantium
qua ratione
elicitatur.*

tibus essentialibus, quas extraximus, extrahitur verò hoc pacto, siccantur herbae cum toto, in umbra vel sole, nihil enim interest, deinde siccæ comburuntur, & reducuntur in cineres albissimos, è quibus cum maxima quantitate aquæ eiusdem herbae, à qua sunt cineres, extrahitur sal, faciendo lixiuum, ex cineribus & aqua, quæ cum hypostassim se posuerit, per inclinationem clarum separatur à turbido, & distillatur clarum, usque ad siccitatem salis, quod iterum ter, aut quater, aut pluries, calcinatur, & comburitur igne forti in tigillo ad hoc apto; deinde soluitur, & solutum filtratum iterum & distillatur, & hoc iteratur pluries, donec sal summam puritatem acquirat, quod in phialis per quam optimè clausis, afferuari meretur, ad usus varios, & ad arcana viuificanda vegetantium ut videre licet in sequentibus.

De quinta essentia Chelidonyi.

C A P. IV.

Essentia Chelidonyi.

CO L L I G I T V R Chelidonium maius, tempore veris, in maxima quantitate, pars una siccatur ad solem, ut comburatur, & ex cineribus extrahatur fixum sal purum & nitidum, methodo generali demonstratum. Pars verò altera reseruatur, ut succus eius exprimatur, & ex eo sal volatile, & spiritus, & aqua eliciuntur methodo generali, hæc demum omnia simul pura iterum coniunguntur, & connectuntur, & renouatur Cheli-

donia, viribus pollens efficacioribus multo quam antea, & sic euadit ophtalmicum summum, omnibus oculorum morbis subueniens.

Vires & usus.

- 1 In morbis lecoris omnibus, est sumnum remedium, & in ictero quocumque arenum est.
- 2 In dolore dentium mire efficax, & in quocumque articulati dolore, sumnum solatium est.
- 3 Oculos suramopere præseruat, ab omni vitio, & laesos curat.
- 4 Sensem visus præcipue acuit, summopere exterius oculum illinendo, & interius assumptum cum iusculis, sensus alios adeo refecillat, ut nouum hominem facere credatur.
- 5 Valet etiam in vulneribus consolidandis capitis.

Sumitur ad quantitatem dragnæ vnius in iusculis, aut unus sorbilibus, mane, ieiuno stomacho, & exterius applicatur, oculis instillando guttatum, ad vulnera vero admouetur linteolum hoc sacro arcano delibutum.

De quinta essentia Hellebori.

C A P. V.

COLLIGENDVM est helleborum nigrum, *Hellebori* *essentia*.
Cmense Octobri, in maxima qnstantate, & gl

comburendum est, & ex cineribus eius sal est eliciendum, summa cū industria, methodo prædicta sal autem istud reseruandum donec alia , peracta sint, quæ ex hellebro **extrahenda** sunt antequam acanum hellebore perficiatur, colligēdæ sunt radices hellebore eodem ipso tempore & mense Octobri, vt supra, & folia etiam, & mundata omnia à terreis excrementis contundenda sunt, in mortario marmoreo , cum pistillo ligneo , & exprimendus est succus , succus hic expressus , dividendus est in duas partes, sumendæ sunt tres aut quatuor libræ & phialæ vitræ includendæ , aut vasi alio vitro oblongi colli, vt digerantur lentisimo igne, per quindecim dies,his elapsis distillandum est in balneo mariæ, quicquid poterit distillari, & distillatum rursus refundendum pati , quæ in fundo alembici remansit,& filtro trahi ciendum est omne & prelo comprimentum est , quicquid poterit extrahi succulentum : deinde mediocriter euaporandum est aliquid humiditatis , reliquum verò in loco frigido colligandum , vt coeat in salis crystallos , quæ lotæ seruandæ sunt & custodiendæ, ex succi verò altera parte quam diuisimus, extrahendus est spiritus methodo prædicta,in capite primo huius libri. In hoc spiritu solo & puro, soluendæ sunt crystalli illæ reseruatæ,& septies in unicum distillandæ, huic distillato, coniungendum est, sal purum illud fixum , quod etiam reseruare iussimus , quod ex cineribus hellebore extractum est , & sic omnia permiscenda sunt , & vasi claudenda vitro, addendo aliquid spiritus rosacei, ali quibus granis ambari & Moschi impregnati.

Vires & Vsus.

Perfecta & absoluta catarri cura in hoc **arca-**
no consistit, curat omnes morbos capitis, Apople- Hellebori es-
xiam, Epilepsiam, vertiginem, carum, & reliqua
omnia similia, imo & phrenetidem, vnde est ca-
pitale summū arcanum, & maniæ tutum remediū.

Phlegmaticos senes reducit ad temperaturam,
& sanguinem mundificat hinc valet ad lepram
curandam, aut saltem moderandam.

Excellit omnes virtutes herbarum, in conser-
uanda essentia humani corporis, in vigore suo &
virtute.

Sumitur huius medicamenti 3j. semel in men-
se in iusculis, aut in ouis sorbilibus, aut in aqua
cinnamomi: in senibus vero & decrepitis sumitur
singulis hebdomadis, ad quantitatem 3j. cum ius-
culis & alijs eiusmodi.

*De quinta essentia tithymalorum effusa
& cathyris.*

C H A P. VI.

OMNES haec herbæ maximam vim purgandi Tithymale-
rum esse-
ria.
obtinent, propter crudum autem succum,
quem copiosum habent inter venena censemur, si
tamen coquantur, & in essentiam redigantur, se-
paratis, eorum excrementis mira euadunt me-
dicamenta cathartica, nec cedunt orientalibus

& barbaris medicamentis , quæ magno pretio, imo & sæpe sæpius vitæ periculo , è longinquis terræ plagiis asportant mercatores , in nostras regiones. Quod nō ita fieret , si medicorum nostratum cura,indagine, & industria, terræ & soli nostri indagarentur virtutes , ac herbarum scrutarentur secreta & arcana , at proh nefas ! nemo est! qui labori indulgere cupiat : inhiant nummis aureis & peculijs, quas blandè loquendo & concinnè, ab ægrotis educunt medici nostrates , & si quis chymiam , laboris plenam exerceat , d'gitto commonstrant , & stultum prædicant , quod pecunias & aurum, absque labore, accumulare nesciat , vt ipsi met qui solis verbis in medicos euadunt summos , & morbos omnes prædicant mortales, vt si tandem sanitas exurgat, vi naturæ non eorum industria , ab incurabili morbo , ægrotum leuasse, se laudibus euehant, si verò fato corruant, eos se illud prædixisse, etiam se extollunt, sic quamcumque vertatur morbus , laudem quærunt, cum tamen vituperiam maximam vndiquaque mereantur : exhortor ego tamen omnes Medicinæ alumnos , eos nullo pacto imitari & Chymiam quærere, & hac virtutes herbarum inuestigare , & potissimum nostratum omnium herbarum, tithy- malorum, effulæ , & tathyris, & hellebori , in his enim crede mihi latitant arcana fere omnia, curādi omnes vulgo incurabiles morbos , extrahuntur verò harum herbarum essentia & arcana, pari methodo, ac extrahitur essentia hellebori, non egent vlo correctorio, modo in veram essentiam reducantur , vsus erit in omnibus morbis qui purgatione egent, & eadem erit dosis ac hellebori essentia , &

tia , & simili & pari omnino methodo poterunt
extrahi , omnes aliae essentiæ , ex quibuslibet aliis
herbis catharticis, at ne ullam difficultatem paria-
mus chymicæ tyrunculis , permulta alia exempla
adhuc præponemus , vt præmansa omnia ha-
beant.

De quinta essentia halicacabi.

C A P. VII.

EX fructibus halicacabi extrahitur succus , in maxima quantitate & diuiditur in duas par-
tes , vna ponitur, in digestione leui, in vase vitreo oblongi colli obturati , vt sal volatile extrahatur pari methodo, vt dictum est capite secundo huius libri , purum, putum , quod sublimatione acqui-
res. Altera verò pars recondetur in doliiis, aut in phialis vitreis obturatis , in cella vinaria aut in lo-
co frigido, vt succus deferueat, feroore autem per-
acto, quod cōtinget intra mensem, extrahetur spi-
ritus, seu aqua ardens , ex succo halicacabi, quam rectificatam coniunges , cum spiritu volatili , his addes sal fixum ex radicibus halicacabi, & foliis,
& magmate succi extractum , per calcinationem harum rerum , & ex cineribus earum extra-
ctionem.

*Halicacabi
essentia.**Vires & Vsus.*

Habito hoc arcano, habes arcanum mirandum

Halicacabi
Digitized by Google

essentia vi- ad curandum regium morbum, & icterum.
res.

Vesicæ etiam omnia vitia pellit, disuriam, & stranguriam, certissimè curat, pellit enim vrinas mirificè.

Renes etiam validissimè purgat, primordia calculi extinguit, sanat vlcera renum, si cum spiritu therebentinæ coniungatur.

Sumitur ad quantitatem 3 j. in fortioribus, in aliis verò ad 3 fl. in iuscalis, vel in ouo sorbili, mane ieiuno stomacho, vel in oleo therebentinæ, vel in aquis aperitiuis & diureticis, & morbis accommodatis, quibus & conuenit arcanum prædictum.

De quinta essentia Rosarum, Pallidarum, & Moscatarum.

C A P . V I I I .

Rosarum ef-
sentia.

LAUDANT nonnulli Medicorum & summis extollunt præmiis Rheubarbarum, Sennam, Cassiam, Mannam, quod sint medicamenta, ad-cò benigna, vt eorum succus infantilis absque vlla noxa propinari possit. At desinant mirari illa barbara & è longinquis terræ plagis aspectata medicamenta, quia hæc omnia quamvis benigna sint, respectu rosarum nostratum malignissima sunt, eorum omnium benignitas cedit protinus benignitati rosarum, nam hæc quamvis sint medicamenta cathartica, tamen & sunt cardiaca, & Cephalica, balsama, propter carum flagrantias

rum & suauissimū cordi & cerebro odorem, parantur ex his cōmuniciter & vulgo præparata quēdā medicamēta, quæ infirmæ admodum sunt virtutis, quod nesciat medicorum vulgus, præcipuam eārum partem conseruare, & inutilem rei scere: at methodo sequenti, obtinebunt Chymicæ artis alumni, rem mirabilem è rōsis solis extractam, sola contusione, & succi expressione, & ex succo illo spiritus extractione. Huic spiritui rectificato, si ambarum & moscum addas, efficies odoriferum medicamentum, cæteros omnes odores longè superans, suavitatem & cardiacum summum. Si verò salem volatilem, & salem fixum ei spiritui connectas, catharticū mirabilem efficies potum, pro infantulis, mulierculis, & aliis delicatulis hominibus, regibus, principibus, aliisque magnatibus dignissimum.

Vires & Viss.

1. Spiritus rōsarum omnibus animi deliquiis Rosarum est præstantissimum est medicamen, solo enim sentia vires odore, ita refocillat spiritus animales, ut illi co, suscitet animo delinquentes.
2. In peste summum est præseruatium, quia suo odore, cerebrum confortat, aliosque spiritus per aëra volitantes, corruptos, & luce pestifera infectos fugat.
3. In Epilepsia, vertigine, caro mirè efficax: quod sua innata ætherea qualitate, cerebrum feriat, spiritusque illos frigidos, & cerebrum infestantes fuget.
4. In vteri suffocatione etiam valet, modo os vres

ri eo perungatur , quod vietus frigefactus
tum vaporibus , tum substantiis in eo con-
tentis, eo incalescat , & ad excretionem ha-
rum rerum refocillatus, excitetur.

5. Spiritus verò sale volatili, & fixo impregnatus
adhibetur omnibus morbis , qui purgatione
egent leui , fœlicissimè enim' & tuto , & iu-
cundè humores noxios è corpore euacuat.

Sumitur per se solus nullo addito medio , quia
omnia fere media qualiacumque sint, ingrata sunt,
comparatione facta , ad spiritum roſarum, qui gu-
ſtui & odoris ſuauitate omnia alia ſuperat , elcu-
lenta , & potulenta , ſumitur ad quantitatem ȝ i.
mane iejuno ſtomacho , eundo deinde deam-
bulatum.

De tintura Roſarum rubrarum.

C A P . I X .

*Roſarū tin-
ctura.*

MI R V M est in natura , quod tintura flo-
rum omnium, arte spagyrica poſſit auferri,
è floribus, absque corruptione ſubstantiæ, videtur
enim illud accidens ita proprium, & innatum flo-
culis, & ſubtantiam adeò altissimè penetrare , vt
minimè auferri videatur , quin ſubtantia corru-
ptionem patiatur : nihilominus tamen experien-
tia certum eſt, hæc ita fieri vt nullo pacto hædatur
florum ſubtantia , odore enim ſolo & vapore
ſulphuris roſæ perquam rubicundæ, in albulimas
roſas ſubitò tranſeant , illæ diorū ſolijſe Ratio

autem huius rei, Spagyrici philosophi, ita tradunt. Ferunt colores omnes rerum omnium à sulphure interno, & innato, dependere, hoc enim cum sit caloris innati centrum, & fomes, coctiones, & digestiones omnes, humidi alimentij, & radicalis parit, ex coctione autem illa, & digestione varia, varia etiam est colorū diuersitas, sulphuris autem interni rerū omnium, & mineralis, summa est cognatio, & affinitas, ita vt, sulphur vnum, alterius sulphuris substantiam sequatur, & magneticè trahantur ad inuicem, hinc est quod dum substantia sulphuris mineralis liquata, seu in humidam, & aquosam substantiam arte spagyrica redacta, florū corpuscula tenuissima ingreditur, eaq' ie penetrando, alimentitiam substantiam florū quæ colorē continent, dissoluit, & secum vnit, & sic permiscentur inuicem, & color florū transit ē corpore suo proprio, & nativo, in homogeneam sulphuris substantiam. Methodicè autem tintura rosarum sic paratur, colliguntur rosæ rubicundæ, & folia earum mundata, integra immittuntur in phialam vitream, his infunditur oleum sulphuris seu acetum per campanam factum, quantum sat, ad madorem florū omnium, cum certa quadam quantitate aquæ rosaceæ, vel spiritu rosaceo noscato, quod melius est, oportet autem medio-crem, infundere, spiritum, aut aquam rosaceam, ne extinguatur vis aceti sulphuris, hanc phialam probè obturatam insolabis per aliquot dies, & per aliquot vices agitabis, vt spiritus probè tinguat: tintum deinde acetum separabis, per inclinationem, aliud recens impones, donec habeas omnem tinturam & maneant in fundo albe-

rosæ , quod fiet , in terna, aut quaterna infusione, modo copiosus sit spiritus sulphuris , hunc tintum spiritum sulphuris hypostasi facta , linteo aliquo mundo,& tenui percolabis, ut probe niteat, & phialæ obturatæ vitreæ , impones ad usus sequentes.

Vires & Usus.

*Rosarum
tinctura vi-
res.*

1. Anarexiā & quamcumque gustus & appetitus deiectionem, apprimè persanat , quod humores stomacho residentes , sua acrimonia abstergat,tartarumque superiori ori ventriculi adhærentem,dissoluat.
2. Dysenterias omnes tam hepaticas, quam alias, & alios aluui fluxus tutissimè curat , quod mutatis acribus humoribus & corruptis , in aliam mitiorem substantiam corroboret, ventriculum astringendo , & intestina , oraqué venarum mesenterij.
3. Ardorem sitis extinguit, quod febrem potissimum temperet , & os superius ventriculi refrigeret.
4. Aphitas , aliaque oris vlcera , aliarumque partium serpigines, & herpes felicissimè curat,quod humores acres illos, vlcera facientes , dissoluat , & in mitiorem substantiam conuertat , hinc vlcus à fluxu acri & humoribus illis liberum , natura ipsa, suo balsamo persanat,est enim in omnibus partibus,vlceræ affectis , balsamum illius partis conuersum in salitam acrem, & corrodentem substantiam , quod nisi in alienam substantiam

conuertatur aut auferatur, nunquam possunt
vlera curari.

Sumitur in iusculis vel panatellis, vel ouis for-
bilibus, mane iejuno stomacho, ad quantita-
tem 3 ℥.

Si è magmate roscarum rubrarum, spiritus omnis
seu acetum sulphuris cum tinctura sua, non aufe-
ratur, sed magma tinctum relinquatur, poterit è
magmate, parari puluis, modo siccetur ad solem,
rubicundissimus, è quo deinde possunt fieri ele-
ctuaria solida, gratissima, & phtisicis & aliis omni-
bus affectibus predictis inseruentia.

De tinctura florum paeoniae.

C A P. X.

TINCTURA florum eadem methodo, ac
tinctura roscarum rubrarum extrahitur, at lo-
co aceti sulphuris, sumendus est spiritus acerosus
vitrioli, ad efficaciam medicamenti, & tincturæ
addere spiritum pœoniæ, & sic efficies sumptum
medicamentum epilepticum, & arcatum, cuius
dosis erit 3 ℥. in iuscule, vel in spiritu vini, mane
iejuno stomacho, per mensem integrum conti-
nuando, purgato prius corpore, aqua benedicta
antimonij.

Florū pœo-
nia tinctura
& vires &
usus.

De tinctura florum violarum.

C A P. X I.

*Violarum
tinctura &
vires.*

TINCTURA violarum simili etiam methodo extrahitur, ac tinctura rosarum, ei tamen addendum est spiritus violarum, aut nenupharis, ad efficiendum somniferum, efficacissimum & tutissimum medicamentum, cuius dosis erit ʒ. β. in iusculis tempore somni, ad compescenda omnia inter incendia, dolores omnes & angores, & fluxiones omnes compescendas summum balsamum.

De tinctura florum Serpentariae majoris.

C A P. XII.

*Serpentaria
florum tin-
ctura & vi-
res & usus.*

SERPENTARIA major florem emittit pureum prægrandem, cubitalem, nempe, hunc sumere oportet, & succum eius exprimere torculari, collecta maxima copia huius succi, imponenda est vitro vasi, cum modico fermenti, & vitro vase clauso, seponenda est in loco frigido, vt in cella vinaria, vt deferueat, postquam deferuerit, extrahendus est, distillatione leui, spiritus æthereus, & rectificandus est quater aut septies, hic spiritus rectificatus denuo infundendus est, super nouos serpentariæ flores, cum aliquantulum ace-

ti sulphuris , & in phiala vitrea optimè clausa, omne illud asseruare oportet per mensem integrum , in hypocausto aliquo : deinde tincturam omnem exprimere, & extrahere, tincturæ huic addere oportet, & salem volatilem , & salem fixum, ex toto corpore herbæ extractum methodo praedicta , sic efficies mirandum arcanum cuius vires sequentes sunt.

Vires & Usus.

1. Hoc arcanum ophthalmicum est mirandum, nubeculas enim omnes, caligines, albugines illinendo percurat, sua enim dulci & mediocri ac subtili acrimonia, viscosos illos humores dissoluit, & discutit.
2. Fistulas, & vlcera omnia concava, & depascencia abstergendo , ad cicatricem conducit, continet enim sal balsamicum omnium vlcerum.
3. Ad vulnera etiam recentia , & inueterata & invetus putridum redacta , summopere valet, & præsertim conduceit omnibus vulneribus, à venenatis animalibus inflictis propter salem quem in se continet, & naturalem, serpentariae vim contra venena.
4. Scabiem omnē, pruritus, serpiges, herpetes, & psoras ipsas illinendo sæpiissimè, curat, misso prius sanguine, & purgato corpore, & refrigerato hepate, aliquantulum, medicamentis topicis, ad hoc aptis.
5. Scrofulas & cancrum ad cicatricem sanam conduceit, postquam emortua fuerint arcano

mercurij, vel arcano arcenici, in quibus solis consistit vera, & tuta cura cancri, & scrophularum.

6. Internè sumptum, sanguinem admodum purificat, hepatisque vitiis medetur, ita ut initia lepræ profliget, sanguinis enim vitiati salis balsamici corruptelam, dissipat, & foras pellit, ad cutem per sudores & vrinas, & haemorrhoidas excitando.

Sumitur in iusculis mane, iejuno stomacho, ad quantitatem 3 fl. ad 3 j. vel admiscetur theriacæ optimæ, & fiunt pillulae, & vorantur summo mane, idque continuando per mensem integrum. Exterius verò applicatur per se solum illinendo, linatis eo arcano madidis, super ulcera impositis.

Si ex aliis floribus tinteturam extrahere, quis cupiat, poterit ad hanc similitudinem extrahere, vt ex floribus violarum recentium, & nenupharum, & papaueris, ad nepenthes faciendum tutissimum, cum spiritu horum flororum, & spiritu acetoso sulphuris, ex floribus calendulæ etiam similiiter poterunt extrahi tinturæ similes, ad menstrua prouocanda, & cor exhilarandum.

De quinta essentia Cucumeris agrestis.

C A P. XIII.

*Cucumeris
agrestis es-
sentia &
vires &
vsus.*

CVCMER agrestis, tantas atque laude dignas habet vires, vt scammonio præferri mereatur, eius autem virtus in humoribus aquosis

& crudis educendis tantæ est, ac violens, ut ea ratione, & sola hac occasione contemnatur, nihilominus tamen Medici hypocratici, nequeunt hydropicos perfecte evacuare, quin elaterio (quod est eius succus aliquo modo præparatus) vtantur, attamen si per quam optimè præparetur, arte Spagyrica, euadit summum, & gratum, & benignum ad inodum medicamentum, hoc autem fiet, sequenti methodo. Ex succo illius extrahendum est sal volatile illius, & sublimatione purificandum est, ad candorem sufficientem: & spiritus etiam æthereus est extrahendus, methodo prædicta, in antecedentibus capitulo, & summopere rectificatus, sali volatile coniungendus est, huic demum connectendum est, ad perfectionem ultimam, sal fixum, quod extrahetur ex tota, planta combusta & in cineres redacta, ex his autem cineribus perlixium, filtrationes, evaporationes, & calcinations, & solutiones, per vices multas iteratus, extrahitur tandem, sal illud fixum, purum, & mundum, quod superioribus partibus, spiritui scilicet & sali volatile coniunctum, absoluit arcanum Spagyricum, quod ex his paratur, reseruandum in phialis vitreis optimè clausis ad usus varios.

Vires & Usus.

1. Præcipua eius arcana vis, & efficacia est in educendis crudis & serosis humoribus, qui in hepate, & venis ab imbecillo calore generantur, & ab expultrice facultate nequeunt foras protrudi, propter quantitatem, aut eius imbecillam actionem. Ideo commendatur

principù ad hydropticos curàndos affectus ; serosos enim illos humores & crudos , euacuat.

2. Quartanam febrem difficilem admodum curatu , ob difficilem & tardam humoris melancholici coctionem,tertia aut quarta dosi, per tot vices iterata , tutissime curat , quod euacuando illos serosos humores,& crudos, hepar admodum confirmet,& refocillet,suo balsamico sale fixo.
3. Fœdos virginū colores etiam curat,quod euacuat serosis humoribus , hepar calefaciat, & sanguinem purificet,ad lepram itidem, & qualemcumque vitiatu sanguinis vitium , malumque dogmaticè & summa cum ratione offertur.
4. Anhelosis & suspiriosis in genere subuenit, quod catarrhi materia in omnem auferat, & siccet tumentia pulmonum humoribus solitis bronchia.
5. Impetigenem, lepras , vitiliginem , nigras cicatrices , & faciei maculas omnes expurgat, & abstergit, propter corrodentem quem in se continet salis spiritum.
6. Sturium doloribus succurrit , quia siccatur humores in aures defluentes , cerebrumque purgat ab omni seroso humore.
7. Veteres omnes tumores discutit propter eamdem rationem, & quod etiam humidum radicale partis tumentis , à tumore affectum, & ferè extintum refocillet & renouet.
8. Podagram omnem , & quemcumque arthridis dolorem & affectum certissime & tuti-

sime curat ; interius vtendo , exterius vero , mitigat dolores omnes & aufert .

Sumitur ad quantitatem 3 j . in iusculis vel ouis serbilibus , mane ieiuno stomacho , vel in symposio rotato , exterius vero applicatur , illinendo frigida , quia dum calefit subtilissima eius pars quæ est efficacissima euaneat , omnia enim arcana spagyrica , quæ in se spiritus æthereos habent , si exterioris applicentur , calefieri non debent : quia ex se satis admodum calida sunt , & quod calefaciendo , eorum pars efficacissima , euaneat soleat .

De quinta essentia Sambuci.

C A P . XIV.

EX fructibus Sambuci maturis paratur arcam num vterinum ex sententia , Quercetani , mirum , & stupendum , cuius arcani grana quindecim si dentur ægrotanti suffocatione matricis affectæ , illico leuatur , paratur autem tale arcanū hoc modo . Depuratur succus , postquam expressus est , ex granis Sambuci maturis , & in scutellis vitreis mundis reponitur , ad siccandum in calore solis , vel in balneo tepido , ponitur ad distillandum quicquid erit superfluæ humiditatis ex magmate , parantur deinde pillulæ ponderis granorū quindecim aut viginti , & seruantur ad usum , ex tota vero planta , paratur arcanum hoc . Colligitur maxima quantitas florum , & foliorum , contunditur

*Essentia
sambuci vi-
res & usus.*

& exprimitur succus, cortex verò & lignum integrum comburitur, & in cinerem conuertitur, ex cineribus, sal extrahitur, & purificatur, vltima purificatione, vt antea factitatum est, in præparatione reliquorum, fixorum, salium: succus verò florū, & foliorum depuratus, postquam permensem integrum deferuerit distillandus est, lentissimo calore, & ex eo extrahendus est, eius spiritus æthereus ardens, & quater rectificandus à phlegmate, magma verò huius distillationis postquam vindicatū est, omni phlegmate leuissimo calore, non Empyreuma redoleat, imbibendum est, suo spiritu æthero, & ardenti, à suo phlegmate puro, & deinde iterum ter quater, distillandus est ille spiritus æthereus, donec salem volatilem extraxerit, è magmate suo, hīc deinde spiritus, suo sale volatili impregnatus, incorporandus est cum sale fixo suo puro, & nitido in balneo tepido, in phiala oblongi colli & per quam optimè obturata, ne euolet spiritus, antequam vniatur suo sali, hoc deinde sic vnitum, conseruandum est in phiala optimè clausa ad usus suos.

Vires & usus.

1. Pituitam & omnem serosum humorem trahit vi magnetica, caloréque naturalem fouet & auget, vnde mirifice senectutem retardat.
2. Febres intermitentes ferè omnes, quartanam præcipue, & quotidianam curat, quod seros humores ex longinquis corporis partibus trahat, & sanguinem purget & suo fa-

- le viuifet , & à corruptione præseruet.
3. Podagram , chyram , & omnem arthriti-
dis dolorem , tuto solatio tollit, quod disso-
lutm tartarum, salemque, foras pellat, reli-
quumque, dissolui non permittat.
4. Suffocationem & omnes vteri affectiones, tam
citò , & velociter curat , vt magicum ferè
videatur fore medicamentum, vt incanta-
mento quedam, videatur ægrotantes suble-
uare, putrentes enim humores quo scumque,
ex stomacho , vtero , & inferioribus reli-
quis partibus , cor cerebrumque infestantes
citissimè trahit.
5. Leucophlegmaticos , leprosos per quam opti-
mè iuuat , salem enim naturalem corporis
dissolutum, & corruptum , iterum congelat
& coagulat, vel foras pellet, reliquum autem
ne dissoluatur præseruat.
6. Vifus & auditus imbecillitatem , & reliquo-
rum sensuum, tam extenorū, quam inter-
norū mirificè tollit , quod calidum innat-
um iuuet , & spiritus animales augeat , de-
trusis foras serosis, & frigidis humoribus, qui
potissimum spiritus & calidum innatum in-
firmare solent.

Sumitur in iusculis mane , iejuno stomacho ad
quantitatē dragmæ vnius, vel duarum, cum re-
gimine & custodia , per tres auroras continuan-
do , & deinde intermittendo , quindecim aut de-
cem dies , & iterum repetendo tres aut quatuor
dies, donec abierit infirmitas.

De quinta essentia ebuli.

C A P. X V.

*Essentia
ebuli vires
G. viss.*

EV L I essentia extrahenda est autumni tempore, vt ferè omnes aliæ essentiæ, quarum tempus, quamuis in superioribus capitulis in omnibus non dicatur, tamen non accusandum est hoc opus obliuionis, quod in capitulo superiori libri primi huius rei particulari, (Quod necessarius sit ad extrahendas essentias cœlorum benignus influxus,) dixerim omnes essentias, extrahi posse commodissimè, autuinni tempore, & veris, quod in his potissimum temporibus vigeat, nativus herbarum calor vniuersaliter, & quod etiam saepissimè & ferè semper, ignoretur, planetarum ascensus, qui sympathiam habent cum herbis nostris terrestribus, quod potissimum foret scitu dignissimum, ad commodissimum tempus habendum in extrahendis essentijs & corroborandis earum arcanis, quapropter cum id ignoretur ad tempus generale quo sol viget, qui est planetarum, omnium & reliquarum, stellarum vigor & robur, configendiendum est. Autumni ergo tempore colligenda sunt grana racemosa ebuli, quia tunc temporis matura sunt, & exprimenda, vt deponant succum, qui est reseruandus in Dolio ligneo, instar vini, vt deferueat, more etiam vini, postquam deferuerit, distillandum erit leuissimo igne, omne illud humidum quod primo igne af-

cendit & in ascensu strias facit, instar aquæ ardentes, postquam strias omnes vides, evanescentes, mutandum est receptorium, & colligendum est phlegma ascendens, quod rectificatum, & quater aut quinquies redistillatum, conseruabis, ad purificationes faciendas salis fixi, quod extrahes, ex cineribus radicis, & foliorum eboli. Spiritum autem æthereū, qui primo igne ascēdit, rectificabis quinque, aut septies, donec à phlegmate purum sit, quod signis communibus, cum aqua ardente cognosces: similis enim est ratio, & methodus purificandi hunc spiritum, & alios omnes, qualemcumque sint. Habitō hoc spiritu puro, & ab omni phlegmate, vindicato, ad radices & folia, & truncum eboli deuenies. Quæ omnia combures fortissimo igne, & in candidos cineres reduces, ex quibus deinde cum phlegmate superius reseruato, elicies salem purum, fixum, multoties iterando, calcinationes, solutiones, & euaporationes, donec purum sit & candidum, ut crystallus. Quod deinde sal, connectendum erit cum spiritu suo æthereo, superius reseruato, in balneo tepido, in matratio oblongi colli, obturato, ne respirent, & leuissimo illo fotu inuicem coniungantur, & fiant unum mirum, & stupendum ad morbos varios, magnos, & ferè incurabiles curandos.

Vires & V̄sus.

1. Hydropem quemcumque, curat saepius iterando dosim per interualla, ne vires que leues sunt & mediocres perteant. Quod sal solutum in corpore foras pellat, & reli-

Vires: effēctus
ria eboli.

quum quod solutum non est , solui non si-
nat , imò firmioribus retineat compagibus .
Mirum fortasse erit Galenicis medicis , quod
hydropicum salerni solutum appelle : in
hanc ego potius sententiam abeo , quæ as-
serit morbos omnes ex sale , sulphure , &
mercurio , ex statu naturali & debito deie-
ctis , quam in eam quæ asserit , ex humorib-
us qui visuntur in corpore dependere , in
ipsis enim humoribus latitat illud sal , illud-
que sulphur , illeque mercurius , quem Gale-
nus , & Hippocrates ob Chymicæ artis in-
scitiam non cognouerunt , qui certè au-
thores ut oculati & acutissimi , si reuiuis-
cerent , & opera Chymicorum viderent , in
eam ipsimet sententiam abirent .

2. Quartanam & omnes procul dubio febres , in-
termittentes curat , ita ut febrifuga dici pos-
sit , quod mercurium corrumpi non permit-
tat , nec sulphur , nec sal , nec tartarum in co-
piosam & præter naturam ex crescere molē .

3. Arcanum est summum ad arthritidem omnem
curandam , & omnes eius dolores citissimè
sedandos , si tepidè cum gossipio eo arcano
madido , partes dolentes foueantur , quod sa-
lis soluti acrimoniam neroos , iu sculos , &
ligamenta ferientem retundat , suo balsami-
co sale .

Sumitur in iusculis , in ouis sorbilibus , vel for-
matur in pillulas , vel tabellas & voratur ad quan-
titatem drachmæ vnius , vel duarum , in rebustiori-
bus naturis , & id manè ieiuno stomacho , seruato
regimine & custodia .

*De quinta essentia Centaureæ majoris
& minoris.*

C A P. X V I.

EX floribus Centaureæ vtriusque cum spiritu *Centaureæ essentia.* vini, & aceto sulphuris, extrahitur tinctura, mediocriter purgans, & humores seruos eductens, nulla molestia, nulloque vomitu. Huic tincturæ essentiam si addas, stupendum euadet medicamentum, extrahenda autem est essentia, simili, ac pari methodo, ac in præcedentibus capitulis extracta est de reliquis plantis: scilicet postquam ex succo centaureæ vtriusque spiritum extraxeris, eumque rectificatione purificaueris, & ab humido aqueo depuraueris, sali fixo, ex cineribus eius extracto, & lotionibus saepius iteratis depurato, eum spiritum coniunges, & connectes in balneo tepido, tunc demum ambo simul coniuncta, postquam etunt unum, connectes iterum tincturæ superius allatae, & seruabis ut medicamentum pretiosum.

Vires & Usus.

Est Catholicum Spagyricum, mirandum ad educendos quocumque humores noxios & peccantes, quamuis ex simplici uno medicamento paretur. Sunt enim in eo diuersæ partes, & omnes catharticae, & singulae.

Vires & usus essentia Centaureæ.

100 *Myrothecij Spagyrici,*
singulos, & similes educunt humores peccantes.

2. Anorexiā imprimis, & cibi fastidium tutissimè curat, quod serosos tartareos, salitosque humores, in ventriculi lateribus stagnantibus, & adhærentibus, foras, educat potentissimè, hinc causam sēpissimè febrium intermittentium pellit.
3. Nullum est præstantius medicamentum, quo consulo, ut vtantur omnes, qui sanitatem infirmam habent, & eos omnes qui podagra, chyragra, gonagra, & similibus doloribus tentantur, quod nulla molestia causam morbi foras pellat, vulneribus recentibus, & oculis lœsis medetur.
4. Vermes, & putredinem quamcumque intestinorum, in pueris & infantibus, tutissimè foras educit, vermiumque generationem impedit, propter acetum sulphuris, quod tinctura in se continet, & propter salem Centaureæ, qui propter eius naturalem amaritudinem, & siccitatem, putrentia illa animalia, fortissimè enecat.

Sumitur in iusculis, in ouis sorbilibus, in panatellis, in sympis & in agnis appropriatis, ad morbum quem curare cupis, ad quantitatem 3 i. j. mane iejuno stomacho, seruato regimine, & custodia.

De quinta essentia brassicæ marinæ.

C A P. XVII.

VE R I S tempore colligitur maxima copia brassicæ marinæ, quam & nonnulli soldani dicunt & appellant, tunc enim temporis succi, plena est, & turget vitali nectare, & dum expressa est maxima copia succi, reponitur ad deferendum in cella vinaria, in vasis vitreis, aut aliis conuenientibus, postquam deferuuerit, distillandus ille succus leuissimo igne, & extrahendus est, tali distillatione spiritus eius æthereus, & quater aut quinques rectificandus, donec à phlegmate agnoso purus sit: deinde si vis, magmati residuo reddendus ille spiritus purus, & à phlegmate vindicatus, & leuissimo calore per aliquot dies fouendus est: deinde iterum distillandus, & magmati iterum reddendus, & redistillandus iterum, donec sale volatili impregnatus sit, quod fiet in tertia, aut saltem quarta distillatione, in qua ascendet sal ille volatilis, instar niuis, candidus, & adhæredit lateribus vasis, & capitelli distillatorij. Hic deinde sal volatilis vna cum spiritu volatile, coniungenda sunt, & connectenda cum sale fixo, qui extraheatur ex cineribus foliorū, caudicis, & radicis soldanellæ siccæ, secundum methodum antea prædictam, in capitulis præcedentibus aliis, eadem enim methodus est seruanda, tum demum omnia simul coniuncta seruanda sunt, in vasis vitreis per optimè obturatis, ad suos usus.

*Brassica
marina es-
sentia.*

Vires & Vsus.

*Vires &
vsus effen-
tia Brassi-
ca.*

1. Erunt fortasse Medicorum dogmatis corū Hippocraticorū quam plurimi, qui brassicæ marinæ essentiā explodent, ex antidotariis, quod brassica marina ex toto, sit stomacho inimica propter acrimoniam suam: cuius ratione, ventriculi tunicas vellicat, imò erodit, unde vomitus implacabilis exsurgit, & hinc sequitur apexis primæ coctionis, cuius lassione, & cæteræ omnes sequentes coctiones quæ in hepate, & venis fiunt, lassuntur: hinc ledi totam corporis œconomiam operet. Nec est quod dicamus essentiam hanc, acrimoniam parem cum planta non habere, quia certum est habere majorem, & multò potentiorem, propter sales volatiles, & fixos suæ plantæ, quos continet: qui sales in omnibus plantis acrimoniam naturalem habentibus, igne & arte pyrotechnica, caustici, & vrentes euadunt, ut patet, in sale vrticæ, calcis, sarmendorum, fabarum, & similiū, è quibus salibus caustica fiunt potentissima: unde mirum non erit si hæc essentia soldanellæ seu brassicæ marinæ, causticam & vrentem habeat potentiam, cum sales habeat extractos ex planta acri & mordaci. Huius obiectioni dicemus, verum esse salem soldanellæ volatilem, & fixum, nisi ad dulcedinem perducatur, lotionibus, calcinationibus, filtrationibus, sublimationibus, & distillationibus & cæteris aliis operatio-

tionibus ad hanc rem necessarijs, fore acrem
mordacē, vrentem, & causticum, vt & cæteri
sales in obiectione enumerati, qui quidē &
dulces fieri possunt, iteratis operationibus
Chymicis: vt egomet vidi, experientia ipsa,
caustica ipsa potentialia, quibus vtuntur
Chiturgi ad vrendum, dulcia facta, & ita
dulcia, vt nulla esset ferè differentia inter
saccharum, & ipsa salia, & absque vlla noxa
esculenta erant, vt mel & saccharum. Sal
enim naturæ, quod in centro cuiuscumque
mixti residet, (ad formam mixti conseruan-
dam, tanquam semen ipsius speciei) post-
quā à corporibus heterogeneis omnibus est
depuratum, nullo pacto est acre & mordax,
& naturæ inimicum, sed dulce, & naturæ
ipsius fulcrum, & fomes: ipsa verò corpora
heterogenea sunt ipsamet, quæ acrimoniam,
mordacitatem, & alias omnes similes quali-
tates naturæ hostes, infensas possident, &
fouent, vnde nullo pacto verendum est,
quin essentia soldanellæ dulcis, mitis, & na-
turæ amica sit, modò sales sui tum fixi, &
volatiles, ad debitam præparationem per-
ducantur, quæ est dulcedo salium antequam
simul miscantur, & cōseruētur ad usum, qui
sunt ad purgandum quoсumque humores
noxios, & infensos, qui stagnantur primæ
regioni, qui sæpiissimè fomites sunt febrium
intermittentium omnium, & continuarum
& alui fluxus, & similium affectuum.

- a. In podagræ & arthritidis omnis generis causas,
& fomites expurgandos medicamentum est

valde potens, quod fales solutos, & tartarum educat vi magnetica, & naturali, & sympathica.

3. Colusiones omnes mirificè curat, quod praeter euacuationem humorum omnium peccantium, neruos, recreet, & refocillet, eorumq; limpiditatē conseruet, & amissam restituat, spiritusq; augeat vitales, & animales.
4. Sanguinem miro modo purificat, quod suo sale, à putrefactione præseruet: eiisque cruditates impedit suu viuisco calore, & necare vitali, quodque naturales eius spiritus soueat, & multiplicet.
5. Tumores omnes frigides*, & scirrhosos sola perunctione externa, mediocriter calida, discutit, & calidos omnes tumores phlegmonosos, ad maturitatem perducit, propter caliditatem suam subtilem, & penetrantem quæ in suo sale residet.
6. Scabiem omnem & pruritum omnem siccat & lenit, quod salem corruptum solutionem continui, sua erotione naturali facientem temperet, & ad aliam qualitatem non erodentem transmutet.
7. Lentigines, & maculas omnes faciei, aliarumque partium continua lotione, tandem discutit, quod sanguinis florem, & vigentem colorem soueat, & nutriat eiisque puritatem multiplicet.

Sumitur ad quantitatem 3 fl. ad 3 j. in robustioribus, cum iusculis, & syrupij magistralibus morbo appropriatis & conuenientibus, summo mane ieiuno stomacho, cum regiane, & custodia

iterando dosim, usque ad curationem perfectam,
bis in hebdomada, & si sit morbus cronicus, &
longus ter in mense, seruato semper eodem & si-
mili regimine.

Nota quod in extractis omnibus faciendis, si
spiritum vini & oleum tartari depuratum, simul
permixcas, una cum extracti maginate, & dige-
ras per diem integrum, benigniora erunt, & nul-
lo pacto vomitiua.

De quinta essentia Pepli.

C A P. XVIII.

VIGENTE cane cœlesti, tempore Iulij men-
sis, & Augusti, colligendus est peplus; qui &
portulaca sylvestris, ab alijs dicitur, in maritimis
enascens, medicamentum familiare & frequens
tempore Hippocratis, ut passim in scriptis suis ap-
paret, collectus peplus confundendus est, & suc-
cus eius exprimentus, maxima in copia. Magma
refruandum est, & siccandum in sole, vel in fur-
no panis, ut deinde siccum comburatur in cineres,
è quibus extrahendum erit sal fixum, & depuran-
dum arte, & methodo antea in capitulis præce-
dentibus enarrata ad sumum candorem. Succus
vero expressus refruandus erit in vasis vitreis, aut
ligneis in loco frigido, ut deferuerat, postquam de-
feruerit, distillandus erit leuissimo igne, ut spiri-
tus eius aethereus separetur à phlegmate, quod
fiet tribus, aut quatuor distillationibus iteratis, se-
parato phlegmate, in singulis distillationibus,

*vires essen-
tia pepli.*

106 *Myrothecij Spagyrici,*
quod in fundo residet alembici , & cum quadam
difficultate ascendit. Postquam spiritus talis sepa-
ratus est ab omni phlegmate , conuertendus est
cum suo sale fixo , & seruandus est ad usum.

Vires & usus.

*Vires essen-
tia pepiti.*

1. Quoscumque humores educit & erat catho-
licum Hippocratis , & Medicorum antiquo-
rum , quorum tempore , Rheubarbarum ,
senna & cassia , reliquaque medicamenta
benignissima ignota erant ; peplo enim solo
& helleboro purgabant: iam vero in usu non
sunt , quod fortiora sint medicamenta , viri-
bus hominum nostratum. Quapropter in
essentiam redigi , ut eorum vis retudatur , &
refrenetur eorum venenum , aut potius ex-
tinguatur penitus , ita ut sine ulla noxa pro-
pinari possit .
2. Arcanum est sumnum in arthritide curanda ,
febre quartana , quotidiana , & paralyse parti-
culari membra alicuius , & totius corporis ,
admotum membris calidè , & intercisis assu-
ptum ex arte & regimine .
3. Tumores omnes frigidos & schirrosos discu-
tit , & emollit , exterius illinendo propter
suum spiritum aethereum quem con-
tinet , qui penetrando frigidos illos hu-
mores & tartareos dissoluit , tanquam con-
trarios .

Sumitur ad quantitatem drachmæ unius ad
duarum in robustioribus cum iusculis & syrupis
morbo appropriatis & conuenientibus , idque is-

iuno stomacho, & manc cum regimine & custodia.

De quinta essentia colocynthidos.

C A P. XXIX.

COLOCYNTHIS colligenda dum matuta est, & Colocynthi-
dos essentia. in pallidum mutatur colorem & contunden-
da in mortario ligneo, aut marmoreo ut succum
emittat omnem, quem percolatum repones in va-
sis ligneis vino continendo appropriatis, in cella
vinaria, vt deferueat, quod vt fiat maiori celeri-
tate, & præcipiti temporis spatio, addes aliquid
spiritus vini, à phlegmate puri, cum bona quanti-
tate fermenti: Hac enim methodo omnes herba-
rum succi citius deferuescunt, & copiosiore dant
spiritum æthereum, dum distillatione leui cogun-
tur ad ascensionem. Postquam hac methodo colo-
cynthidis succus deferverit distillandus erit le-
uissimo igne, donec strias non faciat in capitello
alembici: signum præcipuum ascensi spiritus, qui
rectificatus & à phlegmate purus, si reddatur
magmati suo salem volatilem extrahit, qui arcani
vires mirificè multiplicat. Hic spiritus, & sal vo-
latilis connectendi sunt cum sale fixo qui extrahi
poterit ex tota planta sicca, & combusta, & in ci-
neres redacta: ex his autem cineribus, arte &
methodo sæpius in capitulis præcedentibus enar-
rata, extrahitur illud fixum sal, quod ab omni
tegredi recremento vindicatum, & præcedenti-

Vires & usus.

- Vires effen-*
tia Colocyn-
thidos.
1. Pituitam & bilem purgat , propter parem & similem quem continet in se succum , vnde pituitosis & biliosis affectibus , mirificè conuenit.
2. Arcanum est summum in curandis & sedandis dentium doloribus , quod sua caliditate perennes catarrhi fontes exhauiat , & neruum foueat dentis , suo viuifico nectare , quod & spiritus omnes fixos , & influentes recreet.
3. Si eo arcano ischiadici calide perfrigentur mirum in modum à doloribus soluuntur , propter spiritum salis quem continet , qui alium salem solutum , dolorem facientem mitigat , & in aliām permuat naturam , partesque dolentes , recreat , refocillatis spiritibus , & conuocatis , maiori in copia .
4. In quartanis & quotidianis febribus curandis , mirè efficax , quod harum febrium causas continentes , efficientes , et materiales , foras euocet , humoresque has febres efficientes , putrefieri non sinat , at in suo naturali , et viuifico centro purissimè coërcet .
5. Nervorum resolutiopi maximè prodest , et quod mirum est cordi , iecori , et ventriculo maxime prodest , et tamen planta cruda , maximè aduersatur , et præcipue intestinis , interdum enim et saepius , cruorem elicere solet , corrosis intestinalium carnosis membranis , essentia vero hæc nullo modo , partibus

yllis nocet, sed benignissima, succurrit earū affectibus morbosis.

Sumitur ad quantitatem dragmæ semis, aut vnius, cum iusculis et syrupis, idque mane ieuno stomacho, seruato communi medicorum regimine et custodia.

De quinta essentia Apij.

C A P. XX.

RAdix Apij tempore veris colligenda est, et à terrestri recreemento, lotionibus multis probè emungenda, deinde contundenda, et succus omnis ex ea exprimendus, et reponendus in phialis, in loco frigido, ad deferuēdum, postquam deferuuerit, distillandus, leui igne, vt spiritus eius ascendat deinde rectificandus, vt à phlegmate, et humore aquoso vindicetur. Rectificatus spiritus, magmati reddendus est, vt sal volatile quo magmati inest, per cohabitationem spiritus rectificati, et macerationē debitam passi, extrahatur, extra cumque sublimationibus iteratis purgetur, ab omni terrestri excremēto, tum demum coniungatur spiritui suo, sal vero fixū è magmate vel è tota radice sicca, per combustionē et incinerationē extrahatur, et purificitur, methodo generali ante dicta, deinde omnia pura simul coniungantur, et seruentur ad usus.

Apij essentia.

*Vires effen-
tia Appij, &
vsus.*

1. Arcanum hoc mediocris est virtutis, ad humores seorsum educendos, qui in corpore putescunt: purgat benigniter bilem, & pituitam, propter sympathiam quam habet cum his humoribus eius spiritus & salutum volatile & fixum.
2. Discutit tumores internos hepatis, & lienis, aliorumque viscerum sua tenuitate, & penetrandi facultate, quam habet per spiritum salis volatilis, quem in se coercet.
3. Diureticum etiam est medicamentum, Renes purgat, & vesicam, lapidemque, & arenulas rumpit, & dissolutum, per suum spiritum salis, dissolutum, qui coagulata omnia, & in lapideum indurata emollit, & dissolutum, etsi per eum ipsum spiritum non dissolutum, sed in sua natura stantem omnia coagulentur.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnius ad duarum in robustioribus, idque mane ieuno stomacho, seruato regimine & custodia, cum iusculis & syrupis, vel in extracto aliquo purgatiuo, & paru aquæ cinnamomi fit gratissima dosis, ad purgandum quoscumque humores.

De quinta essentia Rheubarbari.

C A P. XXI.

*Rheubarba-
ri effentia.*

SI Rheubarbarum recens & succi plenum haberi in his regionibus posset, arcanum mirandum

ex eo parari posset methodo simili, & pari arte ac in alijs nostratis plantis, sed cum siccum, aridum, & succo suo alimentitio & vitali emundatum in nostras regiones asportetur, mutanda est methodus extrahendi eius essentiam, quæ propriè loquendo, non est essentia, cum spiritus eius & sal volatile, quæ principales sunt essentiæ partes desint, & non reperiantur in nostro Rheubarbaro; sed est potius extractum & media essentia, cum non contineat secum, nisi aliquid tincturæ spiritus, & sal omne fixum, quod tamen magnam habet purgandi vim, si ritè paretur, ut videre licet per experientiam. Extrahetur autē eius tinctura & sal suum fixum sequenti methodo. Rheubarbarum tritum, & in puluerem redactum immittes in aquam roris Maij, ter aut quater distillati, ut stent in digestione, in cineribus tepidis, per quatuor aut quinque dies, donec per quam optimè tinguatur aqua in colorem rubicundum: separata hac aqua tincta per inclinationem, ne eius limpiditas perturbetur, infundes aliquantulum, aut quantum sufficiet aquæ roris, ut prius, ut denuo, per macerationem quatuor, aut quinque dierum tinguatur ut prius, hæc aqua recenter tincta priori permiscebis, & aliam nouā aquā roris iterū infundes super magma Rheubarbari residuum, & macerabis, donec, non amplius tinguatur aqua, quam infundis super illud magma residuum. Quod tinctura omni sua priuatum illis iteratis infusionibus, combures, & in cineres albissimos reduces: postquam siccatum fuerit in sole, vel in igne temperato, ex his cineribus, salem extrahes fixum quod in his inerit, idque separatum absque villa

112 *Myrothecij Spagyrici,*
alia præparatione & lotione, permiscebis tincturæ antea extractæ, & referuatæ, ad partem, hæc ambo duo simul coniuncta, in balneo calido, aut in cineribus téperatis, leuissimè distillabis, donec humidum omne ascenderit, cauendo, ne inter distilladum magma, quod residet in fundo alem-bici, inopia humoris & violentia ignis comburatur, & empyreuma redoleat. At maneat magna residuum, liquidum satis, veluti mel, aut butyrum, in quo gradu desistendum est, à distillatione, & pars humida omnis quæ per distillationem ascenderit denuo magmati residuo, connectenda est, vt denuo dissoluatur magma, & si non sufficit humidum ascensum, ad dissoluendum, addendum est nouum similis substantiæ, vt perficiatur dissolutio, quæ postquam per aliquot dies in cineribus tepidis digesta fuerit, filtro est transmutanda, vt clarificetur, & partes omnes heterogeneæ & terrestres quæ non potuerunt dissolui, relinquantur in fundo, & separentur à partibus homogeneis, quæ dissolutionem passæ sunt, hanc iterum filtrationem distillabis tenuissimo igne, vt prius, cauendo semper, ne violentia ignis; & præcipiti distillatione, magma quod solet in fundo residere comburatur, sed humidum aliquantenus permaneat vt mel. Quod iterum dissolues, vt denuo à feibus, & excrementis terrestribus vindicetur. Hanc operationem septies iterabis, seruato eodem ordine, & simili methodo: in septima & conquiesces, & magmati residuo, grana aliqua scammoniæ spiritu vitrioli dissoluta addes, & coniunges & seruabis, ad usum, in phialis per quam opini. è obturatis.

Vires & Vsus.

1. Innocens, clemens, & excellens est medicamentum, multas dotes medicamento purgante maximè expertitas complexum, in obstructionum affectibus mirè efficax vnde omnes affectus quos generant obstructions certissimè curat.
2. Sanguinem clarificat vnde lepræ initia profligat lentigines & vitiliges admotum & assumptum curat, quod spiritum salis qui omnia à corruptione præseruat, & corrupta consumit.
3. Aquam intercutem, regium morbum, lienis crassitiem ac diuturnas febres quascumque continuè sumptum per interualla tandem sanat; quia soluit omnes obstructions, soluit autem eas propter eius spiritum qui omnia penetrat & dissoluit tartarea, & spiritu salis coagulata.
4. Vermes infantium enecat, & tutissimè propter eius benignitatem pueris & infantibus & lactentibus offerri potest, ad sanandos eorum affectus.
5. Dissenteriam & quoscumque alui fluxus etiam curat, modò spiritui vitrioli & croco martis connectetur. Hoc istud, mucosos intestinorum humores, & acres ichores foras educit, spiritus verò vitrioli putrefactionem inhibet & leniter astringendo, intestina recreati crocus verò martis omnino astringit & prohibet fluxum.

*Vires &
Vsus effi-
ctus Rheo-
barbari.*

6. Datur etiam ab alto deuolutis , ruptis tam interne quam externè fractis maximo iuamento , si essentia Mumiæ addatur & coniungatur.

Sumitur ad quātitatem drachmæ vnius ad duarum , in infantibus & lactentibus à scrupulo uno ad duos in syrups morbo conuenientibus , & aquis stillatitiis morbo etiam appropriatis , idq; manè ieuno stomacho , seruato artis régimine , nulla tamen custodia propter eius benignitatem , imò ut motus eius perficiatur celerius , & potenter , deambulandum est , & foras eundum ut motus sit velocior .

De quinta essentia Agarici.

CAP. XXII.

*Agarici es-
sētia.*

AGARICVM cùm sit fungus in arboribus variis & multigenis enascens , etsi recens ex Italia aliisque regionibus ex quibus in nostras regiones exportatur , haberi possit : succus eius tamen alimentarius & vitalis extrahi non posset , cum fungorum genus omne exsuctum sit , & omni ferè alimentario liquore priuatum , cum viuat ex succo arboris cui adhæret , & excrementū sit illius arboris , quod assolet esse siccum & aridum : quocirca eius spiritus haberi non potest , cum paucus sit ifque fixus & tale volatili suo connexus : hinc alia via & methodo procedendum est in extrahenda eius essentia , quam in aliis capitu-

Iis præcedentibus: extrahetur autem sequenti methodo. Agaricum, tritum & pulueratum dissolues in spiritu æthereo rosarum pallidarum, aut in spiritu alio purgante, & solutiuo, & id omne collocabis in vitro optimè clauso, in cineribus tepidis ad digerendum per mensem, transacto mense per inclinationem spiritum clarum & limpidum, à fœculenta agarici materia separabis, & filtro transmittes, ut vindicetur à corporali agarici materia. Hunc spiritum substantia tenui agarici imprægnatum custodies in vitro optimè clauso; magmati verò residuo alium addes spiritum similiem priori, & digeres per octo dies in vitro clauso, in cineribus tepidis. His actis diebus, separabis spiritum tuum per inclinationem, & transmittes, & priori coniunges: deinde magmati spiritum optimum vini, alchoolizatum & ab omni phlegmate septimis distillationibus iteratis priuatum addes & connectes, & leuissimo igne distillabis, separato phlegmate, in singulis distillationibus, donec sal volatile agarici ascendat vna cum spiritu vini: sal istud volatile vna cum spiritu vini coniunges prioribus spiritibus antea distillatis: magna verò residuum post siccationem combures igne fortissimo, & in cineres albissimos reduces, ex quibus cineribus per solutiones, filtrationes, calcinationes, & evaporationes sèpius iteratas, sal extrahes candidum & limpidum ut crystallus, prioribus spiritibus coniungendum & connectendum. Hæc omnia deinde post debitam incerationem & digestionem leuissimo igne erunt distillanda, donec magna residuum habeat consistentiam mellis, aut syrapi non perfectè cocti, cui

magmati suum spiritum distillatum reddendum erit, & iterum connectendum, vt dissoluatur, & post debitam trium aut quatuor dierum digestio- nem, filtro omnia dissoluta erunt committenda, vt probè ab omnibus recrementis terrestribus, & heterogeneis extractum agarici vindicetur, de- mūm filtratum omne, postquam clarum fuerit, & bene limpidum distillationi leuissimæ erit com- mittendum, donec magma habeat consistentiam syrapi non perfecti cocti. Magma istud erit ser- uadum in phialis optimè clavis addito oleo, cin- namomi, ad saporis conciliationem: spiritus di- stillatus erit seruandus ad extrahendas similes ef- fentias ex medicamentis fccis, veluti è sena, scam- monia & similibus.

Vires & usus.

*Vires &
usus effen-
ti agarici.*

- 1 Arcanum prædictum præcellit Agarici vires, deicxit utramque bilem, ac etiam pituitam ipsam, crassos & lertos, & putrescentes quo scumque humores expellit, quod sul- phure & sale fixo, & volatili præditum sit, qua omnia, naturali sympathia humores corruptos trahit, reliquosque corrumpi non permittunt sunt enim persistentiae & perma- nentiae materiales causæ.
- 2 Cerebrum, omniumque sensuum organa ex- purgat, quod frigidos humores & viscidos qui cerebrum sua frigiditate interturbant, & sensus obtundunt diminutis aut saltem re- frigeratis spiritibus, qui robur omnium sen- suum conseruant, expellat, & expurget.

- 3 Musculos etiam omnes expurgat, ita ut partes ad motum naturalem sint promptiores vnde etiam ad id plurimum competit, quod excrementa, quæ spinali medullæ pariter & neruis inhæserint, educat.
- 4 Pulmone in ac pectus à lentis, ac putrescentibus humoribus detergit, ac deinde ventriculum, iecur, lienem, & renes, & in mulieribus vterum ab omnibus, quæ earum partium facultates, & naturales actiones interpellant, mundat.
- 5 Compaginum omnium contumacem materiam solui, propter spiritum salis, quem in se continet qui omnia concreta dissoluit, unde regio morbo affectis, & aqua intercute laborantibus, ac liene vexatis, leuamentum præstat non obscurum.
- 6 Familiaris est admodum medicina, & ad omnes fere corporis partes habet conformitatem: ad plerosque tum capitis, tum cerebri, tum eiusdem membranarum morbos: nempe diuturnum dolorem, comitiale morbum, Apoplexiam, carum, & omnes alias frigidos affectus, vertigines, maniam, atram bilem, & cerebri omnes inflammations, non imbecilles possidet vires.
- 7 Vrinam quoque pellit, & menses comodè ciet, propter eius sulphuris balsamum quod continet, quod suo naturali sale omnia aperit & referat; vnde sanguinem miro modo expurgat, ac proinde totius corporis nitorem frequenter vtentibus commendat.
- 8 Ventris tinea tum enecat, tum deiicit suo sale,

qui horum animalium generationem impedit, quod impediat salem naturalem corporis, in aliam permutari substantiam & alterationem pati nullam, sed in sua naturali virtute & robore conseruet.

Sumitur in iusculis, vel in syrups morbo propriatis & conuenientibus ad quantitatem drachmæ vnius vel duarum, idque manè ieuno stomacho, seruato regimine & custodia; in infantibus verò à scrupulo uno, ad duos, seruato eodem regimine.

De quinta essentia Senæ.

C A P. XXIII.

Sena essentia. **I**N Hetruria prouincia Italiae, vbi copiosissime sena seritur, & colligitur singulis annis, vbi recens & succulenta habeti potest, seruanda est methodus similis, & eadem ac in præcedentibus capitulis de extractione essentiarum plantarum nostratrum; in quibus diximus, succum herbarum omnium esse extrahendum ad essentias, vt ex eo spiritus & sal volatile extrahantur: bac enim methodo essentiam elicies ex sena mirabilis facultatis. At quia in nostras regiones folia eius asportantur sicca & arida, mutanda est methodus extrahendi extractum eius, quod ex eius folijs fieri pari modo. Folia eius sumenda sunt emuncta ab omni puluere, & re extranea, ad quantitatem librae vnius, vel duarum, & vitro seu phialæ op-

timè clausæ indenda sunt, cui superimponendum est roris distillati quantum satis ad eminentiam quatuor aut quinque digitorum super folia senæ: clausum deinde vitrum, ut dictum est imponendum est in furno digestionis in cineribus tepidis, vel in balneo mariæ tepido, per quindecim dies, donec tinguatur aqua in colorem rubeuin subobscurum. Quam aquam sic tintam separabis per inclinationem, & aliam nouam impones, vel addes aquam reseruatam ex extractione Rheubarbari que melior erit, & vires purgandi augebit, ad sufficientem quantitatem & digeres iterum, donec aqua iterum coloretur, ut prior. Tinctam iterum separabis & priori coniunges, aliámque nouam addes magmati, & digeres donec coloretur; hancque operationem toties iterabis, quoties aqua infusa per digestionem colorabitur. Hæ omnes aquæ spiritu seu tintura Senæ prægnantes distillandæ sunt leuissimo igne; donec magma quod residet in fundo alembici habeat consistentiam mellis. Huic magmati, sua aqua iterum reddenda vt iterum soluatur, & digerenda per aliquot horas, donec optimè solutum sit, & hypostasis solutionis fundum perierit. Tunc demum per inclinationem & filtrationem separanda sunt turbulentæ à limpidis & claris: clara iterum & limpida distillanda leuissimo igne, donec consistentiam mellis acquisierint: hæc deinde iterum soluenda, solutaque filtranda, vt limpida euadant, & nullas emitant feces. Quod toties erit repetendum quoties magma in solutione feces relinquet. Desistendum erit cum magna, quod residet in fundo alembici post leuem distillatio-

nem, hyacinthum lapidem preciosum repræsentabit, & in dissolutione nullas emittet feces, sed omne dissoluetur, solutione nullo pacto turbata, atomis per aquam volitantibus: huic extracto sic limpido & claro addenda sunt hæc. Sumendæ sunt libræ quatuor, aut quinque foliorum Senæ & alembico terreo descensorio imponendæ, & distillandæ sunt fortissimo igne per descensum, donec folia comburantur omnia, & in cineres albisimos reducantur. Ex hac distillatione separabis aquam: ab oleo, aqua proiicienda est ut nullius momenti, oleum vero quod empyreuma redoleat potentissime, permiscendum est cum paucō vitriolo ad rubedinem calcinato, & ambo simul coniuncta retortæ imponenda sunt & distillanda: sic oleum empyreuma deponet, & gratissimum acquiret odorem secunda, aut saltem tertia distillatione. Hoc oleum sic præparatū extracto addes priori, & permiscebis. Ex cineribus autem Senæ ex quibus oleum extractum est per descensum nostræ operationes antea enumeratas, quod dum ad limpiditatem, & nitorem summum dœquetū erit, addes etiam extracto, cum aliquibus guttulis olei cynamomi, & Gariophyllorum, & sic euadet medicamentum gratissimi odoris, & potentissimæ virtutis. In extractione Rheubarbari & Agarici aliorumque medicamentorum siccorum poterit obseruari eadem methodus, & potentiora euadent eorum extracta.

Vires & Usus.

Senæ effen. i Educit hoc arcanum pituitam & utramque bi-

Iem vnde cerebrum, cor, iecur, lienem, pulmonem, & omnes corporis sensus mundat, eorumque facultates, & actiones auget, quod euacuet illud omne quod ipsas impedit, aut diminuit, aut disperdit.

- 2 Viscerum obstrukiones aperit, auget iuuentutem, seniumque retardat, animique hilaritatem adfert, per salis sui spiritum qui omnia referat, & est caloris vitalis fomes, & pabulum, & spiritum omnium fons & scaturigo.
- 3 In morbis omnibus diuturnis & melancholicis frequens eius usus comodus admodum est, & utilissimus; nihil enim morbidum arcans chymicis resistere potest, cum ipsa arcana, praeter medelam morbi quam continent, habeant & vitæ nostræ & caloris vitalis fundamenta, & bases.
- 4 Prodest mirificè delirio, amentiæ, scissuris totius corporis, resolutioni neruorum, phthisi, cœphalalgiæ, scabiei, pustulis, pruriti, epilepsiæ, & morbis omnibus frigidis, quod potentissimè frigidos educat humores, & calorem augeat vitalem, & roboret facultates omnes.

Potest reduci ut commodissimè sumatur in pillulas, si scrupulus unus incorporetur cum mica panis, haec enim est dosis illius arcani, usque ad drachmam unam in fortioribus. Potest etiam dilui cum syrups morbo conuenientibus, & purum aquæ rosaceæ, & cinnamomi stillatitiae, ut potio gratissima paretur, & propinari manè ieuno stomacho seruato regimine & custodia. In infantibus vero, & lactentibus cum iusculis, aut cum

condimentis saccharatis, quod morosi sint, & difficillimè medicatas capiant offas, vnde decipiendi sunt quantum fieri potest.

De quinta essentia Turbit.

C A P. XXIV.

*Turbit cf.
sentia.*

IN puluerem tenuissimum reducendum est Turbit, & vitro indendum cum aqua roris Maij distillata : vitrum deinde clausum imponendum est furno digestionis in cineribus tepidis, vel in balneo mariæ tepido per mensem integrum. Mense peracto postquam singulis tribus diebus mensis, digestionis naturam quæ digeritur agitaueris, per inclinationem aquam Roris claram & limpidam separabis à magmate, filtroque committes, vt turbulentum omne deponat. Deinde magmate aliam nouam & recentem aquam impones, vel ad maiorem efficaciam impones aquam superius reseruatam ex extracto Senæ & Rheubarbari, & iterum digeres per quindecim dies, sepositaque hac aqua, per inclinationem, & commissa filtro, vt optimè depuretur, aliam iterum nouam impones magmati digerendam, per octo dies, quam iterum separabis per inclinationem. Hæ omnes aquæ separatæ, & depuratæ distillandæ erunt leuissimo igne, donec magma quod residuebit ex distillatione, in fundo alembici habeat consistentiam mellis. Tum demum vase frigefacto, aquam distillatam magmati reddes, vt dissoluatur, & per

dies duos, aut tres digeres, ut optimè hypostasis seponatur, & fundum petat. Hæc aqua per inclinationem erit separanda ab hypostasi, & filtro committenda, ut optimè depuretur. Deinde iterum distillanda ad consistentiam mellis ut priùs. Hæcque operatio toties iterada, quousq; magma seu extractum, quod in fundo remanet, nullas relinquit in solutione feces. Tunc demum quiescendum est, & ad magma superius relictum ex infusione prima extracti configiendum. Cui nouum turbit absque vlla trituratione addendum est, ad quantitatem trium, aut quatuor librarum, & totum omne alembico ad descensum proprio committendum, ut quicquid poterit distillari distilletur, & reliquum comburatur fortissimo igne, & in cineres reducatur albissimos. Oleum quod distillatum est per descensum empyreuma redolens, postquam ab aqua sua separatum fuerit, retortæ committendum est cum paucō vitriolo ad rubedinem calcinato, & distillandum est ter aut quater fortissimo igne cum nouo & recenti vitriolo imposito, in singulis distillationibus: Sic oleum deponet empyreuma & ingratum odorem. Hoc oleum coniungendum est, cum extracto superiori. Deinde ad cineres turbit conuolandum est, & ex his sal fixum extrahendum arte & methodo antea multoties enarrata, donec candorem & nitorem summum acquirat: hoc demum sal depuratum connectendum etiam est, cum extracto superiori, & totum omne conservandum in phiala optimè clausa, additis aliquibus guttulis olei cinnamomi, & gariophyllorum.

Vires & usus.

*Vires &
usus effen-
sia Turbit.*

- 1 Educt hoc arcanum potentissimè quoscumque humores, & præcipuè serosos omnes, & pituitosos, ad articulorum compagines defluentes, propter salem quem in se continet copiosum, & sulphur, quod caliditate sua fugat omnia frigida, & partes refocillat nervosas, & cartilaginosas.
- 2 Ventriculum expurgat, & quæ illi penitus inherent excrements detergit: item & peccus à pituitæ lentore emungit, vnde & suppiriosis, & difficulter anhelantibus maximo est iuuamento, propter sulphur, quod in se habet, quod est balsamum pectoris, & pulmonem, & ventriculi robur.
- 3 Datur magno iuuamento aqua intercute laborantibus, item elephantiacis, & lue venerea affectis, & ijs omnibus, qui morbis ab exustis humoribus prouenientibus sunt obnoxij, propter spiritum salis, qui salem solutum nostri corporis foras euocat, & corrumpi non finit, ex cuius corruptela, & solutione elephantiasis, & aqua intercus oriri olent.
- 4 Febris quotidianis & quartanis maximè etiam prodest, & morbis omnibus in quibus pituita redundat, & chronicis etiam omnibus affectibus, quod citissimè ad pepasmū reducat omnes humores putrescentes in corpore, & naturam refocillet, & sic una cum natura coctos expellat humores.

Sumitur ad quantitatem drachmæ semis, ad drachmam vnam, in iusculis, vel syrupis proprijs, & conuenientibus morbo, idque manè, ieuno stomacho, seruato regimine & custodia.

De quinta essentia Scammonij.

C A P. XXV.

SCAMMONIUM cum sit succus ^{Scammonij} essentia. scammoniæ plantæ exsiccatus iterum dissolui oportet, vt mūdetur à partibus grossis, & terrestribus, eius actionem impedientibus, tum demum pars vna reducatur in oleum, pars altera in muscilaginem mundam & nitidam, quibus si salem fixum harum partium addas perfectum absolues aliquo modo arcanum. In Asia verò in his potissimum regionibus, vt in Mysia, vbi copiosissimè seritur, & colligitur perfectius haberipotest, quia ex succo recenti, & adhuc spiritu pleno potest educi, & eius spiritus æthereus, & sal volatile, quæ duo perfectissimè absoluunt arcanum chymicum. At cùm succus solus in nostras tegiones asportetur siccus, et aridus, multis festucis aliisque rebus heterogeneis infarctus, necesse est vt aliā excogitemus methodum, qua speciem quandam extracti habeamus ex Scammonio, erit autem eiusmodi. Sumetur Scammonij electi libra vnicā, aut altera, & succo limonum distillato dissoluetur, addendo dissolutioni spiritus vitrioli vnciam vnam, vase vitreo obturato ponantur hæc omnia in dige-

stione tepida, per mensem integrum. Pera&to mense distillentur leuissimo igne, donec magma habeat consistentiam mellis. Huic magmati iterum reddenda est aqua, quæ ex eo per distillationem extracta est, & iterum per octo dies saltem digerenda, & post digestionem filtro committenda, vt à feculentis materijs & Scammonio heterogeneis probè mundetur, & deinde distillanda, donec iterum consistentiam mellis acquirat magma, quod residet in fundo alembici. Hæ omnes operationes, solutiones putà, digestiones, filtrationes, & distillationes erunt iterandæ, donec magma nullas in solutione emittat feces, sed totū dissoluatur nullis atomis per aquam dissoluentem relictis. Deinde nouum iterum Scammonium sumendum est, & in minutis concisum partes alembico ad descensum proprio indendum est, & fortissimo igne distillandum, donec omne comburatur, & in cineres reducatur albos, ad auditis ignis gradibus, in fine distillationis. In hac distillatione oleum habes nigrum, & aquā fetidam quæ nullius est virtutis, vnde projicienda: oleum verò quod summopere empyreuma redolet, rectificandū est, & ab empyreumate vindicandum, distillando ter aut quater in retorta cum paucō vitriolo ad rubedinem calcinato. Oleum deinde postquam priuatū est empyreumate, connectendū est magmati suo purificato superiori: his addendū est sal fixū, quod extrahetur ex cineribus per artē multoties detectam. Sic deinde habebis catharticum medicamentum regibus & principibus solùm reseruandum, propter benignitatem, & agendi mirabilem vim in omnes morbos.

Vires & V̄sus.

- 1 In omnibus morbis curandis , tutissimè exhiberi potest , & purgat tantum per inferiora , nec villo pæsto , vt scammonium impræparatum ventriculum mordet & laceſſit , nec intestina , nec flatibus & torminibus ea prolequitur , sed blandissimè humores omnes in corpore putrefcentes , & in viscerum cauis speluncis stagnantes educit : signum euidentissimum quod in præparatione chymica vis eius infestans mitigatur , & ad benignam reducitur agendi facultatem .
- 2 Tumoribus omnibus frigidis scirrhosis & duris exterius applicatum maximè prodest , pendentim enim eos dissoluit , & discutit , vnde mirabili quadam facultate , propter suum salis spiritum cācros occultos , nulla cutis aperitione facta , successu temporis curat , & disperdit , vngendo partem eo arcano calidè , ter aut quater in die , & singulis hebdomadis sumendo scrupulum vnum illius arcani cum syrupo aliquo , aut iuscule , seruato regimine & custodia .
- 3 Lepram inueteratam , & confirmatam tutissimè curat , bis in mense utendo hoc arcano , & bis in hebdomada arcano sanguinis in primo libro enarrato .

Sumitur ad quantitatatem scrupuli vnius ad duorum cum iusculis , vel syrups , vel aquis stillatiis , & præfertim acetosæ , endiuia , & portulacæ idque manè , diciuno stomacho , seruato regimine & custodia .

*Vires &
v̄sus effen-
tia scam-
monij.*

*De quinta essentia Myrobalanorum
omnium.*

C A P. XXVI.

*Myrobalanorum
omnium es-
sentia.*

MYROBALANA omnia eodem modo & pari ac simili arte in essentiam reduci possunt, quocirca proposita vna methodo, cæteræ omnes nulla difficultate ab omnibus Chymicæ artis tyrunculis capiētur. Itaque sumetur Indica Myrobalana, aliàs nigra dicta, & in frustula concisa indentur alembico ad descensum proprio, & violentissimo igne usque ad combustionem & incinerationem persequeris distillationem: separabis distillatum oleum ab aqua per infundibulum: aquam proiicies tanquam nullius valoris, oleum rectificabis cum vitriolo calcinato ad rubedinem in retorta, donec empyreuma deposuerit. Hoc oleum sic rectificatum seruabis, donec alia habueris, quæ supersunt in substantia adhuc Myrobalani, quæ simul & semel extrahi non possunt, ut sunt sal, fixum, & tinctura eorum, quæ spiritum volatilem, & salem volatilem repræsentant, & aliqua rudimenta adhuc harum substantiarum secum continent. Ex cineribus ergo Myrobalanorum combustorum extrahetur sal fixum eorum, & postquam mundatum fuerit ab omnibus terrenis exrementis arte & methodo Chymica, connectes cum oleo suo. Tum demum accipies iterum noua Myrobalana, & in puluerem tenuissimum

rum reduces & phialæ indes , his addes infun-
dendo aquam seruatam ex extracto Senæ , &
Rheubarbari , & Agarici , ad eminentiam sex di-
gitorum : phiala optimè clausa , id omne digeres
in igne digestionis tepido , & lento , per mensem
integrum : peracto mense infusum per inclinatio-
nem , à magmate separabis , & filtro committes , vt
per quam optimè depuretur : deinde distillabis le-
nissimo igne , donec infusa aqua ferè tota as-
cenderit , & relinquat magma in fundo alembi-
ci in consistentia mellis , cui reddes frigefactis va-
sis (si vitrea sint) aquam distillatam , donec magma
dissoluatur : dissolutum digeres per octo dies , in
igne tepido , & lento vt hypostasim seponat ,
quam per inclinationem lentam separabis , & fil-
tro omne committes ad depurandum : deinde di-
stillabis vt prius , ad consistentiam magnatis ; ad
spissitudinem mellis : aquam distillatam iterum
reddes magmati vt iterum dissoluatur , & digeres ,
per quatuor dies , donec hypostasim omnem de-
posuerit , & filtro committes & demum distilla-
bis , ad consistentiam iterum magnatis ad spissi-
tudinem , mellis similem , & eamdem operationem
iterando , ter saltem aut quater , donec magma per-
clarum euadat : tunc demum quiescendum est à
purificatione magnatis , cui tunc temporis per-
claro , & nitido connectendum est oleum , &
fixum sal superius reseruata ; cum aliquibus gu-
tulis olei cinnamomi , & gariophyllorum ad odo-
ris & saporis conciliationem , & sic custodien-
dum est medicamentum mirandum in phialis vi-
treis , aut aureis , ad usus .

Vires & Usus.

*Vires &
usus essen-
tia Myro-
balanorum.*

- 1 Arcanum summum est ad senectutem remorrandam, modò sit eius frequens usus: totius corporis colorem facit elegantiorem, corporisque odorem iucundum conciliat, hilariatemque affert: ventriculum, cor, & jecur roboret, quod vitæ fomitem & humidum radicale, sale suo fixo roboret & restauret.
- 2 Confert hæmorrhoidibus, & bilis ferorem reprimit, ad oculorum collyria mirè efficax, ad visus claritatem & acumen efficiendum, quod roboret & augeat vitales & animales spiritus calore suo balsamico.
- 3 Oculorum inflammationes, lacrymas, defluxione que reprimit, fistit, & cohibet, quod bilis acrimoniam, oculorum tunicas pungentem & vellicantem demulceat.
- 4 Vlcera quæcumque, tum recentia, tum vetera, breuissimo conglutinat tempore, quod summè abstergat, & humores defluentes corrupti non sinat suo sale, & suo oleo agglutinet tanquam balsamo.
- 5 Intellectum & omnes sensus internos mirifice clarificat, & perficit, adiunctis animalibus spiritibus, qui sunt internorum sentium instrumenta præcipua.
- 6 Datur utiliter & aqua intercute laborantibus, & febribus diuturnis quod salem, solutum in corpore & corruptum foras trahat, aliumque corrupti non permittatogl beneficio

sui salis & olei.

- 7 Trahit vtramque bilem, præsertim exustam, confert membrorum tremoribus. Iuuat & elephantiacos, mœrores aufert, & quartanam eius frequens vsus tandem fugat, quod substantia radicalis eius arcani, contrarietur omnino causis horum affectuum, & foras pellat horum causas internas efficiëtes & materiales.
- 8 Vomitiones cohibet, & cibi appetitiam inuitat, quod ventriculum roboret & expurger ab omnibus serosis, & pituitosis humoribus.

Sumitur in iusculis & syrups morbo appropriatis & conuenientibus ad quantitatem drachmæ vnius in infantibus, in hominibus vero, & qui virili vigent ætate, à quantitate vnciæ semis, ad vnam integrum, idque manè, ieuno stomacho, seruato regimine, & omni custodia artis. Vel potest misceri cum arcano scammonij, vt minor sit dosis & gravior, ad quantitatem drachmæ vnius, cum scrupulo vnico, aut semisse, arcani scammonij, & sic erit gratissima potio & potens, nec tamen molestans.

De quinta essentia Guttæ gambæ.

C A P. XXVII.

GVTTA gamba, succus est qui asportatur ex India Occidentali, ex partibus Chinæ, in nostras regiones, nouum & recens iam nostris Gutta gambæ quid, & cur sic dicitur.

temporibus, & in nostris regionibus medicamentum, inauditum nobis, & incognitum ; attamen doctissimis Medicis approbatum, & in viis Medicos iam redactum, ad curationem morborum multorum, & præcipue quartanæ febris, doloris arthritici, & aquæ intercutis: euacuat pituitosos & serofos humores potentissimè, seorsum & deorsum exsiccat ventriculum, & osœphagum sumnopere. Plantam è qua educitur nullo pacto vidi, nec sicciam, nec recentem, nec inueni authorem qui de ea planta vllibi scripscerit, sed ipse ex mercatoribus qui eum succum in Galliam, & Europam asportant ex China, percunctatus sum ea ipsa, quæ scribo. Paratur is succus ad modū & instar mechoacami, & scámonij, inciso, & excauato plantæ caule, & ex spelunculis recens succus formatur et concinnatur in magdaleas, quæ exsiccatæ dant grana quatuor, aut sex, dosin purgantem constituentia : attamen si succus ille reducatur in essentiam, in maiori multò potest propinari dosi, absque vlla molestia, et exsiccatione osœphagi, et ventriculi. Itaque ut in essentiam reducatur, hanc obserua methodum. Sumatur Gutta gamba, libra vnica aut altera, & contusa immittatur in alembicum ad descensum aptum, & distilletur fortissimo igne, adauctis pedetentim ignis gradibus, vsque ad combustionem & incinerationem rei quæ distillatur : post distillationem separabis oleum ab aqua, quod erit in maxima copia, quod succus ille gummosus sit valdè, & pinguedine plenus : oleum rectificabis in retorta, cum paucō vitriolo calcinato ad rubedinem, donec empyreuma deponat : hoc oleum seruabis, & coniun-

*Essentia
Gutta gamba.*

ges cum sale fixo, eiudem Guttæ gambæ, ex cineribus in distillatione olei factis extracto, & depurato, per solutiones & calcinationes multoties iteratas: sale & oleo conseruato, nouum succum eiusdem plantæ habebis ad quantitatem vnciarum sex aut septem, & dissolues in phiala vitrea oblongi colli, cum spiritu vini alchoolizato, & spiritu vitrioli æquali quætitate solutum succum digeres per quindecim dies in tepido balneo, deinde distillabis in eodem balneo, quicquid distillari poterit. Tum demū iterum reaffundes spiritum vini distillatum super magma relictum, & digeres ut optimè dissoluatur, per tres, aut quatuor dies, deinde filtro omnia committes, ad depurandum summopere, & distillabis infiltratum in eodem balneo, quiequid distillari poterit ut prius: tum demum iterum dissolues & digeres, & filtrabis, & distillabis toties, quoties magma relictum in fundo alembici feces emittet: tunc quiesces, & magma solum vindicatum ab omni vini spiritu dissolues cum succo limonum, & spiritu vitrioli distillatis, & postquam in digestione per octo aut quindecim dies digestionem leuem passum fuerit, separabis ab eo succum limonum distillatum, & spiritum vitrioli per balneum feruente aqua distillandum, aut per cineres tepidos, donec magma relinquatur in consistentia mellis. Hoc magma quod est extractum coniunges cum oleo & sale fixo, superiori, & ex his vnum parabis per digestionem duorum aut trium dierum medicamentum, quod in vasis vitreis seruabis ad usus varios, sanitati ytiles.

Vires & usus.

*Vires &
usus essen-
tiae Guttæ
gambæ.*

- 1 Quartanam tutissimè curat eius frequens usus, quod eius spiritus subtilissimus & potentissimus, quemcumque soluat & disperdat tartarum.
- 2 Aquam intercutem certissimè exsiccat, quod eius spiritus salis, potentissimè serosos exhauriat humores, & corrupti non permittat, & iecur roboret, ita ut non serosum producat & efficiat sanguinem, sed laudatum & ab omni hæmatoseos vitio vindicatum.
- 3 Leucophegmatiam etiam ex eadem ratione curat, & pallidos virginum colores, quia roborat ventriculum, & expurgat ab omnibus serosis humoribus, & aperit omnia obstructa difflatis vndiquaque per cutis spiracula spiritibus, & euacuatis inde tertiaræ coctionis excrementis.
- 4 Arthritidis summum & unicum est arcanum ad euacuandum eius causas internas, & refocillandas partes, tum neruosas & musculosas; quia eius salis spiritus id omne comodè & certissimè peragit, adauctis vitalibus & animalibus spiritibus, & refocillato humido radicali partium omnium.
- 5 Membrorum tremoribus subuenit, & paralysi, torpori, & caro, & omnibus cerebri morbis, ex pituita, & serosis humoribus prouenientibus propter eandem rationem.
- 6 Pectus & pulmones eadem etiam ratione à crassis, & pituitosis humoribus vindicat,

& suspiriosis, & difficillimè respirantibus
subuenit.

7 Cutanea omnia vitia exterius applicatum, &
interius sumptum certissimè curat, quod
sanguinem munderet, & exsiccat humores
in viscera defluentes, & corrumpi non sinat,
& agglutinet quod solutum est, per humo-
rum acrimoniam suo balsamico oleo.

Sumitur in minima quantitate, scilicet ad quan-
titatem granorum sex, aut septem in iusculis, aut
syrupis aut aquis, aut vino, aut ex eo cum mica
panis parantur pillulæ deauratae minimæ, & de-
glutitur vna post primum somnum, seruato regi-
mine & custodia artis.

De quinta essentia Mechoacam.

C A P. XXVIII.

MECHOACAM cum radix sit mucosa val-
de, & glutinosa, cauendum est in extra-
ctione eius essentiæ, ne infundatur in aquam, quia
fere tota dissoluitur, & sic purificari non potest,
quia numquam clarificatur, nec ad hypostasim
peruenit. At pulueratum Mechoacam infunden-
dum est cum spiritu vini alcholizato, & digeren-
dum per quindecim dies, aut mensem integrum,
in balneo tepido, donec hypostasim dimittat, tunc
temporis per inclinationem clarum separandum
est à turbulentio. Turbulentum verò filtro denso,
& spissò committendum est, ut quicquid est hu-

*Essentia
Mechoacæ*

miditatis per ipsum transmittatur, & clarificetur. Magmati vero superstiti infundendus est iterum nouus spiritus vini alchoolizatus, & digerendus per octo dies, in balneo tepido ut prius, & post digestionem, & filtrationem humiditatis infusæ, nouus iterum infundendus est spiritus, & digerendus per quatuor dies. His peractis filtrandus est ille spiritus infusus, & prioribus coniungendus, & simul distillandus leuissimo igne, donec magma sit ad consistentiam mellis, & hæc operatio repetenda est, donec magma, quod relinquatur in fine distillationis in fundo alembici, nullas emittat feces in solutione, sed soluatur absque ullis fecibus. Hoc magma sic purificatum seruandum est, & connectendum cum oleo ex Mechoacam recenti per descensum extracto, & rectificato, & ab empyreumate vindicato, beneficio vitrioli ad rubedinem calcinati, ut dictum est superiorius. Et cum oleo, & magmate connectendum etiam est sal fixum, quod extrahetur ex magmate combusto, ex quo oleum eliciisti: sed purum, & nitidum, & ab omni excremento terrestri vindicatum, & sic essentia erit absoluta, & seruanda erit in phialis vitreis optimè clausis.

Vires & usus.

Vires essentiae Mechoacam.

Arcanum est mirum in omni Mania, phrenitis & melancholia curanda; humores enim melancholicos, & adustos, meninges infestantes foras deicxit, temperat, & in alienam mutat substantiam, & si post purgationem hæc dentur guttulae nonnullæ olei argenti siet absoluta, & tutissima curatio.

Paralysim mébrorum tremorem & torporem, ischiaticum dolorem, & arthritidem omnem tutissimè fugat, quia summopere pituitam, & serofos humores omnes euacuat.

Febrem quartanam & quotidianam, & diuturnos omnes affectus, & chronicos frequéter vten-
do tandem curat, euacuatis horum affectuum causis.

Sumitur ad quantitatem scrupuli vnius, ad duos, in iusculis, vel aquis stillatitijs, vel syrupis, vel ouis sorbilibus, idque manè ieuno stomacho seruato regimine, & custodia artis.

De quinta essentia Ialap.

C A P. XXIX.

IALAP est radix plantæ quæ in partibus Orientis Indiae crescit, & est nouum iam nobis medicamentum, priscis medicis incognitum & inauditum; jam verò in nostras regiones Europeas asportatum ope & industria mercatorum, qui has inuisūt regiones & terras. Insipidi est saporis, qua propter facillimæ potionis, si infundatur in vinum album. Sic enim reuocarunt in usus medicos moderni medici, ad curandam, aut saltem subleuandam arthritidem omnem, aliáque mala, quæ ex pituita, & serosis humoribus ortum habent; purgat enim potentissimè hoc medicamentum serofos humores omnes, & exsiccat. In essentiam autem reducetur pari aut simili methodo ac redu-

*Essentia Ia-
lap.**Vires &
usus effen-
tia Ialap
& dosis.*

Etum est Mechoacam, & similes habet vires, & ad eosdem eurandos affectus potest adhiberi, majoritatem dosi; quia non ita potenter purgat, ac Mechoacam, sed multò benignius, ita ut sumatur absque vlla noxa ad quantitatem drachmæ vnius, vel duarum in iusculis tenuibus, vel aquis stillatijs, idque manè iejuno stomacho seruato regimine, & custodia.

De quinta essentia Aloës.

C A P. XXX.

*Aloës essen-
tia.*

SVMITVR Aloës optima, friabilis, multis gummis adulterata colorem hepatis habens, vnde hepatica dicta, ad quantitatem librarum duarum, & minutum contusa immittitur in alembicum ad descensum proprium, & in furno distillatorio collocatum, cogitur ad distillandum igne supposito, adauctis ignis gradibus, donec cesset distillatio, & Aloës alembico imposita reducatur in cineres albos. Frigefacto vase separabis oleum ab aqua, quæ confusa sunt in recipiente, per infundibulum. Aquam proiecie tanquam nullius virtutis & valoris, nisi ad ulcera lauanda, & vulnera, ad hoc enim plurimum valet: oleum vero fœtens valdè, & empyreuma redolens rectificabis per retortam cum vitriolo ad rubedinem calcinato, ter aut quater, donec empyreuma deponeat. Ex cineribus verò sal fixum extrahendum calcinationibus, solutionibus, filtrationibus, &

euaporationibus multis iteratis, donec candorem acquirat summum, & in solutione emittat feces nullas, tunc coniungas ambo simul. Aloëm deinde nouam & recentem sumere oportet ad quantitatem libræ vnius, & dissoluere in spiritu vini optimo & alchoolizato, & per quindecim dies digerere in balneo tepido, phiala optimè clausa. Deinde filtro committere omnia, vt depurentur, depurata distillentur lenissimo igne, donec magma habeat consistentiam mellis. Huic iterum reaffundendum est, id omne quod ascenderit per distillationem, vt dissoluatur, & digeratur per quatuor dies. Deinde filtretur, & distilletur ad consistentiam magmatis, ad spissitudinem mellis, tum demum soluatur iterum magma. Et iteretur operatio superior quater aut quinquies, donec magma clarum sit & pellucidum, & multas emittat in solutione feces; tum demum quiescendum, & magma istud sic depuratum coniungendum est cum oleo superiori, & sale fixo, & omnia digere per aliquot dies, in cineribus tepidis, & seruare in phialis optimè clavis tanquam arcanum sumnum ad varios usus.

Vires & usus.

- 1 Arcanum est sumnum in curandis vulneribus, & ulceribus quibuscumque propter vim balsamicam quæ in eius sale & sulphure continetur. *Vires effervescentia Aloës,*
- 2 In enecandis infantium vermis, & tineis mirè efficax, quod eius sal omnibus similibus animalculis veneno sit, & corruptelam

impedit, in his partibus pituita perpetua madentibus.

- 3 Deicet bilem, & pituitam ipsam, caputque & ventriculum mundat, quorum etiam cruciatis maximè succurrit, quia causas doloris aufert, per purgationem.
- 4 Frequens eius usus à pestiferibus tuetur morbis, & ab omnibus diuturnis & chronicis, quod impedit humores ingentem, & insiginem subire corruptionem.
- 5 Cum oleo & essentia Myrrhae, & spiritu vini, permixtum mirum est balsamum ad corpora defuncta à corruptione vindicanda, & ita in longos multosque annos syncera omnino præseruentur.
- 6 Sensus omnes intellectumque acuit, iecur ab infarctu purgat, & regio morbo medetur, quia frigidos humores fugat, & multiplicat spiritus animales, referat & aperit summopere, hinc hæmorrhoidibus nocet.

Sumitur à quantitate drachmarum duarum ad trium, in iusculis manè, iejuno stomacho, seruato regimine, & custodia.

De quinta essentia Melissophylli.

C A P. XXXI.

Melissa es- **P**O ST Q V A M dixerimus satis copiosè de essentijs purgantibus, iam ratio postulat de confortatiuis, & roborantibus essentijs dicere, vt opus

absolutum, & compleatum chymicis omnibus præbeamus. Itaque de melissophyllo imprimis tractabimus, cuius essentia mirè efficax, & robors sequenti methodo commodissimè extraheatur. Vernante tempore colligendum est melissophyllum, & contundendum, ut maxima copia succi extrahatur, & paucō spiritu vini addito reponatur in phialis vitreis in loco frigido, ad defruendum, per mensē saltem vnum, postquam deferuerit distillandus erit ille succus lenissimo igne: sic enim spiritum æthereū extrahes flagratiū qui rectificatus, & à phlegmate vindicatus per aliquas distillationes iteratas, erit custodendus, in phiala optimè clausa. Magmati verò residuo ex hac distillatione affundes spiritū vini alchoholizatum, & ab omni phlegmate vindicatum ad eminentiam quatuor digitorum: spiritus æthereus melissophylli aptior & melior quidem esset spiritu vini, ad hanc operationem faciendam, sed quia paucus est, & pretiosus, consulo tibi, ut loco illius, ytaris spiritu vini alchoholizato: postquam affusus fuerit spiritus vini magmati, in phiala optimè clausa, illum collocabis in digestione & digeres per quatuor aut quinque dies. His peractis, distillabis spiritum affusum, donec striæ cesserent. Deinde si quid phlegmatis ascendat proijicies; caue tamen ne ad eam succitatem deueniat magma, ut comburatur, & empyreuma redoleat, quia totum disperderetur. Reaffunde deinde spiritum distillatum, & digere per duos dies in cineribus tepidis, deinde distilla lenissimo igne, reaffunde iterum spiritum, separando in unaquaque distillatione aliquid phlegmatis quantum fieri potest,

& digere per duos dies, & distillando hanc operationem iterabis donec ascendat spiritus vini, cum sale volatili melissophylli, quod ter aut quater rectificabis cum spiritu vini distillando, & coniunges spiritui suo æthereo superius reservato. Tum deum habebis magnam copiam melissophylli exsiccati in umbra vel Sole, & corticis citri magnam etiam copiam, simili modo exsiccatam, & impones vas terreo aut cupreo ad descensum proprio, & distillabis violentissimo igne, donec comburatur melissophyllum, & cortex citri, & in cineres reducantur albissimos, oleum deinde quod distillatum erit per hanc distillationem separabis per infundibulum ab aqua fœtida, & empyreuma redolente, & rectificabis in retorta cum vitriolo ad rubedinem calcinato ter aut quater mutato in singulis rectificationibus vitriolo, donec empyreuma deposuerit oleum. Oleum sic rectificatum effundes super corticem recentem citri ut fragrantissimum acquirat odorem, per quindecim aut decem dies. Deinde separabis oleum à cortice per expressionem, & distillabis iterum, & sic preparatum spiritui æthereo melissophylli, & sali volatili connecces. Sal verò fixum ex cineribus melissophylli, extrahes per solutiones, calcinationes, filtrationes, & evaporationes multoties iteratas, donec candorem, & puritatem summam acquisierit: tum deum coniunges etiam hunc salem sic depuratum, alijs prædictis ex melissophyllo extractis, & seruabis ut mirum arcanum, cui si aliquid olei cinnamomi & ga-

riophyllotum coniunges, maiorem acquirat in actione potentiam.

Vires & Vsus.

- 1 Omnes sensus internos summopere acuit, & præcipuè memoriam quam felicissimam reddit, quia cerebrum ab humiditatibus expurgat, & roborat summopere spiritus animales, & multiplicat.
- 2 Animum hilarem reddit, tristitiaque fugat, & humenti ac frigido ventriculo auxiliatur, & eius concoctionem adiuuat, quod calorem naturalem mirificè foueat, & nutriat.
- 3 Deficientem animū reuocat, cordis imbecillitatem roborat, eāmque præsertim, qua somnus frequentius nocte intercipi solet, quod sit caloris naturalis, & vitalis fomes, & spiritus multiplicet.
- 4 Animi sollicitudines fugat, ac sollicitas imaginationes tollit, quæ tum ab atra bile, tum ab exusta pituita gignuntur; quia aucto, & multiplicato calore naturali hæc omnia euanelscunt, vt appareat in adolescentibus qui propter copiam caloris eiusmodi, parum habent sollicitudinis, & in ebrijs, qui propter eamdem rationem absque sollicitudine sunt, cum vinum multiplicet calorem.
- 5 Pestiferæ auræ vitia corrigit, si inspergatur per domos peste infectas, quia odore gratissimo suo cerebrum mitificè, & cor roboret, ita vt facillimo negotio resistat

*Vires &
vsus essen-
tia Melissæ*

vaporibus & exhalationibus pestiferis, vnde
succurrit sum mopere peste affectis.

Sumitur ieuno stomacho manè, à quantitate
tum 3 j. ad 3 ij. in aqua cinnamomi vel anisi, vel
in spiritu vini, vel aqua stillatitia melissophylli, vel
in succo citri & limonum, vel cum aqua theriacae-
li, in peste fuganda.

De quinta essentia Menthae.

C A P. XXXII.

*Mentha
essentia.*

CO I L I G E T V R *Mentha* mense Iulij, & ex
ea per expressionē extrahetur succus in ma-
xiina copia, qui recondetur in vasis vinarijs, & re-
ponetur in cella vinaria in loco frigido, ad defer-
uendum: postquam deferuerit distillabitur suc-
cus lenissimo igne cinerum, donec striæ cessent,
hoc enim est signum quo dignosci potest, spiri-
tū ascensum fuisse omnem, qui quater aut quin-
quies rectificatus, vt vindicetur à phlegmate
aquoso custodiendus erit, donec coniungatur cum
reliquis quæ extrahi debent ex mentha, imprimis
sal volatile quod est in maxima copia magmati
ex præcedenti distillatione residuo: huic ergo
magmati affundes spiritum tuum iam phlegma-
te vindicatum si copiosum habes, aut vini spiri-
tum loco illius, ad eminentiam quatuor aut quin-
que digitorum, & digeres per quatuor aut quin-
que dies, in cineribus tepidis, aut balneo tepido:
deinde distillabis donec striæ cessent: separato
Digitized by Google
phlegmate

phlegmate quod deinde ascendit, ascensū spiritum iterum affundes magmati residuo, & humenti, & digeres per duos aut tres dies in balneo tepido: deinde distillabis & hanc distillationē & digestiō nem multoties iterabis, separato phlegmate in singulis distillationibus, donec sal volatile ascendat, quod ter aut quater rectificatum cum spiritu suo connectendum est, & seruandum, donec sal fixum, & oleum habueris ex mentha, Menthā ergo siccām, & aridam maxima in copia immittes in vnam fictilem terram aut cupream, eāmque mentha replebis ad collum usque, & comprimes ut in a jōrem copiam capiat vna, quantum fieri poterit: tum demum linteo madido collum vnae cooperies, aliāmque vnam vacuam omnino mentha, sed solum aqua fontana per limpida semiplenam submittes, & coniunges alteram akeri, ita ut os vnae plenae mentha, subintret os alterius vnae, aqua fontana semiplenae, & sic unitas vnas iuncturis peroptimē lutatis, in terram sepelies facta fossicula, donec vna semiplena tota sepieliatur, & plena mentha usque ad mediatem etiam sepieliatur, terra aut arena madida vndiquaque supposita. Deinde coronam lapidum facies instar putei osculi circa vnam mentha plenam donec altitudine æquet vnam in medio coronae stantem: hanc coronam replebis carbonibus ardentibus, lignisque impositis ignem per quatuor aut sex horas continuabis. Peractis horis, ignem augebis, & totam vnam carbonibus ardentissimis cooperies, & hunc ignem violentissimum per duas aut tres horas continuabis,

Tunc frigefactis vasis, & sciunctis, & separatis, separabis oleum ab aqua per infundibulum quod reperies in vrna aqua semiplena, quæ submissa fuerat alteri mentha plenæ. Oleum hoc rectificabis in retorta cum paucō vitriolo ad rubedinem calcinato, idque ter aut quater mutato singulis vicibus vitriolo ad rubedinem calcinato. Huic oleo rectificato, & ab empyreumate vindicato immittes folia nonnulla mentha recentis, & insolabis per aliquot dies, vase optimè obturato. Deinde his expressis folijs, & oleo omni perquam optimè emunctis, noua folia recentia adhuc iterū immittes in oleum, & insolabis, & iterabis immisionem, donec oleum fragrantissimum menthae odorem acquisierit, quod terna, aut quaterna saltem infusione fiet. Huic oleo immittes spiritum, & sal volatile suum superius extractum. Ex ceteris vero qui reperiuntur in vrna mentha plena, ex qua oleum per descensum elicium est, extrahes sal fixum menthae, secundum artem & methodum superius declaratam: & postquam depuratum fuerit, & ab omni terrestri recremēto vindicatum connectendum erit alijs superiūs extractis, & omnia simul vnienda in balneo tepido digerendo per duos aut tres dies, deinde seruandum est arcanum in phialis optimè clausis.

Vires & Usus.

*Vires effen-
tie Menthæ.*

- 1 Mirum est, & stupendum, quod obseruatur in his omnibus arcanis plantarum in quibus adsunt, & sal fixum, & sal volatile, oleum & spiritus plantæ; si enī aliquā guttula in

terram immittatur, tempore conuenienti, & in terra huic plantæ ferendæ idonea, nasceretur in tempore debito eadem planta, à qua arcanum extractum est, ita ut hoc arcanum verè dici possit, semen plantæ æternum & incorruptibile, & sit resurrectionis nostræ symbolum rude, & aliqua effigies.

- 2 Singultus, vomitiones, cholerasque sedat, quod summopere ventriculum roboret, & ab omnibus vindicet excrementis quæ ipsum interturbare possunt.
- 3 Lumbricos omnes, & ventris tineas tetetes enecat, sola externa ventris inferioris perunctione, suo sale tum fixo, & volatili, tum spiritu suo, quæ omnia corruptionem impediunt omnem, & sic animalcula illa interrimunt.
- 4 Capitis dolores omnes qui per sympathiam ventriculi male affecti, oriuntur mulcet, & curat, quia ventriculum ut diximus ab omni liberat malo.
- 5 Rabidorum canum morsibus tutissimè succurrit, si recens vulnus eo arcano lauetur, & imposito gossipio eo arcano madido, per aliquod tempus madefiat, quod sal menthae tum fixum, tum volatile, venenū omne enecet, & aliā in mutet substantiam, vnde pestiferis omnibus etiam morbis succurrit, & intoxicateis omnibus medela summa est, sed prius ad vomitum compellendi sunt ægri, tum demum nostro arcano vtendum.
- 6 Tumores omnes duros & scirrhosos discutit & dissoluit, & phlegmonas ad suppurationem

perducit, & buboni pestilentii summa est medicina, tu quia veneno resistit, & materia pestilentie coctu, & maturatu difficile ad pepasm perducit, idque suo sulphure balsamico.

Sumitur interius ad quantitatem scrupuli semis, in aquis cinnamomi, anisi, feniculi, menthae, vel in spiritu vini, & exterius applicatur locis affectis tepidè, gossipio vel linteo madido eo arcando, superimposito.

De quinta essentia Thymi.

C A P. XXXIII.

*Thymi es-
sentia vires
& usus.*

CO LLIGITVR Thymum dum floret Majorum & Iunij mense, maxima in copia, & contumsum maceratur in phialis cum spiritu vini alchoholizato per mensum unum in balneo tepido: deinde distillatur spiritus, & separatur phlegma, quod ascensit, & reaffectetur spiritus ascensus, & digeritur iterum in balneo tepido, & redistillatur: & iteratur hæc operatio donec sal volatile ascendet quod rectificabis ter aut quater cum paucō spiritu vini, ut vindicetur ab omni terrestri excremento. Spiritus hic rectificatus, & purus seruandus, & custodiendus erit, donec oleum habeas ex thymo. quod sequenti elicies methodo. Collectum Thymum in maxima satis quantitate, siccum, & aridum vñæ immittes, cāmque replebis thymo, & per descensum, ut mentha in superiori capite distillabis, donec combustum, &

incineratum sit thymum : oleum rectificabis, per retortam cum paucō vitriolo ad rubedinem calcinato, donec empyreuma deposuerit. deinde oleum à fœtore empyreumatis vindicatum coniunges cum floribus thymi recentis, & insolabis per aliquot dies. His peractis exprimes oleum à floribus quantum fieri poterit, & nouis & recentibus thymi floribus coniunges iterum oleum & insolabis, & exprimes, ter aut quater iterando infusionem florū, donec fragrantissimum acquirat odorem, & sic oleum hoc coniunges cum spiritu seu sale volatili. Ex cineribus vero thymi combusti in extractione olei, salem fixum elicies methodo communi, & vulgari, antea multoties in superioribus capitulis enarrata, & purum factum, & vindicatum ab omnibus excrementis connectes cum oleo & spirituoso sale thymi, & seruabis ad usus. Deest huic essentię spiritus liquidus thymi, quia extrahi non potest propter siccitatem thymi, ita enim aridum est, & fere siccum etsi virescat, ut succus ex planta virenti extrahi non possit : itaque contenti fuimus salem volatilem extrahere ex hac planta ad essentiam perficiendam.

Vires & Usus.

- 1 Orthopnoēcis, & anhelatoribus maximè prodest, quod roboret plumones, & pectus, & catarrhos sistat, & infarctos plumones pituita, & glutinosis humoribus liberet, penetranti, & exsiccanti sua facultate.
- 2 Ischiadicis, & artritide quacumque laborantibus in genere succurrit, & quidē maximè, dolores enim eorum

mulcet & lenit, sola externa perunctione spiritus salis, tum fixi, tum volatilis quem in se coërcet.

- 3 Imbecillitatem visus tollit, roboratis, & auëtis, & multiplicatis in maxima copia spiritibus animalibus, & fugatis atris & nebulosis vaporibus, qui nerois opticos occludunt, aut viam spirituum saltem obnubilant.
 - 4 Concoctionem omnium viscerum iuuat, quia multiplicat calorem naturalem suo sale & oleo, quæ maximum & copiosum in se coërcent vitalem calorem.
 - 5 Sensus omnes, tum internos, tum externos acuit, propter eandem rationem, & expedit membrorum omnium motus, & facilitat, cum det viam & ingressum vndiquaque spiritibus per vniuersa membra.
 - 6 Curat omnes affectus ex causa frigida ortos, quia excalfacit vehementer, & multiplicat spiritus omnes, tum vitales & animales.
-

De quinta essentia Gattariae, seu Nepetæ.

C A P. XXXIV.

*Gattaria es-
sentia, vires
& usus.*

GA T T A R I A, quam & alij dicunt Nepetam, colligenda est tempore verno, & contundenda est, & exprimendus eius succus torculari & prælo, & reponendus in cella vinaria per mensim, in vasis vitreis ut deferueat: postquam deferuerit, distillandus erit succus lentissimo igne,

ad separandum spiritum æthereum qui primo ascendet, & strias faciet quandiu distillabit: cef-santibus strijs cessabit & ascendere spiritus: tunc temporis mutandum est vas recipiens, & reiſcendendi phlegma, quod postea ascendit, niſi pro aqua eius ſtillatitia referuare cupias, quæ pluris eſt efficaciæ & virtutis, quām aliarū aquarum quē cōmuni methodo cum alembicis plumbeis diſtillantur: phlegmate egresso & ascenso, magmati, quod reſidet in fundo alembici adhuc humenti, & non ſiccо & arido, reaffundendus eſt spiritus æthereus, qui primo ascendit, & digerendus in balneo tepido, per aliquot dies, vna cum magmate. His transactis diebus diſtillandus eſt spiritus æthereus leniſſimo igne, & mutandum eſt vas recipiens poſtquam alcensus fuerit spiritus, & separandum erit phlegma ab ſpiritu. Spiritus verò, iterum affundendus erit magmati, & digerendus, & diſtillandus; has iterando operationes ter, aut qua-ter, donec ſal volatile ascenda, quod erit ter aut qua-ter iterum rectificandum, vna cum ſpiritu vo-latili æthereo, qui rectificationem antea non re-ceperebat. Deinde Gattaria ſicca & arida ſumenda eſt, & ea implenda eſt vrna, & diſtillanda eſt per deſcenſum, ſecundum artem antea declarata- tam, in capite trigesimo ſecundo, de eſſentia Menthæ; & oleum rectificandum eſt per reto-tam cum vitriolo, ad tubedine m calcinato, idque ter aut qua-ter, mutando vitriolum, in ſingulis rectificationibus: oleum prædictum ſic depura-tum, & ab empyreumate vindicatum, conne-ctendum eſt cum foliis recentiſ & virentiſ Gattariæ, & iſolandum per aliquot dies, deinde exptimen-

dum oleum à foliis , & iterum cum aliis nouis & virentibus folijs connectendum & insolandum, idque tertio donec odorem plantæ habeat oleum, quod demum erit sali volatili, & spiritui suo connectendum. Ex cineribus verò plantæ extraheatur sal fixum , & multis iteratis solutionibus , filtrationibus , & euaporationibus perducetur ad candorem summum , & limpiditatem ; tunc demum erit coniungendum , & copulandum cum reliquis aliis quæ extracta fuerunt ex planta , & simul omnia in digestione tepida erunt vnienda, vt fiant vnum arcanum potentissimum, reseruandum in phialis optimè clausis ad usus varios.

Vires & Usus.

- 1 Hoc arcanum mira quadam dulcedine odoris, trahit catos & feles , ita vt iuxta phialam eo arcano refertam delectentur ; vnde autem hoc sit, longioris est sermonis, ad alium locum lectorem remittimus, vbi de sympathia , & antipathia rerum differimus , causisque narramus , & præsertim in Palladio Chymico nostro.
- 2 In fugandis pallidis ac fœdis virginum coloribus nihil est præstantius,quod coctionem viscerum omnium mirè roboret , & spiritus multiplicet , & sanguinem mundet , & aperiat obstructiones omnes , qua data porta ruunt spiritus vndiquaque per totum corpus, & floridus appetet color.
- 3 Menses certissimè & tutissimè prouocat , pro-

pter eandem rationem, vnde & vteri affectibus ferè omnibus succurrit, & sterilitati medetur, fecundasque reddit mulieres.

- 4 In sedandiis ischiadicis doloribus nihil potenter, & præsertim si ex causa frigida ortum habeant, quia spiritu suo salis, tum fixi, tum volatilis, & oleo suo tanquam balsamo, fugat frigidos illos humores, & per insensibilem transpirationem foras educit, neruos roborat, musculos & tendones ad motum procliviores reddit.
- 5 Elephantorum remediu[m] est tutissimum, non eo tantum quod strenue tenues humores digerat, verum etiam quia extenuet & incidat valenter crassos, quales sunt, qui hunc morbum procreant: Addam & ego quod sanguinem repleat spiritibus tenuibus & subtilibus: hinc cicatricibus atris candore[m] reddit, & sugillata digerit omnia.
- 6 Veneratis bestiarum omnium mortibus, putà canis rabidi, serpentum, aliorumque animalium, quæ dentibus & spiculis venenum ejaculant, præsto succurrit per spiritum salis, & oleum suum, quæ venenum ipsum plagæ inditum interimunt, & in aliam mutant substantiam, plagamque coagulant & resarcunt spiritu vitali, quem secum continent turgenti copia.

Sumitur in iusculis vel aquis stillatitiis morbo appropriatis à quantitate scrupuli vnius, ad drachmam, vel applicatur exterius tepidè per se, cum gossipio vel linteo eo arcano madido.

*De quinta essentia Aristolochiae rotundaæ,
& Consolidæ majoris.*

C A P. XXXV.

*Aristolochia
essentia, vires
& usus.*

COLLIGENDA est Aristolochia rotunda, & Consolida major, tēpore verno, & prēcipue earum plantarum radices in maxima & equali copia, & succus ex radicibus, & folijs, & caulis, torculari & praelo exprimendus, & in vasis vitreis reponendus in cella vinaria, vt deferuerat: postquam deferuerit, distillandus erit lenissimo igne, vt separet spiritum æthereum à phlegmate: spiritū separatum, & aliquo modo à phlegmate suo vindicatum, & mundatum, reaffundes magmati humeti, quod residet in fundo alembici, ex distillatione spiritus ætherei, & digeres, per quatuor aut quinque dies, in cineribus tepidis, in balneo tepenti. His peractis diebus, distillabis spiritum, separato phlegmate quantum fieri poterit: postquam ascensus fuerit spiritus, ex magmate quod residet in fundo alembici, huic deinde magmati adhuc humeti affundendus est iterum spiritus suus æthereus, & digerendus, & distillandus, hæcque operatio iteranda, donec sal volatile ascendat, quod erit rectificandum, vñā cum spiritu suo, ter aut quater distillando: ex radicibus vero siccis, & aridis, in frustula concisis elicies oleum per descensum, & rectificabis in retorta cum vitriolo ad rubēdinem calcinato, ter, aut quater donec omne em-

pyreuma deposuerit: huic oleo puro, & ab empyreumate vindicato, coniunges flores verbasci, & hypericonis & insolabis per mensem; & expresso oleo à floribus, addes iterum nouos & recentes flores & insolabis, idque ter aut quater iterando, exprimendo, & affundendo, donec oleum rubicundissimum acquirat colorem: ex cineribus vero harum plantarum sal fixum elicies, & mundabis ab excrementis terreis, modo & arte antea praedicta, & candidum, & nitidum factum connectes cum reliquis aliis, quae extracta fuerunt ex his plantis, & simul vnienda per digestionem in balneo tepido, ut fiant vnum: cui si addatur oleum ceræ, & thuris, & therebentinæ, absolutum erit vulnerum omnium balsamum, quod erit custodiendum in phialis optimè clausis.

Vires & Vjus.

- 1 Potentissime curat quæcumque vulnera simplicia intrà viginti quatuor horarum spatiū & citius, ita ut stupendum sit naturæ miraculum: composita vero & profunda vulnera, tam citò curat, ut potius miraculum videatur quam cura, & medela; regenerat enim citissime carnem, ossa confracta trahit, portosque citissime gignit, ita ut spatium quadraginta dierum vincat: nervos lœsos quacumque lœsione restaurat, & pristinæ sanitati restituit.
- 2 Ab alto deuolutis & corpore fractis utiliter datur, ac etiam iis qui interna intestinave vulnera acceperint, namque illa sive

sint, vel exterius, vel interius illata, mirificè sanat, propter ingentem vim balsamicam quæ in eius oleo, & sale continetur.

- 3 Sanguinis grumos in ventriculo, vel in alia quauis corporis parte concretos disiicit, ac dissoluit, spiritu suo salis, qui corruptum non patitur.
- 4 In phthisi curanda, & renum internis ulceribus maximè prodest, & cæteris omnibus medicamentis facilè anteponitur, propter vim suam balsamicam, quæ in eius oleo coërcetur.

Sumitur à quantitate drachmæ vnius, ad duarum tempore necessitatis in aquis stillatiis vulneribus curandis appropriatis, & conuentibus; vel miscetur vnguentis proprijs, & applicatur tepidè super recentia vulnera postquam vino, & oleo lota fuerint, deinde goslipio, vel linteo eo arcano madido, vulnera teguntur, & ligantur.

De quinta essentia Papaveris, & Hyoscyami.

C A P. XXXVI.

*Essentia
Papaveris.*

PA P A V E R satium collendum est, & hyoscyamus, pari quantitate, & mole, & ex

his succus torculari, & prælo exprimendus est in maxima copia: huic perimiscendum est vini spiritus ad sextam saltem partem, vt citius deferueat, quia frigidi, & aquosi valde hi succi sunt & tarde deferuent, propter paucitatem spiritus ætherei qui permiscetur eorum phlegmati: postquam deferuerit succus in vasis vitreis, & in cella vinaria, reponendus est in alembico & distillandus lenissimo igne, ad separationem spiritus ætherei, qui rectificatus ter aut quater, vt mundetur à phlegmate, reaffundendus est spiritus iste magmati suo, & digerendus, per duos aut tres dies, in balneo tepido. Deinde distillandus, & iterum affundendus, & digerendus, idque ter aut quater repetendo, donec sal volatile ascendet ex magmate, quod sal erit etiam rectificandum ad eius depurationem: deinde custodiendum vnà cum suo spiritu: ex Papauere vero & Hyoscyamo sicco & arido per descensum elicies oleum, vt ex cæteris superioribus plantis eliciuisti, & rectificabis eadem methodo: huicque oleo rectificato, & ab empyreumate suo vindicato, connectes flores recentes papaveris rubei vel albi, & insolabis per mensem unum, & exprimes oleum ex floribus, & nouos addes flores insolando ut prius, & exprimendo, idque quater aut quinquies, tunc seruabis, deinde Meconium, seu succum Papaueris in spiritu vini dissolues, & digeres per aliquot dies in balneo tepido, donec meconium hypostasin omnem deposuerit: deinde filtranda erit dissolutio

vt per quam optimè mundetur à terrenis excrementis: tum demum distillanda, donec consistentiam mellis habuerit magma, quod residet in fundo alembici, cui iterum affundendus est vini spiritus distillatus, vt dissoluatur iterum meconij magma dissolutumque digeratur, digestum distilletur, idque quater aut quinquies repetendo, donec nullas emittat in solutione feces magma quod residet in fundo alembici, post distillationem, sed totum limpidè soluatur; quod tunc temporis erit permiscendum cum oleo & sale volatili, & spiritu æthereo superius extractis: hisque addendum erit sal fixum, quod extrahetur ex cineribus earum plantarum, & postquam depuratum fuerit arte & methodo prædicta, cæteris omnibus connectendum erit, & in balneo tepido omnia simul digerenda vt fiant vnum, cui addere poteris ad odoris gratiam, & saporis, olei cinnamomi vnicam semis, extracti moschi drachmam vnicam, & seruare ad usus.

Vires & Usus.

*Essentia Pa-
paueris vi-
res.*

1. Nepenthe verum, & laudandum potest dici hoc medicamentum verè laude dignum, mirum atque iterum mirum in curandis fere omnibus morbis arcanum, quod naturæ fere prostratæ, & perditæ, per amicam quietem vires pristinæ reddantur.
2. In omnibus doloribus acutissimis frigidis & calidis, vbi præ vehementia homines fere exanimantur, maximè in dolore colico, nephritico, pleuritico, & arthritico, nihil est

in rerum natura præstantius, quod intemperiem omnem partium omnium temperet, & humores acres, & pungentes, in diuersam mutet substantiam extinto calore partium, per intemperiem præter naturam facto.

- 3 In sistendis omnibus defluxionibus omnium humorum, & catarrhorum tenuium nihil efficacius, quod per somnum quem potissimum conciliat, calor naturalis multiplicantur in centro, cuius gratia, omnes corporis partes refocillantur.
- 4 In omnibus profluuijs intestinorum siue ratione humorum peccantium, siue purgantium nihil commodius dari potest, præsertim si cum essentia masticis propinetur, quia acres humores intestina pungentes eo arcano, dulcescunt, & mitiores fiunt narcotico eius sulphure & sale.
- 5 In vigilijs, & inquietudinibus immodicis, in omni febrium ardentium genere, in phrenesi & mania, cæterisque melancholicis effectibus nihil potentius, propter somnum quem conciliat.
- 6 In hæmorrhagia narium, vbi omnia desprantur, ultimum est, & tutissimum refugium quod venas calore præter naturam, aut aliquo humore acri apertas, & referatas claudat, & obturet, refrigerato calore, & temperato humore acri, & pungenti.
- 7 In sanguinis excretione, & menstruorum nimia euacuatione cum croco martis, & tintura coralli rubei utilissime exhibetur propter eamdem rationem.

Sumitur à quantitate granorum quatuor ad sex, alio prius laxata, in iusculis vel cum spiritu vini, vel cum aqua cinnamomi, anisi, feni-culi, gariophyllorum, vel in ouis sorbilibus, & exterius applicatur partibus dolentibus cum lin-teis eo atcano madidis. Nec est de eius dosi verendum, ut de alijs laudauis quæ passim in libris chymicorum reperiuntur, quia h̄ic partes spumosæ, & crudi sulphuris narcotici papaueris; & hyosciami non reperiuntur in hac compositione, quia separantur, tum vñà cum phlegmate quod ascendit post ascensionem spiritus, tum vñà cum magmate quod proiicitur post sublimationem salis volatilis, vel comburitur ad salem fixum habendum. Addam etiam quod sal volatile, & fixum, & spiritus æthereus corrigant, & temperent narcoticum sulphur, quod in eius oleo reperitur, & extracto: quæ duo ex industria addenda, ad narcoticam vim habendam, quia reliqua narcotica non sunt, sed potius cardiaca, cum vitæ fomitem & focum in se coérceant, & sint vitæ fontes, in papauere, & hyoscymo. Sic nihil est in mundo, & in rerum natura vñiuera adeò venenatum, quin secum habeat, & coérceat, quæ veneno illo inimicantur, & succurrunt; nec in alijs, & diuersis mixtis quærenda sunt venenorū remedia, quam in veneno ipso, cui potissimum Deus, & natura in centro ipsum suum remedium, & medicinam posuerunt. Vnde corrigentia quæ admiscentur cæteris narcoticis compositionibus facile non probo cum ex centro ipsius veneni non sint. Papaueris, hyoscymi, mādragoræ, solani, & similiūm plantarum quæ narcotico mortifero sulphure pol-

te pollēt, corrigētia non aliunde petēda sunt quām ex centro ipsarum plantarum, & in harum spiritibus æthereis, sale fixo, & volatili, verum & tutissimum corrigens quārendum est.

De quinta essentia Anisi.

C A P. XXXVII.

VI RENTIS Anisi folia & semina contundenda sunt, & torculari, & prælo succus eius exprimendus, & reponendus in cella vinaria, in vasis vitreis, ut deferueat; citò autem deferueret, propter caliditatem suam, postquam deferuerit ut vinum, in alembico vitro distillandus erit eius spiritus æthereus, leuissimo igne, qui primo ascendet, & strias in capitello alembici faciet, his cessantibus, mutandum est vas recipiens, colligendaque est aqua quæ egreditur & projicienda, ut nullius valoris, nisi ad depurandum sal fixum, quod ex cineribus plantæ combustæ extrahitur: distillabis autem donec magma siccari incipiat: huic demum, frigefacto vase, ne rumpatur affundes spiritum tuum ascensum, & digeres per aliquot dies in balneo tepenti: deinde distillabis leuissimo igne, & distillatum spiritum reaffundes magnati, & digeres idque quater aut quinques, donec ascendat sal volatile quod ut in maxima habeas copia, reaffundendum est super semen Anisi recens mediocriter contusum, vna cum spiritu suo æthereo, & digeres iterum

Anisi essentia.

per aliquot dies in balneo tepenti, & distillabis, & iterum affundes, ter aut quater, vt totum sal volatile ascendat, vna cum spiritu æthereo, & illi permisceatur instar niuis, quod sal tandem successu temporis, vel leui digestione in oleum flagrantissimum, & dulcissimum reducitur, hoc tamen omne vna cum spiritu suo æthereo, postquam aliquoties rectificata fuerunt, seruanda sunt, donec sal fixum & oleum extracta sint: ad hoc ergo: sumendum est semen Anisi, siccū & aridum, & distillandum est, per descensum magno igne, vt comburatur omne semen, & in cineres reducatur, oleum hoc fœtens, & empyreuma redolēs, rectificandum est in retorta, ter aut quater, cum paucō vitriolo, vt fœtorem deponat, postquam deposuerit, & vindicatū fuerit ab empyreumate suo, permiscendum est, aquæ stillatitiæ Anisi recetī, quæ ex multis iteratis, distillationibus super recens semen Anisi, sit distillata, & sit albissima vt lac, huic ergo aquæ, tuum oleum permiscebis, & digeres in phiala optimè clausa, in balneo tepenti, per aliquot dies, donec oleum tuum, albedinem omnem secum traxerit, quia albedo illa est sal volatile Anisi, quod leui digestione, in oleum conuertitur, & cum alio oleo iungitur, & odorēm Anisi huic reddit, & communicat, ex cineribus autem, sal extrahes fixum, & postquam purgatum fuerit, & ab omni terrestri spurcitia emunctum, connectes, cum reliquis aliis superiorius extractis, & in balneo tepenti digeres, vt siant vnum seruandum in phialis per quam optimè clausis.

Vires & Vsus.

Vires
&
vsus Anis
essentia.

- 1 Ad oris fætorem cōmodissimè usurpatur , quia flagrantissimū est medicamentum,& suo calore exsiccat, ginguas putreantes, & dentes, & suo sale putredinem impedit.
- 2 Vrinam summoperè ciet, caliditate sua, & flatus discutit,& ventriculum roborat, & coctionē omnium viscerum, referat omnia obstrcta, vnde hepatis obstructionibus , & lienī medetur, & regio morbo,& aquæ intercuti.
- 3 Animalium venenis aduersatur, propter salem, tum fixum , & volatilem , quem secum habet, qui in genere venenis omnibus aduersatur , aduersatur autem , quod venenum sit mortis principium , & fons , sal verò vitæ scaturigo.
- 4 Alba fœminarum profluvia s̄istit , interno suo vitali calore, qui cum partium omniū calorē refocillet,& spiritus omnes multiplicet,alba fœminarum profluvia,ex cruditate,& frigore orta, compescit , multiplicato hepatis calore,& venarum spiritibus aductis.
- 5 Lac ad mammae elicit , & venerem stimulat, propter eamdem rationem, & dolores capitales ex causa frigida ortos , & intemperie frigida, aliquarum inferarum partium,quæ sursum vapores emittunt.

Sumitur ad quantitatēm scrupuli vnius,in iusculis,ouis forbilibus, aquis stillatitijs , morbo appropriatis & conuenientibus.

Notādū est,quod si huic oleo à sale fixo separato,

moschus , & zibeta addantur subito dissoluuntur , & gratissimum paratur oleum in perpetuum seruans odorem gratum , valde penetrans , quo si intinguntur linteal, vel chirothecæ, vel panni fragrantissimum dant odorem, & diutissimè eundem custodiunt.

De quinta essentia Cinnamomi.

C A P. XXXVIII.

*Cinnamomi
essentia, vi-
res & usus,
& methodus
facienda.*

EX Cinnamomo quia siccum & aridum asportatur in nostras Regiones, & quia eius folia , & flores habere non possumus , extrahi non possunt partes omnes essentiales , quæ veram & absolutam Cinnamomi constituant essentiam, itaque eius oleo tantum & sale fixo , contenti erimus ut arcanum eius absoluamus : ex Cinnamomo ergo leuiter contuso , per descensum oleum eliciens magno igne , ut comburatur Cinnamomum , & reducatur in cineres. Hoc oleum , ter aut quater rectificatum per retortam , cum paucō vitriolo ad rubedinem calcinato , affundes super nouum & recens Cinnamomum , leuiter contusum , & cum pauca aqua cinnamomi stillatitia , in retortam immites , & distillabis per balneum feruentis , & bullientis aquæ , donec totum oleum egressum sit , quod odorem Cinnamomi sic recuperabit : huic oleo addes salem fixum quem extrahes ex cineribus Cinnamomi combusti ; addes autem purum , & ab

Omni terrestri spurcitia vindicatum , & seruabis
ad usus.

Vires & usus.

- 1 Naturali balsamo correspondet in curandis recentibus vulneribus , & in ueteratis ulceribus: vulnera propter eius oleum, ulcera propter eius sal.
- 2 Prouocat menses , & partum tutissimè promovet , aperiendi sua facultate , & calefaciendi vi, & potentia.
- 3 Tollit tussim frigidam , & capitis dolorem, quia vapores è ventriculo sursum elatos fugat, & caput calfacit , & roborat , ita ut catarrhi non detur locus, unde tussis euaneat.
- 4 Omnia membra confortat, & imprimis ventriculum , cor , & cerebrum , eorum calorem conseruando, & multiplicando.
- 5 In deliquiis animi singulare est medicamentum ; quia cor ita exhilarat , & roborat , ut omnia quæ illi nocere possunt ab eo abigat.
- 6 Pallidos virginum colores abigit, quia vapores è menstruo sanguine ortos , & ex spermate corrupto , totam sanguinis massam labefactantes, fugat & annihilat, roborato utero, & spiritibus sanguinis multiplicatis.
- 7 Ad pestilentis auræ fugam & præseruationem nihil est præstantius ; quia omnia principalia membra ita roborat, ut resistere possint auræ venenatæ, & pestilenti.

Suntur ad quantitatem guttarum trium aut

quatuor, in aqua melissæ, vel aqua cinnamomi, & anisi, vel in iusculis, aut ouis foibilibus, vel exte-
rius applicatur, cum gossipio, vel linteis eo oleo
madefactis.

De quinta essentia nucis Moschatæ.

C A P. XXXIX.

*Nucis mos-
chatæ essen-
tia.*

SA L volatile, & oleum nucis Moschatæ (quam & alij myristicam dicunt) copiosa sunt, ita ut fa-
cili negotio extrahantur, hac methodo, postquam contusæ leuiter erunt nuces moschatæ, & vaporem feruentis aquæ percepint, aliquâdiu, prelo & tor-
culari in sacculis, cōmittendæ erunt, & succus ea-
rum exprimendus, qui & oleum earum censetur,
ut multis terrenis excrementis implicatum, quo-
circa est iterum, & multoties rectificandum hac
methodo, oleum istud, permiscendū est, cum opti-
mo spiritu vini alchoolisato, & ambo simul digerē-
da in balneo tepido, per quindecim dies, obturato
vase; his peractis diebus distillanda erunt, omnia
per balneum feruentis aquæ quicquid distillari po-
terit, in hac distillatione duo simul ascendunt, spi-
ritus, scilicet vini infusus, & spiritus nucis moschatæ
ad modū spiritus therebentinæ clarissimus, & lim-
pidus gratissimi odoris, qui sæpiissime supernatat a-
quæ ardenti, & dignoscitur tantum spissitudine, &
crassiori albedine, nec inuicem permiscentur, etsi
agitentur simul. Magma, verò & oleum crassum
quod residet in fundo alembici, in hac distillatione

custodiendum est, cum magmate, ex compressione olei primi, prelo & torculari facti, donec per descēsum omnia magmata distillentur, spiritus autē hic connectēdus est, cum nouo oleo recēter extracto, prelo & torculari, & ambo digerenda sunt, in balneo tepenti, per quindecim dies, deinde distillāda per balneum feruentis aquę, & iterum affundendū magmati quod residet, quicquid distillat, per hanc distillationem feruentis aquę, & hanc operationē quater aut quinques iterabis distillando, affundēdo, & digerēdo, donec sal volatile, nucis moschatae ascendat, vna cum spiritu in forma niuis, aut ceræ albæ, quæ leuissimo calore liquatur, & est fragrantissimi odoris: magmata verò omnia quæ resident ex omnibus distillationibus, & expressionibus simul permiscēda, & in alembico ad descensum proprio collocanda, & distillanda, donec comburātur, & in cineres reducantur: oleum quod egreditur rectificādum per retortam, cum paucō vitriolo, vt ab empyreumate vindicetur, & à fœtore, & ex cineribus sal fixum extrahendum, & depurandum arte, & methodo communi, & simul omnia tunc temporis permiscenda, & in balneo tepenti vnienda, vt fiant vnum seruandum ad usus.

Vires & Usus arcani predicti.

- 1 Oris suavitatem cōmendat, & fœtentis anima exhalantis virus abolet, propter gratissimū, & fragrantissimum odorem, quem suo spiritu, & sale volatili coērcet.
- 2 Lentigines, & faciei maculas omnes tutissimè emendat, propter salis sui abstersionem,

*Vires effen-
tie mocha-
ta nucis.*

penetrationem, & quod sanguinem laudatum ad faciem conuocet, & spiritus qui corruptum lentiginum & macularum sanguinem digerunt, & discutiunt, multiplicantur.

3 Visum acuit, ventriculum, & iecur roborat, licinem absunit, vrinam ciet, fluentem aluum sifit, fatus discutit, frigidisque vteri affectibus, mirificè prodest, neruorum, & articulorū diuturnis doloribus à frigore excitatis utilissimum est, & ad Veneris excitandos stimulos maximè expeditur, quia summopere excalfacit, & auget calorem natuum, & spiritus vitales & animales, qui sunt omnium actionum & functionum authores.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem ad duodecim in iusculis, vel in aquis stillatitiis morbo appropriatis, & conuenientibus: vel miscetur vnguentis, aut per se applicatur exterius tepidè, partibus affectis cum linteis eo arcano madidis.

De quinta essentia Cariophyllorum.

C A P. XL.

*Coriophyl-
lorum es-
sentia.*

ARTEM & methodum quam obseruauimus in extrahenda Cinnamomi essentia, eamdem seruandam in Cariophyllorū extrahenda essentia præcipimus, vt & in extrahēda piperis, gingiberis, macis, & croci essentia, omniumq; seminum siccorum, & aridorum, & lignorum; vna enim & eadem est methodus cuius ope & industria, quicquid

extrahi potest essentiale opera chymica, ex his mixtis extrahitur, præsertim oleum per descensum, & sal fixum per combustionem; cætera verò quæ desunt ad perfectam essentiam constituerandam, non possunt extrahi, quia sicca & arida habentur hæc mixta in his regionibus. Est tamen mea methodus, absit fastus & vaniloquium, cæteris omnibus acutior, quia per eam sal volatile, quamvis non apparenter, & visu ipso cernatur extrahi, extrahitur; quia oleum rectificatum dum infunditur aquæ stillatitiae cinnamomi, ut iterum per balneum vñâ cum aqua egrediatur, vt odorem recipiat cinnamomi, sal volatile omne quod inuisibiliter est diffusum, & dissolutum intra poros aquæ connectitur oleo; vnde & aqua insipidior redditur: & quod in cinnamomo obseruarur, in reliquis alijs obseruare licet; sic sal volatile quod ex plantis, & seminibus, lignis, & fructibus siccis & aridis separari non potest, visu saltem vt appareat, hæc industria separatur, & adhuc fieri potest, vt visu appareat: nam si idem, & simile oleum cinnamomi multoties affundetur aquæ nouæ & recenti, & post digestionem distilletur, tandem oleum coagulatur, virtute spiritus salis, in loco frigido, & soluitur in calido, instar spiritus salis volatilis: itaque hanc eamdem methodum obseruare oportet, si perfectam quodammodo, & absolutam cariophyllorum essentiam habere cupias, cuius vires & usus sunt.

Vires & Usus.

Iccori, ventriculo, & cordi maximè auxilia-

Vires &

tur, quia calorem conseruat naturalem, & perditum restaurat, & spiritus hinc multiplicat vitales.

- 2 Dentium doloribus quibuscumque summum est, & ultimum refugium, quia cum causticæ sit virtutis, neruum ferit dentis, & humorum acrem, & mordacem, dentis neruo illabentem mitiorem reddit, & in aliam mutat substantiam, ut in coniunctione duarum, & diuersarum aquarum fortium contingit, vna extinguit aliam, & tertiam gignit mitissimam, quæ non est vrentis, & pungentis virtutis.
- 3 Ulcera quæcumque curat, propter eadem rationem, sal enim vrens, & causticum ulcus constituens, dissoluitur, & annihilatur per salem arcani huius, similiter vrentem, & ambo in aliâ conuertitur substantiam, ulceri non improbam, deinde natura suo balsamo naturali cicatricem inducit.

Sumitur in iusculis, vel aquis stillatitijs morbo appropriatis, ad quantitatē guttarum sex, ad decem vel miscetur vnguentis, & exterius applicatur, per se cum linteis, vel goffipio nostro arcano delibuto.

De quinta eſſentia Gummi Caranne.

C A P. X L I.

Gummi Ca-
ranna etiam
& quid sit.

OMNIA gummi excrementa sunt humidi arborum, ut diximus in Palladio nostro chymico, capite de distillatione mineraliū, quia autem humidum radicale tribus constat, sale, sulphure, & Mercurio, videndum est an gummi sint trium il-

Iorum excrements, vel tatum vnius: Sunt quidem trium illorum, quia simul vna excretice facultate ad corticem sua excrementsa deponunt, nihilominus alia dicuntur sulphurea excrementsa, alia mercuralia, alia salita, quod alijs prædominetur sulphureum quid, alijs mercuriale, alijs vero salitum. Sulphurea ergo dicemus, excrementsa omnia gummi, cum in his plus sulphuris reperiatur, quam aliarum duarum substantiarum mercurij scilicet & salis, vnde olea videntur esse concreta, & resinæ & therebentinæ: hinc facili negotio in oleum reducuntur, summè penetrans, & excalfaciens, quia semper retinet naturam sui principij, excrementsa enim sulphurea, omnia ætherea sunt & subtilissima, cum sint sulphuris alimentitij crudi, & infixi partes, spiritus æthereos, & igneos infixos habentes, vnde propter nimiam subtilitatem, & ætheream eorum substantiam, separantur calore naturali, à partibus alimenti fixi, & quia perimiscuntur mercuriali, & salito excrementso, statim in sublimatione dum aërem frigidum tangunt, condensantur euaporatis subtilioribus partibus, calore solis, vnde etiam iterum dissoluuntur, substantijs tantum æthereis, & igneis eis permixtis, vt sunt olea omnia, & spiritus, quia simile in sicale habet ingressum. Gummi itaque Caranna dictum ab Hispanis eiusmodi erit, & adhuc propter loci téperiem calidissimā, & arborem ex qua exsudat, quæ & calidissima est, sulphuream maiorem habebit substantiam, & subtiliorem, aduehitur enim ex partibus Indiæ Occidentalis, quæ Zonæ torridæ subiçet, ex arbocecedro simili exsudat, arbor nunquam folia sua deponit, sed semper, virescit, fructuque vt aiunt

perenni grauida est, quod est signum suæ caliditatis, & sulphuris turgentis signum, incolæ id ipsum gummi, experientia ipsa calidissimum existimant, & affectibus frigidis curandis, & tumorigibus eiusdem naturæ resoluendis prospero & felici successu admouent. At nos quia ipsummet gummi virens, & vesicans reperimus, in essentiam reducere duxit ratio, vt amoueretur illa causticans & vrendi facultas, & mitigaretur sal illius pungens arte chymica; ita vt feliciori, & tutiori effectu, solatium sit multis qui morbis cruciantur incurabilibus: hac autem methodo id consequetur. Sumatur gummi. Carannæ, libra vnica aut altera, & dissoluatur optimo vini spiritu alchoolizato, & à phlegmate aquoso vindicato, in phiala oblongi colli optimè clausa, in balneo tepenti per quindecim dies: deinde in cineribus distilletur seruatis ignis gradibus; quod primò egreditur cum spiritu vini, est spiritus gummosus carannæ, qui subtilissimus est, & æthereus: deinde stillat oleum flauum, tertio oleum rubeum: hæc olea omnia ter aut quater rectificanda sunt, & feces quæ remanent in fundo retortæ aut alembici, post unam quamlibet distillationem comburendæ sunt fortissimo igne, vt reducantur in cineres: ex his arte & methodo communi extrahendum est sal fixum, hoc sæpiissimè calcinandum & soluendum, vt deponat vrendi facultatem, donec dulce sit, & candidum, & limpidum: tunc temporis omnia hæc olea putà, & sal, simul permiscenda sunt, & connectenda, & in balneo tepenti vnienda, & seruanda sunt in phialis perquam optimè clausis ad usum.

*Vires & Vsus.**Vires effensa
tia Caranae.*

- 1 Arcanum est arthriticum ; soluit enim dolores omnes ex causa frigida ortos, quod suo spiritu humores in nervos, tendones, & musculos stillantes fugeret, & roboret suo vitali calore, partes frigiditate humorum extinctas.
- 2 Dissoluit, & emollit quoscumque tumores frigidos, duros & scirrhosos ; quia eius spiritus coagulatum omne, & tartareum dissoluit.
- 3 In colico dolore nihil est praestantius, quia saepe saepius hic affectus ex pituita, & glutinosis, & flatulentis humoribus ortum habet : hoc autem arcum suo illitu discutit, & disperdit, quicquid frigidum est, glutinosum, & flatulentum.
- 4 Vlcera inueterata etiam curat propter balsamum suum quod continet, & sal quod abstergit, & sal aliud vlcus faciens, & nutriendis, corrumpit, & in aliam mutat substantiam.
- 5 Hemicraniam & dolorem capitum ex flatibus frigidis, & copia pituitae ortam sanat solo temporum illitu quia fatus, discutit, & omne frigidum disperdit, tanta est vitali caliditate, & subtili praeditum.

Potest sumi interius à quantitate guttarum decem ad duodecim in ouo sorbili, vel syrupo violaceo, aut papaueris; vel exterius applicatur, partibus affectis per se illinendo tepide, superpositis linteis calidis, aut lana succida, vel miscetur vnguentis, vlecribus, & morbis appropriatis, & cum his applicatur.

174 *Myrothecij Spagyrici,*
Ad similitudinē huius extracti, & essentiæ, pos-
sunt extrahi essentiæ omniū gummi, quæ virtutes
sequentur, earū substantiarū ex quibus extrahētur.

De quinta essentia Therebentinae.

C A P. X L I I .

*Therebenti-
na essentia,
& quid sit.*

THEREBENTINÆ fontem, & scaturiginem pauci sunt qui sciant, existimant omnes ferè medici, & philosophi, esse therebenti liquorem aut aliarum multarum arborum resinosarum, glutinosum humorem quemdam, qui exsudat ex his arboribus, liquor quidem est, & humor, at qualisnam liquor sit, ex quibus constet substantijs, cur ignem concipiat, & amarus sit, & cur calore arboris, qui potens est, dulcis non fiat, id seicu arduum est, & philosopho dignum, ad primum dicimus, liquorem esse alimentitium arboris, ex humido radicali terræ originem ducens, quod radicibus arboris, tanquam sanguisugis in altum trahitur, ad alimentum, & calore centrali arboris digeritur, fortè quidem digestione, & acri, ita ut præ violentia dulce quidquid est in succo terræ, radicibus arboris in alimentum tracto, amarum fiat, ut apparet in coctione mellis, quod si violentissimè coquatur, & acri calore digeratur, amaritudinē acquirit summā quāuis dulce sit, dulcedo enim est, ex temperata coctione, & digestione humorum triū primorum, amarities verò ut suum contrarium ex forti, & intēperata digestione, therebentina ergo cū constet ex tribus substantijs primis sa- le, sulphure, & mercurio, & sulphur prædominetur

cæteris duobus,hinc sit, quod interno suomet calore,& calore nativo arboris ex qua exsudat , & cuius est alimentū, dū digeritur, & coquitur amarescat,& ignē cōcipiat, propter sulphur, ei prædominans,quodque est maximē virtutis,& penetrādi summā habet facultatē propter spiritū subtile , & tenuē quem cōtinet.Qui adhuc si separetur à glutinosis suis excrementis quę penetrationem retardat,& impediunt,maiorē certè acquiret penetrandi virtutē , & erit menstruum,in quo flores omnes suum colorem,vna cum virtute sua deponent, per insolationē,& gummi omnia possunt dissolui,& in oleū conuerti, separatur autē oleū, & eius spiritus ex corpore thercentinæ, eiūsque sal volatile sequenti methodo. Capiatur thercentinæ cuiusvis generis,veneta tamen cæteris præcellit, libra vna aut altera,& misceatur cū alia libra,aut altera spiritus vini optimi alchoolizati,& optimi,misceatur simul,bacculo agitentur,donec vnitā sint, deinde phialæ vitreæ satis amplæ & magnæ, ita vt tertia eius aut media pars non sit plena, & agitentur ibi diu, & longo tēpore , donec in albedinē summā reducantur,tunc seponētur in loco frigido,vt hypostases demittant, postquā seposuerint, supernabit omnibus, spiritus vini,deinde sequetur thercentina , in oleum dissoluta flauī caloris , ultimo sequetur sal thercentinæ quoddam , albissimi coloris qui separatus,& exsiccatus,catharticæ est virtutis, & potentissimè purgat per inferius, nulla molestia, nullóque sanitatis incommodo,spiritus vini , & oleum possunt simul permisceri, vt digerantur in balneo tepenti, per quindecim dies,phiala optimè clausa, ne spiritus exhaler,

Tum demum distillare oportet ignes cinerum seruatis ignis gradibus , primo lente, donec spiritus therebentinæ , vnâ cum spiritu vini , & phlegmate egressi sint , & distillati : tunc augendus ignis, & mutandum recipiens, quia oleum therebentinæ egredietur flavi coloris; & ignem augendo, & continuando oleum egredietur rubei coloris : vbi cessandum est, & quiescendum à distillatione. Olea autem flavi & rubei coloris , simul connectenda sunt , & bis aut ter rectificanda per retortam. Magma autem , quod residet in fundo alembici eximendum est, & contundendum, & in puluerem tenuissimum reducendum , & ponderi suo , plus duplo aut amplius addere oportet spiritum therebentinæ , qui in prima distillatione egressus est, vna cum spiritu vini, & simul digerere in balneo tepenti, per quindecim dices, vt dissoluantur omnino magma,tum distillare, leuissimo igne, distillatum digerere iterum , & iterum distillare, donec ascendat spiritus,vnâ cum sale volatili therebentinæ,quod ultimò egredietur, & in capitello alembici coagulabitur in forma mellis , aut in fundo recipientis in forma olei residebit. Magma autem quod ex hac distillatione residebit , poterit comburi , vt in cineres reducatur , ex quibus et si paucis poterit extracti aliquid salis fixi , quod paucum est ; quia hæc substantia tota sulphurea est, & volatilium partium , ideoque inter comburen- dum tota ferè evanescit : si quis tamen salem fixum desiderat in hoc arcano,poterit magnam copiam resinæ addere magmati, & vnâ comburere, & in cineres reducere, & ex his deinde salem extractahere fixum , & depurare arte & methodo come-

muni, & depuratum connectere, sали volatile, deinde sumere vnciam, vnam aut alteram, aut quicquid erit residuum ex omnibus distillationibus, & sublimationibus, salis volatile, & salis fixi, si simul sint coniuncta, & ad pondus eorum, addere spiritus therebentinæ, sextam tantum partem aut septimam, olei vero flavi, & rubei rectificati nouam aut decimam tantum partem, & simul miscere, & seruare in phialis optimè clausis, tanquam arcanum mirandum, & stupendæ virtutis in morbis chronicis, & insanabilibus curandis, aut saltem demulcendis.

Vires & Usus.

- 1 Arcanum stupendum in comminuendis, & rumpendis renum arenulis, & calculis, diureticum enim summum est, & secum defert ad renes, Sal volatile, & fixum, quæ arenulas comminuant, & calculos rumpunt, & in mucaginem dissoluunt.
- 2 In ulceribus omnibus malignis, & pessimi moris curandis, & aglutinandi nihil est efficacius, propter eius oleum, quod balsami naturalis vires æmulatur, & suum salem qui corrodentes humores alterat, & in mitiorem mutat substantiam.
- 3 Frigidis neruorum, & articulorum affectibus summum est solatium, hinc est arthritide misere laborantium tutum configuum.
- 4 In percurandis venereis gonorrhæis, nihil est potentius, cum renes potentissimè expurget, & totam messengerij molem, & jecur

*Vires &
usus essen-
tiae there-
bentinae.*

roboret, & sanguinem depuret.

- 5 Pituitam, & serosos humores, & glutinosos potenter nulla tamen molestia expurgat, & educit, hinc est senum omnium laudabile medicamentum, quo saburram humorum suorum singulis mensibus, deponant, ut longius, & durabilius trahant æuum.
- 6 Vermes etiam, & puerorum lumbricos, & ventris tineas interimit suo sale tum volatili & fixo, & propter eius amaritudinem summam.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnius in iusculis, vel in succo limonum, vel syrupo eorumdem, manè, iejuno stomacho, seruato regimine & custodia, vel exterius applicatur partibus affectis cum gossipio, eo arcano madefacto, ad modum balsami.

*De quinta essentia Myrrhæ, Thuriis,
& Mastichis.*

C A P. XLIII.

*Myrrhæ, &
Thuriis es-
sentia.*

MYRRHÆ, Thuriis, & Mastichis sumes ad quantitatem libræ vnius, & postquam spiritu vini lota fuerint, affundes super ipsa, in phiala aut in retorta, spiritum therebentinæ, ad pondus omnium quantum ipsa ponderant, & digeres in balneo tepenti per quindecim dies, deinde distillabis leuissimo igne, ut separetur spiritus there-

bentinæ affusus, & iterum affundes, & digeres per quatuor dies, his peractis distillabis, leuisissimo igne, ut spiritus iterum therrebentinæ separetur, deinde mutato recipiente continuabis distillationem, donec nihil amplius distillari possit: magma quod residet, extrahes, & combures fortissimo igne, ex cineribus eius extrahes salēm fixum quem depuratum arte, & methodo communī oleo coniunges, tincturam autem florū verbasci & hypericonis, spiritu therebentinæ extractam his addes, vel ut labore isto careas, spiritus therebentinæ qui affunditur & digeritur vna cum myrra, thure, & mastiche tinctus erit floribus illis, verbasci, & hypericonis, ut distillando deponat tincturam in oleo eorum, sic seruabis illud oleum balsami naturale vires proximè æmulans.

Vires & Usus.

- 1 Si istud oleum connectatur cum arcano Aristologiæ rotundæ, & consolidæ majoris superius extractum, capite 35. huius libri, perfectissimum, & absolutum erit balsamum, ad curanda quæcumque vulnera recentia, & inueterata, & in vlcus transmutata, simplicia, & composita, propter oleum suum, quod calore natiuo temperatissimum, humido radicali nostro, amicissi nuta est, & ferè simile, vnde citò deperditū reparatur, apposita eadem aut saltē simili naturali.
- 2 In curanda dysenteria, lienteria, & quocumque alui fluxu, cum oleo iartis, aut croco eius permixtum nihil est potentius, quia sicut

*Vires effe-
cia Myrrhae.*

catarrhos omnes , & humores acres temperat, vlcusque, si quod sit in intestinis,breuiissimo agglutinat tempore , tum inie&um per clysteres , tum pet os assumptum.

Sumitur à quantitate scrupuli vnius,ad duos in aquis morbo conuenientibus , & appropria-tis , vel applicatur exterius per se solum tepidè cum gossipio , vel miscetur vnguentis , & balsa-mis vulnerarijs , & applicatur atte, & communi methodo.

Conclusio huius libri secundi.

C A P . X L I V .

Laus Alchy-mia, & po-testas.

OMNES vegetantium essentias persequi velle , non solum infinitum esset opus sed & multo tædiosum , & nullius utilitatis studiosis chymicis , quia sufficiunt capitula præcedentia , vt quicquid ex vegetantibus educi potest, opera chymica educantur , simili seruata methodo , & arte ; ita vt modo linceos habeant oculos chymici studiosi,œconomiam omnem internam vegetantium omnium, h[ic]ce antecedentibus patefactam habebunt, ex his facile percipient omnes philosophi; quantum laudis honoris & gloriæ , supra alias scientias omnes mereatur alchymia , quæ tanta secreta , & arcana abstrusa , densa caligine circumfusa , in lucem promit , ita vt obscurum , & atrium elementorum pallium , & tegumentum non suffi-

ciat, quum lumine suo ad intima naturæ péntralia detur aditus, itaque æquo, & iusto ma-
tris philosophiæ, & luminis naturæ nomen me-
reri afferemus, cum quicquid est in rerum na-
tura scitu dignum, eius luminis ope verè, &
propriè sciatur, & per eius causam cognosca-
tur, eiusque operibus, & artibus Mathematicè
manifestentur omnia abstrusa.

MYROTHECII SPAGYRICI.

LIBER TERTIVS.

*De mineralium spiritu extra-
hendo.*

CAPUT I.

*Spiritus Mi-
neralium,
quid.*

V L T I sunt philosophorum, qui mineralium spiritus non admittunt in rerū natura, quod sint corpora adeò terrestria & dura, ut simplicem persistendi facultatem habeant, nullaque viuant anima, nihilominus experientia ipsa contrarium cernitur in mineras, & terræ focis, aërisque spatijs vbi sœpissimè metalla & mineralia, vt & animalia generantur, pluviisque decidunt in terras, vnde necesse est ut habeant spiritus quorum ope, generationes eorum in tanta abstrusa, & longinqua spatia protendi possint, nec opus proinde, ut viuant anima, vt arbores & animalia,

quia eorum spissum igneum non adeo copiosum est, & purum, vt in eo gradu perfectio-
nis, & puritatis attingat, vt hinc deinde vita &
anima exsurgat, similis, & æqualis animæ planta-
rum & animalium, at viuunt mineralia, anima
mundi, quæ inseparabilis, est ab spiritu mundi, at
communiter loquendo. Aliud est habere animam
& viuere, & aliud est habere spiritus, differt enim
toto cœlo spiritus ab anima, nec quicquid ha-
bet spiritus animam habet, vt clarissimè patet,
in spermate animali, & semine vegetantium,
quæ omnia habent spiritus, & tamen non vi-
uunt, nec animam habent actu, sed potentia
tantum, simili eloquio spiritus admittimus in
mineralibus, dicimusque spiritum istum esse sub-
tilissimam partem volatilem humidi radicalis mi-
neralium omnium. Qui tantæ est virtutis, & effi-
caciæ in chymia facienda, vt eo absente, pereat
omnino totius alchymia supellex, industria &
opus, in eo ergo extrahendo tota ars consistit, &
areanum omne concluditur, copiosissimè extra-
hes ex vitriolo fortissima distillatione, eumque
spiritum distillatum cum suo phlegmate, putre-
facies, in phiala oblongi colli per optimè clausa,
in balneo tepidissimo, donec phlegmati permis-
ceatur, & fiat aqua, tum demum à phlegmate, &
aquoso humore, putrente, & fœrido, vindicabis
per rectificatioes, septimo iteratas, cum eo spi-
ritu sic rectificato miranda patrabis, vt in sequen-
tibus videre licebit; referat enim omnes metallo-
rum compagines, & in suam naturam liquidam
resoluit.

Per vitriolum intelligo sal metallorum.

De quinta essentia Auri.

C A P. II.

*Auri essentia quid, &
qua ratione
fiat.*

AV R I compago, quamuis omnium metallo-
rum, omniū inque rerum naturalium vincat
compages, attamē dissoluitur, & in liquidam con-
uertitur substantiā sequenti methodo, postquā au-
rum purum, & putū antimoniali cemento purgatū
& cineritio, dissolutū fuerit per aquā regiā fortē,
& oleo tartari in fundo solutionis suæ præcipitatū,
in puluerem tenuissimū, edulcorādus est, hic pul-
uis multis lotionibus per aquam fontanam factis,
donec tota acrimonia aquæ fortis euaneat: dein-
de exsiccandus erit leuissimo calore Solis. Caeue ne
exsiccet igne, quia citò suscipit ignem, & flam-
mam tonitru plenā, tum demū fulminantem hūc
puluerē dissolues in spiritu, seu oleo vitrioli nostri
rectificato, ut dictū est in capite 1. huius libri. Dis-
solutionem fouebis balneo tepenti, per dies quin-
decim. Tinctū hunc spiritū, & rubicundissimum
clarum, & limpidū separabis per inclinationem, &
seruabis in phialis per optimè clausis ad usus ferē
infinitos. Potest etiam dissolui hic puluis auri, hac
methodo præparatus, in balneo tepenti, cū spiritu
salis, de cuius præparatione inferius dicemus pe-
culiari capite, dissoluitur etiam cum sale tartari
volatili factō, & dissoluto, & omnes hæ dissolu-
tiones per quam optimæ sunt, & pari donantur vir-
tute, extrahitur autem eius tinctura beneficio olei

alchoolysati vitrioli communis, conuertitur etiam aurum igne continuo in furno vitrarium, in calcem intra sexdecim aut quindecim dies, quæ calx facillimè liquefit, in spiritu acido salis, vel in spiritu acido mercurii, & hæc sunt secreta artis.

Vires & usus.

- 1 Summum est confortatiuum, & superat omnia *Vires, efficiacia auri.*
alia arcana in roborando, corde, cerebro, hepate, & reliquis omnibus partibus nostri corporis, quæ ad vitam conferuandam conferunt, habet enim humidum suum simile nostro, unde conuertuntur citè in unam & eamdem substantiam, & fortiori compagine ligatur humidum nostrum, compagine duriori alterius, hinc fortius deinde resistit omnibus vitæ incommodis.
- 2 Senectutem summoperè retardat, renouato & restaurato humido radicali nostro, propagatque vitam in longius æuum quam credifas sit, quod arcanum prædictum fixet humidum nostrum, & durissimâ compagine coagulet; ita ut, calore naturali suo, ne facile euanscat, ut fieri aſſolet, propter infirmam sui ipsius compaginem.
- 3 Omnibus morbis potest commodissimè exhiberi, & nullis aduersatur, quia roborata per ipsum natura, ipsamet deinde, à suis liberatur malis.
- 4 Virtutes adhuc possunt exaltari, & sublimiores fieri, modo solutio ipsa arte, & industria cotionis in altum sublimetur, & iterum soluta

186 *Myrothecij Spagyrici,*
coaguletur, & rota physica per calores trans-
eat omnes.

Sumitur in aquis stillatitiis cinnamomi, anisi,
& in iusculis restaurantibus, ad quantitatem scrupuli vnius, omni tempore, & quacumque hora, &
quacumque data occasione, in omnibus morbis,
& vitæ incommodis, regium est medicamentum,
& principibus dignum, verum est aurum potabile,
cuius virtutes infinitæ sunt, nec libro integro
comprehendi possunt, beatissimus est Medicus
qui eo vti potest, vt honoris culmen acquirat, &
oculos omnium, & linguas, laudes & encomia
prædicantes in se conuertat.

Potest hoc arcanum in oleum verum cogi, & in
salem rubicundissimum ita vt rubedinis splen-
dorem imitetur, sed semper habet easdem virtutes,
& simili propinatur dosi, & cum hisdem mediis &
vehiculis.

Vitriolum illud ex quo spiritus aurum & me-
talla dissoluens, extrahitur ex mercurio, per mer-
curium, & deinde miris modis putrefactione sol-
uitur, & distillatur, & summoperè purificatur, &
eo utimur, vt aurum soluamus.

De quinta essentia Argenti.

C A P . III.

*Argenti ef-
fentia.*

ARGENTVM non inferiores admodum
possidet auro virtutes, at in liquidam sub-
stantiam conuertendum est, vt in nostram possit

mutari substantiam , & suas promere virtutes, quamdiu enim substantia sua, firmissimo illo repagulo, & malleabili coërcetur, nullas ostendit efficacias , postquam autem repagulum istud, & vinculum confractum est , & liquido coërcetur vinculo, tum demum mirandas promit ex centro suo virtutes, & proprietates, istud autem vinculum pari rumpitur methodo. Argentum postquam cineritio purgatum fuerit, ab omnibus heterogeneis excrementis, ita ut tanquam plena luna clarescat, dissoluendum est aqua forti , dissolutionem per octo dies, aut quatuor saltem fouebis, in balneo tepeti, deinde huic dissolutioni addes oleum tartari purissimum, ut argenti in fundo præcipitetur in puluerem albissimum , hunc lotionibus multis aqua dulci edulcorabis, deinde dissolues hunc puluentem in oleo vitrioli superius præparato capite primo , vel in oleo salis , dissolutionem fouebis balneo tepenti, per mensem vnum , donec oleum salis , vel vitrioli in cæruleum tinguatur colorrem. Quod oleum sic coloratum separabis , & phialis vitreis inde optimè clavis , & seruabis, ad usus.

Vires & Usus.

- 1 Epilepticum est arcanum & quascumque epilepsias, veteres & recentes , nulla difficultate curat , quia adeò roborat cerebrum, & spiritus animales multiplicat , vt humores omnes , & vapores , tum per sympathiam alicuius partis inferioris in caput, ascendentes , vel per ydiopachiam in capite

*Vires &
usus effen-
tia argenti.*

ipse stagnantes, expellat, & foras accendet.

- 2 Maniam Lycanthropiam melancholicos omnes
 alios affectus, phrenesim & delirium omne
 tutissime sanat, propter eamdem rationem.
- 3 Hecticos & pthysicos euidentissime iuuat, &
 labentes eorum vires refocillat, & restaurat,
 & in pristinam restituit sanitatem, si auri po-
 tabilis guttulis quibusdam admisceatur, &
 propinetur, in aqua cinnamomi, bis in heb-
 domada.
- 4 Cerebri omnes affectus, & passiones certissime
 sanat, quia argentum verum, & vnicum est,
 cerebrum microcosmicum, ita ut cerebrum
 cerebro iunctum constituant fortissimum
 cerebrum, ut resistat omnibus morbis.

Sumitur in iusculis restaurantibus, vel aquis
stillatitiis melissæ, & cinnamomi, vel miscetur,
cum essentia melissæ, & cinnamomi, & potentius
agit, ad quantitatem gutterum decem vel quin-
que, utriusque arcani, cinnamomi scilicet, vel me-
lissæ, & omne deinde permiscetur iusculo, & pro-
pinetur manè, ieuno stomacho, iteratur dosis bis
in hebdomada, donec cesset affectus.

De quinta essentia Ferri.

C A P. IV.

*Ferri essen-
tia.*

FE R R V M limatum candefaciendum est igne
valido, in crucibulo seu tigillo, huic ferro can-

defacto, affundendum acetum acerriūm, donec per optimè extinguitur, extinctum iterum candefac, & candefactum acetō extingue, idque septies repetendo, donec in rubicundissimum crocum ferrum conuertatur, deinde dum phialæ inditum est oblongi colli, huic affundenda est aceti stillatitij acerriūm per maxima quātitas, ita ut septem aut octo digittis superemineat croco, & totū omne phiala optimè clausa, collocandum est in furno cinerum, ad digestionem lentam, per mensē vnum, agitando phialam singulis quibuscumque diebus, donec acetum tinguatur in rubeum colorem, acetum tinctum deponendum est per inclinationē in vas aliud vitreum, nouum autem acetum stillatitium, magmati residuo affundendum, & iterum digerendum in cineribus tepidis, donec tinguatur. Hoc iterum separandum est, & priori coniungendum, magma autem tunc temporis residuum calcinādum est, & candefaciendū in tigillo, & acetō ut prius extinguedum quater aut septies, donec iterum in crocum conuertatur, huic croco phialæ imposito affundendum est acetum acerriūm iterum stillatitium, & digerendum, ut prius, donec tinguatur, & tinctum separandum, & magmati residuo, iterum affundendum est nouum acetum stillatitium, & digerendum donec tinguatur: hoc toties repetendum est, quoties per digestionem tingetur acetum. Postquam autem non amplius colorabitur, acetum omne tinctum distillandum est in balneo leui igne, donec tinctura remaneat in fundo alembici in consistentia mellis, huic affundendus est spiritus vini alchoolisatus, & ab omni phlegmate

aquoso vindicatus, donec dissoluatur omne magma, per digestionem leuem in balneo tepenti, spiritus vini tinctus separandus est per inclinationem, & magmati residuo, quod solutum non fuit affundendus est nouus spiritus vini alchoolisatus, & iterum digerendus, hocque repetendum est, donec omne magma solutum sit, & non amplius tinguitur spiritus vini, colore rubicundissimo. Spiritus omnis tinctus distillandus per retortam leuissima distillatione, donec omnis spiritus consensus sit. Tunc deinde augendus est ignis, & forti distillatione mutato recipiente, colligendum est oleum ferri, per quam optimè rubeum, & ter aut quater, per retortam rectificadum est: magmata verò residua, cuiuscumque distillationis simul colligenda sunt, & simul ignienda in tigillo, tandem donec albescant. Ex his deinde salem elicies album per lotiones, & euaporationes multoties iteratas cum calcinationibus; salem hunc purum, putum, & candidum addes oleo tuo rectificato, & seruabis ad usus in phialis vitreis optimè clausis.

Vires & Usus.

Vires & Usus Ferri essentiae.

- 1 Balsamum est mirum ad curanda vlcera omnia, vetera & recentia, & vulnera quæcumque, quia potentissimè agglutinat, humores corrodentes dissoluit, & in aliam mutant substantiam, & putredinem suo sale fixo impedit, & partes præseruat, sanguinem laudatum conuocando, & spiritus.
- 2 Alui quo scumque fluxus compescit simili ra-

tione , & quia præterea ventriculum astringendo roborat , & eius calorem multiplicat.

3 Gonorrhœam etiam sistit quâcumque siue venereum, siue aliam , quia hepar mirificè roborat, eius spiritus multiplicando, & sanguinem ab omnibus mucosis humoribus & putrefactis emungendo.

4 Hepaticum fluxum sistit, quia dum orificia venarum mesenterij reserata attingit sua astringendi facultate claudit & compescit.

5 Immodicos vteri fluxus etiam sistit , propter eamdem rationem, & partus debiles , & labentes confortat , roborat , & in vtero retinet, obserato vteri osculo.

Sumitur ad quantitatem scrupuli vnius , cum aqua acetosæ , aut portulacæ , aut cum syrupo de limonibus, de granatis, de succo verberis, aceto-fo, & reliquis similibus morbo curando apropriatis , vel applicatur exterius tepidè cum gossipio eo oleo madefacto.

De quinta essentia Veneris, seu Cupri.

C A P . V.

CVPRVM subtilissimè limatum permiscen-
dum est cum pari quantitate florum sulphuris & salis tartari tertia parte , & ollæ terreæ vi-
treatæ imposita , cum sufficiente aquæ quantitate

Cupri offendit.
Digitized by Google

bulliant per duas horas, & inter bulliendum agitentur spatula lignea, donec totum cuprum sulphur, & sal tartari dissoluta sint, vel si fortius & citius cuprum dissoluere vis, non aquam impones, sed ollam cum floribus sulphuris, & sale tartari vna cum cupro, superpones igni, donec omnia liquata sint, & peroptimè permixta: quibus tunc temporis affundes aquam fontanam bullientes, & simul igne bullite permittes, donec omnia soluta sint, addendo aquam nouā, quoties opus erit, si inter bulliendum evanescat solutionem deinde frigefactam, ollæ vitreatæ impones in cella vinaria, vel in aliquo loco frigido, ut ex illa solutione limpida, & clara concrescat vitriolum colore cæruleo coruscans. Collecto hoc vitriolo omni, aquam superstitem, ad medium partem evaporando consumes igne leui, & iterum repones in loco frigido, ut rursus concrescat in vitriolum, & sic iterando perages ebullitiones, & in loco frigido repositiones, donec tota dissolutio in lapillos vitriolatos abierit, quos collectos igne siccabis, in cupreo, aut ferreo vase, & semper spatula ferrea agitando, & mouendo in puluerem reduces albissimum, hunc impones retortæ luto per quam optimè munitæ, & impones furno carbonibus hinc vtrinque sursum deorsum impositis, ita ut retorta maneat, semper ardens, & candens mediis ignibus: furnus ad hanc solam & particularem distillationem proprius, & peculiatis esse debet, quia ignis in hac sola distillatione fortissimus sit oportet, & fortior quam in aliis omnibus distillationibus, alioquin spiritus æthereus egredi non posset, quod fortissima compagine

ligetur sali suo fixo, itaque excogitandus est furnus in quo ignis fortissimo fortior fieri possit; quod fiet si retorta luto munita in medio furni alicuius cruci terrea, aut ferreae collocetur: deinde cooperiatur retorta capitello terreo fortissimo capacissimo, ita ut carbonum maximam quantitatem coercere possit furnus, & ignem eo pacto suis parietibus violentissimum fouere, & sic retortam ignitam semper, & carentem retinere, donec spiritus omnis egressus sit in vas recipiens, quod collo retortae per quam optimè iunctum, & lutatum esse debet, ne exeat spiritus qui subtilissimi esse solent. Postquam autem spiritus omnis in forma, & specie fumi albi egressus fuerit, quod residet in fundo retortae rubicundissimum, aut nigrum, aquæ fontanæ perlucidæ imponendum est, & bullitione soluendum in vase æneo. Solutionem, seposita hypostasi, filtro traiectam, ut optimè clarescat, euaporandam præcipimus in vase æneo, & in puluerem tenuissimum ut prius omne quod in solutione continetur, reducendum, & retortæ vitreæ luto munitæ, ut prius imponendum, & distillandum simili methodo, donec egrediantur omnes spiritus, qui firmissimo repagulo custodiendi sunt ne pereant. Quod residet in fundo retortæ iterum ut prius soluendum aqua limpida bulliente, & ut prius iterum euaporandum, & in puluerem distillandum; hoc repetere oportet, donec quod residet in fundo retortæ post distillationem, albissimum sit, neque colorem mutet & variet per ignem quemcumque. Hunc salem benedictum aqua fontana septies distillata dissolues, & quod est sali

heterogeneum quod non liquatur, sed fundum petit, & facit hypostasim albam, scponendum est per filtrum, & separandum ad solutionem claram & limpidadem, per alembicum vitreum in cineribus leuissima distillatione, ad siccitatem usque: deinde iterum per aquam distillatam eamdem soluere, & filtro trahi cete ut feces omnes seponat, & limpida sit solutio, quam iterum distillabis ut prius: hoc repetes, donec nullas emittat feces in solutione sal tuus benedictus, & colorem rubeum acquirat pedetentim, quem quamuis tardè acquirat, tamen tandem acquireret: hic deinde custodiendus est, donec spiritus suus depuratus sit, quod sequenti methodo fiet. Spiritum omnem egressum ex prioribus distillationibus, phialæ oblongi colli impones, osculóque clauso luto firmo, balneo tepenti fouebis per mensem unum, caue ne inualefacat ignis, quia euanescerent spiritus: hoc cognosces natibus impositis osculo vasis tui, feriunt enim spiritus illi cerebrum fortissime: & sic prudenter ignem lentissimum continuabis, aucto vel diminuto secundum exigentiam spiritus, sic enim spiritus illi pedetentim in aquam transeunt, & ignem pati discunt. Mense peracto tuam aquam spiritibus plenâ retortæ impones, & distillabis per balneum, quicquid distillari poterit: deinde cineribus quod residet distillabis fortissima distillatione, ut omne ascendat, & hoc solum quod in cineribus distillatur septies rectificabis, mutata retorta in singulis distillationibus, quia saepissimè franguntur retortæ: hunc spiritum sic rectificatum impones sali tuo rubeo, & in balneo tepenti collocabis, donec dissoluatur sal

rubeus, & fiat aqua: deinde distillabis, & quod ex distillatione flauum, & aurei coloris egreditur, seruandum est, & custodiendum tanquam arcanum summum ad curandum omnes ferè inorbos, si aurum solutū ei addatur: sal verò quod residet in fundo retortæ iterum depurandum est, & in colore rubicundissimum reducendum methodo prædicta, & dulcorandum, & tunc temporis seruandum in phialis vitreis vel aureis, per optimè clausis, ad usus ferè infinitos. Sunt qui tinteturam huic sali rubeo adhuc reddant, & iterum putrefaciant & distillent, & sic omnem tinteturam auferrunt, & salem omnem liquidum & volatilem redundunt, & volatilem leui calore & tempore longo fixum faciunt, quod ego maximè probo & laudo; est enim tunc temporis arcanum summum chymicum, & lapidis physici æmulatur vires, modò sal hic vera putrefactione soluatur, & depuretur.

Vires & Usus.

- 1 Omnes cerebri affectus curat, siue ex causa frigida, siue calida ortum habeant, quia mirificè roborat, humidum radicale naturale restaurando & depurando, si læsum sit: itaque est lepræ unicum remedium.
- 2 Febres omnes continuas & intermittentes certissimè sanat, quod sanguinem depuret per vias criticas, corruptionem impedit, & factam expellat, viscera omnia roboret, calorem omnium restaurando, & roborando.
- 3 Cutis omnes excoriations tutissimè sanat.

*Vires &
usus cupri
essentia.*

vulnera vlceraque quæcumque vetera , & recentia , ad cicatricem perducit , solo illitu ; quia per suum salem , salem nostri corporis corruptum , & in acrem & mordacem reductum mitigat , & dulcem reddit , sua exuberanti dulcedine , & temperato calore vitali.

4 Dolores omnes arthriticos ex quacumque causa ortos mitigat & soluit , quia catarrhos omnes fistit , & exsiccat , roborato cerebro , articulorumque mirificè fouet , mucosam & tartaream substantiam , eis impactam , suo sale & spiritu soluendo , & expellendo .

5 Tumores omnes scirrhosos & præduros emollit , suo spiritu salis soluto & liquido , qui omnia lapidosa & tartarea soluit & discutit .

6 Nimis longum esset percurrere omnes huius arcani virtutes , & proprietates , sufficiet hoc tibi vnum , quod omnibus morbis accommodari potest , quod sit arcum restaurans , & roborans .

Sumitur in iusculis , in aquis stillatitijs cinnamomi , anisi , vino hippocratico , & in ouis sorbillibus , & panatellis & similibus alijs , ad ægrotantis libitum & saporem , à quantitate scrupuli vnius ad duos , quo quis tempore , & quacumque hora , nulloque seruato regimine , quia non est opus , cum sit restaurans arcum & roborans .

De quinta essentia Plumbi.

C A P. VI.

PLUMBVM postquam liquatione & spatulae *Plumbi* *essentia.*
ferrex agitatione , super ignem calcinatum
fuerit , & in puluerem tenuissimum reductum , &
calcinationibus iteratis in minimum redactum ,
soluendum est aceto acerrimo stillatio : post-
quam solutum fuerit , solutio clara & limpida euap-
oranda est in vase æneo , donec magma quo
residere debet , habeat consistentiam mellis : hoc
magma iterum nouo aceto acerrimo stillatio ,
soluendum est , solutum in balneo tepenti souen-
dum est , per mensum vnum ; deinde euaporan-
dum , donec magma habeat mellis consistentiam :
hoc iterum soluendum & digerendum in balneo ,
quater aut septies : deinde euaporato aceto , opti-
mo vini spiritu alchoolizato soluendum magma
est , & digerendum in balneo tepenti , per quindecim
dies , phiala optimè clausa , ne pereat & eu-
nescat vini spiritus : hanc ultimam solutionem
retortæ imponendam , & distillandam levissimo
calore præcipimus , donec egreitus sit omnis spiri-
tus : tunc mutato recipiente ignem augebis , vt
exeant plumbi spiritus albi & dulces , & tandem
oleosa substantia flavi coloris , & tandem rubet :
hoc oleum quater aut quinques rectificabis : fe-
ces quæ in fundo retortæ relinquuntur ex distil-
latione nigræ & atræ , eximendæ sunt , & combu-

198. *Myrothecij Spagyrici,*

rendæ , & fortissimo igne calcinandæ , donec candore sumino induantur : tum demum aqua septies distillata perfundendæ , & in balneo bulliente fouendæ , vt quicquid est salis fixi in his fecibus soluatur , & in aquam transeat: hanc aquam deinde hypostasi facta per inclinationem separabis , aut filtro traijicies , vt clarescat , & euaporabis , euaporatum calcinabis , calcinatum iterum solues , & solutum euaporabis , iterum & iterum calcinabis , has operationes scipiùs iterando , donec sal istud candidum sit , & dulce , & facilis sit liquationis calore leui , velut cera , aut butyrum : hoc sal deinde coniunges , & connectes spiritui albo plumbeo qui ante oleum rubeum plumbi egressus est , & simul coniuncta fouebis in balneo tepenti , per quindecim dies : tum demum distillabis , & distillatum magmati addes & redistillabis , donec ascendat sal fixum , & fiat volatile , quod septies sublimatum coniunges oleo rubeo septies rectificate , & digeres in balneo tepenti per mensem vnum , donec haec tria fiant vnum , quod seruabis in phialis per quam optimè clausis.

*Vires & usus.**Vires & usus essentia Plumbi.*

i Hoc arcanum plumbi , est verum & unicum ulcerum & vulnerum omnium balsamum; sua enim dulcedine acre omne & mordax quod in corpore nostro stagnatur , resoluit & dulce facit , & est pabulum & nutrimentum humidi radicalis laesa-

rum partium.

- 2 Combusta omnia citissimè sanat , ex eadem ratione , & dolorem perquam citissimè compescit , quia suo temperamento partes solutas igne , ad temperamentum naturale reducit , humidum radicale fouendo , & partes solutas agglutinando.
- 3 Hecticos, phthisicos, tabidos & macilentos omnes mirificè recreat , & restaurat , febrem eorum extinguendo , humidumque despastum refocillando & reparando , spiritusque omnes tum naturales, tum vitales , & animales multiplicando.
- 4 Vterinos omnes affectus , syncopes , strangulationes , delitia , epilepticos insultus , maniam & furorem , pallidos fœdösque colores tutissimè sanat; quia uterum ab omnibus heterogeneis excrementis , & præter natram vindicat & liberat, spiritibus multiplicatis tum seminis , tum sanguinis , & euacuato sanguine menstruo aut semine putrente.

Suum in iusculis, vel aquis appropriatis, vel syrups conuenientibus morbo curando , ad quantitatem scrupuli vnius, manè , iejuno stomacho , seruato regimine & custodia , quia aliquando potentissimè purgat , sursum & deorsum , aliquando per vrinas, aliquando per sudores, secundum naturæ exigentiam & necessitatem , quò ducendum est roborata natura educit.

De quinta essentia Stanni.

C A P. VII.

*Essentia
Stanni.*

STANNVM perquam optimum non adulteratum plumbo, nec alijs rebus stanno heterogeneis, liquandum est in forti tigillo, aut scutella terrea forti admodum, vt ignem pati possit, vel ferrea quæ melior est omnibus: postquam liquatum fuerit stannum, spatula ferrea agitandum est, donec in puluerem tenuissimum, & albissimum conuertatur: hic puluis phialæ vitreæ impo- situs, soluendus est aceto acerrimo stillatitio. Paratur optimè acetum ad hanc operationem faciendam, & metalla omnia soluenda ex amalgamatione stanni, cum mercurio, & sublimato, omnium æqualibus partibus, & hæc distillando in retorta leuissimo igne: liquor egressus fumosus valdè, coniungitur cum æuali quantitate spiritu vegetabili alchoolisato pedetenti, & cum magna industria, & cum tartaro suo, quod remansit in fundo retortæ conneccitur, & distillatur in acetum verum philosophorum, quo vti poteris ad metallorum animas extrahendas imposito, ad eminentiam quatuor digitorum, & balneo bulliente fouendum omne est per duos aut tres dies, sæpiissimè phialam agitando, vt melius soluatur stanni calx. His diebus transactis, quod clarum est ex ace- to per inclinationem affundendum in aliud vas.

vitreum, & magmati residuo aliud acetum nouum stillatitium affundendum, & digerendum per alios duos dies in balneo bulliente, agitando phialam ut prius, has operationes continuando donec tota plumbi calx soluta sit: tunc temporis solutiones omnes simul coniunctas euaporabis, donec magma resideat in consistentia mellis, in fundo vasis euaporatorij: hoc magma iterum aceto acerrimo soluendum stillatitio, & solutum digerendum per tres quatuorve dies, deinde euaporandum ad consistentiam mellis, iterumque soluendum & digerendum ut prius, idque quater saltem repeteres, soluendo magma quod residet per acetum stillatitium, & digerendo, ut melius soluatur: tum demum in vltima euaporatione, magma quod residet, spiritu vini alchoolisato soluendum erit, & per quindecim dies, in phiala oblongi colli optimè clausa, in balneo tepenti digerendum erit. Tum demum retorta distillandum leui calore in cineribus, donec ascensus sit omnis vini spiritus, deinde mutato recipiente, iuncturis optimè clausis: augebis ignem, seruatis ignis gradibus, donec ascensus sit omnis stanni spiritus in forma aquæ lacteæ, albissimæ: cessantibus hisce guttis, prodi-bit oleum subalbidum subflavi coloris: perauecto fortissimo igne, usque ad finem distillationis, oleum septies rectificabis, unde cum suo spiritu albo, & seruabis, donec ex fecibus que relinquuntur ex hac distillatione salem fixum extraxeris, eumque depuraueris arte & methodo communis multoties declarata, eumque depuratum & ab omni excremento vindicatum, fusilem factum coniunges spiritui volatili albo, & rectificatio-

202 *Myrothecij Spagyrici,*
nem spiritus super ipsum multoties iteratam,
volatilem facies, & volatilem factam aliquo-
ties sublimabis, tum demum coniunges oleo
suo & spiritui, & digeres in balneo tepenti, do-
nec tria fiant vnum, & seruabis ad usus.

Vires & Usus.

*Vires &
Usus essen-
tia Stanni.*

1. Omnibus morbis quibus & essentia plumbi conuenit, conuenit & haec stanni essentia, sed potentiori & virtuosiori effectu, quia sal, & mercurius qui latitant in centro suæ substantiæ perfectiores sunt, quam qui in plumbo resident.
2. Emulatur proximè virtutes & proprietates essentiæ argenti, quia mercurius eius & sulphur puritatem saltem, si non fixionem æquam habent, unde cerebri omnibus affectibus medetur.
3. Maniam, melancholiā omnem, phrenesim, carum, & soporiferos omnes affectus certissimè curat; quia cerebrum roborat, & ab omnibus excrementis, & vaporibus præter naturam qui sursum efferuntur liberat, & vendicat.
4. Hepatis etiam affectus sanat, quia sanguinem depurat, & calorem naturalem hepatis adauget euacuatis serosis ex sanguine humoribus, per vrinas & per sudores, & insensibilem transpirationem.
5. Confert summopere hydropicis, quia salēm solutum, & liquatum euacuat, reli-

quum autem fixat & coagulat , & in corruptionem ire non permittit.

Sumitur in iuseculis , in vino optimo , in aquis stillatitijs morbo conuenientibus à quantitate scrupuli vnius ad duos , manè , ieiuno stomacho , seruato regimine & custodia , quia purgat sursum & deorsum , sed nulla molestia .

De quinta essentia Argenti viui.

C A P . VIII.

LA T I T A T in mercurio medicamentum sumnum , modò rite præparetur , infinitos curans morbos , quorum cura , & remedium unicum & solum in centro mercurij delitescit : præparabitur autem ritè sequenti methodo . Postquam sublimatum fuerit argentum viuum , ter aut quater , ex vitriolo , & salepetra , via communi & methodo vulgari : septies iterum sublimabis ex sale communi decrepitato , & ad sumnum candorem depurato . Hunc sublimatum mercurium purissimum & album phialæ vitreæ oblongi colli indes , eique affundes ad eminentiam quatuor aut quinque digitorum spiritum salis ab omni phlegmate vindicatum , & rectificatum , & digeres obturato vase in balneo tepenti , per mensem vnum integrum : hoc peracto solutum extrahes per inclinationem & in aliud

*Essentia ar-
genti vini .*

*Solutur
per quam op-
timè in ace-
to suo supe-
rius decla-
rato , cap. de
Stanni es-
sentia , vel
in oleo salis .*

vas vitreum vel retortam vitream repones : magnati quod residet in soluto addes iterum nouum spiritum salis rectificatum , & vt prius digeres, donec solum mercurium sublimatum solutum habeas. Solutiones omnes in retorta collocabis & distillabis leuissimo calore , donec egressus sit omnis salis spiritus : vltimò augebis pedetentim ignem donec oleum subalbidum mercurij ascendet: feces quæ remanent in fundo retortæ eximendæ sunt, & cum priori spiritu salis iterum coniungendæ, donec iterum soluantur, solutæ quæ distillandæ erunt , donec omnes ascendat in oleum album & feces nigræ remaneant in fundo retortæ, quæ violentissimo igne calcinatae candorem aliquem acquirunt , ex quibus tunc temporis potest, arte & methodo vulgari , sal fixum extrahi, idque depurari , depuratum oleo suo septies rectificato, & distillato, poterit coniungi, & seruari ad usum in vasis vitreis per optimè clausis: hanc operationem non perficies nisi solutionem mercurij putrefacias in spiritu alchoolizato vini.

Vires & Usus.

Vires & Usus essentia mercurij.

1. Purgat omnes humores præter naturam in corpore stagnantes , nulla molestia , nulloque vitae, sanitatisque incommodo, immò cum earum maxima utilitate ; quia est vitae peculiaris fomes , & perennis humidi radicalis fons , vnde reliqua omnia quæ non sunt huiusmodi expellit.
2. Catarrhi materias omnes , & perennes fontes exsiccat , & exhaustit , propter eamdem su-

periorem rationem.

3. Pallidos & fœdos virginum colores pellit & fugat , quia suburram omnium humorum tum in vtero & stomacho stagnantium purgatione educit, sanguinem purificat, serosofque humores ex eo depellit.
4. Iterum omnem etiam curat, quia aperit, & hepar roborat , calorem naturalem reparando & spiritus multiplicando, euacuatis è corpore frigidis humoribus , reliquisque omnibus quæ natuum calorem disperdere solent.
5. Luem Venetiam funditus & radicitus euellit; quia totum humidum radicale ad minima usque corporis penetrando depurat , ichores eius & putrentes humores depellendo.
6. Scrofulas & tumores omnes scirrhosos , frigidos & humidos dissoluit, & discutit, & vlcera omnia ad cicatricem laudatam conductit suo sale.

Sumitur in iusculis , vel ovo sorbili , vel reducitur in pillulas cum mica panis , à quantitate guttarum quinque ad 6. & 7. manè , iejuno stomacho, seruato regimine & custodia artis.

De quinta essentia Sulphuris.

C A P . I X .

SVblimari debet sulphur ex vitriolo ad rubedinem calcinato , bis aut ter , deinde septies sublimari ex sale communi decrepitato, & ad can-

*Essentia sub-
phuris.*
Digitized by Google

dorem summum calcinationibus, solutionibus,
& euaporationibus deducto, mutato sale & re-
nouato in singulis sublimationibus, donec sui-
phuris flos conscedat albissimus.^t Hunc florem
impones phialæ oblongi colli, obturato vasis
osculo, in furno reuerberij igne mediocri,
per mensem integrum, aut donec, per auctis pe-
detentim ignis gradibus ne liquetur flos, flos
acquirat colorem tubeum rubini instar: tunc
oleo amygdalarum dulcium multoties recti-
ficato, perfundes tuos flores, & digeres igne
cinerum per quindecim dies, sèpissimè phia-
lam agitando donec tintum & coloratum sit
amygdalarum oleum. Hoc separato aliud nouum
& recens affundes floribus, & ut prius dige-
res, donec iterum coloreatur oleum, & solua-
tur pedetentim, nullis iterationibus, totus sul-
phuris flos: tunc accipies peroptimum vini spi-
ritum alchoolisatum, & coniunges æquali in
quantitate oleo tuo amygdalarum tincto & co-
lorato, & digeres ambo in cineribus tepi-
dis, donec tingatur spiritus vini, & totam ex
oleo amygdalarum extrahat tincturam sulphu-
ris; quod fiet, mutato spiritu vini, postquam
coloratus est, & recenti non tincto affuso: spi-
ritus deinde vini tinctus & coloratus in bal-
neo mariæ extrahendus est per distillationem;
tinctura autem in fundo remanens in cineri-
bus est extrahenda rubicundissimi coloris, quæ
per retortam rectificata seruanda est ad vius.
Cum hoc deinde oleo, si flores sulphuris ha-
beas rubicundos secundum præparationem su-
periorem, dissolues hos flores, & per rectifi-

cationem habebis maximam olei copiam odo-
ris gratissimi, cuius virtutes inenarrabiles sunt,
vt experientia ipsa quisque comprobare poterit.
Sulphur etiam potest in aceto mercurij solui, &
præparari vt metalla antea dicta, & simili metho-
do in essentiam reduci, & sic euadit in medica-
mentum summum.

Vires & usus.

- 1 Medicamentum est cardiacum summum, &
venenosis animalium ictibus & morsibus, in
vulneribus venenatis, nihil prorsus fortius
in veneno extingundo, vulnusque aggluti-
nando, propter salem suum dulcem, & so-
lutum quem continet, qui est vitæ fomes, &
humidi radicalis pabulum.
- 2 Hæticis, phthisicis, suspriosis, & difficulter an-
helantibus in genere subuenit, quia vlcera
interna pulmonis sanat, & humidum radia-
cale depastum restaurat, & calorem præter
naturam extinguit, causa eius sublata.
- 3 Lepram recentem, & inueteratam, & confir-
matam, si auro potabili connectetur certissi-
mè curat; qui renouat totum sanguinem,
eumque depurat ab ichoribus, & putridis a-
lijs rebus sanguini heterogeneis.
- 4 Doloribus arthriticis omnibus succurrit, & sola
perunctione sedat suo sale rubeo soluto, a-
nodynō, & balsamico, qui acres & morda-
ces humores dulces reddit, & nervos robo-
rat & musculos, aducto & multiplicato par-
tis naturali & vitali calore.

*Vires &
usus essen-
tia Sulphuris.*

5 Aurium tinnitus, dolores, & surditatem tollit,
quia exsiccat seruos humores, tympanite la-
borantibus succurrit, & catarrhos omnes
exhaurit, multiplicato calore naturali.

Sumitur à quantitate drachmæ semis, ad
drachmam vnam in iusculis, vel restaurantibus,
aliisque rebus roborantibus, manè, iciuno stoma-
cho: vel cogitur in pillulas, cum mica panis, &
voratur eodem tempore, vel miscetur vnguentis
& applicatur partibus affectis, calidè.

De quinta essentia salis Petræ.

C A P. X.

*Essentia sa-
lis Petræ.*

SALPETRA per quam optimè depurata, permis-
cenda est cum æquali quantitate salis com-
munis decrepitati, & ad summum candorem de-
ducti & imponenda retortæ, & in cineribus for-
tissimo igne, seruatis ignis gradibus, distillandus
est eius rubeus spiritus, iuncturis per quam optimè
clausis cum luto optimo, quia subtilissimus est hic
spiritus, nec citò in aquam transit: itaque post-
quam finita est distillatio, linquendū est recipiens
collo retortæ iunctum & vnitum per diem inte-
grum antequam disiungantur, vt mora illa, spiri-
tus tandem fiat aqua, dum retinetur in recipien-
te: hic spiritus distillatus super magma suum quod
refidet in fundo retortæ, septies est rectificandus,
& à phlegmate suo per distillationem vindican-
dus. Tum demum coniungendus sali fixo extracto

ex magmate suo , ad summum depurato , & per artem dulcorato , & ad rubedinem deducto si ad perfectionem vltimam , arcanum deducere cupis . Hic spiritus tali sali connexus , virtutes æmulatur . auri potabilis , quare sedulò seruandus est . Totum arcanum perficiendæ essentiæ salis petræ constitit in putrefactione eius ; nisi enim putrefiat eius occultum , manifestum fieri non potest . Sales autem putrefieri non possunt , nisi dissoluantur cum spiritu eorum acido , & spiritui vegetabili coniungantur .

Vires & Vsus.

- 1 Renouat totum sanguinem , adeoque depurat ut intrà paucos dies totum hominum renouatum esse credas spiritu suo vitali & fixo , qui sympathiam quammaximam habet , cùm nostro spiritu .
- 2 Canitiem retardat , quia humidum radicale à frigidis & serosis humoribus vindicat , qui ad cutem depulsi ut sint pilis nutrimento , albos nutriunt pilos .
- 3 Sensus omnes , tum internos , tum externos roboret , quia multiplicat spiritus internos , reparando humidum radicale & renouando .
- 4 Scabiem , impetiginem omnem , & reliquos cutaneos affectus promptissimè curat , suo sale , qui internum salem corruptum cutem excoriantem foras pellit , & dulcem facit , & ad temperamentum reducit .
- 5 Tophos omnes , & scirrhosos tumores , duros & frigidos melancholicos , qui impossibilis

*Vires &
vsus effen-
tia Salis pe-
trae.*

sunt resolutionis discutit, & resoluit sola perunctione, suo spiritu soluto, qui lapidea omnia resoluit.

- 6 Lapidés & calculos in vesica, & renibus, successu temporis, & sèpissimè vtendo tandem rumpit, & foras pellit, propter eandem rationem.
- 7 Arcanum est summum in curanda arthritide, & sedandis citissimè eius doloribus, quia eius spiritus soluit salis acrimoniam qui arthritidem constituit, & foras ejicit, neruosque deinde, & musculos, refouet, adaucto calore vitali partium quibus applicatur.

Sumitur à quantitate 3 j. ad duas in iufculis vel aquis stillatitijs morbo appropriatis, & id manè, iejuno stomacho; vel per se applicatur exterius cum gossipio, vel linteis, eo arcane madidis.

De quinta essentia Salis communis.

C A P. XI.

Essentia salis communis.

SA L commune decrepitandum est calcinatione & combustione in tigillo, vel olla terrea fortissima, vt ignem pati possit, quam cooperies operculo aliquo terreo, ne inter calcinandum abeat in frustula dum decrepitat. Post-

quam decrepuerit soluendum erit aqua fontana limpida, & septies distillata: hanc solutionem filtro commissam, ut per optimè depuratur ab omnibus terrenis excrementis, euaporabis ad siccitatem: salem iterum solues, & solutionem filtrabis, & filtratam euaporabis ad siccitatem tantum, & has operationes toutes iterabis, quoties aderunt in solutione tua feces terrestres, quæ solui non poterunt, & aquam perturbant. Postquam autem abierint, salque tuus per quam limpidus erit, & ferè dulcis, impones retortæ luto munitæ, & fortissimo igne (veluti in distillatione essentia Veneris factitatum est superius, capite quinto huius libri) spiritum extractus quantum poteris, ad auctis ignis gradibus quantum fieri poterit: hunc spiritum rectificabis, & separabis à phlegmate suo, & coniunges cum pari pondere salis ex magmate suo in fundo retortæ permanso, extracti & ad summum depurati, donec soluatur ut cera vel butyrum levissimo calore, & rubeum acquirat colorem & dulcedinem summam, & sic ambo coniuncta digeres in balneo, per mensem unum, in retorta, obturato eius osculo, donec spiritus colorem acquirat rubeum, & extrahat salis sui tincturam & soluat eum solutione firma, & physica; tum demum distillabis, & omne volatile facies, & rectificabis, ter aut quater, & recondes ad usus. Ut habeas absolutam salis essentiam, dissolute salem tuum optimè depuratum, in spiritu salis rectificati, & hoc omne coniunge cum pari quantitate

spiritus vini alchool, & putrefac, & distilla, &
purifica, & purum & homogencum coniunge si-
mul & serua.

Vires & Vsus.

*Vires &
vsus effen-
tia salis
communis.*

- 1 Præseruat ab omni corruptione corpora omnia, tum viua, tum mortua, & est balsamum vulnerum omnium, & ulcerum, & vires antecellit balsami naturalis, quia sal & sulphur suum quæ balsamicam continent naturam puriora sunt in hoc arcano, quam in balsamo naturali: hinc etiam virtutes efficaciores, & potentiores habet.
- 2 Arcanum est summum in expellendo vesicæ, & renum calculo, & in agglutinandis collis vesicæ ulceribus, & renum, suo oleo, & sale.
- 3 In aperiendis hepatis, lichenis, & viscerum omnium obstructionibus nihil est in medicina potentius, propter spiritum salis qui omnia referat.
- 4 Purificat omnino sanguinem, ichores eius expellendo, vnde in curandis omnibus sanguinis affectibus, febribus omnibus putridis nihil est efficacius: vnde lepram tollit, & successu temporis curat, renouato sanguine, & purgato ab omnibus eius ichoribus.
- 5 Scabiem omnem, lentigines, impetigines, ignem sacrum, herpetes omnes, aliòsq; cutis affectus, qui decorem humani corporis inficiunt, tollit & curat, propter rationem allatā.
- 6 Tumores etiam omnes externos, tum frigi-

dos, tum calidos curat; frigidos, duros, & scirrhosos sola perunctione discutit: calidos autem ad maturationem & suppurationem perducit breuissimo tempore.

- 7 Arcanum etiam est in curanda arthritide, & in sedandis eius cruciatibus, tophos & nodos dissoluit, neruos fouet & musculos, calorem auget naturalem, & spiritus multiplicat quoscumque.
- 8 Reparat humidum radicale ex quacumque causa depastum, vnde senectutem retardat, miro iuuentutis fotu, & canitiem depellit, & sensus omnes externos & internos acuit.

Sumitur à quantitate drachmæ vnius ad duas in iusculis, vel aquis stillatitijs cinnamomi, anisi, & imperialibus, quocumque tempore & hora, secundum necessitatem ægrotantium; in repanda verò iuuentute, manè, ieiuno stomacho singulis diebus.

De quinta essentia Vitrioli.

C A P. XII.

VITRIOLVM depuratum ab omnibus suis heterogeneis excrementis, desiccandum est igne leui, in cupreo vase, spatula ferrea agitando, donec in puluerem album conuertatur: hic puluis imponendus est retortæ, luto per quam optimo munitæ, & retorta plusquam dimidio plena in furno ad hanc distillationem apto collocanda est,

*Essentia Vi-
trioli.*

in medijs ignibus, & seruatis ignis gradibus distillandus est vitrioli spiritus, fortissimo igne, ita ut dum fumi albi egrediuntur, semper maneat candens retorta, ad finem usque distillationis & cessent fumi omnes egredi. Recipiens oportet ut sit per quam optimè iunctum collo retortæ ne respiret vlo pacto, ne exeat spiritus: hic spiritus egressus custodiendus est & seruandus in retorta obturato eius osculo per optimè, dum habebas maximam quantitatem, repetitis distillationibus ex eodem vitriolo, donec non amplius exeat spiritus ex eo, per has repetitas distillationes, sed vitriolum ipsum quod in fundo remanet retortæ albissimum deueniar, reliquo colore nigro, aliisque multis, antequam ad album deueniat: in singulis enim distillationibus magma quod residet, soluendum est aqua limpida, & clara, solutum clarificandum, & filtro committendum, donec optimè depuratum sit à terrenis excrementis, quæ non soluuntur: solutum deinde euaporandum, & in puluerem reducendum, & puluis hic distillandus fortissimo igne, ut dictum est; & sic repetita hac operatione vitriolum pedetentim amittit colorem cœruleum, & album induit, & depurat summopere, ita ut in fine depurationis illius feces sint albæ, & supernatent solutionibus. Postquam autem tuum vitriolum depuraueris, & suo spiritu, & anima priuaueris, spiritus omnis egressus putrefaciendus est per digestionem lentam in balneo tepido, in retorta, per mensu vnum: eo peracto, distillandum est in balneo mariæ feruentis aquæ, quicquid poterit distillari humiditatis fœtentis & putridæ reli-

quum autem quod ascendere non potest, in fundo retortæ remanens, distillandum est per cincices, & septies rectificandum, seruatis fecibus quæ relinquuntur in singulis distillationibus, in fundo retortæ, & sali albo priori connectendæ sunt, ut simul depurentur eadem arte, & methodo. Est enim depurandum solutionibus, desiccationibus, seu evaporationibus, aut distillationibus humidi soluentis, in retorta vitrea factis, donec sal colorem acquirat rubetum summum. Tum demum connectendum est suo spiritui rectificato, multiplici pondere, ut abundantia & copia spiritus solvatur sal, & spiritus extrahat tincturam suam, & volatilem faciat. Hec demum omnia cum spiritu vini alcohol coniungenda sunt, & putrefacienda, & post putrefactionem depuranda, & ad tincturam rubeam conducenda. Hæc deinde tinctura cum paucio sale rubeo puro coniuncta, & leuissimo igne continuo fixata, & coagulata, est sumnum arcanum, & arcanorum omnium summum cuius vires, virtutes, & proprietates experientia comprobabis ad omnes morbos.

Vires & Usus.

- I. Est theriacarum omnium summa theriaca: venena omnia, animalia, vegetalia, & mineralia fugat, & extinguit; quia eius mercurius, sal, & sulphur, quæ in sua compositione inueniuntur, perfectissimè depurata, & cocta repetiuntur; & plus quam in auro ipso, unde & virtutes omnes auri ipsius superat & antecellit.

Vires & usus essentia Vitrioli.

- 2 Est cardiacorū, cephalicorum, hepaticorū omnium medicamentum præstantissimum, & superat omnia sublunaria medicamenta, &c, si hominem mori non oporteret edicto diuino, in perpetuas æternitates posse trahere vitam hoc arcano affirmarem.
- 3 Beatissimus est Medicus qui arcanum possidet tantum est enim morborum omnium *ρηγομήν* verum, & absoluta cura & medicina, in omnibus morbis cutaneis, & solutione continui quacumque, eo uti potest tutissimè.

Sumitur in iusculis, in ouis sorbilibus ad quantitatem drachmæ vnius, quacumque hora & tempore, secundum necessitatem morbi curandi: si tamen morbus det eligendi temporis copiam & facultatem, melius est manè, iejuno stomacho, & præcipue in conseruando ætatis & roboris dore.

De spiritu viridi Vitrioli ad curam Epilepsie.

C A P. XIII.

Vitrioli spiritus viridis.

EX Vitriolo elicetur spiritus cæruleus & viridans, qui est arcanum epilepticum; sed in eo extrahendo est peculiaris, & summa industria; est enim ita procedendum: Vitriolum cum æquali pondere salis petræ indendum est retortæ luto minitæ, & retorta collocanda est in furno ad distillandam aquam fortē proprio & captō; & di-

stillanda est hæc aqua fortis, iuncturis optimè clausis recipientis & retortæ, ne exeat spiritus. Postquam distillata est hæc aqua, & dum adhuc rubet recipiens spiritibus aquæ fortis, seu salis petræ, connecté dum est subito, & summa cum industria collo alterius retortæ, vitriolo desiccato, & puluerisato semiplenæ, & iuncturis optimè clausis, distillandus est vitrioli spiritus, qui dum egreditur in specie, & forma fumi albi, inuenit in recipiente spiritum rubeum salis petræ, & se inuicem fixant, magno murmure, nubib[us]que multis per ætris vacui recipientis spatiū volitantibus, & tandem soluuntur in aquam cæruleam, & viridianem, ponderosam summopere: hæc aqua deinde postquam per aliquot dies in ipso recipiente optimè clauso quieuerit, vt spiritus omnes in aquam transeant, imponenda est retortæ obturato osculo, & per mensem putrefacienda in digestione balnei tepentis: tum demum distillanda per cineres, leuissimo igne, in qua distillatione primò egreditur spiritus cœruleus & viridans vitrioli, & stillant guttæ viridantes & cœruleæ. His cessantibus, mutandum est recipiens, & spiritus tuus in phialis optimè clausis seruandus ne respiret: alia verò aqua quæ remanet est aqua fortis, & ad fistulas, ulceraque mali moris curanda potest referuari, postquam rectificata fuerit ter aut quater: & si spiritui vini rectificato connectatur & putrefiant simul & distillentur, sumnum efficies ex aqua forti medicamentum deobstruens & referans omnia.

Vires & Vsus.

*Vires &
vsus spiri-
tus vitrio-
li viridis.*

- 1 Epilepticum est arcanum , curat omnes epilepsias , siue per sympathiam, siue per idiopathiam ; quia roboret cerebrum summopere, & spiritus eius multiplicat, & exsiccat superfluam eius humiditatem, adaucto eius calore vitali : putrefieri etiam humores in corpore non permittit, suo sale volatili.
 - 2 Curat præterea lentigines, herpetes, & scabiem omnem , sola perunctione , & fistulosa ulcera nullo dolore ; quia eius sal qui residet in sua substantia dulcis est, nec villo pacto causticans & vrens.
- Sumitur in aqua pœoniæ , vel in tinctura florū pœoniæ , ad quantitatem scrupuli vnius , manè , ieuno stomacho , singulis diebus iterando dosim , per mensem vnum , & bis purgando corpus, sale vitrioli in eo mense, & sic fit absolute cura cuiuscumque epilepsia.

De quinta essentia Marchasitæ aureæ.

C A P. X VI.

*Essentia
Marcha-
sitæ.*

MA R C H A S I T A E aureæ in puluerem reducuntur cum æquali pondere salis communis decrepitati & depurati, imponendæ sunt in retorta luto munita cum suo recipiente, iuncturis optimè clausis: inchoanda est distillatio, seruatis ignis gra-

dibus, donec exeat omnes spiritus sulphurei tum
falis, tum marchasitæ in vas recipiēs, & fiant aqua
acetosa valde: his peractis magma quod residet
in fundo alembici erit à sale vindicandum per lo-
tiones aquæ dulcis multoties iteratas, donec aqua
saporem salis non habeat: marchasita sic depu-
rata cum pari quantitate & pondere simili salis
petræ erit connectenda, & vasi fictili fortissi-
mo imponenda, & ignienda cum carbonibus,
donec salpetra omnis abierit, & detonauerit, tunc
iterum marchasita erit lotionibus aquæ dulcis, ut
prius à sale vindicanda, & depuranda. Puluis
deinde tenuissimus marchasitæ, phialæ oblongi
colli impositus, obturato osculo luto optimo, in
igne reuerberij, per mensem erit custodiendus,
donec colorem rubrum acquirat; tunc auferes, &
huic pulueri rubeo affundes suum spiritum, se-
pties rectificatum, & digeres simul in balneo te-
penti, donec spiritus coloretur, coloratum per in-
clinationem auferes, & nouum addes spirirum, ita
ut quatuor digitis emineat, & digeres ut prius, do-
nec coloretur: postquam totam tinturam habue-
ris, digeres in balneo per quindecim dies; deinde
distillabis per resortam ter aut quater, & oleum
rubicundissimum ex his distillationibus egre-
diens, seruabis ad usus, vna cum suo spiritu, qui à
phlegmate vindicatus facilis negotio cum tintura
connectetur, & difficillime separantur.

Vires & Usus.

- I Arcanum est mirum in curandis scrofulis, ulce-
ratis, & non ulceratis; resoluit enim

Vires &
Usus essen-
tiae Mar-
chasiæ.

& cancrosum omne extinguit & mortificat,
suo tenui spiritu, & sale volatili , qui residet
in eius oleo, non est causticum & vrens me-
dicamentum si rite præparetur , & intrà cor-
pus sumi potest.

2 Purificat interius sumptum sanguinem, purgan-
do eum à mucosis & serosis eius humoribus
per sudores, & vrinas, calore centrali suo, qui
in eius sulphure liquido , & in oleum verso,
& sale latitat: hinc vitia totius sanguinis cor-
rigit, & emendat.

3 Scabiem omnem tollit, & cutis omnes excoria-
tiones, solo illitu exteriori; quia salitum hu-
morem cutem excoriantem, dulcem facit,
suo sale dulci, & oleo perfectissimè cocto.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem in
iuseculis, vel applicatur exterius, & miscetur vn-
guentis, vel alijs oleis scabiei conuenientibus.

De quinta essentia Antimonij.

C A P. X V.

*Antimonij
essentia.*

ANTIMONIATAS, seu stibiatas potiones
eliminant ferè omnes Medici Hippocratici
ab eorum antidotarijs, quòd sint venenatæ, & sur-
sum deorsumque euacuent, non solùm humores
peccantes in corpore, sed & optimos, & laudatos,
non minima sanitatis fraude, sed cum ipso vitæ
periculo ; nihilominus tamen in nostrum Myro-
thecium Spagyricum eas admittimus, quæ modò

debitam & physicam subeant præparationem non venenatæ, nec hypercatharticæ reperiuntur, at benignæ admodum, & cardiacæ, ita ut non solum cathartica vis omnis ei auferatur, sed etiam omnis præter naturam qualitas, quæ nobis nocu-mēto esse potest, vt experientia ipsa fiet clarior; nā rationibus cōtendere nō mihi in hoc opere neces-sariū videtur, cum sciant omnes, mercurium crudū qui inest antimonio totaliter & radicitus auferri à nostris præparationibus, & ideo nocendi omnis potestas & venenosa si quæ est, aufertur: quo circa ad præparationem nostram nos accingemus, se-quenti methodo. Antimonium puluerisatur, in alchool tenuissimum reducitur & permiscetur cum æquali pondere salis petræ, & in tigillo forti ad ignem ponitur, & comburitur, donec tota de-tonauerit salpetra, & in massam sanguineam & hepaticam reductum fuerit antimonium: quam massam tritam permiscebis denuo cum æquali pondere salis petræ & sulphuris, & iterum ignies, donec detonauerit sal petra, & remanet tunc tem-poris antimonium album & per optimè calcina-tum: hoc indes phialæ oblongi colli luto munitæ, & osculo vasis clauso, totum omne collocabis per mensem vnum in igne reuerberij satis magno, & potentissimo, donec antimonium rubeum ade-ptum fuerit colorem. Hoc coloratū antimonium impones vitro, huicque affundes spiritum vini al-choolizatum, & depuratum à phlegmate suo, & di-geres in balneo tepenti, per octo dies, donec co-loretur spiritus & tinguatur: tunc per inclinatio-nem auferes, & nouum addes spiritum, digerendo ut prius, vitro clauso & obturato, ne interdigeren-

dum exeat spiritus vini, & euaporetur, hocque toties repetendum, donec ab spiritu per vices assulso abstrahatur tota tintura ab antimonio, quod iterum erit reuerberandum donec coloretur, & soluendum aceto acerrimo stillatitio. Acetum autem erit euaporandum, & quod remanet in fundo multoties soluendum aqua rosacea multoties rectificata, donec nullas emittat feces in solutione, sed clarum remaneat omnino, & splendescat (veluti rubinus) quod omne sic limpido & clarum, connectendum erit cum tintura superiori, in oleum conuersa, sequenti methodo: Accipies tinturam omnem, & separabis per balneum id omne quod poterit descendere per balneum, in retorta; retortam deinde transferes è balneo in cineres, & distillabis oleum rubicundissimum preciosissimum, quod rectificatum ter aut quater, connectes cum suo sale rubeo puro, & ab omni terrestri excremento vindicato, & seruabis ad usum. Hoc idem & simile oleum, & tintura eadem, & sal possunt extrahi ex floribus antimonij fixatis, & reuerberatis, donec colorentur, & deinde procedendo, ut superius dictum est, at difficultiori negotio. Possunt ex antimonio multa alia parari medicamenta, ut vitrum ex quo pocula fieri possunt, quibus vinum infusum per quatuor tantum horas, catharticum est, nec poculum inde diminuitur, & tabescit, sed virtutes catharticas in perpetuas ferè seruat æternitates. Sed has ego improbo potionis, ut naturæ infensas, & inimicas, quod violentæ sunt. Parantur etiam

flores ex quibus formantur pillulæ , pro peste , & febribus omnibus ; sed id omne improbatur , quod nimis violentum sit , & naturæ ini- nicum , quod crudi multum habeat mercurij , cuius ope violentissimas excitat illas actio- nes , & hypercathartes : si quod ex antimonio citissimè præparato medicamentum à me probari mereatur , est sequens , quod fit ex vitro antimonij in alchool redacto , super quod ef- fundatur oleum vitrioli non rectificatum ad emi- nentiam duorum digitorum , & per duos dies digeratur in balneo , aut in cineribus , donec nigrescat oleum : hoc oleum deinde sepa- tum per inclinationem potentissimè purgat , per inferiora tantum , sumptum ad quantitatem octo aut decem guttarum in iuscule , manè , serua- to regimine , & custodia : vel reducitur in pil- lulas cum mica panis & deglutitur manè , ea- dem methodo seruata , & regimine . Oleum hoc sic præparatum attrahit tantum aliquid sa- lis fixi antimonij , & fixat & coagulat perfe- ctissimè mercurium crudum antimonij , itaque cessant omnes illius hypercathartes ; vitrum enim remanens postquam lotum est , & desic- catum nullo modo purgat ; at est sudorificum medicamentum , veluti puluis albus antimonij per combustiones multas salis petræ iteratas fa- ñus , & flores ipsi postquam combusi sunt , & calcinati & fixati cum sale petra . Quod ego medicamentum sudorificum , valdè probo & laudo , cuius dosis est granorum duodecim ad viginti . Multa alia possent dici de antimonio , sed ea tanta sunt , quanta nemo mortalium ex-

Vires & Usus essentia Antimonij.

*Vires &
Usus essen-
tia Anti-
monij.*

- 1 Hoc secretum non est cartharticum medicamentum, sed roborans & restaurans aedem naturam, ut si læsa sit, reparetur quam citissime, virtute balsami dulcis praesentis arcani.
- 2 Purificat totam massam sanguinis à mucosis omnibus & serosis humoribus, propter saltem suum solutum & dulcem, qui heterogenea alimenti remoti, & proximi fugat, desiccat, & in fuliginem vertit, & ad augeto calore naturali, per poros pellit ad cutem in sudores, crassum autem per urinas.
- 3 Sic lepram curat, & in eo solo atcano consistit eius cura ; reparat enim totum hominem, eiusque humidum radicale depurat, ita ut nullus lepræ detur locus.
- 4 Febres omnes intermitentes, quotidianam, tertianam, & quartaniam, naturam roborando, & humores quoscumque coquendo, & mitigando, curat; coctos humores foras ejiciendo, per cutis spiracula, reliquaque naturæ emunctotia.
- 5 Dolores omnes siue ex causa frigida, siue ex causa calida ortos quam citissime sedat, exterius tepide applicatum propter vim suam balsamicam, unde arthritidem perfectissimè successu temporis curat, assumptum & admotum ; quia catarrhos omnes sistit, salitum humorem dolorem causantem temperat & foras

foras educit, topios, & nodos discutit, nō spiritu, vnde est in eo arthritidis perfectissima cura.

- 6 Sensus omnes acuit, calorem naturalem multiplicando, & spiritus animales refouendo, & multiplicando, quia subtilissimum & prissimum sanguinem generat, refocillatis omnibus naturalibus coctionibus.
- 7 Omnia principalia membra corroborat, vnde dolores eorum & pathimata omnia cerebri, cordis, ventriculi, hepatis, & lienis sanat, multiplicato eorum membrorum calore vitali, & humido eorum radicali quo viuunt depurato, & ab omnibus heterogeneis vindicato.
- 8 Vulnerum omnium est verum balsamum; per quamcitissime enim ad cicatricem conductit, suo sulphure soluto & liquido, quod balsamum internum conuocat ad partem vulneratam, & vna cum eo vulnus agglutinat.
- 9 Vlcera omnia cuiuscumque generis cauerosa, depascentia, & fistulosa, aliaque eiusmodi, imò & cancrum, & scrophulas vlceratas, breuissimo tempore sanat; quia salem solutum acrem & mordicantem cutis illas apertiones & deformationes causantē mitigat, & dulcem facit, nec corruptionem pati sinit.
- 10 Vteri omnes affectus tutissime tollit, & fertilitatem inducit, causas omnes sterilitatis fugando, putā temperamentum frigidum, & supra nimis calidum: spiritus semenis adaugendo, & vlcera omnia vteri agglutinando, & temperando, & serosos omnes eius humores

euacuando, vt erumque corroborando.

Sumitur ad quantitatē drachmæ vnius in iusculis restaurantibus, vel in aquis stillatitiis cardiacis, & imperialibus, & theriacalibus omnibus, omni tempore, & hora, secundūm necessitatem morbi id postulantis, & præcipue manè, ieuno stomacho, si morbus det inducias.

De quinta essentia Arcenici.

C A P. XVI.

*Arcenici es-
sentia.*

Arcenicum cristallinum cum pari pondere salis petræ coniunges, & in alchool tenuissimum omnia reduces, & inde retortæ vitreæ fortissimæ, cui annexes recipiens satis capax, & ampulum, iuncturisque benè clausis, igne cinerum distillabis, seruatis ignis gradibus, primo leuis, ultimo fortissimus, & violentissimus, donec exeat omnes Arcenici, & salis petræ spiritus: his egredis, & frigefactis valvis, recipiens disiungendum est à collo retortæ, & cauendo ab spiritibus qui intrò sunt, quia venenati sunt, ideo illico occludendum est cum luto fortissimo os recipientis, deinde frangenda est retorta, & quod in fundo est puluerandum est, & in nouam retortam inducendum, & supra illum puluerem retortæ inditum, spiritus arcenici retenti intra vas recipiens, sunt affundendi, & iterum distillandi, iuncturis optimè clausis, vt prius, idque ter aut quater repetendū, donec arcenicū cum salpetra sit perquā optimè calci-

natum, tūc temporis adhuc tuum arcenicum fortitillo impones, & per diem integrū dabis ignem fortissimum, ut quicquid in distillatione calcinari non potuerit, tandem aperto igne calcinetur & comburatur: calx illa arcenici aqua pluiali stillatitia est soluenda, & solutio à terrestribus excrementis depurata & vindicata, clara & limpida filtro facta euaporanda est & desiccanda, & iterum calcinanda fortissimo igne, donec nullas in solutione emittat feces, sed tota soluatur calx, & limpida & clarissima permaneat aqua, tunc tēporis desiccanda est euaporata aqua, huic denuo affundendus est & connectendus eius spiritus supra reseruatus, sed prius oportet vt sit septies rectificatus: hanc coniunctionem facies in matratio, vase vitreo sic dicto, propter rotunditatem quam habet in fundo, & longum collum idque in balneo tepenti, donec calx suum biberit spiritum, tum demum in alembico vitreo, per balneum separabis quidquid poterit separari humiditatis aquosæ, & remanebit in fundo calx butyrosa Arcenici, miræ virtutis, quam seruabis in vasis vitreis optimè clausis.

Vires & usus.

- i Si calcem solam absque connexione spiritus sui, repetitis solutionibus & depurationibus in calcinatione leui sæpius iterata, ad dulcedinem summam reducere possis, & rubedinem summam, aut saltem albedinem, theriacam habes contra omnia venena, tum animalium, tum plantarum, tum mineralium. Si

Vires & usus essentia Arcenici.

verò connectetur cum suo spiritu, intrà corpus sumi non potest, profterea caue ab eius dosi interna.

- 2 Exteriùs applicatum valet contra morsus omnes venenatos, & citissimè rabidi canis mortum sanat & curat, tutò & iucundè, absque vlla molestia, quia per causticam suam virtutem & adurentem, venenum partì inditum & ejaculatum comburitur, nec vteriùs rapit & serpit.
- 3 Cancram absque vlo fere dolore extinguit, & mortificat, & ad cicatricem laudatam reducit, modò corpus & sanguis roboretur, & purificetur arcano antimoniij superiùs declarati.
- 4 Fistulas omnes, & cæuernosa omnia vlcera & depaientiæ curat & sanat, quia corrodit omnem carnem muscosam & spongiosam & fungosam vlcera fouentem, & abstergit, & humorem acrem causticat & vrit; vnde modò corpus perpurgatum sit, facili negotio vlcera seipsa fere ad cicatricem perducuntur laudatam per balsamū internum partis.
- 5 Herpetes omnes, scabiem, & cutis omnes asperitates & excoriations desiccat, & sanat, imò & lentigines, & faciei maculas delet; at est in ea cura cautela adhibenda summa, sunt enim lentigines solæ & maculæ baculo leui & acuminato ea. buryrosa substantia intincto tangendæ; deinde aqua fontana lauandæ, & postea oleo tartari tota facies colluenda, donec pedetentim cutis illa lentiginosa & maculosa auferatur, & in suffusreos atomos abeat.

Applicatur exterius per se , tepidè , vlceribus omnibus , vel miscetur vnguentis appropriatis , donec vlcera omnia ad cicatricem perducantur laudatam , peilotis vlceribus interdum vino optimo & oleo simul mixtis .

De quinta essentia Auripigmenti.

C A P. XVII.

AURIPIGMENTVM est species Arcenici , differt autem ab Arcenico , colore tantum & coctione . Auripigmentum percoctum est fortius in centro terræ , vnde sulphur eius , rubeum habet colorem à calore diuturniore : hinc etiam minus venenum est , quam ipsum Arcenicum quod propter cruditatem sui sulphuris & mercurij potentissimum est venenum . Ex eius autem centro , educuntur multa medicamenta chymica , quæ venenata non sunt , at mitissima & naturæ amica , inter quæ est potissimum sequens . Auripigmentum puluerandum est & permiscendum cum du polo sui ponderis Salisperæ , & igniendum in tigillo , donec tota detonauerit Salpetra , & Auripigmentum sit perquam optimè calcinatum , quod adhuc est igniendum in tigillo eodem per diem integrum , ut spiritus omnes auripigmenti exeant & abeant , cauendo interim ab his & dum calcinatur , & dum ignitionem patitur , quia venenati sunt . Frigefacto tigillo calx auripigmenti à Salepetra vindicanda est per lotiones multis

Auripigmenti essentia.

aqua limpida fontana factas, tum demum calx illa denuo pulueranda & cum pari pondere florū sulphuris, & Salispetræ iterum calcinanda, & ignienda in tigillo forti, donec albissimum habeat colorem. Lota tandem calx, & vindicata à Salepetra, reverberanda est per mensim vnum integrum in vitro clauso luto munito, in furno reverberij, donec colorem adepta fuerit rubeum, tunc quiescendum à reverberio, & calx rubea soluenda est cū spiritu salis, à phlegmate suo vindicato, in balneo tepenti donec tinguatur spiritus salis & soluat partem calcis: hunc spiritum tintum separabis per inclinationem, & nouum addes, donec tota calx soluta fuerit & in spiritum salis versa. Solutiones illas omnes vitro impones, hoc est retortæ, & dabis ignem cinerum, & pelles per distillationem leuem primo spiritum salis, tandem ultimo augendo ignem, stillabit tinctura rubicundissima auripigmenti quam recipies mutato recipiente, & septies rectificabis, & seruabis, in phialis optimè clausis ad usus.

Vires & usus Arcani predicti.

Vires & usus essentia auripigmenti.

- 1 Mirum est quod è summo veneno, fiat summa theriaca: ista tinctura certissimè quæcumque venena, & quascumque venenatas & pestilentes in corpore nostro latitantes qualitates extinguit, suo oleo, quod sulphur summopere coctum & depuratum habet.
- 2 Vires auri potabilis æmulatur in reparanda iuuentute, & humido radicali, à causis præter naturam depasto, quod humidum suum

sit æquale nostro humido radicali in substâ-
tia materiali & elementali spermate.

- 3 Vulnera omnia venenata curat suo balsamo,
quod peculiari quodam sulphure quod con-
tinet, venenum omne extinguit, vnde etiam
in febribus omnibus pestilentibus & conta-
giosis sanandis nihil commodius adhibetur.
4 Vlcera quoque maligna, & malæ qualitatis
depascentia, cauernosa, fistulosa, cancro-
fa, & scrofulosa mirè curat, nullo dolore,
quia humores illos malignos vlcus facien-
tes extinguit, & mutat, & partem læsam re-
staurat, reparato illius humido radicali &
depurato.

Sumitur cum iusculis à quantitate 3 j. ad 3 ij.
manè, ieiuno stomacho, vel exterius applicatur,
partibus læsis, per se cum goffipio, vel miscetur
butyro, & tepidè applicatur.

De quinta essentia Rubini.

C A P. X V I I I.

FRUSTULA RUBINORUM seu granatorū accipies, & *Essentia Ru-
bini.*
ter aut quater cù pari quantitate sulphuris, &
falis petræ in tigillo ignies, & calcinabis, repetitis
ignitionibus seu calcinationibus, donec puluis al-
bissimus sit: tunc lauabis tuum puluerem aqua te-
pida, & à sale vindicabis: puluerem tuum probè
depuratum & desiccatum ignies, per duos aut tres
dies in tigillo forti, hunc puluerem ita calidum, &

*Melior so-
luteis est illa
spiritu mar-
cioris arido.*

igne carentem, si fieri potest, injicies in vitrum spiritu salis rectificato plenū, pedetentim injicendo tuum puluerem ne nimis ebulliat, & ebulliēdo limites, & ora transēat spiritus salis, & effundatur: cessata ebullitione matratio indes tuum puluerē cum liquore suo, & orificio clauso digeres per quindacim dies in balneo bullienti, donec soluatur puluis, qui si in prima digestione totus nō solvatur, effuso per inclinationem primo spiritu, affundatur necesse est nouus spiritus & digeratur ut prius, donec solutus fuerit totus puluis: has omnes solutiones vitro claudes, & digeres per mensum in balneo tepenti, ut melius soluatur, & in aquam trāseat quicquid tempore breuiori solui non potuerit: deinde per retortam distillanda est aqua spirituosa salis: vltimò augendo ignem murare vase, colligenda est rubini essentia rubicundissima, quæ si tota non ascendit, sed maneat aliquid in fundo retortæ quod habeat aliquid consentientiæ, iterum id omne dissoluendum est cum egresso spiritu talis, & per aliquot dies digerendo, & distillando per retortam, donec tota substantia rubini ascendat, quæ si bene non rubeat, cum nouis rubinis pulueratis connectenda est, & digerenda donec coloretur: tunc seruanda est ad usus medicos in phialis optimè clausis.

Vires & usus.

*Vires & u-
sus essentia
Rubini.*

I Cardiacum est summum medicamentum, & aërem venenosum ac pestiferum fugat, à peste præseruat, & ab omnibus morbis venenatis & contagiosis propter suum salem dul-

cem, & summè temperatum & digestum.

- 2 Sanguinem summopere depurat, & emundat, ab omnibus eius vitiis, & hepar roborat, & omnia viscera interna, calorem vitalem & humidum radicale multiplicando, per suum balsamum nostro vniuocum & æquale.
- 3 Vires auri potabilis æmulatur, & valet ad iuuentutem restaurandam, canitiémque retardandam, & melancholicos humores, & affectus, tristitias & angores omnes fugandos & depellendos per suum humidum radicale.
- 4 Valet exteriùs applicatum ad vulnera omnia curanda, & vlcera quæcumque, quia impedit humores à corruptione quacumque, & conuocat humidum radicale laudatum, & balsamum naturale, quo pars dissoluta breui tempore ad cicatricem & naturalem vniōnem perducitur.

Sumitur in iusculis, à quantitate 3 fl. ad 3 j. omni hora, & tempore secundùm necessitatem morbi curandi, vel applicatur exteriùs in vulneribus & vlceribus curandis tepidè, cum gossipio vel linteo, eo arcano nadefacto, vel miscetur butyro, & perungitur pars tepidè.

De quinta essentia Smaragdi.

C A P. XIX.

Smaragdi puluerati connectendi sunt cum pari quantitate salis petræ, sulphuris, & *Smaragdi essentia.*

In calcinatione smaragdi potest addi aliquid cupri limati, sic cum metallis melius & fortius calcinantur lapides omnis generis, & eorum essentia fortior est.

Cum spiritu rectificato salis aut mercurij fiet optimas soluzio.

igniendi, ter aut quater repetita semper dosi salis petræ & sulphuris, donec per optimè calcinati sint smaragdi: tunc demum aqua tepida perlimpida lauandi sunt, & sale vindicandi, totiesque repetenda est lotio, quoties gustu percipitur acrimonia & falsedo quedam. Puluis demum smaragdinus à sale vindicatus, qui inter lauandum fundum semper petit, hypostasis instar, desiccandus est, & per duos dies integros aut quatuor igniendus est igne continuo, & fortissimo, quantum fieri poterit, cauendo tamen ne materia vitrificetur, & in vitrum abeat: deinde soluenda est calx hæc, aceto acerrimo stillatitio, donec tota abeat in acetum per repetitas effusiones aceti recentis stillatitij in puluerem qui fundum petit: hæ omnes solutiones sunt digerendæ per quindecim dies in balneo tepenti, in phiala vitrea optimè clausa: deinde euaporandum est acetum in vase argenteo aut vitro: Salem qui remanet in fundo, depurandum præcipimus per repetitas solutiones cum optimo vini spiritu alchholizato, & electis fecibus in singulis solutionibus filtro commissis, donec per optimè candescat sal smaragdinus, & liquetur in calido, leuissimo calore, instar butyri aut ceræ, tunc demum connectendus est cum duplo ponderis spiritus salis communis rectificati, & à phlegmate vindicati, & cum pondere uno pulueris smaragdini recentis non calcinati, & simul in vitro omnia collocando, & orificio clauso digerendo, ut spiritus salis virescat, ut smaragdus: tunc demum per inclinationem euacuandus est spiritus salis tintus & coloratus, & nouus effundendus, donec non amplius coloretur. Spiritus deinde tintus & co-

Ioratus omnis distillandus leuissimo calore, donec remaneat in fundo retortæ tinctura smaragdi veluti mel spissa & densa, quæ demum erit distillanda, & seruanda in phialis peroptimè clausis ad usus medicos varios stupendæ virtutis.

Vires & Usus.

1. **Visum defatigatum ex intuitu, solo aspetto, ad hunc mirandum arcani præsentis colorrem restaurat ac conseruat, propter viridem suum colorem.** smaragdi
effentia vi-
res & usus.
2. **Omnes sensus acuit, & præcipue visum quem maximè fouet & restaurat multiplicatis spiritibus animalibus, & calore vitali cerebri adaucto & multiplicato.**
3. **Omnes cerebri affectus & pathimata, & præcipue epilepsiam, & lethargum tutissimè & certissimè sanat, quia cerebrum omnibus cerebri spurcijs depurat & mundat, euacuatis omnibus serofis humoribus, & vaporibus atris dissipatis per suum spiritum æthereum vitalem aut vitali similem & vniuocum.**
4. **Dæmoniacas illusiones & melancholicas, & phâasma omnia, & somnia melancholica, dissipat & auertit, propter eandem & similem rationem.**
5. **Hemitritæum sanat & curat, & reliquas febres intermittentes, quia humores putrentes in corpore & præcipue bilem per insensibilem transpirationem educit sudoribus & glege**

- vrinis, narcotico suo sulphure vitrioli & martis vniuoco & simili.
- 6 Manias omnes, & phrenitides domat & temperat, quia bilis vtriusque feruorem & ebullitiones edomar, & refrigerat.
- 7 Fluxus omnes ventris, dysenterias, & lienterias & diarrhoeas omnes, cum hepatico fluxu, & menstruis copiosioribus, cum ipsomet abortu prohibet, & compescit, propter salem & sulphur, quod continet ferrri, salis, & sulphuris simile & æquale.
- 8 Ulcera etiam omnia phagædenica, & depascencia, fistulosa, & cancrusa ad cicatricem laudatam conductit breuissimo tempore, propter balsamicum oleum quod in se continet, ex sulphure suo perfectissimè cocto & summè depurato.
- 9 Venenosis animalium morsibus, & præcipue canis rabidi summum est medicamentum ex sulphure suo & sale cardiaco.
- 10 Leprosis summopere conuenit, quia mirificè sanguinem depurat suo sale perfectissimè cocto, & puro, qui omnia sanguinis vitia delet, & corruptiones omnes impedit.
- Sumitur à quantitate 3 j. ad 3 ij. in iusculis, vel ouis forobilibus, vel in aquis imperialibus & theriacalibus stillatitijs, morbo curando convenientibus, idque omni tempore, & hora, secundum necessitatem morbi curandi.

De quinta essentia Lapidis Magnetis.

C A P. XX.

Essentia ferri superius tradita, Capite suo peculiari, sumenda est, ut essentia magnetis integra, & incontaminata haberri possit, in eamque essentiam puram & limpidam, magnetem affundes pulueratum, & in alchool reductum in phiala oblongi colli: orificioque obturato in balneo tepenti digeres per noctes & dies quindecim. His peractis impones retortæ, luto munitæ, & ad cineres distillabis, seruatis ignis gradibus, primò lentus erit ignis, medio mediocris, vltimò fortissimus: caput mortuum seu magma, quod remanet in fundo retortæ post distillationem eximendum est fracta retorta, & puluerandum, & in tigillo, fortissimo igne, & per diem integrum continuò calcinandum: tum demum fortissimo, & acerrimo aceto soluendum, & sal ex calce extrahendum est, & permultis lotionibus, & calcinationibus ad summum candorem perducendum, aut tandem ad maiorem perfectionem ad rubeum colorem, & solutionem facilem conducendum: hoc vltimò sal connectendum est cum essentia ferri, spiritu magnetis impregnata, & digerendum per tres aut quatuor dies in balneo tepido, & per balneum abstrahendum est distillatione quicquid poterit ascendere. Reliquum verò digerere oportet in igne

Magnetis
essentia.

Magnetis
essentia ci-
tius fit, si cù
aceto mer-
curij, ferrū
soluatur, &
in illa solua-
tione depu-
rata, ma-
gnes soluen-
dus impona-
tur, & per
digestiones
varias ad
perfectionē
deducatur,

Digitized by Google

leui & continuo, donec fixum sit omne, ita ut per distillationem fortem ascendere non possit, at in fundo vasis distillatorij maneat fusum, & liquatum tanquam metallum, aut Salpetra liquata, cuius humidum adeò ligatum est suo sicco, ut vi ignis separari non possit, nisi carbonibus immediate tangatur: hoc prædictum deinde arcum summopere custodiendum est tanquam miraculosum in curandis vulneribus & sistendis omnibus sanguinis fluxibus, ut experientia certum fiet.

Vires & Usus.

- Magnetis & effecti*us & usus.**
- 1 Ferrum quo cumque modo ligatum ligno, & parietibus affixum violentissime ad se trahit, ita ut magicum videatur instrumentum, propter sympathiam quam hæc essentia cum ferro habet.
 - 2 Cum hoc arcano artificium quod stupendum & miraculosum descripsimus in nostro Palladio spagirico, capite quinto de calcinatione mineralium, perficitur, & stupendos vires effectus.
 - 3 Dysenterias, Lienterias, diarrhoeas omnes certissime & tutissimè sanat & curat, propter astrigentem & stipticum salem quem in se continet qui catarrhos omnes sistit, & humores aquosos & serosos exsiccat & exhaurit, & propter oleum dulce, quod acrimoniā humorū temperat & emulcit.
 - 4 Sanguinis etiam omnes excretiones, & ejectiones, hepaticum fluxum, & vulnerum

hæmorrhagiam ingentē & stupendam compescit, & exsiccat propter eamdem rationem.

- 5 Vulnera etiam & vlcera quæcūque agglutinat & ad cicatricem laudatam perducit breuissimo tempore , propter oleum suum dulce, quod virtutes balsami naturalis æquat , imò superat, propter suam coctionem perfectam & depurationem.
- 6 Spasmus & stupores omnes mēbrorum curat , quia spiritus animales multiplicat & adauget , & calorem naturalem & vitalem partim fouet & nutrit.
- 7 Hydropisim curat, quia serosos omnes humores, & aquosos exhaustit & exsiccat sua siccitate , & in corruptionem abire non sinit propter salem & balsamum.
- 8 Spleniticis summopere prodest, imò tandem curat, propter eamdem rationem, & quia attenuat sanguinem & depurat , exhaustis eius ichoribus & serosis humoribus corruptis & putridis.
- 9 Alopeciam curat inuncto capite, quia calorem naturalem & vitalem pericranij adauget & fouet , & sic conuocat humores nutrientes capillis idoneos & aptos.
- 10 Si domus fumigetur hoc arcano , omnia suffquedeque verti videbuntur ; ita vt fugiant omnes morantes in ea , quia fumus eius ad cerebrum deuectus inebriat , & spiritus animales adeò multiplicat & adauget vt cerebri ipsius substantia, & oculorum tunicæ & humores subsultent.

Sumitur in quantitate modica, ad scrupulum nempe dimidium, aut ad guttulas decem aut duodecim in vino optimo, vel in aquis appropriatis morbo curando, idque manè, ieuno stomacho; vel applicatur exterius per se vulneribus & ulceribus, & partibus dolentibus calide, superpositis linteis, vel miscetur vnguentis, aut butyro, aut oleis & essentijs, & arcanis alijs morbo curando appropriatis, ad maiorem efficaciam: & sic stupendos videmus effectus.

De quinta essentia Margaritarum.

C A P. XXI.

MArgaritæ in alchool tenuissimum redactæ soluendæ sunt aceto acerrimo stillatio multoties rectificato. Solutionem omnem in balneo tepenti per mensem integrum digerendam præcipimus, vt melius margaritarum dissoluatur compago: digesta materia per balneum distillanda est, reliquum verò euaporandum in scutella argentea, & siccandum. Siccatum iterum soluendum aceto acerrimo, & iterum euaporandum est omne huividum, salque margaritarum qui remanet in fundo purificandus est, & summopere depurandus, donec dulcis sit, & fundatur & liquetur facillimè sicut cera: tunc demum cum vini alchoole purissimo circulandus est per octo dies in vase clauso, deinde distillandus est ille liquor preciosus & coobando sublimandus est, sal

margaritarum donec ascendat niue candidior & saccharo ipso dulcior, qui per se seruari potest in phialis optimè clausis, aut cum liquore aureo permisceri & seruari ad usus miraculosos. Margaritarum essentia optimè fit in aceto antimonie quod extrahitur ex eius gummi quod stillatur ex sublimati & antimonij æqualibus partibus: gummi hoc in maximam aquæ fontanæ quantitatem projicitur, ut in ea deponat acetositatem suam, quæ deinde per distillationem separatur, & ad coralla & margaritas soluendas conseruatur.

Vires & usus.

- 1 Cardiacum est potentissimum & auri virtutes fere æquat, omnibus, morbis curandis adhiberi potest, quod humidum radicale nostrum roborat, & depastum à causis præter nostram resarciat, suo oleo dulci perfectissimè cocto & depurato.
- 2 In contracturis, resolutione neruorum, conuulsione, & phrenitide, omnibusque cerebri inflammationibus commodissime adhibetur, quia cerebrum mirificè roborat, spiritus vitales auget, & multiplicat animales.
- 3 Prophylacticum est Apoplexiæ, & vertiginis, & omnium reliquorum cerebri affectuum, quia roborat cerebri calorem vitalem summopere, & omnes frigidos humores & viscosos ab eo expellit.
- 4 Contra calculum est singulare remedium, propter spiritum salis sui, qui coagulata omnia dissoluit & in aquosam vertit substantiam.

*Margarita-
rum essentia
vires & us-
sus.*

- 5 Certissimum est præseruatuum contra paralysim, & curatuum, si bis in die sumatur cum vino optimo, aut spiritu vini propter rationes antea dictas & declaratas.
- 6 Fortificat humorem vitæ, & naturam in omnibus membris, vnde curat omnes fere affectus, aut saltem mitigat propter reparacionem humili radicalis.
- 7 Fortum in utero mitificè roborat, & restaurat, uterūmque adeo roborat, vt ab omnibus eius affectibus continuò utendo tandem liberet: sterilitatem præcipue fugat.

Sumitur à quantitate 3 fl. ad 3 j. in iusculis, vino optimo, spiritu vini, oœs sorbilibus, aquis stillatitijs cinnamomi, anisi, & imperialibus & theriacalibus, manè, ieuno stomacho, & quocumque tempore & hora, secundum necessitatē morbi curandi.

De quinta essentia coralli rubei.

C A P. XXII.

Coralli essentia.

Vtere loco aceti communis, aceto antimonij & mercurij & videbis operatum hoc enim ace-

CORALLA minutissimè trita, & in alchool, tenuissimum reducta, dissoluenda sunt aceto acerrimo, & digerenda in balneo tepenti per aliquot dies, donec repetitis solutionibus omnia coralla dissoluantur: tunc demum diisolutions claræ & filtro commissæ euaporandæ sunt in vase argenteo aut aureo, ad siccitatem. Sal deinde soluendum aquis fontanis aut pluialiibus stilla-

tijs, & purificandum euaporationibus, desiccationibus & solutionibus multoties iteratis, donec apprime mundetur & vindicetur ab omnibus terrestribus exrementis, & fundatur sicut cera, & dulce sit tanquam saccharum, & clarum tanquam crystallus: tum demum coralla de nouo sumenda sunt & pulueranda sunt, & cum pari quantitate salis ammoniaci connectenda, & simul sublimanda sunt, donec sal ammoniacus rubicundissimus aseendat, attracta secum tintura coralli, quam separabis à sale ammoniaco, cum optimo vini spiritu alchoolisato, & ab omni flegmate vindicato, donec sal ammoniacus albus remaneat ex affusionibus spiritus vini, qui spiritus leuissimo igne abstractus per distillationem, & quod remanet in fundo erit connectendum cum sale superius preparato & dulcorato; & sic habebis salem coralli rubicundissimum, admirandas habens virtutes, seruandum in phialis optimè clausis ad usus.

*tum mira
efficit solu-
tiones.*

*Sal fixus &
purus coral-
li acquirit
per se coctio-
ne longa co-
lorem ru-
beum.*

Vires & Usus.

- 1 Huius arcani tanta vis est in mundificando & depurando corporis vniuerso sanguine, vt omnibus morbis & affectionibus ex corrupto sanguine oriundis, exhiberi possit; quia ex suo sale id potest & tintura, vnde leprosis summopere conuenit.
- 2 Sistit omnes fluxus muliebres immodosos in aqua plantaginis suo stiptico sale, & tintura, vt & omnes ventris fluxus, & alios omnes sanguinis praeter naturam.
- 3 Confortat & roborat cor summopere, & sto-

*Coralli ef-
fentia, vires,
& usus.*

machum, & calidum innatum restaurat, propter suum humidum, nostro humido ferè æquale.

4 Concretum sanguinem dirimit ex spiritu suo & sale soluto, qui omnia concreta dissoluit, vnde & calculosis, & fabulosis petroptimum est remedium in aqua ononidis.

5 Vulneribus venenatis & alijs simplicibus, & viceribus omnibus summum est medicamentum, si balsamo alicui permisceatur, quia suo sale sanguinem mundante, & stiptico, cicatricem accelerat.

Sumitur à quantitate 3 fl. ad 3 j. in iusculis, ouis sorbilibus, aquis morbo curando idoneis, & aquis theriacalibus & imperialibus: vel miscetur oleis balsamicis, & applicatur exteriùs, ad curanda vulnera, & vlcera, tepide illinendo.

De quinta essentia lapidis Aquilæ.

C A P. XXIII.

*Lapidis Aquilæ
essentia.*

LAPIS Aquilæ contusus & pulueratus connexus tendus est cum pari quantitate salis nitri & sulphuris, & in tigillo forti ad ignem fortissimum igniendus est, & per tres aut quatuor dies continuos in eo igne retinendus, donec optimè calcinetur & comburatur. Tunc demum à sale nitro per lotionem aquæ dulcis multoties iteratam calx est vindicanda, & huic calci probe lotæ & ad ignem desiccatae affundendum est in vitro acetum

acerrimum stillatitium, & vitro clauso digerendū est id omne per quindecim dies in balneo tepenti: tum demum euaporandum est acetum affusum in vitro magni oris, aut in scutella argentea; deinde post desiccationem iterum calcinandum est sal illud, in fundo remanens, & ignendum per tres aut quatuor horas; ignitum soluendum est aqua pluiali stillatitia, solutum filtrandū est ut probè depuretur, ab excrementis omnibus, filtratum euaporandum est, & desiccandum, desiccatum ignendum, & calcinandum ut prius, donec sal habueris probe purum & nitidum, sicut cera fundens, & dulce sicut saccharum: tandem sal illud limpidum & clarum, & ad hanc perfectionem deducētum connectendum est cum spiritu vegetabili æthereo ex succo ononidis, aut saxifragiæ extracto, in balneo tepenti per duos dies, deinde seruandum in phialis optime clavis ad curam absolutam calculi, tum renum, tum vesicæ. Simili autem methodo poterit parari arcanum ex lapidibus calculatorū microcosmi, ex lapide Iudaico, Lyncis, spongiæ, Crystalli & silicibus omnibus ad eosdem usus, at sufficit hoc unicum arcanum ad viam & methodum aliorum premonstrandam, si quis ex lapidibus prædictis habere cupiat, propter copiam fortasse horum lapidum, qua abundat unusquisque in sua patria.

Vires & Usus.

- I In omnibus calculatorum generibus, in quibuscumque sint locis & membris mirè efficax, sumendo singulis lunæ quadris, cum aqua

*Vires & ut
sus essentia
Lapidis a-
quile.*

246 *Myrothecij Spagyrici,*

ononidis , summo manè , iejuno stomacho,
à quantitate drachmæ vnius ad duas : potest
siphunculo inijci in vesicam ad calculum
distrumpendum, & miro, & stupendos præ-
stat effectus.

Potest eadem methodo extrahi quinta essentia
ex omnibus aliis lapidibus , tum preciosis , tum
aliis communibus, quorum virtus & efficacia cen-
tupla multiplicatur , dummodo tenui substantia
includatur : crassæ enim elementorum partes, vir-
tutes & proprietates mixtorum obtundunt,

Finis libri tertij.

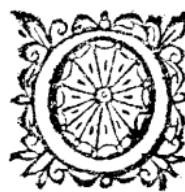
DE OLEIS
CHYMICIS ARTE
PYROTCHENICA
præparatis,

LIBER QVARTVS.

*De Oleo Rosaceo & Violaceo, Nymphæa,
Papaveris, Hyoscyami, &
Mandragora.*

CAPVT. I.

L E A hæc omnia vna & eadem me-
thodo præparari possunt quæ multò
potentiùs agunt, & efficaciores mul-
tò habent virtutes, quàm communi
& vulgari præparatione, quæ fit per
insolationem florum prædi&arum plantarum in
oleum oliuæ infusorum, vnde meritò dici potest,
oleum oliuæ potius quàm rosaceum aut viola-
ceum. Quidquid enim ex floribus & plantis in

Oleum Ro-
saceum, Vio-
laceum, Nym-
phæa, &c.

248 *Myrothecij Spagyrici,*

oleum oliuæ infusis relinquitur in prædicto oleo
oliuæ, adeò paucum est & futile, vt hæc olea nihil
habeant virtutis spæctatæ. Ex floribus enim, foliis,
caulibus, & radicibus plantarum, per istam infu-
sionem & insolationem nihil exspectatæ virtutis
elici potest, quod oleum oliuæ nihil recipere va-
leat, quod non sit eiusdem substantiæ, & sibi ho-
mogeneum: oleum verò quod residet in ipsis plan-
tarum substantijs, non ita facile attrahitur ab oleo
oliuæ per solam infusionem, in nonnullis saltæ
plantis, quibus valde paucum est oleum, & humi-
do aquoso adhuc inseparabili nexu commixtum.
Ex aliis verò quibus est copiosum & turgens, vt in
seminibus nonnullarum plantarum extrahi, & at-
trahi quidem potest per oleum oliuæ, at cum illi
permisceatur, diminutæ est semper virtutis, pro-
pter illam permixtionem. His itaque de causis me-
thodum excogitauimus, quâ olea pura & integra,
absque vlla permixtione ex omnibus plantis celi-
possum, integro & inuolato ipsius plantæ odore,
& proprietate quacumque. Est autem methodus
sequens. Ex gemmis rosarum, vel Violarum,
Nymphææ, Papaueris, & Hyoscyami, vel ex col-
lecta tota Mandragoræ substantia, siccis omnibus
& aridis, replenda est concha, ad descensum pro-
pria, & ignibus suppositis extrahendum est
quicquid olei potest extrahi, per combustionem &
incinerationem omnium quæ in concha terrea,
aut cuprea, aut ferrea reperiuntur. Oleum distil-
latum separabis ab aqua foetida, & empyreuma
summopere redolente, & separatum oleum con-
junges cum certa quadam quantitate vitrioli ad
rubedinem calcinati, ita vt oleum ~~ad~~ ferè totum

imbibatur à calce , idque omne impones in retortam vitream luto munitam , & distillabis igne cinerum, seruatis ignis gradibus , donec totum oleum ascensum & distillatum sit. Quod si in prima distillatione totum empyreuma non deposuerit , calci iterum conneßendum est , nouæ & recenti , & retorta iterum distillandum , donec omne deponat empyreuma , quod tertia saltem distillatione continget. Postquam autem deposuerit totum empyreumatis odorem , flores rosarum recentium (si sit oleum rosaceum) infundendi sunt in istud oleum , & insolandi sunt per quindecim dies , donec oleum , gratissimum rosarum odorem recuperauerit , qui odor multiplicari potest ; per reiteratas infusiones. De Violis , Nymphæa , Papauere , Hyoscyamo , & Pomis Mandragoræ , eadem methodus seruanda est.

Vires & Vses.

- 1 Oleum rosarum sic præparatum purum & putum est , & guttula vnica æquipolle , imò antecellit viribus libræ vnius , alterius communiter , & vulgariter præparati.
- 2 Inflammationes omnes , & stomachi ardores extinguit , propter sulphur narcoticum , quod in se continet , mediocriter frigidum , propter pinguedinem aquæ , & aëris quam præpollentem aliis elementorum pinguedinibus habet.
- 3 Roborat , densat , fluxionesque sistit , propter saltem stipticum , & astringentem quem continet , ex sale terræ.

*Olei Rosacei , Viola-
cei , &c. Vi-
res.*

Oleum autem Violaceum, easdem ferè habet vires in ardoribus extinguendis, & inflammationibus omnibus, juuat vtrà pleuriticos, pulmonisque vitia lenit propter catarrhos quos sifit, ex sulphure suo narcoticō, & propter salem suū, qui vlcera abstergit & agglutinat; vnde balsami imitatur vires. Oleum Nymphæe magis refrigerat, ardoreſque præcipuè renū, vesicæ, & capitī, ac etiam delirium compescit, accersitque somnum; quia suum sulphur magis narcoticum est: est autem tale, propter maiorem copiam pinguedinis aquæ, quam in se habet, quæ multò præpollet aliis elementorum pinguedinibus.

Oleum verò Papaueris, Hyoscyami, & Mandragoræ, omnia efficacius præstant quam Nymphæe oleum; quia adhuc hæc olea sulphur magis narcoticum habent quam prædictum, ex copiosiori aquæ pinguedine quam secum habent crudam & incoctam, vnde est calori vitali cōtrarium, eūmq; calorem vitalē extinguit propter cōtrarietatem.

Sumūtur ad quantitatēm guttarum decem aȝt duodecim interiūs: exteriūs verò ad quantitatēm drachmæ vnius applicantur.

De Oleo Cydoniorum.

C A P. II.

*Cydoniorū
oleum.*

Paratur hoc oleum ex cortice, semine, & magmate, quod residet ex expressione succi:

cortices, semen, & magma colliguntur in maxima quantitate, & sole siccantur, & siccata concha cuprea aut ferrea includuntur, & per descensum distillantur ignibus superpositis secundum artem, vasisque dispositis secundum methodum descendendi communem & vulgarem: extrahitur oleum simul cum aqua; aqua separatur ab oleo, oleum rectificatur per retortam cum vitriolo ad rubedinem calcinato ter aut quater, singulis vicibus vitriolum mutando, donec fætorem omnem & empyreuma oleum rectificandum deponat: nec in hac rectificatione timendum est, quod oleum nouas quasdam & peculiares acquirat proprietates, & virtutes ex connexione vitrioli; quia vitriolum in calcinatione forti & violenta suos spiritus exhalauit, ita ut in hac rectificatione solum excat oleum purum & mundum, retentis partibus terrestribus empyreuma redolentibus in fundo retortæ, vna cum calce vitrioli, quæ cum sicca sit, & arida valde, siccas illas olei partes combustionem sapientes secum rapit, & retinet. Quod si sint aliqui adhuc, qui hanc methodum non probent, & gaudeant solis puris oleis, modò non recusent laborem poterunt hoc oleum cydoniorum habere purum nitidum, nullo pacto fætens, & empyreuma redolens; si postquam per descensum distillatum fuerit, rectificant illud per retortam cum cineribus eorumdem cydoniorum, tum pomorum, tum arborum, ad albedinem summam calcinatis, & vna cum oleo in retorta permixtis loco vitrioli, seruata eadem & simili methodo, cohobando ter aut quater prædictum oleum super recentes & novos cineres, donec totum deponat

fætorem: huic deinde oleo connectenda sunt cydonia cortice, carne, & semine tufis, & permixtis cum prædicto oleo, in vase vitro, ita ut oleum superemineat cydoniis uno aut altero dito: & vas clausum & obtusum insolandum est per quindecim dies: his trascitis in vase cupreo omnia bulliant horis quatuor, aut donec humiditas omnis in fumum abierit: expressis tandem cydonijs, & ab oleo probe emundatis, in hoc oleo iterum succus incoquèdus est, donec in fumum abeat. idque ter aut quater repetendum, & tandem ultimò seruandum est oleum summopere efficax, cuius guttula vnicā, præpollet viribus libræ vnius alterius olei vulgariter præparati.

Vires & Vses.

*Vires & v.
sus olei Cy-
doniorum.*

i Refrigerat summopere & astringit, ventriculo, iecori, intestinisque imbecillis accommodatum; hinc vomitum, alui profluuum, sudoremque illitu fistit, & cholericos omnes affectus curat, propter salem crudum & incoctum terrestrem quem secum continet.

Sumitur per se in ouis forbilibus, vel in aquis stillatitijs morbo appropriatis ad quantitatē trium aut quatuor guttarum, vel exteriū applicatur permixtum alijs oleis communiter præparatis, vel miscetur vnguentis morbo curando appropriatis.

De oleo Myrtino.

C A P. III.

PARATVR hoc oleum simili methodo, ac via vt
cydoniorū, ex myrti baccis, folijs, & truncō, in
concham cupream ad descensum propriam impo-
sitis, & combustis, donec omne humidum siue
oleosum & aquosum expressum sit per ignem,
& infra concham demissum. Quod deinde separa-
tum ab aquoso humore, rectificandum erit super
tuos cineres ad albedinem calcinatos in retorta
vitrea, donec totum deposuerit fœtorem & em-
pyreumatis odorem, quod in tertia aut quaterna
rectificatione contingit. Huic deinde oleo puro,
& nitido & ab empyreumate vindicato myrtum
floridum & recentem, contusum mediocriter in-
fundes, & insolabis in vase vitro per optimè
clauso, per quindecim dies: deinde digeres per
quatuor horas in cineribus calidis, usque ad
ebullitionem, & exprimes, oleumque sic mun-
dum, & à magmate suo probè emunctum seruabis
ad usus.

*Oleum myr-
tini vires &
us.*

Vires & usus.

- i Refrigerat, astringit, & roborat, propriè verò
cor, ventriculum, cerebrum atque nervos:
vnde affectionibus calidis harum partium
medetur summo cum adminiculo, & ægro-

tantium solatio , propter easdem & similes rationes quas retulimus de viribus olei candoniorum.

Sumitur ad quantitatem guttularum trium aut quatuor in aquis morbo appropriatis & convenientibus , vel applicatur exterius per se , vel miscetur vnguentis refrigerantibus.

De oleo Mastichino.

C A P. IV.

*Mastichis
oleum.*

MASTICHA pura & munda colligenda est & ad quantitatem libræ vnius permiscenda est aquæ rosaceæ libra vntica , & omnia simul commixta indenda sunt retortæ vitreæ , & iuncturis optimè clausis cum recipiente collocanda est retorta in summo cinerum , & igne supposito , primò leui , secundò fortiori , vltimò fortissimo , & violentissimo , absoluenda est distillatio : oleum separandum est ab aqua , & cum aqua rosacea recenti & noua rectificadum est ter aut quater , mutando aquam rosaceam in singulis rectificationibus , donec omnem deposuerit fætorem .

Vires & Usus.

- 1 Corroborat ventriculum summopere , sale suo astringenti eodemque impedit corruptiones alimenti in stomacho , vnde lienteriaæ succurrit , & omnibus aliis fluxibus ex indige-

stione ventriculi prouenientibus, idque admotum exterius & interius assumptum cum succo limonum ad quantitatem guttularum trium aut quatuor.

- 2 Defluxiones etiam capitis in partes inferiores mirifice prohibet ; quia suo balsamo cerebrum corroborat, spiritus multiplicat, & calorem vitalem fouet, & suo sale exsiccat humidas excretiones : dolores quam citissime vteri sedat.
- 3 Roborat etiam summopere hepar, & lienem; vnde omnibus harum partium affectionibus succurrit, & praecipue hepatico fluxui, propter easdem rationes: eius adhuc vires multiplicari possunt si coniungatur alijs essentijs & arcanis, superius secundo libro enumera-
tis, ut videre est clarius Capite 4. libri secun-
di, vbi de quinta essentia mastichis tractatur.

Sumitur exterius & interius, exterius applicatur per se tepide, regioni ventriculi, hepatis, & lie-
nis, ad harum partium affectiones curandas: aliquando miscetur vnguentis appropriatis & morbo curando conuenientibus: sumitur etiam interius ad dysenterias lieterias, & capitales defluxiones exsiccandas & fistendas ad quantitatem guttarum decē in succo limonū aut granatorū aridorum.

*De oleo mentæ & absynthij.**C A P. V.*

MENTA & absynthium verno tempore col-
ligenda sunt & postquam Sole siccata sunt Menthæ &
absynthij q-

*Ieum vires
& vſus.*

conchæ cupræ aut terreæ indenda sunt, vt per descensum distillentur more & methodo cōmu- ni lippis omnibus & tonsoribus notissima: Postquam combusta sunt, & incinerata ea omnia quæ conchæ distillatoriæ indita sunt, separandum est oleum distillatum ab aqua, quod reperitur in fundo vasis recipientis, & rectificandum est per coho- bationes ter aut quater iteratas, super salem ex- tractum ex cineribus plantæ ex qua oleum extra- eum est: si oleum sit ex menta, super salem ex cineribus mentæ extractum rectificandum est oleum, salem purum & nitidum in singulis mu- tando distillationibus; sic factorem demittet om- nem & empyreumatis odorem. Poteſt etiam om- ne oleum qualecumque sit per descensum distil- latum empyreuma redolens super calcem viuam rectificari, vt factorem deponat; nec timendum est vt à calce recipiat aliquid nocumenti, & ex- traneæ qualitatis, quia à calce nihil ascendere po- test, propter firmam fixionem, quam sal & terra (quæ in calce resident) habent. Postquam autem oleum eiusmodi ſic præparatum est, & ab empy- reumate vindicatum, permiscendum est in phia- la vitrea cum folijs recentis & virentis mentæ, ſi fit oleum mentæ; ſi vero fit absynthij cum folijs virentis & recentis absynthij permiscendum erit oleum rectificatum, & ſimul insoladum per quin- decim dies, aut in cineribus mediocriter tepidis, & ad calorem ſolis accōmodatis digerendum per idem temporis ſpatium, vt odorem menthæ, & ab- synthij recuperet, deinde exprimēdum & feruan- dum in phialis optimè clausis ad vſus medicos.

Vires & usus olei mentae.

- 1 Ventriculum summopere roborat, aliásque partes frigida qualitate aliqua marcidas: in feniibus maxime conuenit ad concoctionem iuuandam ventriculi, & calorem naturalem propter sulphur dissolutum quod continetur in ipso oleo, quod modò aliqua ratione digestum sit, & mediocriter coctum, calorem naturalem & vitalem maximè fouet, propter sympathiam, & similitudinem substantiæ quam inter se habent.
- 2 Dolores arthriticos ex causa frigida ortos, lenit & sedat, stupores membrorum & paralyses etiam curat, frequenter illinendo, & tumores frigidos & scirrhosos, duros & difficillimè ad maturationem peruenientes discutit aut emollit, & ad suppurationē perducit propter allatas rationes.
- 3 Cerebrum etiam mirificè roborat, & facultates omnes animales copia pituitæ & humorum frigidorum abundantia sopitas restaurat, & ad vigorem summū perducit solo aurium & narium illitu, & temporum, propter easdem rationes.
- 4 Partes nimio frigore emortuas, & calore vitali ferè priuatas, solo illitu ad calorem naturalem perducit.

Sumitur etiam interiùs ad quantitatē guttarum decē aut duodecim cum aqua cinnamomi ad ventriculum frigidum refocillandum, & restaurandum.

Vires & usus olei Absynthij.

- 1 Corroborat ventriculum & concoctionē illius

adiuuat, & in eo appetentiam excitat, quia orificio eius superius ab omnibus frigidis humoribus & mucosis appetentiam deicien-tibus vindicat, abstergendo, propter salem solutum quem in se continet.

2 Obstructa soluit ominia, vnde omnibus affectionibus ab obstructione prouenientibus succurrit assumptum, & admotum, propter salem illum solutum quem continet qui omnia refrat & aperit, naturali sua virtute & efficacia.

3 Lumbricos enecat omnes, sale suo, qui putredinem illum lumbricorum patrem & originem impedit, humiditatem superfluam intestinorum, & ventriculi exsiccando.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem, aut duodecim cum succo limonum, aut aqua portulacæ ad lumbricos enecandos, vel cum aqua fœniculi & asparagi, aut graminis, vel cum syrups magistralibus ad aperiendum compositis, in deobstruendis visceribus omnibus.

*De oleo Iasmino, Anethino, Rutaceo,
Saluiae, Rorismarini, &
Thymi.*

Oleoru*m* Iasm*ini*, Ane i |th*i*, Ruta,
Salu*ia*, &
Rorismar*ini*, vi-
res & usus.

C A P. VI.

Olea hæc omnia possunt parari simili me-thodo ac via, ac olea menthæ, & absynthij superius præparata per descensum nihilominus

tamen ut chymiae artis copiam, & ingenij fertilitatem in excogitandis methodis variis ad idem scopum tendentibus ostendamus, methodum aliam in hoc Capite proponemus. Plantas has floridas & virentes accipiemus verno tempore, & conchæ cupreæ imponemus in frustula concisas, donec his torta repleatur concha: tum aqua fontana clara & limpida imponenda est, usque ad medietatem conchæ: hanc deinde concham cooperies cooperculo seu capitello suo, ad distillandum per refrigerium apto, & accommodato, & iuncturis optimè clausis, impones tuam concham cupream, super formam in mediis flammis, & ignibus, aqua frigida capitello suo superimposita, & sèpissimè mutata per vices dum incalescit, dum aqua cum plantis conchæ distillatoriæ imposita ebullit, & sursum ascendo stillat, vna cum oleo quod fortè ebullitione, ex plantis exprimitur in aqua, & sursum simul ascendunt simul commixta. Plantas has non simul omnes confusas in concham projiciendas esse censeo, quia non oleum purum esset unius plantæ, sed commixtum ex multis plantis, sed singulas plantas seorsim esse reponendas existimo, & hanc post aliam esse distillandam: & oleum singularum ab aqua separandum post distillationem beneficio & ope infundibuli, quod oleum & aquam recipit, oleumque supernatant aquæ, & aqua per os infernum infundibuli primò egreditur, oleumque purum sic relinquitur, quod rectificatione non indiget, nec in nouis & virentibus plantis insolatione, quia empyreuma nullo pacto redolet, nec odorem plantæ amittit per hanc

distillationem, imò secum ita retinet, vt fragran-
tiùs multò fedoleat quām ipsa planta; hoc autem
oleum copiosissimum haberi solet, si postquam
aqua omnis & oleum distillatum fuerit, aqua
egressa & distillata vnà cum oleo suo iterum af-
fundatur herbis per foramen, in supernis conchæ
partibus factum ad latera magni oris conchæ,
quod capitello suo refrigeratorio occluditur, per
quod vapores omnes ascendunt, & in capitello
abeunt in aquam & stillant, per nasum capitello
iunctum. Ad latus ergo istius magni oris, de-
bet esse istud foramen (de quo est sermo) quod
occluditur & aperitur, secundūm necessitatēm
& operis indigentiam. Per istud ergo foramen re-
ponitur aqua, & oleum quæ stillant, ad oleum ma-
jori copia extrahendum. Oleum etiam & aqua
predicta, si nouis & recentibus plantis in concham
impositis iterum affundantur, copiosius multò stil-
labunt, quæ postquam distillata fuerint, & separa-
ta, seruanda erunt ad usus.

Vires & usus olei Iasmini.

Vires olei Iasmini.

- 1 Oleum hoc sic præparatum multò efficacius est, oleo illo Iasmino, quod in myropolijs vul-
garibus diuenditur, quod per macerationem
florum Iasmini, in oleum Amygdalarū dul-
cium, vel oleum dulce oliuarum præpara-
tur; nihil enim ferè habet virtutis, vt ip̄a ex-
perientia testatur: at nostrum guttula vñica
solo illitu, thoracis, renum, vesicæ, neruo-
rum, articulorūmque dolores compescit.
- 2 Catarrhos sistit & exsiccat, humiditatem super-

fluam, suo sale soluto exsiccādo, & calorē naturalem refocillādo, suo balsamo, per sympathiam & similitudinem substantiæ quam inter se habent humidum radicale nostrum, & ipsum oleum; vnde etiā facultates omnes nostri corporis mirificè roborat, tum senio debilitatas, tum ex frigidorum humorū affluxu.

3 Vulnera & vlcera omnia agglutinat exteriū ilinēdo, propter balsamum suum & salem solutum, qui humorum corruptionē impedit, & corruptione impedita, vis balsamica olei, calorem naturalem conuocando, & humidum radicale internum, quod est vulnerum & vlcerum omnium verum & vnicum balsamum, vulnus & vlcus facillimè ad cicatricem laudatam perducuntur.

Sumitur ad quantitatem guttarum decem aut viginti, ad internos affectus curandos; ad externos verò, miscetur vnguentis cōuenientibus, vel per se applicatur, vt in vulneribus recentibus.

Vires & usus olei Anethini.

1 Oleum anethinum tumores frigidos discutit ilitu suo, quia calfacit & digerit, suo sulphure interno soluto, quod continet, quod vulcani & ignis naturalis vires æmulatur.

Cephalalgiam, neruorūmque dolores lenit, & somnum cōciliat quod roboret facultates animales, neruorūmque genus & membranarum fortificet, multiplicatis spiritibus, & roborato calore naturali.

Applicatur externis affectibus per se illinendo, aut permiscendo vnguentis morbo accōmodatis, &

*Vires &
Anethini.*

*Dosis &
usus olei
Anethini.*

sumitur ad curationem internorum affectuum
à quantitate gutterum decem ad quindecim in
spiritu vini.

Vires & Vsus olei Rutacei.

*Vires olei
Rutacei.*

Potentius calfacit oleum rutaceum oleo anethino:
hinc crassos humores attenuat, flatusque discu-
tit, & hinc etiam colico doloti, paralyssi, & spa-
smo succurrit, propter innatum suum sulphur
quod in oleo suo dissolutum est, quodque pos-
sedit subtilem & tenuissimum ignem.

Vteri etiā ac vesicæ perfrigerationi subuenit: hinc
sterilitatem à frigida causa ortam curat, exte-
riùs illinendo vmbilicum, & interiùs assumēdo.

Sumitur à quantitate gutterum decem ad duo-
decim cum vino optimo, aut aquis stillatitiis im-
perialibus aut theriacalibus, morbo conuenien-
tibus.

Vires & vsus olei Salviae.

*Vires olei
Salviae.*

1. Tot & tantas possidet vires, & facultates oleum
saluiæ, vt metito vulgo dicatur & circumfe-
feratur, *Cur moritur homo, cui salvia crescit in
horto,* excalfaciendo & mediocriter astrin-
gendo, exhaustos spiritus vitales & naturales
partium, à causis omnibus præter naturā, re-
staurat, & reparat, reparatosque & reductos
continet, & ne pereant sua astrictione fouet
& coërcet: arcanum est pleuritidis omnis,
veræ & nothæ.

2. Hinc plurimum valet ad humidū radicale par-
tium suo illitu reparandum, & motum earum

*Pleuritidis
arcانum.*

liberum & promptum cōseruandum, multiplicatis spiritibus, & aucto calore naturali, & fugatis humoribus serosis, mucosis, & frigidis.

3 Arthritidis est vera cura, paralyseos, & spasmi, & membrorum omnium stuporis, propter easdem rationes.

4 Facultates omnes cerebri potentissimè roborat: hinc sensus omnes acuit, memoriā, intellectum, & reliquos omnes sensus tum internos tum externos, exterius illinendo capitī suturas, tempora, & aures, & nares.

Sumitur à quantitate gutterum quatuor ad octo, in spiritu, aut vino optimo, aut in aqua cinnamomi: exterius autem applicatur per se illinen-
do partes affectas, eas cooperiendo linteis calidis superpositis.

*Memoria
arcانum.*

*Dosis &
vſus olei ſaluiæ.*

Vires & vſus olei Rorismarini.

Omnibus quibus inferuit, & prodest oleum ſaluiæ, prodest & oleum rorismarini, & præterea, doloridentium ſuccurrit, & quartanam curat, ſi post debitas purgationes, & humoris melan- cholici præparationes, tum aſſumptis apozema- tibus morbo appropriatis, tum ultimò balne- tepenti & calido, oleum iſtud rorismarini pro- pinetur, ad quantitatem 3.ß. in aqua cinnamo- mi in principio paroxiſmi, & in lecto ſe conti- nendo, exſpectando ſudores, & ferendo, quan- tum fieri poterit.

Ad curationem autē aliorū affectuum, sumitur ea- dē dosi, ac oleū ſaluiæ: & exterius eadē & ſimi- li methodo applicatur extērnis affectibus curādis.

*Rorismarini
olei vires.*

*Quartana
arcانum.*

*Rorismari-
ni olei doſis
& vſus.*

Vires & usus olei Thymi.

- Thymi olei vires.*
- 1 Orthopnoicis & difficulter spirantibus , phthi-
ficiis summopere cōuenit, solo externo illitu,
quia thoracis poros aperit & dilatat; hinc ali-
quid semper exsudat humoris & fuliginis,
quod semper est ad pulmonis motū solatum
maximū: interius etiam assumptū hisdē affe-
& tib⁹ maximē prodest, quod humores crassos
attenuet , & discutiat ex interno suo calore.
 - 2 Tineas ventris exigit ex sale suo soluto amaro,
qui corruptionem impedit,& animalcula ex
corruptione enata enecat.
 - 3 Menses, partus, & secundas pellit, roborato vte-
ro, per illitum externum adaucto eius calore,
& roborata facultate expultrice vteri , ope
ignis sui.
 - 4 Vrinas etiam ciet conuocato sero humorum
omnium ad renes & vesicas , per calorem
quem in his partibus adauget.
 - 5 Verrucas thymi colorem reddentes, & pensiles
tollit, quod humores illos frigidos & melan-
cholicos partibus, veluti terræ fungos adna-
scentes , innato suo calido dissipet, & robo-
ret partem , ita vt verrucæ alimento quoti-
diano & communi priuatæ decidant.
 - 6 Visum hebetē appriñē acuit in potu sumptum,
quod cerebrum roboret , & spiritus anima-
les, humorēsque frigidos in cerebro sta-
gnantes, spirituum animalium vigorem ex-
tinguentes dissipet , spiritibus suis, animales
æmulantibus.
- Visus hebe-
tis arcana.*

Sumitur in potu à quantitate guttarum sex ad decem cum aqua cinnamomi; & exterius per se applicatur affectibus externis curandis.

*Thymi oleum
deſſis & uſſis.*

De oleo Liliorum alborum.

C A P. VII.

FLORES liliorum alborum in maxima quantitate & statim tempore colliguntur, & contunduntur in mortario lapideo marmoreo, & torculari exprimitur succus: succus expressus reconditur in phialis mediocriter clausis, & phialæ repnnuntur in cellis vinarijs, usque ad mensem Ianuarium aut Februarium, in quibus mensibus succus ille distillatur in alembicis vitreis, leuissimo igne, ut spiritus liliorum extrahatur qui primò ascendit & in capitello alembici strias facit, cessantibus strijs mutandum est recipiens, & aqua phlegmatica colligenda, donec magma habeat consistentiam mellis in fundo alembici, postquam magna omnia collecta fuerint, & alembico unico reposita, his affundendus est spiritus primò distillatus, & cohobijs multis iterum distillandus, donec tandem prodeat oleum albissimum & fragrantissimum aquæ spirituosa supernatans, quod per infundibulum separandum erit ab aqua spirituosa: aqua autem hæc spirituosa quater aut quinque rectificanda erit, in singulis distillationibus, colligendo tantum quod primò egreditur & ascendit, strias faciendo; reliquum verò quod ascen-

*oleum lilio-
rū quo modo
fiat.*

dit, strias non faciendo , proiçere oportet, spiritum autem seruare & oleum , tanquam liliorum medicamenta efficiora , possuntque simul una dosi propinari ad varios morbos curandos.

*Olei lilio-
rum vires.*

Vires & usus olei Liliorum.

1 Thoracis dolores summopere lenit , quia humores frigidos in musculos thoracis , & partes carnosas delabentes , dissipat & coquit, musculosque roborat , & alias partes , suo mitissimo calore.

*Phtyseos
solatum.*

2 Suspiriosis & difficulter anhelantibus & phtisi affectis summopere etiam conuenit exterius admotum , & interius assumptum , quod balsami naturalis vires emulatur, vlcera agglutinando, & catarrhos sistendo, humoresque crassos attenuando, hincque roborata thoracis expulsive facultate expectorationem humorum adiuuat.

*Arthritidos
solatum.*

3 Nervorum dolores sedat , & arthritidi conuenit, propter allatas rationes, & tumores discutit frigidos & duros, reliquosque omnes, ad maturationem & suppurationem laudatam & breuem conductit.

*Cura vene-
nati morsus.*

4 Contra serpentium ictus , & reliquaque animalium venenatos morsus maximè auxiliatur, solo calido illitu externo , ex vi sua balsamica quia vulneribus recentibus omnibus medetur. Vuluam emollit, eiusque duritias apprimè tollit ex eadem ratione.

*Dosis & u-
sus olei li-
lior.*

Sumitur à quantitate gutterum decem in potu, cum suo spiritu , ad quantitatem drachmæ unius,

maiorem & prōptiorem efficaciam, & applicatur etiam externis affectibus cum iuomet spiritu, linteis madidis & eo medicamento delibutis, partibus affectis superimpositis.

De oleo amygdalarum dulcium.

C A P. VIII.

OLEA chymica amygdalarū dulcium & amararū, & similiū fructuum omnium & seminum quæ copiosam & abundantem suorum elementorum pinguedinē habent, varijs possunt extracti & separari methodis, vel per ascēsum in cineribus, modò aqua fontana copiosa fructus & semina contusa perfluantur, & imbuantur, vt forti ebullitione, vñā cum aqua infusa ascendat oleum distillandum, separandū per infundibulum ab aqua cñm qua stillauerit. Potest etiam separari, & extracti per descēsum, & deinde rectificari & ab empyreumate suo purgari, methodo p̄dicta, & multoties decantata in Capitulis p̄cedentibus, & sic oleum purum & simplex amygdalarū & fructuum similiū omnium & seminū habebis. Datur etiam methodus facillima alia, quā nos excogitauimus, & publicè damus sequenti methodo, ad cuius similitudinem omnia alia semina, & fructus omnes, qui cortice lignoso, & membranosa cute circumteguntur, in olea chymica poterunt reduci.

Postquam amygdalæ dulces aut amaræ cortice lignoso, & membranosa cute purgatæ fuerint & denudatae, terantur & contundantur

*Methodus
varia, qua
chymica
olea ex fru-
ctibus lig-
nosi, & se-
minibus o-
leosi: potent
extracti.*

*Methodus
qua extra-
bitur oleum*

*chymicum
amygdalar.
dulcium.*

& affusa modica aqua calida & bulliente, foueantur calidè & tepidè per quatuor aut quinque horas in vase æneo super cineres tepidos: deinde sacculo conclusæ torculari & prælo prematur, ad expressionem olei: oleum hoc expressum coniungatur & connectatur cum spiritu vini optimè à phlegmate omni vindicato, & simul digerantur in phiala optime clausa in cineribus tepidis per diem unum: die transacto, distilletur spiritus vini superposito alembico phialæ in qua oleum vna cum spiritu digeritur, leuissimo igne, ita ut non ascendet oleum amygdalarū; at in fundo phialæ remaneat, quod è phiala frigefacta permutabis in retortam luto munitam in æquali pondere sui ipsius, salis communis perquām optimè calcinati, decrepitati, & per solutiones varias, & desiccationes, depurati ab heterogenteis & terrenis excremētis, Oleum hoc cōiunctum cum tali sale distillandum est per retortam in quam immisum est, fortissimo igne, seruatis tamen ignis gradibus, primò lento, deinde fortiori, ultimò fortissimo, quem gradum continuare oportet, donec habeas totum oleum sali tuo connexum, quod recludendum erit in phialis optimè clausis, & seruandis ad usus. Si empyreuma redoleat rectificandum est super nouum salē donec deponat omnem fætorem.

Vires & usus olei Amygdalarum dulcium.

*Vires & proprietates olei chymici
amygdalar.
dulcium.*

- 1 Arcanum summum est in curandis pulmonum & thoracis vitijs omnibus, tum assumptum, tum admotum.
- 2 Tumores omnes frigidos & scirrhosos discutit

& emollit, & continuata frictione & perumctione calida, ad maturitatem tandem producit & pepasmum, propter spiritum salis quem habet secum connexum, qui suum sulphur ad interiora perducit tumoris, & suo calore digerit.

- 3 Inflammationes omnes venenatas & pestilentes, quales sūt ex anthrace & carbūculo pestilēti, inunctione tepida cum aceto, & aqua rosacea moderat & lenit: imò venenum maxima ex parte extinguit, propter spiritum salis qui vitali suo calore omnia sibi contraria fugat & expellit.
- 4 Scabiem omnem, & cutis asperitatem propter easdem, & similes rationes exsiccat & lenit.
- 5 Lenitāte summam exteriūs cuti inducit, & scabriet omné expellit, propter sulphur suum pingue, & spiritum quem secum continet, qui aspera omnia dura & scabrosa emolliuat & dissoluunt, leprásque abstergunt.
- 6 Ad vermes & lumbricos puerorum enecandos summum est remedium interiūs assumptum, quia propter spiritum salis causam lumborum materialem & efficientem disperdit exsiccando, & animalcula illa suffocat, quia spiritu sulphureo & nitroso emori solent.

Sumitur hoc oleum ad quantitatem drachmæ unius vel duarum in aquis appropriatis & conuentientibus morbo: applicatur etiam exteriūs cum aquis plantaginis, rosarū, & aceto rosato, vñā non prædicto oleo permixtis, ad cutem perficandam ad detergendam scabriem, & cutis fere omne vitium quod cutem deformat.

De oleo lumbricorum terrestrium.

C A P. IX.

*Methodus
olei lumbri-
corum terre-
strum ex-
trahendi.*

LVMBRICI terrestres loti, & à terrena spurci-
tie per lotionem ter autem quater iteratam,
probè emun&i, collectique verno tempore dum
sol signum Gemini ingreditur, aut Cancrum, per
descensum sunt distillandi & comburendi omni
ex parte, donec albescant cineres: super cineres il-
los re&tificádum est oleum vna vice per retortam:
egresso omni oleo & collecto, & à sua aqua fæ-
tenti separatum connectendum est cum æquali
quantitate petrolei, & in ea permixtione extingue-
da sunt frustula laterum igne candefactorum,
& in hisce candefactis lateribus totum imbiben-
dum est oleum, & lateres deinde comminuendi &
in retorta luto munita collocandi, & per gradus
ignis fortiter distillandum totum hoc oleum, quod
in lateribus imbibitum est: hoc deinde oleum cu-
stodiendum in phialis optimè clausis, & seruan-
dum ad varios usus.

Vires & usus olei lumbricorum terrestrium.

*Vires & u-
sus olei lum-
bricorum.*

- 1 Attenuat & emollit & discutit humores frigi-
dos, vnde callos & scirrhosos humores dis-
perdit attenuando, propter spiritus salis quos
continet in se solutos.
- 2 Mirum est anodynum in sedandis & mitigan-
dis cuiuscumque arthritidis doloribus &
cruciatibus.

3 Lumbricos puerorum enecat sua innata & peculiari proprietate, quæ inest suo sali & sulphuri, quæ propter siccitatem peculiarem & insignem, humiditatem superfluam lumborum causam absumunt.

4 Fistulosis etiam vlceribus mirè prodest & doloribus eorum succurrit propter balsamicā eius substantiā, in sulphure eius & sale contentā.

Sumitur interius in enecandis puerorum lumbritis ad quantitatem scrupuli vnius cum oleo absynthij aut amygdalarū amararum, addito sacchari paucō : admouetur exteriū partibus dolentibus calidē, superpositis linteis calidis & vlcera eo intingūtur superpositis emplastris cōuenientibus.

Vires olei-lumbricorū.

De oleo simplici mellis.

C A P. X.

SVPERIORI libro 2. quintam essentiam mellis descripsimus, vbi acutissimus lector oleū istud animaduertere posset, & colligere methodum eius stillandi; nihilominus tamen, vt omnibus innoscat spagirica ars, & methodus extrahendi olea chymica simplicia: simplicia dico, quod sulphuream tantum coērceant secum substantiam; non admixtis alijs substatijs, mercurio & sale putā, quæ arcana cōstituunt chymica, & quintam essentiam. Nam oleum simplex chymicū alieuius mixti, non meretur dici quinta essentia, aut arcanum chymicum, cūm sit pars tantum illius quintæ essen-

*Methodus
olei mellis
simplicis ex-
trahendi.*

tiæ. Itaque adhuc in hoc libro , olea chimica simplicia describemus , quorum quintas essentias superioribus in libris tradidimus. Et ut amelle incipiam , eius accipite methodum : mellis sumite libras quatuor aut tres , & in vitream indite retortam luto munitam : adde deinde vitri in frustula contusi , aut lapidis marmoris, aut alicuius alterius silicis durioris lib. ij. ponantur omnia ad distillandum , seruatis ignis gradibus : primò lentus adhibeat ignis , donec tota ferè exierit aquosa mellis substantia ; augeatur deinde ignis , donec oleum exeat , & multipliceatur ignis donec excandescat retorta , & totum mel in cineres conuertatur & comburatur albos: tunc temporis exempto recipiente à collo retortæ, oleum separabis ab aqua : oleum rectificabis super cineres mellis combustos ad albedinem, combustis & calcinatis in unaquaque rectificatione ijsdem cineribus , donec oleum clarum & pulcrum exeat , & ab omni empyreumate vindicatum, quod in tertia aut quarta rectificatione fiet, sicque seruabis illud in phialis vitreis optimè clausis.

*Vires olei
Mellie.*

Vires & Vsus.

- 1 In podagra curanda , & omni arthritide nihil efficacius est , & præcipue in sedandis & mitigandis eiusdem doloribus, propter solutos salis spiritus quos in se continet.
- 2 In vulneribus etiam curandis,& ulceribus præstantissimum est remedium,propter eosdem salis solutos spiritus qui balsamicam miram obtinent energiam.

3 Lapidem etiam vesicæ mirabiliter comminuit, iniectum per siphoneim in vesicam; quia si aurum & metalla lapidesque omnes exteriorius & visu præsenti, dulciter & naturali suo igne in primam reducat substantiam mercurialem; quidni etiam soluet in vesica tartareos lapillos, leuissima coagulatione spiritus salis concretos?

4 Tartaream omnem faburram è regione renū vſu frequēti depellit & foras eijcit per emūctoria vesicæ; quia suis spiritibus solutis totam sanguinis massam penetrat, & tartarea cuncta dissoluit, vnde & arthritidis & lapidis vesicæ & renū summum & potentissimum est medicamentum.

Sumitur interiùs ad quantitatē scrupuli vnius cum aquis morbo appropriatis & applicatur exteriùs vulneribus & ulceribus per se solum superpositis emplastris conuenientibus; aut permiscetur vnguentis idoneis, & applicatur.

*vſus olei
mellis.*

De oleo Myrrha.

C A P. XI.

MYRRHÆ sumitur quantitas lib. j. huic pulueratæ & in cucurbitam vitream inditæ adde aquæ vitæ ab omni phlegmate vindicataæ ad eminentiam sex aut septem digitorum; stent in digestione in vase clauso in cineribus tepidis per sex aut septé dies: his transactis abstrahatur aqua vite per balnuem mariæ; abstracta aqua ter aut quater

*Methodus
lei myrrhae.*

repetendo superinfundat oleo myrræ in fundo
vasis distillatorij superstiti. Huic oleo deinde cali-
do extinguenda sunt frustula laterum igne excan-
defactorum, donec totum bibant oleum: hinc
contusi lateres indantur Retortæ luto munitæ, &
vehentissimo igne distillentur secundum artem:
egressum oleum rectificetur ter aut quater super
cineres cupressi combusti, aut pini, donec empy-
reuma deposuerit oleum, huic deinde addéendum
aliquid myrræ electæ recentis, optimi odoris &
igne tenui dissoluendum, & custodiendum & ser-
uandum ad usus varios quamplurimarum virtu-
tum & potentiarum.

Vires & Usus.

- Vires olei myrræ.*
- 1 Balsami vires in magnis antidotis supplere po-
test; tenuissimū enim est & calidissimum ca-
lore naturali, hoc est potentissimum est in
calore naturali refocillando, propter suum
humidum temperatum.
 - 2 In vulneribus & ulceribus consolidandis & ci-
catrizandis summe est efficax, propter balsa-
micam illam virtutem quam in sulphure suo
& sale soluto continet & coërcet.
 - 3 In retinendo fætu & menstruis compescendis
mulierum nimis copiosis, mirum est medi-
camen tum, si eo vngatur umbilicus & eo
suffumigetur os vuluae vel sumatur interius
ad quantitatem scrupuli unius, aut alterius
in iuscule aut aqua aliqua conuenienti &
idonea.
 - 4 Fistulis lacrymosis oculorum cicatrizandis sum-

mum est arcanum , curat enim sensim sine
vlo dolore.

Catarrhos etiam sifit & compescit, tempota &
nares vngendo & fumigando , propter af-
frictionem miram & siccitatem quam sul-
phur suum & sal habent,& obtinent ex cru-
da eorum substantia.

Applicatur exterius vt reliqua olea balsamica vn-
gendo & illinendo tepide partes affectas , &
sumitur interius ad quantitatem scrupuli vnius
aut alterius in aquis appropriatis , aut iusculis,
aut in vino aspero.

Ad methodum hanc possunt referri distillationes
omnium aromaticarum gummarum thuris &
masticis , & similiū ; possunt simili methodo
in oleum conuerti summè efficax , cuius vires
à medicis solis cognoscuntur & morbis adap-
tantur.

*Dosis &c. ut
susoles myr-
rha.*

De oleo cinnamomi.

C A P. X I I.

CINNAMOMVM in frustula cōtusum in retortā
vitream indendū est , quam retortam deinde
cinnamomo fere plenam collocandam præcipi-
mus in balneo aquæ bulliētis , & tandiu in eo bal-
neo retinendam quandiu aliquid stillare poterit
preciosi cinnamomi liquoris , qui egressus supra
nouum cinnamomū in frustula similiter cōcīsum
in retorta vitrea positum, affundendus est,& simi-
liter distillandus aquæ bullientis balneo, vt tripli-
cato aut quadruplicato liquore copiosius stillet, in
hac distillatione quām in priori , tertio iterum &

*Methodus
faciēdi cin-
namomi.*

quarto opus iterandū est, affuto liquore egresso super nouum cinnamomū; sic tandem copiosum habebis oleum, & aquam cinnamomi miram, & summè fragrantem, quæ omnia separatim custodies in phialis vitreis: non egent enim alia rectificatione.

Sic oleum piperis, cariophyllorum, macis, nucis moschatæ, & similiū stillare poteris, & ad usus seruare varios.

Vires & usus.

Vires olei cinnamomi. 1 Vires æmulatur omnino hoc oleum balsami naturalis: imo præstat balsamo naturali in roborandis omnibus vitalibus visceribus, propter copiosum vitæ spiritu volatilē, dulcem, & coctum quem in se continet.

2 Memoriam & sensus internos adeò roborat, ut si quis quotidie aut saltē ter in hebdomada sumat guttulas aliquas, memoria felicissima valeat, & sensus alios habeat expeditissimos; quia multiplicat spiritus vitales, simili sua substantia.

Cura frigidorum. 3 In refocillandis frigidis, & maleficiatis hominibus summopere valet, propter copiā spirituū quos generat, qui partes generationi dicatas excalfaciunt & spiritu & temine implent.

4 Prouocat & excitat menses muliebres, & partum: hinc ad facilitandum partum nihil est potentius, si eo umbilicus perungatur, aut eius liquoris sumatur scrupulus unus, in vino, aut in eius aquæ cochleari unico.

5 Cor & cerebrum summopere exhilarat, & ab his pestilentes auras & venenatas fugat, unde in peste præseruatuum est.

Sumitur in iusculis, in vino optimo, in aquis imperialibus, & præcipue ad maiorem efficaciam cum aqua sua simplici superius cum eo egressa & stillata, ad quantitatem guttularum decem, aut scrupuli vnius: applicatur etiam exteriùs in educendis secundinis & partuum citò educendo fætu, & vulneribus malignis, & putridis ulceribus curâdis.

*Dosis & va-
sus olei cin-
namomi.*

De oleo seminis ebuli.

C A P. XI I.

NONVLEI chymicorum conclusum semen ebuli in ahenum aquæ bullientis plenū coniiciunt, ut hac ebullitione spumā oleofam emittat aquæ supernatantem, quam cochleari colligunt & vitro vase clausam seponunt in hypocausto, aut in aliquo loco calido & repido, vbi spuma pedentem in oleum abit viride pulchri coloris, quod seponunt ab aquoso humore, & custodiunt, pro seminis ebuli oleo: Alij verò subtilius procedunt. Semen contusum in alembicum vitreum aut retortam vitream induunt, & ponunt in baineo bullientis aquæ ad distillandum, & quidquid stillat aquæ & olei simul, iterum super nouum semen ebuli cōtusum in noua retorta positum affundunt, & sic iterant opus donec copiā habeant olei quod separant ab aqua, per infundibulum & custodiūt.

*Methodus
eliciendi o-
lei seminis
ebuli.*

Vires & V̄sus.

I Anodium est sumnum in mitigâdis podagre & omnis arthritidis doloribus balsamica sua *vires solci-
minis ebuli.* virtute.

- 2 Serosos & pituitosos expurgat humores è ventriculo & intestinis, si eius scrupulus vnum aut alter sumatur in iusculo tenui.
- 3 Hydropicos curat frequenti suo vsu, propter expurgationem pituitosi humoris quam potissimum expurgat, propter mercuriale substantiam quam obtinet.
- 4 Hepar roborat si exteriùs eius regio eo perungatur propter suum sulphur quod secum continet, & vitæ spiritum copiosum quem habet in mercuriali sua substantia.

Dosis & vsus olei feminis ebuli.

Sumitur in iusculis, & potentissimè agit & purgat, si sumatur in spiritu tartari, aut cum cremore tartareo : dosis eius est scrupulus vnum aut alter.

De oleo Succini, seu Carabes.

C A P. XIV.

Modus faciēdi oleum succini.

Facilius stillat per se solum nullis alijs rebus additis, nisi moderatisimo ignis gradu.

SVCCINVM, seu Carabe in oleum reducitur si contusum in frustula, non in puluerem indetur in retortam satis magnam, cui addatur spiritus vni ab omni phlegmate vindicato satis magna quantitas, vt supernatet tribus aut quatuor digitis. Ponatur deinde retorta in digestione per quatuor aut tres dies in balneo, aut in cineribus tepidis; distilletur deinde per balneum spiritus vni:egresso spiritu, mutetur retorta è balneo, ad cineres, & ibi gradatim distilletur quicquid distillari poterit. Peracta distillatione, omne quod distillatum erit rectificetur super salem purum & uiti-

dum tartari, calcinando in vnaquaque distillatione salem tartari, ad auferendum empyreuma quod in sale relinquitur ex rectificatione & distillatione olei succini, quod cum empyreuma omne deposueris per illas rectifications, custodendum est; sal verò quod satis copiosum ascendit in prima distillatione, potest per substantiam rectificari, & rectificatum in oleum immitti, ad maiorem efficaciam, vel vnā cum oleo suo semper rectificari, donec tandem in oleum abeat, cum ipsis rectificationibus, sic enim pedetentim sit oleum, & mutatur in illud, & sic expoliatur ab excrementis fuliginosis quibus scatet, & turget.

Vires & usus.

- 1 In omnibus morbis capititis & cerebri curandis nihil est præstantius & efficacius, & præcipue in Apoplexia, epilepsia, stupore, paralysi, alijsque similibus affectibus euincendis nihil potentius reperi potest.
- 2 Vterum summopere roborat, vnde sterilitati medetur, menes prouocat, secundinas & partu, suffocationē & vteri strangulatum tollit.
- 3 Dolores dentiū mitigat, & alios omnes ex causa frigida ortos, propter suum sulphur solutum calidissimum quod secum habet.
- 4 Catarrhos sistit & desiccatur ex eadem ratione, & tinnitus aurium aufert, & surditatem.
- 5 Omnia principalia membra cerebrum, cor, & hepar spiritu suo viuifico quem continet mirificè reficit, vnde animi deliquijs medetur, pesti fugienda sumnum est remedium.

*Vires olei
succini.*

*Dosis & v-
sus olei suc-
cini.*

Sumitur in iusculis & aquis morbo appropria-
tis, ad quantitatem scrupuli vnius ad summum; &
applicatur exteriūs oleorū reliquorū instar, vngé-
do & illinendo partem affectam dolore aliquo.

De oleo Sacchari.

C A P. X V.

*Modus eli-
ciendi olei
Sacchari.*

SACCHARVM reducitur in oleum, si contusum,
& pulueratum, æquali quantitatē silicum pul-
ueratorum aut vitri puluerati permisceatur, & Re-
tortæ vitreæ luto munitæ imponatur, & distilletur
fortissimo igne, seruatis ignis gradibus: primò
lentus, deinde maior, vltimò maximus & fortissi-
mus adhibeat ignis, donec omnis liquor eges-
sus sit, qui rectificandus est super medium partem
capitis sui mortui optime calcinati, & in calcem
albissimum reducti, ut deponat omne suum empy-
reuma, quod in prima distillatione habebat: id au-
tem deponit in quarta, aut quinta rectificatione,
modò in singulis rectificationibus caput suū mot-
rū, super quod rectificatur, comburatur, & cal-
cinetur. Postquam autem puritatem obtinuerit, &
empyreuma deposuerit custodiendum erit ad usus
varios.

Vires & Usus.

*Vires olei.
acchari.*

I Balsamum est poterissimum in curandis omnibus
ulceribus & vulneribus, ex spiritibus salis bal-
samici dulcis solutis, quos in se coercent.

- 2 Anodynum etiam summum est in sedandis doloribus qui insunt vulneribus & ulceribus, propter copiam spirituosa substantiae quam habet.
- 3 In fistulis curandis, malignis ulceribus, cancro, & similibus nihil est efficacius; reparat enim humidum vitae deperditum, & salem contra naturam extinguit, suo sale dulci; & specifica sua virtute, & sua signatura.

Sumitur interius ad quantitatem 3 fl. in iusculis, cum aqua cinnamomi, & similibus morbis curandis appropriatis. Et applicatur exterius, & miscetur vnguentis, & emplastris ulceribus conuenientibus.

*Dosis &
vſus olei
ſacchari.*

De oleo Lappæ maioris.

C A P. X V I.

Lappa major exsiccata, in distillatorium cu-preum, aut terreum descensorium imponitur, & fortissimo igne distillatur, donec tota humi-ditas exierit, & corpus lappæ conuersum sit in cine-res, albi coloris, super quos in retorta vitrea, aut terrea rectificabis oleum omne quod egressum fuerit, & distillatum per descensum: deinde, iterum rectificabis super calcem viuam, ter aut quater, donec foetorem omnem & empyreuma, quod in distillatione prima acquisierat, deposuerit: tum demum cum floribus lappæ recentibus macerabis in vitro clauso ad solem, per dies

*Methodus
olei extra-
hendi ex
lappa ma-
iore.*

282 *Myrothecij Spagyrici,*

quindecim: his transactis in balneo feruenti distillabis, & custodies ad usus suos in vitro mundo, optimè clauso.

Vires & usus olei Lappa majoris.

*Vires olei
Lappa.*

- 1 Potentissimum est remedium in erumpendis & frangendis vesicæ , & renum calculis , propter spiritus salis solutos quos continet.
- 2 Vitia omnia renum & vesicæ , quæ ab arenulis, tartaro , & calculis proueniunt potentissime sanat , propter summam aperiendi vim quam habet ex salis sui spiritibus.
- 3 Scirrhos internos hepatis , & lienis emollit, & frangit , & externos etiam adhuc valde potentiùs solo suo illitu propter allatas rationes.
- 4 Dolores etiam arthriticos citissimè compescit, & emulcet , suo illitu , quia dissoluit tarteras omnes substantias, quæ in arthriticis affectibus causa sunt materialis doloris.

*Usus olei
Lappa.*

Sumitur ad quantitatem drachmæ semis , in aquis , aut decoctis morbis curandis appropriatis & conuenientibus , vel in spiritu vini , vel in iusculis herbis lithontribis alteratis admiscetur , & propinatur , serò & manè , & omni tempore , modò stomachus ieiunus sit , & digestio facta sit.

De oleo Hellebore nigri vel albi.

C A P. XVII.

RAdices Hellebore utriusque mense Octobri collectæ , abluuntur per quam optimè vi-
no optimo, & exsiccantur sole : & exsiccatae po-
nuntur in descensorium, ad distillandum fortissi-
mo igne, ut comburantur radices hellebore, & cō-
uertantur in cineres albos, & interim inter combur-
endum egrediatur quidquid est in radicibus olei
& aquæ:oleum separandum est per infundibulum
ab aqua , & rectificandum est super cineres , per-
quam optimè calcinatos , donec deponat omnem
fætorem, & empyreuma, tunc demum oleo cinnam-
omi , aut anisi conne&tendum pari in quantita-
te, & seruandum ad usum.

Vires & usus olei Hellebore.

I Hoc oleum mirum est arcanum in expurgandis
omnibus humoribus præter naturam in cor-
pore existētibus , & qui habent præ manibus
non opus habent rheubarbaro , agarico,
senna, & aliis medicamentis quæ è longinquis
terræ plagiis magno precio adferuntur in ho-
minum sanitatem:benigna natura est ubi po-
suit malū , ibi remedium nasci fecit; at incu-
ria & ne dicam inscitia medicorum, quæ præ
oculis Deus & natura posuerunt ignorantur,
& longinqua queruntur magnis expensis.

*Methodus
extrahendi
Hellebore.*

*Vires olei
Hellebori.*

- 2 Arcanum est summum in quartana curanda,
& febribus omnibus intermittentibus propter cruditatem mercurij sui, salis, & sulphuris, quæ cum cruda sint, crudos & incoctos similes humores in corpore nostro stagnantes attrahunt, & foras euocant.
- 3 Perfectissima catharri cura in eo arcano consistit, & omnium defluxionum propter allatas rationes.
- 4 Sanguinem mundificat, naturalem virtutem conseruat, principalia membra, immo vniuersum corpus, ab omnibus futuris ægritudinibus, & morbis usque ad terminum a Deo constitutum præseruat; quod humores omnes crudos, & qui humoris vitali contrarij sunt, foras euocet.

*Vsus olei
Hellebori.*

Sumitur à quantitate guttarum decem ad duodecim in aquis appropriatis, & morbo conuenientibus, vel in iusculis, aut in ouo forbili, seruato regimine, & custodia artis, ut in aliis medicamentis purgantibus; vel miscetur syrupo rosarum solutio, aqua cinnamomi permixta, & fit potus gustui gratissimus qui tutò, citò, & iucundè purgat.

De oleo Thymali, & Latyris.

C A P. XVIII.

*Methodus
extrahendi
olei ex Thy-
malo &
Latyre.*

Thytmalus, & Latyris colliguntur verno tempore, & exsiccantur sole aut umbra, & ponuntur in desiccatorium ad distillandum ut for-

tissimo igne quicquid est olei, & aquæ egrediatur & comburantur folia, truncus, & radices in cineres albissimos, super quos rectificandum est oleum, donec deponat omnem fætorem sui empyreumatis, quem in distillatione descensoria contraxit: hanc autem fætorem deponit, si in singulis rectificationibus cineres permutentur, aut fortissimo igne calcinentur, ut empyreuma olei reliquum in cineribus calcinetur & comburatur in cineres albos: hoc oleum deinde nullius fætoris, permiscendum est cum pari quantitate olei anisi, & seruandum est ad usus.

Vires & usus olei Thymiali, & Latiris.

- 1 Hoc oleum potentissimè purgat, serosos quoſcumque humores & foras educit, propter cruditatem sui mercurij, crudi & incocti, qui similes humores in corpore stagnantes attrahit & secum dicit.
- 2 Hinc conuenit admodum arthriticis omnibus morbis, capitis defluxionibus, catharris exſiccandis & exhaustiendis.
- 3 Exteriùs etiam valet ad scirrhosos tumores emolliendos, herpetes enecandos, aliáque similia cutanea vitia, quæ cutein asperitate deturpant; quia suo sale dulci, quem in suo balsamo continet, aliis acribus salibus qui insunt talibus ulceribus, acredinem & acrimoniam aufert.

Sumitur ad quantitatem 3 fl. in ouis forbilibus, aut syrupis violaceis, & roſaceis ſolutiuis, vel guttulæ nonnullæ admifcentur pillulis de *Google*

*Vires olei
Thymiali.*

*Uſus olei
Thymiali.*

De oleo Sambuci.

C A P. XIX.

*Methodus
extrahendi
olei ex Sam-
buco.*

EX Sambuci semine, oleum potest parari simili methodo ac oleum de semine cebuli paratur : at ex foliis, cortice, & ligno ipsius sambuci oleum potest haberi efficacissimum, modò in descensorium ponantur hæc omnia siccata, priùs per se, aut in sole, igneque superposito comburantur in cineres omnia imposita, oleumque egressum separatum ab aqua, rectificandum est super cineres illos prædicta antea methodo, donec oleum ab omni fætore expoliatur, & vindicetur : hoc oleum deinde, permixtum cum æquali quantitate olei cinnamomi seruandum est ad usus medicos varios quorum modus est hic.

Vires & Usus.

*Vires olei
Sambuci.*

- 1 In suffocationibus, & strangulationibus mulierum, & virginum, nihil est potentius cum aqua arthemisiæ.
- 2 In pallidis & fœdis virginum coloribus euancescendis, & tollendis mirè efficax.
- 3 In dolore stomachico demulcendo potentissimè agit ; educit enim humores crassos, vil-

cosos, pituitosos qui calorem stomachi suffocant.

- 4 Enecat vermes potentissimè intestinorum & stomachi, ex amaritudine summa quam habet ex suo sulphure & sale crudo.

Sumitur ad quantitatem 3. vnius aut alterius in robustissimis, & admixtum ouis sorbilibus propinatur, vel admiscetur syrups solutiuis rosa ceis, aut violaceis, vel pillulis catharticis; & sic paratur gratissima, tuta, & iucundissima medicina.

*Vires olei
Sambuci.*

De oleo Persicariae.

C A P. X X.

PEr *persicaria*, mas & foemina colliguntur æstatis *Methodus eliciendi olei persicariae.* tempore, & per se exsiccantur, in umbra, aut sole, & imponuntur descensorio, & igne superposito comburuntur in cineres albos, donec quicquid est olei & aquæ egrediatur omnino, & nihil in descensorio remanet præter cineres albos combustos & calcinatos, super quos rectificandum est oleum egressum à sua aqua separatum, donec fætorem deponat omnem: hoc oleum insolatum cum floribus verbasci, in vitro optimè clauso, & per distillationem in balneo bullientis aquæ à floribus extractum, & separatum, balsamum præstantissimum est, quod optimè custodiendum est,

Vires & Vsus.

*Vires olei
Persicaria.*

- 1 In curandis vulneribus balsamum potentissimum est, sanat omnia simplicia vulnera breuissimo tempore, & alia etiam quæcumque: impedit enim suppurationem & corruptionem in vulneribus suo sale dulci, & sulphure rubeo suo agglutinat & coniungit dissolutum, reparat enim & renouat carnem.
- 2 Ulcera etiam quæcumque maligna & alia, fistulas, & cancrum mirificè, & breui tempore ad cicatricem laudatam conductit propter allatas rationes.
- 3 Balsamum est potentissimum in curandis pulmonum morbis, balsamo sulphuris, aut eius lacte permixtum.
- 4 Curat potentissimè & citissimè dysenterias quascumque, & ulcera intestinorum agglutinat, & hæmorrhoidas ulceratas, & canceras mitigat, & tandem curat.
- 5 Vermes etiam, & lumbricos puerorum, & aliorum qui propter pituitæ copiam, hæc animalcula procreant, suo sale & sulphure acridulci enecat, & procreationem eorum impedit sua siccitate.

*Vsus olei
Persicaria.*

Sumitur à quantitate duodecim ad viginti guttarum, in aquis appropriatis, & morbo conuenientibus: & applicatur exterius per se, aut permiscetur vnguentis, & aliis oleis quæ vulneribus & ulceribus curandis conueniunt & quadrant.

De oleo Hypericonis.

C A P. X X I.

Hypericon colligitur mense Iunio, circa fe-
stum diui Ioannis, & exsiccatur cum suis
floribus, & descensorio inditur ad distillandum
fortissimo igne adhibito, donec oleum omne
egrediatur, & comburantur folia, flores, & li-
gnum hyperici in cineres albos, super quos re-
ctificandum est, distillando oleum per descen-
sum egressum donec deponat fætorem omnem
& empyreumatis tetur & fætidum odorem, hoc
oleum: deinde sic rectificatum coniungendum
est, & permiscendum cum multa quantitate flo-
rum eiusdem hyperici, tempore Iunij collectorum,
& insolandum est per octo dies aut quindecim,
aut in calore tenui digerendum, donec tinturam
contrahat rubicundissimam ex his floribus; ex-
presso oleo, immiscendi sunt iterum flores recen-
tes, & digerendi iterum per quatuor aut sex dies
in tenui calore: deinde exprimentur est oleum
& hoc iterandum ter aut quater, & tandem dum
placet color & consistentia seruandum est in phia-
lis vitreis optimè clausis, pro balsamo excellenti &
potentissimo.

*Methodus
elicie de olei
ex Hyperi-
cone.*

Vires & usus.

¶ Vires & dotes naturales, naturalis balsami

Digitalized by Google

*Vires &
usus olei
Hypericonis.*

proximè æmulatur, propter coctionem salis, mercurij, & sulphuris sui, quos continet perfectè depuratos & coctos.

- 2 Propterea contra pleuritidem probatissimum est remedium exterius applicatum parti dolenti, & interius sumptum, cum calido vino, vel cum aqua papaueris Reas.
- 3 Menstrua pellit mulierum, hinc fædos virginum colores curat, febres omnes intermitentes, quotidianas, tertianas, & quartanas curat, quod suo igne naturali humores frigidos consumat, & calorem naturalem multiplicet similitudine substantiæ.
- 4 Sanguinem omnino & apprimè depurat, vndè initia lepræ profligat, & vlcera cacoëthea ad cicatricem conducit.
- 5 Vulnera omnia vetera, & recentia, & vlcera, quæcumque, fistulas, & reliqua mirificè agglutinat, & cicatrizat.
- 6 Hydropicis etiam prodest summopere, quia calorem naturalem multiplicando, & serofos humores exsiccando suo interno sulphure, hepar valdè roborat, & vniuersique partis natuum calorem.

Vfus olei hypericonis. Sumitur ad quantitatem 3 fl. in iusculis, vel ouo forbili, vel aquis appropriatis, & morbo curando conuenientibus: & applicatur exterius ad curationem vlcerum & vulnerum calidè admotum; vel miscetur vnguentis vulnerariis.

Conclusio libri quarti.

Possem in longius protrahere librum hunc de

oleis Chymicis: at puto cuicunque et si nouo,
& týrunculo chymico me satis fecisse, ex descri-
ptione præsentí oleorum chymicorum; quòd ad
methodum hanc præscriptorum oleorum, pote-
rit chymicus omnis, olea quæcumque elicere, ex
vegetalibus, animalibus, & mineralibus: et si olea
ex mineralibus in medium non proposuerim eli-
cienda, nec ex animalibus, quia id potest satis ad-
modum, clarè & apertè colligi ex libro primo &
secundo, de quintis essentiis & arcanis, ex animali-
bus & mineralibus extractis, vbi olea eliciuntur
ad quintam essentiam & arcanum perficiendum,
ad quos prædictos libros Lectorem recurrere
oportet.

Finis libri quarti.

DE A QVIS CHYMICIS ARTE PYROTECHNICA extractis,

LIBER QVINTVS.

Quid per aquam intelligent Chymici.

C A P V T I.

Quid per aquam intellegatur.

Q V A Chymicorum non est aqua phlegmatica, aquosa, quæ leuissimo igne distillatur, ex quo usque mixto humido, quæ nihil aliud est quam excrementum aquæ chymicæ, quam multis in locis spiritum diximus, humidum radicale rerum omnium, humidum primitigenium, quod extra hanc docuimus in genere, Capite primo, libri secundi, huius operis: Hæc, inquam, aqua, vera est, aqua quæ continet virtutes quamplurimas mixti ex quo extrahitur: alia

verò aqua phlegmatica & aquosa , quæ est excrementum istius , & serum nullas ferè habet virtutes : vnde frustratur intento & scopo suo , medicina vulgaris , vtendo aqua ista , in curatione morborum : & plus habent virium decocta , quām istæ aquæ excrementitiæ : Aqua pluialis est huic aquæ excrementitiæ similis , nam calore solis , aut calore centrali terræ sursum eleuatur & pellitur , & in media aëris regione tanquam in capitello frigido condensatur in aqua , & iterum decidit in terram : hæc aqua non est nisi excrementum aquosum , & humidum humidi radicalis terræ , & rerum omnium quæ continent secum humidā radicalem substantiam , quæ nullius ferè est virtutis , nec potest aliud quām simpliciter refrigerare & humectare : alia verò aqua de qua est sermo , & cuius extractionem in particuliari hoc in libro docere in votis est , est alia multò potentior priori , & nisi huius tenuissima pars admiseretur alteri aquosæ , & excrementitiæ nullas penitus haberet facultates mixti , ex quo eliceretur per simplicem distillationem . Ratio huius rei est , quod virtus & potentia cuiuscumque rei , inest rei in cuius centro radicatur forma , quia forma est principium actionis & virtutis : at forma non radicatur in humore illo exrementitio aut alimentitio , quia adhuc non est pars mixti ; at humidum radicale est vera pars mixti , & in qua radicatur forma : ergo etiam in humido radicali erunt virtutes , & agendi energiæ cuiuscumque mixti illud autem humidum radicale potestne simplici & vulgari pharmacopolarum distillatione extrahi ,

Vqua p. in
uialis quid.

*Virtus &
facultas in
centro , in
quo residit.*

Perpendant ergo medici , & pharmacopolæ quid debeat distillationi committi, & quæ aquæ ad vsum medicum seruandæ sint , existimare debent , ne se ipsos & ægrotos decipient , inconsultò , & frustrentur à medicinæ scopo : nam aqua quam conseruare debent , est humidum radicale cuiuscumque rei , ad quod habendum nonnulla proponam pyrotechnica exempla , ad quorum methodum reliqua omnia poterunt haberí humida radicalia.

De aqua Rosacea.

C A P. II.

*Methodus
extrahenda
aqua rosa-
rum.*

Rosæ colligendæ sunt verno tempore, in solis ortu & contundendæ in mortario lapideo marmoreo , & vase amplio vitro aut alij cuius imponendæ , vt per tempus tandem deferueant : postquam autem deferuerit succus ille cum magmate suo , hyberno tempore distillanda est aqua ex succo illo rosarum, non verno tempore vt faciunt omnes communiter , & levissimo calore balnei extrahendus est spiritus rosarum qui in ascensione sua & distillatione in capitello alembici strias facit , veluti spiritus vihi : hic spiritus perquam optimè custodiendus , est , & in phialis vitreis perquam optimè clavis asseruandus & custodiendus , ne cuanescat . Reliquum verò quod distillat est phlegma a quo sum alicuius virtutis & odoris , & maioris

multò, quām aqua vulgaris rosacea, communi methodo distillata: hoc phlegma poterit conseruari ad condimenta vulgaria hominum, & odorem rosaceum indendum quibusuis rebus; non tamen ad usum medicum, quod debiliores omnino habeant agendi facultates, totæ enim sunt in spiritu superius reseruato, vt videre est, ex proprietatibus suis & ipsamet experientia.

Vires & usus aquæ Rosacea.

- 1 Hemicraniam certissimè, tutissimè, & iucundissimè curat, & omnes dolores alios quoscumque capitis, ex corroboratione cerebri & spirituum eius, quam inducit odore suo, ex balsamica sua substantia aliquatenus cocta, & perfectissimè depurata.
- 2 Febris omnibus biliosis, ardentibus, & putridis conuenit, quia putridos humores insensibiliter consumit, & impedit alios restantes ne putrefiant: sulphur inflamatū & ad uitū extinguit in massa balsamica nostra, quā medici vulgares, massam, sanguinem dicunt.
- 3 Inflammationibus externis erysipelatis sumnum est remedium; sola enim inunctione externa mitigat, & extinguit.
- 4 Fætidis oris exhalationibus, siue ex putridis detibus, siue ex indigestione stomachi, & putridis humoribus in eo stagnantibus id proueniat, summopere succurrit, propter fragrantissimum odorem suum, quem ex puro sulphure suo habet.
- 5 Somnum etiam conciliat, quod recretet, &

*Vires aquæ
rosarum.*

refocillet spiritus animales, ex balsamica sua
virtute.

Dosis aqua rosarum. Sumitur à quantitate drachmæ vnius aut alterius in iusculis, in syrups, aut ouo forbili, manè, iejuno stomacho, aut longo tempore post pastum.

De aqua Violarum.

C A P. III.

NVllus vnquam medicus communis & vulgaris, nec pharmacopola, potuerunt adhuc suis ingeniis excogitare methodum extra-hendi odorem violarum, nec quisquam eorum dedit vnquam aquam violarum fragrantem, & redolentem violarum odorem, & id est, quia chymiam contemnunt, & putant multò se subtiliores esse chymicis, & physicos naturam magis scrutantes & cognoscentes, quā sint chymici: experientia tamen in multis, & ferè omnibus rebus contrarium testatur: sed absit hæc querela, & aquam violarum redolentem, & fragrantem doceamus.

Methodus extrahenda aqua viola- rum: ut ci- tius. defer- ueant aqua calida vasi imponenda, citius enim ita deferueret succi omnes.

Colligendæ sunt violæ tempore verno, & contundendæ sunt in mortario marmoreo, & imponendæ sunt vasi vitreo, aut alijs cuiuis obturato, & relinquendæ per multum tempus ut deferueant: postquam autem deferuerint, hyberno tempore distillanda est aqua violarum leuisimmo calore balnei, in alembicis vitreis, recipiente adaptato alembici naso, & cum eo optimè iuncto,

ne respiret, & odor euaneat: spiritus illa distillatione leui ascendet primò, & strias faciet, more aliorum spirituum inter stillandum, qui spiritus est seruandus in phialis optimè clausis ad usus medicos.

Vires & usus aquae violarum.

Vires æmulatur aquæ rosaceæ, sed fortius & potentius refrigerat & humectat, omnibusque morbis, quibus & aqua rosacea adhiberi potest adhibetur & ipsa; & potentius quidem agit in affectibus calidis tum cerebri, & aliarum partium, quam & ipsa aqua rosarum agat; ideoque non notas ei dabimus vires, sed easdem fere.

Sumitur ad eandem quantitatem ad drachmam putà unam aut akeram, in iusculis in syrups, in uno sorbili & similibus quæ palato arrident.

Ad hanc methodum poterit extrahi florum omnium fragrantium spiritus ad usus medicos, & condimenta & blandimenta corporis humani.

*Vires aquæ
violarum.**Dosis aquæ
violarum.**De aqua papaveris.*

C A P. IV.

FLORES purpurei, rubei, albi papaveris collecti & coatusi ut prius in aquis rosarum & violarum vitreis vasis aut alijs custodiendi sunt & asseruandi, donec deferuerint, quod fieri intrâ tres aut quatuor menses. Deinde hyberno tempore di-

*Methodus
extrahenda
aqua papaveris.*

stillandum erit quicquid erat asseruatum in vase
& distillandum quidem erit leuissimo calore bal-
nei tepentis, ut ascendat spiritus papaveris, strias
faciendo, qui custodiendus ad usum medicos in-
signes.

Ad similem & eamdem methodum poterit pa-
rari spiritus & aqua laetucæ nenupharis, mandra-
goræ & iusquiami, ad similes effectus parandos in
morbis curandis; quibus spiritibus si grana quæ-
dam ambari grisei & moschi dissoluantur, erunt
potentissima remedia, & laudana dicta ad conci-
liandum somnum tutò, citò & iucundè nullo vitæ
discrimine, paruóque impenso.

Vires & usus aquæ Papaveris.

- Vires aquæ papaveris.*
- 1 In conciliando somno nihil est efficacius, & verum nepenthes est, & laudanum chymicum, et si simplex & unica substantia coérceatur, non implicatis multis rerum essentijs.
 - 3 Febres biliosas omnes & ardentes extinguit, quod intemperatum sulphur accensum in balsamo naturali nostro, suo temperamento deducat ad temperiem, & sales corrosiuos & mordentes, & causticos mitiget, & corrigat.
 - 3 In ardoribus vrinæ nihil est efficacius, & renum & vesicæ inflammationibus, quod siccitatem & ardorem salis balsami nostri humectet & refrigeret suo calido humido temperato.
 - 4 Inflammationibus omnibus internis medetur propter eamdem rationem, & reducit balsamum

nostrum ad debitum & rectum tempera-
mentum.

§ Doloribus omnibus siue ex arthritide proue-
niant, siue ex alijs quibusuis causis, contu-
sionibus, vulneribus, & ulceribus est sum-
mum anodynum interius assumptum & ex-
terius applicatum.

Sumitur à quantitate 3 β. ad 3 j. in ius-
culis, ouo forbili, syrupis aut aquis communiter
distillatis, aut decoctis; aut cum phlegmate
suo, vt seruiat illi tanquam vehiculum ad de-
portandas eius virtutes per totum corporis nostri
ambitum.

De aqua Melissæ.

C A P. V.

ME LISSA seu *Melissophyllum* colligen-
dum est aestiuo tempore, aut in fine veris, &
contundendum est, cum parum vini, & recon-
dendum in vasis optime clausis, vt per tempus
deferueat: deinde hyberno tempore postquam
optime clausum deferbuerit distillandum est, do-
nec leuissimo balnei calore, ascendat spiritus, strias
faciendo, vt in reliquis superioribus: qui spiritus
per quam optimè custodiendus est ad usus me-
dicos.

Methodus
elicienda
aqua melis-
fæ.

*Vires & usus aquæ Melissæ.**Vires aquæ
melissæ.*

- 1 Cerebrum ita confortat & roborat ut eius internas facultates & functiones magis augcantur earumque vires valeant quam communis natura ferat.
 - 2 Cor & hepar proximè roborat eorum spiritus multiplicando, propter ingentes & copiosos similes balsamicos spiritus quos secum continet.
 - 3 Sanguinem mirifice depurat & obstrunctiones omnes aperit, menstrua prolicit, & pallidos virginum fugat colores, propter innatum & naturalem calorem quem habet & salis spiritum solutum.
- Defis aquæ
melissæ.*
- Sumitur ad quantitatem 3 fl. in iusculis, aut syrupis appropriatis & conuenientibus morbo curando.
-

De aqua Buglossi.

C A P. VI.

*Methodus
extrahenda
aqua buglo-
si.*

BY GLOSSVM contûdendū est in mortario marmoreo, veluti & in prioribus factitatum est, & contusum condendum invasis optimè ad defuerendum: postquam deferuerit distillandum ut prius, & deinde ultimò asservandus eius spiritus, pro aqua cordiali.

Vires & usus aqua Buglossi.

1 Cor admodum confortat & roborat aduersus *Vires aqua
pestilentis auræ mephyses, & humorum om-
nium corruptorum malignos vapores, hinc
nihil est potentius ad animi deliquia refre-
nanda.*

Calorem naturalem multiplicat, & auget, vitalē-
que spiritus mirificè recreat & sanguinem pu-
rificat, propter salem suum dulcem & tempera-
tum quem in suo spiritu dissolutum habet.

Sumitur ad quantitatem drachmæ vnius aut alte- *Dosis aqua
rius in iusculis vel ouo sorbili, aut syrupis eius-
dem Buglossi aut de limonibus.*

Conclusio.

Possem in longius protrahere librum hunc de
aquis: at existimauit hæc exempla sufficere Lectori,
ut ad similem methodum reliquas aquas chymi-
cas seu spiritus elicere valeat, ex omnibus plantis,
ex quibus in votis erit talem spiritum extrahere
ad suos medicos usus: eadem enim via & metho-
do eliciuntur. Itaque repetere toties eamdem me-
thodum & viam, tædiosum existimauit: quocirca
grata sint tibi quæso hæc paucula exempla.

Finis libri quinti.

* * * * *

DE SYRVPIS CHYMICIS ARTE CHYMICA præparatis, LIBER SEXTVS.

De Syrupis in genere.

CAPVT I.

*Syrupi quid
sunt,*

YRVPI, Apozemata, iulapia, propotisimata quæ antiquitus in præparadis, tum humoribus, tum corporibus ad purgationem offerebantur, erant leuia quædam medicamenta, decoctionibus saccharo, aut melle conditis præparata, quæ ante purgationes generales offerebantur, vnde propotismata dicta sunt: in vsu adhuc sunt & tum aquis distillationibus præparatis, & decoctionis parantur, saccharoque & melle condiuntur vulgariter. Attamen chimici methodum aliam inuenierunt, subtiliorem multò & efficaciem hac vulgari præparatione, qua hæc propotismata & iucundiora sunt, & durabiliora, & multò efficacia; fides erit penè experientiam: methodus autem sequentibus patebit exemplis.

*De Syrupo rosato laxatiuo arte chymica
præparato.*

C A P. II.

SV M M o manè collectæ rosæ, ante solis ortum, verno tempore, mortario contunduntur marmoreo & prælo exprimitur earum succus, vel decoquuntur in aqua laudati fontis : & expresso & colato decocto, iterum aque iterum per decem ac totidem vices iteratas decoquuntur nouæ & recentes rosæ, & exprimuntur singulis vicibus: clarificatur decoctum tum filtro, tum in balneo Mariæ, reiectis fecibus nigris, donec decoctum aut earum succus depuratus per quam optimè habeatur, rubedine candescat, ex quo in balneo Mariæ extrahi oportet phlegma aquosum quoddam, quod levissimo calore ascendit, & remanet magma quoddam spissum, rubedine clarum in fundo alembici; cui addendum est sacchari quantum satis ad syrumparandum, sufficientis spissitudinis: cui cocto & perfecto addendū iterum est octauum aut sextum pondus sui ipsius spiritus rosarū superius extracti lib. 5. cap. 2. & per optimè miscere cochleari argenteo aut spatula lignea, oportet, & conseruare ad usus medicos in vasis vitreis & conseruis.

H i c idem syrupus potest præparari ex magmate quod in fundo ~~elin-~~ quitur ex distillatione spiritus rosacei, le

*Methodus
faciendi sy-
rupi rosacei.*

304 *Myrothecij Spagyrici,*
superius declarati, quod magma tale depuratur per quam optime à suis fecibus & clarescat; quod rite facies & perlividè absolves, si magmati coniungas aliquid tremoris tartari & parum calefacias, & filtres: sic habebis perlividum rosarū suicum rubore clarum, quem saccharo admixto in syrum coquere poteris, & spiritu rosaceo admixto conseruare ad usus medicos excellentes & præclaros.

Vires & usus syrapi rosacei.

- Vires syrapi rosacei.*
- 1 Iucundè admodum purgat humores peccantes in prima regione, & nulla molestia educit.
 - 2 Obstructiones omnes aperit, visceraque omnia roborat, & calorem naturalem multiplicat; quod serosos humores & frigidos foras educat.

Hoc medicamento nullum aliud repertur aptius & commodius ad purgandos pueros, senes & imbecilles omnes, & qui medicamenta respuunt; nam gratissimi est odoris, & suauissimi saporis, & leuissime educit humores peccantes. Sumitur ad quantitatem vinciæ unius in iuscuculis tenuibus, & aquis Rosaceis, idque summo mane, ieuno stomacho.

Dosis syrapi rosacei.

De Syrupo rosarum siccatorum astringenti.

*Methodus
faciendi sy-
rupi rosacei
astringētis.*

C A P. III.

Rosa rubetæ siccæ ad quantitatem lib. j. posunt macerari per viginti quatuor horas in cineribus

cineribus tepidis in phiala vitrea optime clausa in libris quatuor aquæ communis laudati fontis , expressum torculari factum potest purificari digerendo in balneo calido in phiala vitrea donec optime clarescat: remotis fecibus quæ in fundo resident saccharum optimum addendum est , & coquendum ad syrapi consistentiā : huic deinde addendæ guttulæ aliquæ spiritus vitrioli spagyricè præparati, vel spiritus salis nitri:& sic habebis syrupum acidum rosarum valde astringens : potest hic spiritus vitrioli acendens in infusione rosarum addi ad extrahendum colorem rosarum & tincturam earum , & tinctura hæc clarificata addito saccharo in syrupum coqui & seruari ad usus sequentes.

Vires & usus syrapi rosarum siccaturum.

Calidos cerebri affectus moderat , & temperat, & acres defluxiones sistit, ventriculum roborat , sitim extinguit , somnum conciliat , alui fluxus & diarrhœas cohabet , tenasco medetur, aphtas orisque vlcuscula quæ in ore infantium ex acrimonia lactis enasci solent, curat & delet magno iuuamine.

Sumittur ad quantitatem vnciæ unius aut alterius in aquis appropriatis, & morbo sanando conuenientibus , vel exterius applicatur vngendo & delambendo, vt in curatione vlcusculorum lactentium, quæ in ore eorum solent enasci.

De syrupo acido simplici.

C A P. I V.

*Methodus
faciend^e sy-
rupi acidi
chymicorū.*

SVCCUS ACETOSÆ TOREULARI EXPRESSUS, & BALNEO CALIDO DEPURATUS, ADDITO SACCHARO OPTIMO IN SYRUPUM POTEST EXCOQUI PERFECTUM: HUIC DEINDE ADDENDUM EST TANTUM SPIRITUS ACIDI VITRIOLI SPAGYRICE DISTILLATI, QUANTUM SUFFICIT AD GRATAM ACEDINEM CONCILIANDAM, & ERIT VERUS SYRUPIS ACIDUS CHYMICUS, CARDIACUS, MULTARUM VIRIUM.

Vires & usus syrapi acidi simplicis.

*Vires syru-
pi acidi.*

- 1 Cardiacum est summum & febribus malignis omnibus & pestilentibus conuenit; quod propter aciditatem suam corruptioni & putredini resistat.
- 2 Vermes omnes & lumbricos puerorum encat, appetitum auget, stomachum roborando & constringendo.
- 3 Alui fluxus & diarrhoeas constringit sua aciditate, & quod serosos humores acres & mordicantes corrigat & dulces faciat, quod salem acrem calcinet & soluat in aliam substantiam meliorem.

Dosis.

Sumitur in iusculis tenuibus, aut aquis appropriatis, & morbo conuenientibus ad quantitatem vniæ vnius aut alterius.

De Syrupo limonum.

C A P. V.

ACIDA NUNQUAM FERMENTANTUR EX SEIPSIS, NEC
FERUESCUNT, QUOD IN HIS PAUCUS ADMODU' FIT
VITÆ SPIRITUS QUI SEMPER DULCEDINEM PARIT, VBI CO-
PIOSUS EST; PROPTEREA IN SYRUPO LIMONUM PARANDO
DIFFICILIS EST EXTRACTIONIS SPIRITUS, VT POSSIT CONIUNGI,
ILLIUS CONFECTIO: NIHIL OMNIS TAMEN EX CORTICI-
BUS LIMONUM, & AQUA EX EORUM SUCCO LEUFISSIMA
DISTILLATIONE EXTRAICTA, SIMUL CONNEXIS, & IN VI-
TREUM VAS INDITIS TANDEM FERUESCUNT, & HINC EX-
TRAHITUR SPIRITUS LEUFISSIMA BALNEI DISTILLATIONE, QUI
POSTSEA (POST SUCCI LIMONUM DEPURATIONEM IN BAL-
NEO MARIAE FACTAM, & HINC SYRUPUM PARATUM COM-
MUNI & VULGARI METHODO) POTEST ADDI & CONNE-
CTI SYRUPO COCTO & PERFECTO, CUI ETIAM POTEST AD-
DI AD MAIOREM PERFECTIONEM & VIRTUTEM CARDIA-
CAM EIUS AUGENDAM & MULTIPLICANDAM, SAL FI-
XUM, EX MAGMATE CORTICUM EXTRAICTUM PER CALCIN-
ATIONEM EARUM, & EIUSDEM SALIS MUNDIFICATIO-
NEM: VT IAM NOTUM EST OMNIBUS FERE CHYMIÆ TY-
RUNCULIS.

Vires & usus olei syrapi limonum.

Vires omnes æmulatur syrapi acidi superioris, &
potentiores multo habet & efficaciores, & præ-
fertim in pestilentibus & malignis omnibus
morbis curandis, & ab incursione eorum
præseruatione.

Sumitur ad eamdem quantitatem, nempe ad vnciam vnam, aut alteram, in aquis conuenientibus, aut iusculis: herbis cardiacis alteratis eius virtus cardiaca multiplicatur, permiscendo tantillum aquæ cinnamomi aut croci, addita drachma vnicâ supra libram vnam arcani ex auro parati, aut ex margaritis, quæ arcana descripsimus lib. 3. huius operis: sic enim stupendas vires habet.

De Syrupo granatorum acidorum.

C A P. V I.

*Methodus
faciendi sy-
rupi grana-
torum,*

MA L A granata, quia subdulcia sunt facilli-
me feruescunt, & feroore suo spiritus eo-
rum separatur à suo phlegmate, qui spiritus post-
quam deferbuerit potest separari leuissima balnei
distillatione, vt docuimus antea, & magma suum,
quod est succus granatorum potest optime depu-
rari balneo, separando feces quæ in fundo residēt
filtro, aut per lenem inclinationē: depuratus dein-
de succus potest decoqui in syrupum perfectum,
addita sufficienti sacchari optimi quantitate: huic
deinde syrupo perfecte cocto potest addi & con-
necti spiritus optimè clausus ad usus medicos.

Vires & usus Syrupi granatorum.

vires

I Stomachum valde roborat, sua moderata astri-
ctione & aciditate, hinc digestionem auget,

& appetitum deictum restituit , vermes puerorum & lumbricos in eo existentes enecat sale suo acido.

2 Febribus malignis & pestilentibus in genere omnibus medetur , & conuenit ardorem & sitim extinguit, inquietudines & labores febrium omnium leuat & mitigat, quod corruptionem humorum corrigat , & calorem naturalem foueat.

Dosis.

Sumitur ad quantitatem vnciae vnius aut alterius in iusculis, vel per se ex cochleari saepissime in die, longo tempore à cibo sumpto , ad sitim mitigandam & ardorem febrium extinguendum.

De Syrupo de mentha.

C A P. VII.

MENTHA recentissime collecta omni tempore potest contundi in mortario marmoreo, cum tantillo aquae cinnamomi , vt exprimatur eius succus torculari : expressus hic succus in sufficienti quantitate depurandus est in balneo calido , & reiectis fecibus omnibus, decoquendus est in syrum perfecte coctum : huic deinde additae olei cinnamomi drachmas aliquas, putat drachmam vnam, supra vnamque libram syrum perfecti cocti , & arcani sanguinis humani , libro primo huius operis preparati tantumdem, & reponere in phialis optime clausis ad usus medicos mi-

*Methodus
faciendi sy-
rupi de men-
tha.*

randoſ. Quod ſi arcanum ſanguinis, nec oleum cinnamomi habeas, fermentato ſuccum menthae, & ex eo fermentato extrahe ſpiritum eius, & depura ab eius phlegmate per diſtillationem, & connechte ſyrupo tuo perfecte cocto, ex magmate depurato confeſto, & ſic habebis ſyrupum menthae ſimplicem mirae virtutis; prior tamen preſtat & efficacior eſt multo.

Vires & uſus ſyripi de mentha.

Vires ſyripi de mentha. 1. Frigidis ſtomachi & ventriculi affectibus in genere ſubuenit; calorem enim naturalem mirificè auget & multiplicat ſuo interno balsamo.

2. Sanguinem ſummo pere depurat, hepar roborat, vnde vitia omnia hepatis tutiſſime & iucundiffiſime sanat.

3. Eius uſus continuus & frequens ſenectutem retardat & iuuentutem renouat, & vitia omnia coctionum omnium primæ, ſecundæ, & tertiaræ corrigit & emendat; vnde totum corpus reuouat & reparat, & à morbis & effectibus contra naturam defendit: ſi arcanum ſanguinis illi conneſtetur æmulatur, vires auri potabilis antiquorum.

Dofis. Sumitur ad quantitatē drachmæ vniuſ aut alterius in ouo forbili, aut iuſculo, ſummo manè, iejuno ſtomacho, aut longo tempore à paſtu.

De Syrupo absynthij.

C A P. VIII.

Absynthium ponticum, aut Romanum potest contundi in mortario marmoreo recentissime collectum cum parum vini; aut extrahatur torculari eius succus: succus extractus in balneo depurandus, depuratus decoquendus est in syrupo perfectè coctum, addita sufficienti sacchari quantitate: huic deinde adde salis eiusdem absynthij ex cineribus eius extracti, per artem & methodum communem, & vulgarem, supra quamcumque libram 3 ij. olei absynthij libro 4. huius operis parati 3 B. & misce & serua. Et ad maiorem penetrationem, & agendi promptitudinem potest extrahi spiritus absynthij ex eius succo fermentato, & addi ad pondus vnius aut alterius drachmæ supra libram vnamquaque sycupi perfecte cocti, & seruare deinde in vitreis vasis optimè clausis.

*Methodus
faciendi sy-
rupi absyn-
thij.*

Vires & usus Syrapi absynthij.

- 1 Vires æmulatur syrapi de mentha simplicis, fortius tamen roborat, stomachum & ventriculum, & deieictum appetitum restituit.
- 2 Obstructiones omnes aperit tum hepatis, & lienis, & viscera omnia roborat.
- 3 Pallidos virginum colores fugat & curat, & menstrua educit, sanguinem multiplicando, deobstruendo, & serositates & glutinositates humorum consumendo & extenuando.

*Vires syru-
pi absynthij.*

Sumitur ad quantitatem 3 ij. in ouo forbili,
aut iusculis, herbis morbo proprijs & conue-
nientibus alteratis, summo mane, idque ieunio
stomacho, deambulando post sumptum.

De Syrupo papaveris.

C A P. IX.

*Methodus
faciendi sy-
rupi papa-
ueris,*

FLORES papaveris cuiuscumque recenter collecti cotundantur in mortario marmoreo, & succus exprimatur torculari: expressus succus depuretur in balneo calido: reiectis fecibus quod claram est & limpidum percoquatur in syrum addita sufficienti sacchari optimi quantitate: huic syrum perfectè cocto addatur ad quamlibet libram illius, drachma vnica olei papaveris, aut altera, & fiet narcoticum perquam optimum & tutissimum, cui ad maiorem securitatem, ut virtus eius narcotica aliqua ratione obtundatur, addi potest ad quamcumque libram, drachma semis olei cinnamomi, aut cariophyllorum superius libro quarto huius operis præparatorum.

Vires & Vsus.

Vires.

- 1 Somnum tutissime conciliat vires recreando, & fouendo, & cerebri facultates omnes roborando, vnde in mania & phrenitide sumnum est arcanum.
- 2 Dolorum omnium est rixotomon & verum

anodynū medicamentū, interiū sumptū & exteriū applicatū.

- 3 Ad febrium omnium continuarū & ardentiū labores sedāndos nihil est potentius.
- 4 Ad ardorem vrinæ extinguendum & mitigandum nihil est melius & efficacius.
- 5 Defluxiones omnes acres & mordaces sīstit : & compescit suo narcoticō sulphure, facultatesque languidas & partes debiles fouet & roborat, calorem naturalem roborando.

Sumitur ad quantitatē drachmarū duarū aut trium in ouo forbili, aut iusculis, aut aquis laetucæ, aut portulacæ, dum necessitas vrget, modò ventriculus vacuus sit à copia cibi & potus.

Dosis.

De Syrupo Brioniae.

C A P. X.

BRIONIÆ radices per se exsiccatæ & arefactæ comburuntur in cineres albos in olla fistili noua, non vitreata : ex his cineribus methodo coramuni & vulgari extrahitur sal illius: deinde ex eadē ipsa bronia recenti & succulenta per decoctionem fortē in aqua laudati fontis & expressionem habemus tincturam rubicundissimā Brioniæ, quam omnino depuratam & clarificatam decoctione inspissamus ad mellis consistentiam, & addita sacchari sufficienti quantitate decoquimus in syrupum perfectum, cui addimus ad libram quācunque syrapi, vnciam semis salis eiusdem bri-

*Methodus
faciendi sy-
rupi brio-
niae.*

Vires & vñs syrapi Brioniae.

Vires syrapi Purgat leuissimè omnes serosos humores, & menstrua potentissimè educit, vnde virginum ferè omnes morbos tutissimè curat; obstruções enim omnes aperit & sanguinem purificat.

Dosis.

Sumitur ad quantitatem vñciæ semis, aut in fortioribus protenditur potio ad vñciam vnam, in iusculis morbo eurando appropriatis, & conuenientibus; idque summo manè, iejuno stomacho, seruato regimine, & custodia more vulgari.

De Syrupo Aristolochiae.

C A P. XI.

*Methodus
faciendi sy-
rupi Aristo-
logia.*

RAdices recentis Aristolochiæ rotundæ confusæ, & sufficienti spiritus vini quantitatì permixtæ, ad eminentiam quatuor aut sex digitorum, in phiala vitrea optimè clausa, in cineribus tepidis, per tres aut quatuor dies digerendæ sunt, donec rubescat vini spiritus, qui postea est extrahendus per inclinationem, & nouus addendus, vt tota extrahatur Aristolochiæ tinctura, quæ tum demum in balneo Mariæ distillanda est, vt separetur spiritus vini, & remaneat tinctura rubicundissima, in fundo alembici instar mellis, cui addenda est sufficiens sacchari

quantitas , & in syrupum percoquenda, cui vltimò sal connectendus est , & seruandus est ad usus medicos varios : ad majorem efficaciam potest extrahi spiritus Aristolochiae ex succo eius fermentato , & postquam depuratus est spiritus à suo phlegmate , addendus est syrupo : ad quamcumque libram eius , addenda est spiritus drachma vnicula aut altera.

Vires & usus.

- 1 Vires æmulatur syrupi de brionia , at potentius agit in depurando sanguine , & purgandi scrosis humoribus , & educendis membris.
- 2 Ulcera præterea interna eius frequens usus curat , & ad cicatricem conductit ; imò & extera ulcera & fistulas eius internus usus ad curationem disponit , quod sanguinem depuret & vindicet à sale acri & mordaci.

Sumitur ad quantitatatem vnciae semis in iusculis pulli , aut ouo sorbili , aut aquis morbo curando idoneis , idque summo manè , ieuno stomacho , seruato regimine & custodia , propter eius purgandi , & euacuandi energiam.

Ad similem & eamdem methodum possunt parati syrupi ex extracto tythimali , esculæ , latyris , cucumeris agrestis , & aliarum similium plantarum purgantium , & violentissime ex sua natura humores omnes euacuantum. At modò succus earum plantarum per quam optimè

*Vires syrupi
Aristologica.*

depuretur in balneo calido, & ex succo sic depurato extrahatur tinctura spiritu vini optimo: postquam spiritus vini per balneum Mariæ extractus est ex tinctura, potest parari syrups gratissimus, ad purgandos humores quosvis cooptoris humani, anteponendus medicamentis quæ multo precio & labore summo, & ingenti periculo aportantur in has regiones, ex longinquis terræ plagis: at, proh nefas, incuria medicorum medicinam nobis fecit precio & periculo emendam: benigna tamen natura ubi posuit malum ibi posuit remedium, non in exteris regiones querendum.

De Syrupo Corallorum.

C A P. XII.

Methodus faciendi syropi corallini.

CO R A L L A rubea postquam aceto stillatatio dissolueris, & acetum in catino argenteo evaporaueris, salémque in fundo remanentem aqua dulci stillatitia edulcoraueris, succo granatorum acidorum aut dulci depurato permixtum addita sufficienti quantitate sacchari in syrupum perfectum decoques: huic iterum addes arcani ex corallis parati ad unamquaque libram drachmas duas. Arcanum, seu quintam corallorum essentium descripsimus libro tertio huius operis cap. 22.

Vires & usus Syrupi corallini.

- 1 In morbis venenatis nihil est potentius, & ad præseruationem in pestifero tempore nihil est tutius & commodius.
- 2 Vires æmulatur quintæ essentiæ corallorum; at tardius & segnius agit, propter admixtum saccharum, & granatorum succum, quæ eius efficaciam retundunt.

Sumitur ad quantitatatem vnciæ vnius per se, summo, manè, ieiuno stomacho, deambulando, & corpus agitando, leuissimo motu, post syrupi portionem.

Dosis.

De syrupo Margaritarum.

C A P. XIII.

SA I. Margaritarum vulgari & communī methodo habendus est & parandus: huius deinde vncia vñica aut altera permiscenda est cum libra semisse succi buglossi depurati, & addita sacchari sufficienti quantitate in syrupum excoquenda: huic syrupo perfectè cocto adde quintæ essentiæ Margaritarum lib. 3. cap. 21. descriptæ 3 iij. misce & serua.

Methodus faciendi syrupi margaritarum.

Vires & usus syrupi margaritarum.

- 1 Summum est cardiacum, & collapsas ætate vires reparat & fouet, humidum radicale

Vires syrupi margaritarum.
Digitized by Google

multiplicando, propter internum suum balsamum naturale, nostro homogeneous & coæquale.

- 2 Hæticis admodum, & tabidis conuenit & perdetentim calorem eorum præter naturam & febrem extinguit; humidum radicale multiplicando:

Dosis. Sumitur ad quantitatem drachmarum duarum singulis diebus, summo manè, in aqua rosacea, aut cum lacte humano recenter è mammis extracto & elicito, vel cum ovo sorbili recenti, & sub cineribus tepidis calefacto.

Finis libri sexti.

DE PILLVLIS ARTE CHYMI MICA PARATIS,

LIBER SEPTIMVS.

De pillulis Mercurij.

C A P V T I.

V R P E T V M Paracelsi quod
est mercurius oleo sulphuris
per campanam facto, præcipi-
tatus, & Aquila mercurii quæ
est eius sublimatum à sale
communi præparato edulco-
ratum ; & corallinum arca-
num , quod est mercurius

aqua forti præcipitatus , in pillulas possunt effor-
mari : at quòd potentissimè & violentissimè eu-
cent humores in corpore peccantes, de his in
præserti opere non erit sermo. At docebimus

*Pillula mer-
curij.*

pillulas parare ex mercurio, mitioris facultatis & iucundioris & tutioris actionis. Tales erunt, quæ parantur sequenti methodo 24. quintæ essentiaæ argenti viui libro 3. cap. 8. huius operis præparatae vnicam vnam, amyli vnciam semis, moschi grana decem, ambari optimi drachimam semis, olei cinnamomi 3 j. misce fiat massa, aluta cooperienda, & vitro vase concludenda ad usus.

Vires & usus pillularum mercurij.

Vires.

I Vires, facultates, & virtutes omnes retinent & possident, ac quinta essentia mercurij: omnibus morbis conueniunt, quibus usus est purgandi, & humores in corpore putres euacuandi.

Dosis.

Dosis est pillula vnicula ponderis scrupuli unius, post primum somnum deuorata, vel summo mane seruato regimine & custodia.

De pillulis antimonijs.

C A P. I I.

DIVERSIMODE præparant chymici antimonium, alijs in vitrum præcipitant, nonnulli in flores sublimant, alijs in oleum rubicundissimum fundunt, alijs in salem fusibilem indurant: ex quibus omnibus præparationibus pillulæ possumunt efformari: at nisi à prudentissimo exhibeantur medieo periculum imminet ne malum curandum &

ipsum met egrotum è medio tollant præ nimia euacuandi facultate. Tutissimas tamen ex antimonio paratas exhibemus pillulas sequenti via. *¶*. quintæ essentiæ nostræ antimonij libro 3. cap. 15. huius operis descriptæ, vnicam vnicā, corticis citri cōditi vnicam semis, farinæ amyli 3 ij. moschi & ambari optimi ana scrupulum vnum, olei anisi & cario-phyllorum ana 3 ss. misce, fiat massa, malaxado simul & aluta noua includenda & vitro, & seruanda ad usus medicos varios & insignes.

Vires & usus pillularum Antimonij.

Vires omnes retinēt ac quinta essentia antimonij : harum usus frequens leprosos certissimè curat, & renouat totum hominem : stupendas virtutes habent creditu difficiles, & fides erit penè experientiam.

Dosis earum est pillula vnicā, ponderis drachmæ vnius, summo manè deuorata, ieuno stomacho, seruato regimine & custodia artis.

*Vires.**Dosis.*

De pillulis Vitrioli.

CAP. III.

EX Colcotare vitrioli per reiteratas calcinatio-
nes & solutiones & euaporationes paratur sal
quidam albissimus & ultimò rubeus, summè depuratus, qui in pillulas potest efformari, ad comodiorem eius usum sequenti via. *¶*. salis vi-

Pillula vitrioli.

vtrioli vulgari & communi methodo præparati vniciam vnam; pulpæ passularum vniciam alteram, olei anisi & cinnamomi an. 3 j. farinæ amyli 3 ij. moschi 3 ss. misce, fiat mastæ aluta noua recludæda & inuoluenda, & totum in conserua vitrea custodiendum ad usus.

Vires & usus pillul. Vibrioli.

Vires.

- 1 Serosos & pituitosos in ventriculo stagnantes humores potentissimè educit.
- 2 Menstrua muliebria efficacissimè prolicit, secundinas educeit, & fœtum ipsum ad partum promptissimè mouet.
- 3 Epilepsiam curat, & omnes cerebri frigidos affectus, Apoplexiā & alias eiusmodi affectus si curatu possibles sint, curat quām potentissimè.

Dosis.

Dosis earum est, pillulæ tres ponderis scrupuli vnius unaquaque; ita ut sint scrupuli tres in unaquaque dosi.

De pillulis Ebuli.

C A P. IV.

*Pillulae olei
ebuli.*

Oleum seminis ebuli per decoctionem eius extractum, potest efformari in pillulas gravissimas & suauissimas potentissimæ facultatis, sequenti via 2c. olei seminis ebuli in hypocauito depurati 3 j. farinæ amyli 3 ij. moschi 3 j. olei

cinnamomi ℥. corticis citri conditi ℥. misce, malaxando simul, & massam faciendo, aluta noua includendam, & in vitro clauso conseruandam ad usus medicos insignes.

Vires & usus pillularum olei ebuli.

Arcanum est summū in curatione hydropicorum; serofos enim humores potentissime sine molesta educit, & vires æmulatur omnes olei ebuli, & quintæ essentiæ libro 2. huius operis descriptæ.

Dosis earum est drachma vna in pillulas paruas deauratas efformata, & summo manè, aut post primum somnum sumpta, seruato regimine & custodia.

De pillulis Rheubarbari.

C A P. V.

Rheubarbari quinta essentia libro secudo cap. 21. huius operis descripta potest efformari in pillulas sequenti via 2. Quintæ essentiæ Rheubarbari vnicam vnam, micæ panis albissimi vnciam semis, olei cinnamomi ʒ j. ambari grisei ʒ ss. salis Rheub. optimè depurati ʒ iiiij. misce, fiat massa, via communi & methodo, aluta noua inuoluenda & vitro concludenda ad usus.

Pillula
Rheub.

Vires & usus pillulae Rheubarbari.

Vires æmulatur omnes quintæ essentiæ Rheub. vnde hīc non sunt repetendæ, sed caput illius

Vires,

inquirendum, & ibi virtutes indagandæ, & per experientiam experiendæ.

Dosis. Dosis est drachma vna & semis, in pillulas efformata, & post primum somnum deuorata, seruato regimine & custodia.

De pillulis Agarici.

C A P. V I.

pillula Agarici. **Q**uod de Rheubarbaro factitatum est, idem in agarico potest fieri, eius putà quinta essentia libro 2. cap. 22. huius operis descripta in pillulas efformari sequenti methodo. **Q**uintæ essentiae agarici, vnciam vnam, farinæ amyli vnciam alteram, olei anisi 3 ij. salis agarici 3 ij. moschii grana decé, vt virtus eius deferatur ad caput: misce fiat massa, vt prius, vitro includenda, aluta noua inuoluta.

Vires & usus pillularum Agarici.

Vires. Cerebrum mitissimè & suauissimè purgant à pittifosis recrementis, hinc catatibhos euacuant & exsiccat, dolores dentium mitigat, sublata causa: arthritidos etiam doloribus summopere subueniunt, & vires omnes quintæ essentiae agarici possident & retinent.

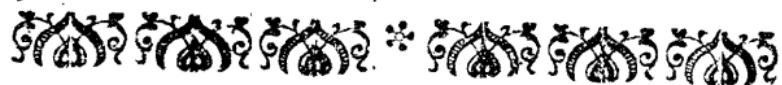
Dosis. Dosis est, drachma vna & semis in pillulas paruas efformata, & post primum somnum deuorata, seruato regimine & custodia, vel vr-

gente necessitate omni tempore & hora sumi,
& deglutiri, post digestionem & cibi sumptu-
consumptionem.

Conclusio libri septimi.

Omnes quintæ essentiæ & arcana chymica
quæ descripsumus, possunt in pillulas efformari si-
mili & eadem via superius conscripta : quocirca
non longius protraham hunc librum. Si quis chy-
micorum desidereret pillulas alias, efformare po-
terit quascumque volet ad similem methodum
a nobis præscriptam : quamobrem librum de vn-
guentis & emplastris arte chymica paratis aggredi-
diar.

Finis libri septimi.

DE VNGVENTIS ET EMPLASTRIS ARTE CHYMICÀ

P A R A T I S,

L I B E R O C T A V V S.

De vnguento rosaceo.

C A P V T I.

Vnguentum
rosaceum.

Vccvs rosarum optime depuratus,
in balneo Mariæ , & à feculentis
suis omnibus recrementis purgatus
potest cogi in vnguentum sequenti
via . huius rosarum succi tali me-
thodo depurati ℥. spiritus vitrioli ℥.
axungiæ
porci vndecies aut pluries lotæ cum aqua rosacea
in mortario marmoreo agitando vnde optimè
candescat & nitescat, ℥ iiiij. olei opij thebaici ar-
te chymica parati ℥ j. olei seminum quatuor fri-
gidorum per expressionem extracti ℥ iiiij. misce,
fiat vnguentum agitando in mortario marmoreo,
donec omnia pedetentim mixta incorporentur, &
fiant vnum, ad vsum reponendum, in vitro vase
optimè clauso, vt gratissimum conseruet odorem
& rubicundissimum suum colorem beneficio spi-

ritus vitrioli, qui & frigiditatem auget & astrictionem.

Vires & usus vnguenti rosacei.

Potentissimè refrigerat hoc vnguentum, vnde omnibus inflammationibus medetur & cryspelatibus & doloribus quibuscumque ex causa calida ortis, & suo gratissimo odore cerebrum roborat & reficit, & cor exhilarat.

Vires

Applicatur exterius vngendo, idque frigidè, partes dolore aut morbo curando affectas, linteis aqua rosacea madidis appositis.

Usus

De butyro saturni, quod & nutritum vnguentum dici potest.

C A P. II.

Cerusa, minium, Lithargyrum, aut plumbum calcinatum possunt dissolui in aceto acerrimo stillatitio: acetum stillatitum clarum & filtratum potest incorporari agitatione summa cum oleo amygdalarum dulcium, per expressionem factio, vel cum oleo seminum quatuor frigidorum ad maiorem efficaciam, donec concrescat & coaguletur in butyrum candidissimum ad mirabiles effectus patrando: hoc vnguentum non debent spagyrici pharmacopole in pixidibus confectum reteruare diutius quam per sex aut decem dies, quia evanescit & liquefcit; at acetum stillatum habere paratum & dum vnguento tali indigent in eo dissoluere cerusam per ebullitionem, & filtrato 8c

328 *Myrothecij Spagyrici,*
clarificato aceto , connectere olea prædicta & , in
butyrum agitatione coagulare , & ad usus præ-
sentes & urgentes applicare : vel dissolutionem
Saturni puram & limpidam in phialis vitreis asser-
uare, ad usus prædictos.

Vires & usus butyri saturni.

Vires.

Ad omnia quibus cōuenit vnguentum rosaceum,
conuenit & butyrum Saturni, & multò poten-
tiū agit : præterea ambusta omnia sanat & ci-
tissime ad cicatricem laudatissimam conducit,
dolores hæmorrhoidum mitigat & demulcet:
vlera maligna & depascēntia compescit &
temperat, ne ultra progrediantur , & dolores
eorum extinguit.

Uſus.

Applicatur exteriū vngēdo frigidè linteis aceto
madidis appositis: eius usus frequēter iterandus,
præsertim in inflātionibus, & ambustis, quia
corpus eius citò disperditur ab inflammatione.

De vnguento Narcotico.

C A P V T III.

*Vnguentum
narcoticum.*

VNguento narcoticum potest parari ex
oleis narcoticis, putà ex papauere, iusquiamo,
ex mandragora , ex violaceo, rosaceo , & reliquis
similibus frigidis , vim narcoticam habentibus,
ceræ albæ perquam optimè lotæ malaxatis &
incorporatis , sequenti via. 2. Ceræ albæ fu-
fæ , & liquatæ multoties in aquam rosaceam

plantaginis, nenupharis, aut pluuialis iniecta, & malaxatae ℥ ij. olei mandragoræ spagyricè præparati, in libro quarto huius operis, Capite primo, ʒ iiiij. olei papaueris itidem spagyricè præparati ʒ ij. olei rosacei, & violacei an. ʒ iij. spiritus violacei ʒ iiiij. misce, fiat vnguentum, cui addi potest camphoræ spiritu violaceo dissolutæ ʒ iij. repandum est ad usus, in vitreis vasis optimè clausis, & obturatis, ne odor eius euanescat.

Vires & usus vnguenti Narcotici.

Somnum tutissimè conciliat, vires collapsas à febre ardenti & continua reficit, & restaurat, manias & phrenitides compescit & moderat, dolores omnes capitis violentissimos citissimè mitigat, & extinguit, & est arcanum hemicraniae, dolores alios reliquarum partium etiam compescit, & inflammationibus omnibus medetur.

Applicatur exteriùs frigide vngendo linteis usus. aqua rosacea madidis appositis, ad conciliandum somnum delinuntur nares tempora, & capitis vertex, in mania & phrenitide derasis capillis, totum delinitur caput in fortissimis & robustissimis corporibus, hausto priùs potu cardiaco, aut iusculo sumpto, cardiacis admixtis.

De Butyro, aut coagulo vitrioli, & Nutri.

C A P. IV.

Nitrum calcinandum est, & comburendum, vel per se iniectis in eo carbonibus ardenti-
congulum
vitrioli &
nitri.
Digitized by Google

bus, vel æquali quantitate tartari admixta, & accensa, & prunis carentibus per aliquot horas detenta, donec optimè calcinetur, in calcem albissimam, quæ soluta in humido, vel aqua communi pluiali stillatitia, & connexa cum æquali quantitate salis vitrioli itidem soluti, coagulantur ambo in butyrum albissimum & coagulum candidum, quod in vitreis conseruis potest afferuari ad usus medicos.

Vires & usus coaguli vitrioli, & nitri.

Vires.

Coagulum hoc intus, & extra potest sumi & applicari, cōtra communem vnguentorum usum: intus sumptum iucundissime purgahumores omnes tartareos & melancholicos: arthritidi curandæ prodest exteriùs applicatum, resolutum tumores frigidos & scirrhosos, & discutit, & disperdit œdematosos & pituitosos tumores, herpes, herpiginos, & scabiem omnem tollit eius frequens litus: sumitur ad quantitatem 3 j. aut alterius in vncia semis syrapi rosati vel violacei.

De coagulo Antimonij, & mercurij.

C A P. V.

*Coagulum
antimonii
& mercurij.*

Antimonium, & mercurius sublimatus æquali pondere connexi, & in retortam vitream immisgi leuissimo calore coguntur in oleum aut

aquam acidissimam: quæ frigido congelatur; hæc aqua rectificata bis aut ter, & in limpidissimam conuersa rectificatione glaciem, spiritum vini à suo phlegmate, & aquoso excremento optimè vindicatum coagulat in butyrum scissile candidissimum vitreo vase includendum, & seruandum ad usus, & si circulentur, simul digerantur leui calore acquirunt colorem rubicundissimum, & maiorem penetrandi facultatem.

Vires & usus.

Vlcera omnia maligna, carcinomata, depascentia, curat, & scrofulas, & herpetes, & herpiginos, & verrucas, & scirrhos tollit: eius usus est, ut vlcus curandum sensim tangatur coagulo nostro, & circum circa ad dolorem leniendum superponatur butyrum saturni, post scarrum deiectum iterum tangatur donec placeat vlcus, & videatur curatum, butyro saturni ad cicatricem conducendum, aut cum oleo ex vitellis oui.

De coagulo Margaritarum.

C A P. V I.

Margaritæ in aceto stillatitio dissolutæ, & per euaporationem aceti in salem conuersæ, qui sal depuratus per quam optimè, & edulcoratus solutionibus & euaporationibus frequenter iteratis in aqua pluiali stillatitia: sal tandem

*Coagulum
Margarita-
rum.*

ille ita depuratus, & connexus optimo vini spiritu ab omni phlegmate vindicato, coagulat spiritum vini in butyrum scissile, & coagulum candidum, vitro vase reseruandum ad usus stupendot.

Vires & usus coaguli Margaritarum.

Vires.

Hoc coagulum mirum est, & stupendos habet effectus intus & extra; intus reparat humidum radicale deperditum, senectutem retardat, sanguinem purificat, omnia viscera roborat, spiritus omnes multiplicat, & facultates omnes, & actiones fouet & auget.

Usus.

Exterius applicatum paralysim curat, torporem membrorum sanat, membra exsiccata & tabida, cibum & alimentum internum non capessentia, & spirituum commercio priuata, reficit & restaurat. Scyrrhosos omnes tumores & frigidos tollit, & discutit. Sumitur interius ad quantitatem 3 j. in ouo sorbili, manè, ieuno stomacho, vel longo tempore à cibo sumpto.

De vnguento Basilico majori chymico.

C A P. VII.

*Basilicum
chymicum.*

POssunt & chymici pharmacopolæ basilicum vnguentum componere, fortius multò & potentius vulgari & communi basilico, quod palam diuenditur ad suppurationem inducendam tumribus præter naturam, & suauioris odoris, non

fœtidi, vti vulgare illud vnguentum basilicum dictum, quod nullo modo nominis etymologiam seruat. Nos verò sequenti via, verum basilicum componemus. Ceræ flauæ à recrementis purgatæ, lib. ij. olei vitellorum ouï spagyricè præparati 3 iiiij. olei philosophorum, seu de lateribus 3 iiiij. olei picis naualis 3 ij. spiritus therebentinae 3 j. olei rubei therebentinae 3 j. 3. olei saluiæ, aut calamenti, & majoranæ ana 3 iiiij. zibetæ drachmam vnam: miscet, fiat vnguentum: leuissimo calore permisceantur olea prædicta ceræ flauæ, & recondatur in vitro vase optimè clauso & obturato ad usus medicos insignes.

Vires & usus vnguenti Basilici.

Frigidis omnibus affectibus conuenit, & tumores frigidos discutit, & calidos ad suppurationem breuissimo tempore conducit; auget enim calorem naturalem qui totius suppurationis est instrumentum, expellendo quod putridum est, & contra naturam in partem affectam deuetum & defluxum: reliquum autem conseruat, ne putrefaciat, vnde citius curantur tumores, quia non tam longo tempore putrescunt.

Applicatur exteriùs vngendo partes affectas, usus. linteis calidis appositis, donec cesset affectus.

De vnguento diuino chymico.

C A P. VIII.

*Vnguentum
diuinum.*

AXUNGIA VRSINA AD QUANTITATEM LIBRARUM DECIM habenda est, & per quam optimè lauanda optimo vino & odorato. Huic axungiæ conneßtenda est axungiæ humanæ ℥ j. his deinde permixtis, & leui igne liquatis, permiscendi sunt flores authos, saluiae, thymi, maioranæ, tiliæ arboris, agni casti, betonicæ, meliloti, altheæ, ana ad quantitatatem manipulorum duorum aut trium: & in vase vitreato, optime clauso, in cineribus tepidis, per quindecim dies aut saltem octo, detinendi, vt leuissimo calore decoquantur, & deponant odorem suum & succum axungiæ liquatæ. Ultimò tandem dum calet omne torculari exprimentum est, & leuissimo calore decoquendum ad euaporationem succi florum. Huic axungiæ, deinde sic præparatae admisce ceræ flauæ ℥ j. olei ceræ ℥ 8. olei de lateribus 3 vj. olei pulegii, meliloti, calamenti, origani, saluiae, rorismarini, & lauendulæ ana 3 ij. salis corundem 3 8. salis volatilis sanguinis humani 3 iiiij. salis fixi sanguinis humani 3 ij. salis tartari 3 j. misce, fiat vnguentum vitro vase reponendum ad stupendos, & incredibiles effectus in curatione morborum cutaneorum.

Vires & usus vnguenti diuini.

Omnia ulcera vetera & recentia, maligna, & alia *Vires*
 quævis citissime curat: tumores omnes frigidos scirrhosos discutit & emollit, aliisque ad suppurationem conductit, & conductos ad cicatricem laudatam ultra pergit: dolores omnes ex causa frigida ortos compescit & mitigat, vulnera sanat quæcumque, menstrua educit solo illitu, & partum prouocat.

Applicatur exteriùs calidè vngendo partes affectas linteis cooperiendas, superpositis emplastris calidis, & morbo curando appropriatis. *Ung.*

De emplastro contra rupturam.

C A P. I X.

Emplasta possunt & apud chymicos commodissimè præparari & facilitori negotio, quàm apud vulgares pharmacopolas: nam quintæ essentiæ omnes & olea eorum ceræ aut pici nauali incorporata, & malaxata, emplastri consistentiam acquirunt, & fortiora multo sunt vulgaribus & communibus, diutiúsque durant: emplastrum ergo ad herniam seu contra rupturam omnem & ossium dislocationem, sequenti methodo parauimus. 24. ceræ calbagle

succo granatorum aut aceto albo lotæ lib. j. huie adde olei mastichini spagyricè præparati ʒ iiiij. aceti sulphuris per campanam facti ʒ ij. tincturæ roscarum ʒ j. croci martis ʒ j. terræ sigillatæ ʒ ij. tetræ exanimatæ vitrioli, hoc est fecis vitrioli ex distillatione eius, ab omni eius sale vindicati ʒ ij. magisterij coralli rubei, & lapidis hepatitis ana ʒ β. magisterij lapidis magnetis ʒ j. olei hermariaæ herbæ ʒ β. extracti eiusdem ʒ j. olei consolidæ maioris ʒ iiij. extracti & tincturæ radicis eiusdem consolidæ maioris aceto stillatitio extractæ, aut succo limonum aut granatorum ʒ β. misce, reducantur in emplastri consistentiam, leuissimo calore, & fiant magdalja usui reponenda.

Vires & usus emplastrī contra rupturam.

Vires.

- 1 Hernias infantium & puerorum quam cito curat, modò emplastrum superpositum optimè ligatum assiduè gestent.
- 2 Ossa fracta ad callum tutissimè ducit, & impedit, si sit vulnus, ne putrescat & ad suppurationem deueniat, sua astringendi & desicandi facultate.

Usus.

Usus eius est ut extendatur massa illius, super alutam nouam, & parti affectæ calidè imponatur, & strictè ligetur.

De emplastro Sulphuris.

C A P. X.

Emplastrum de sulphure. Emplastrum de Sulphure reperitur in Antidotarijs vulgaribus, at sequentimethodo præparatum

paratum longè potentius agit, & vires suas diutius seruat, nec sœtet vlo modo, vt communne illud de sulphure emplastrum. **¶**. Ceræ flaxe puræ & recentis $\frac{lb}{3}$ j. olei rubei therebentinæ $\frac{3}{3}$ j. olei picis naualis vnc. j. lactis sulphuris $\frac{3}{3}$ j. tintaturæ sulphuris per spiritum therebentinæ extractæ $\frac{3}{3}$ iij. olei ireos spagyricè præparati vnc. $\frac{3}{3}$ florū sulphuris spagyricæ præparatorū, vnc. v j. milce, fiat emplastrum, & formetur in magdalias vñi reponendas.

Vires & usus emplastrorum de Sulphure.

Resoluit humores frigidos delapsos in thoracis *Vires.*
musculos: hinc phthisicis & tabidis cōuenit,
& pleuritidi accommodatur summōper-
re. Applicatur partibus affectis calidissimè,
& fortissimis alligatur ligaturis, & ita alli-
gatum gestandum est, donec cesset affec-
tus & curetur penitus: durat diutissimè eius
virtus quamvis assidue gestetur & carni vi-
uæ appositum sit, nec inde calor naturalis
eius virtutem disperdere potest. *Vires.*

De emplastro pro matrice.

C A P. XI.

¶. **C**eræ liquatæ, & in vinum odoratissimum *Emplastrum*
proiectæ & per optimè lotæ $\frac{lb}{3}$ j. salis ar- *pro matrice.*
themisiæ, tanaceti, valerianæ, & nepetæ ana-

338. *Myrothecij Spagyrici,*

vnciam fl. olei carumdem vnc. j. extracti castorei & croci ana vnc. ij. olei succini rectificati vnc. j. salis margaritarum & corallorum ana vnc. j. fl. extracti ex splene bouis vnc. fl. salis iouis, seu stanni vnc. j. salis melissæ & dictami ana vnc. fl. misce, coquantur leuissimo calore, in emplastrum consistentiam, & formetur in magdalas usui reponendas, quarum vires nunquam senescunt.

Vires & usus emplaſtri pro matrice.

Vires.

Secretum & arcanum est potentissimum in curandis omnibus vteri affectibus, & assiduè gestatum sterilem vterum fertilem & fœcundum reddit, roborato eius calore nativo, & expurgato eius corpore, ab omnibus praeter naturam recrumentis.

Uſus.

Applicatur vmbilico calide in forma rotunda, super alutam extensem, & sic ligatum vmbilico gestatur.

De emplaſtro vulnerario.

C A P. XII.

Emplaſtri vulnerarii.

Ceræ flauæ in vino odoratissimo lotæ fl. ij. salis saturni vnc. j. salis lapidis calaminaris vnc. ij. salis corallorum rubeorum vnc. j. salis hypericonis vnc. ij. salis aristologiæ rotundæ vnc. j. salis cancerorum tenuitilium

vnc. ij. salis vitrioli vnc. sem. florum antimonij
vnc. j. croci martis vnc. iij. terræ exanimatæ vi-
trioli vnc. ij. sanguinis draconis 3 iij. terræ si-
gillatae 3 ij. olei colophoniæ, & picis naualis, ana
vnc. j. olei hypericonis, & aristologiæ rotundæ
ana vnc. ij. olei rubei therebentinæ 3 iij. olei
opoponacis, galbani, serapini, ammoniaci, bdel-
lij, carabes, citrini, aloës, hepaticæ, myrrhæ,
mumiæ, ana 3. f. magisterij hæmatitis lapidis
vnc. j. misce, coquantur leui calore in emplastris
consistentiam, & formetur in magdalias vñli re-
cludendas: si non satis sit ceræ addatur maior
quantitas, vt crassescat.

Vires & usus emplastri vulnerarij.

Inueterata omnia vlcera, necnon recentia vul-
nera, & ictus vbi cumque sint, in quacum-
que parte corporis promptissimè curat &
agglutinat, putrefactionem inhibet in vl-
ceribus & vulneribus: neruis truncatis, &
contusis commodum & proprium est re-
medium, cancri, fistulæ, & Ictofularum est
arcانum: in hernia puerorum curanda, &
agglutinanda nihil efficacius. Superponitur
partibus affectis, super alutam extensum:
nunquam senescit eius virtus, & potentia,
propter sales quos continet, in quorum ad-
mixtione summa est industria adhibenda,
nam difficulter permiscentur.

*Vires**Usus*

De emplastro, gratia Dei, dicto.

C A P. XIII.

*Emplastrum
gratia Dei.*

Z. Eræ flauæ, vt in prioribus emplastry præparatae ibi j. olei mastichæ & ij. resinæ, seu olei rubei therebentinæ & j. olei betonicæ, pimpinellæ, verbenæ, ana drach. s salis earumdem herbarum ana drach. ij. misce, & in leui calore coque in emplastri consistentiam, & dum calet, forma in magdalias vsui reponendas.

*Vires & Vsus.**Vires.*

Vlceræ mirificè curat, & scrofulas vlceratas mitigat, detergit, & tandem, si non cancrofæ sint ad cicatricem conducit. Vulnera etiam recentia citissimè ad cicatricem conducit, & propter laudatas & benignas eius dotes, gratia Dei appellatur. Pharmacopolæ vulgares præparant vulgariter cum herbis supradictis, & nihil in eius compositione ingreditur à fœculenta sua materia & crassitie repurgatum: applicatur partibus affe&is super alutam extensum.

*Vsus.**Finis libri octauii.*

D E
ELECTVARIIS
TVM SOLIDIS,
TVM LIQVIDIS.

LIBER NONVS ET VLTIMVS.

De electuario rofato.

C A P V T I.

SUCC. Vcci rosarum rubratum, depurati in balneo marie lib. 8. sacchari optimi 3 viij. salis roſarum pallidarū 3 8. extracti scammonea: 3 iij. extracti diambræ, & fantaloru omnium ana 3 sem. misce, coque lentè, in electuarium solidum in tabellas parandum ponderis 3 ij.

*Electuarium
Rosarum.*

Vires electuarij Rosati.

Purgat tutissimè omnes humores è longinquis vētriculi partibus, confert ad curationem colicorū affectuū, & febres quotidianas curat. Dosis eius est, drachmæ duæ in iuscule pulli dissolutæ, & summo manè sumptæ, seruato regimine & custodia.

Vires.

Dosis.

De electuario Sanguinis humani.

C A P. II.

*Electuarium
Sanguinis
humani.*

U. Alis fixi sanguinis humani 3 ij. tinture ro-
sarum rubrarum 3 ss. sacchari optimi 3 iiij.
aque rosaceæ 3 j. coque in electuarium solidū, in
fine decoctionis, adde arcani sanguinis lib. 1. huius
operis Cap. 8. præparati 3 ss. ambari 3 ss. sem. misce,
& proifice in marmor frigidum, in tabellas pa-
randum, ponderis drachmæ vnius, in loco calido,
& hypocausto reseruadas: vel coquitur tantum in
electuarij liquidi consistentiam, quia difficulter
coquitur in solidum electuarium.

Vires & usus electuarij Sanguinis humani.

*Vires & do-
sus.*

Vires æmulatur arcani sanguinis humani, & gra-
tissimum, & suauissimum est electuarium Re-
gibus, & Principibus dignum: accommodatur
omnibus morbis, quia reparat & reficit summo-
pere humidum radicale: dofis eius est drachma
vniqa, summo manè deuorata, iejuno stomacho.

De electuario Margaritarum.

C A P. III.

*Electuarium
Margarita-
rum.*

U. Alis edulcorati margaritarum 3 ss. sacchari
optimi 3 ij. aquæ rosaceæ 3 j. coque in ele-
ctuarium solidum: in fine decoctionis adde olei

anisi, & cinnamomi ana 3 ss. & fiant tabellæ pondatis drachmæ vnius, vlii reponantur in vitro clauso, & loco calido continendo.

Vires & usus.

Eleætuarium hoc prodest summopere tabidis, *vires* hecicis, & senibus, reparat humidum radicale, & *usus.* reficit summopere, cor exhilarat, & reliqua visceræ à pestilenti auta præseruat, & venenis iniamicatur.

Sumitur ad pondus 3 j. summo manè, iejuno stomacho.

De eleætuario Corallorum.

C A P. IV.

COralla possunt simili methodo reduci in eleætuarium solidum, ac margaritæ reducuntur, modò communi via, & vulgari methodo dissoluantur in aceto stillatitio & conuertantur in sal dulce. & purificatum solutionibus, & evaporationibus aquæ pluialis stillatitæ frequenter iteratis: hoc deinde sal purum & nitidum ad quantitatem 3 j. admixtum sacchari optimi 3 ij. & vnicæ vnicæ aquæ rosaceæ potest decoqui in eleætuario solidum: in fine decoctionis adde pulueris rosarium rubrarum, oleo vitrioli irroratarum, (vt per quam optime rubescant, & in puluerem tenuissimum, & impalpabilem conuertantur) drachmas tres, & misce, & præliice in marmor frigidum, vt fiant tabellas

*Eleætuarium
corallorum.*

ponderis 3 j. Notandum tamen est, puluerem rotarum siccissimum esse debere, & multoties irroratum oleo vitrioli, aut oleo sulphuris, donec placeat eius color rubeus; alioquin si humidus aliquo modo admisceretur, electuarium non posset coqui in solidam massam, quia oleum vitrioli impedit, propter glutinositatem suam in igne non euaporabilem.

Vires & usus electuarij Corallorum.

Vires.

Fluxus omnes alui, diarrhoeas & dysenterias prohibet & compescit, & menstrua mulieribria nimis fluentia, sanguinem depurat, corruptionem inhibet, venena extinguit, & pestilentis auræ infestas mephyses impedit, ne cordi noceant: cor exhilarat, & cætera corporis viscera roborat, hæmatosim, & facultates hepatis fouet, & multiplicat, initia lepræ profligat, & omnia sanguinis vitia corrigit.

Usus. Sumitur summo manè, iejuno stomacho, ad quantitatem drachmarū duarum, eumdo deinde deambulatum, per hotam integrum.

De electuario Gemmarum.

C A P. V.

*Electuarium
de gemmis.*

Gemmæ omnes, & lapides preciosi, vt rubini, smaragdi, hyacinthi, in salē reducti, via & methodo chymicorū cōmuni, possunt efformari & co-

qui in electuaria solida, & in fine decoctionis addere possumus ad maiore efficaciam arcani eorumdem lapidum, libro tertio huius operis descripti drachmam aliquam, & coquere ad ultimam perfectionem, & seruare in tabellas, in loco aliquo calido, veluti saccharata tragemata, quia aet frigidus fundit & liquat saccharum & sales.

Vires & usus.

Electuaria de gemmis miras habent & stupendas virtutes in refiendo corpore, hinc tabidis, hecticis & senio confectis corporibus summore conueniunt: eorum virtus augetur & multiplicatur, si eis connectatur aliquid arcani lapidum preciosorum rubini scilicet, aut alicuius vterius gemmarum, vel omnium simul mixtorum, tunc temporis emulantur vires arcanorum quae ad mixta sunt & conexa electuario solido.

Vires.

Dosis & methodus sumandi est, ut sumatur talis electuarij 3 j. & deglutiatur summo mane, ie uno stomacho, superdormiendo si fieri possit & potissimum in hecticis & tabidis id conuenit.

*Dosis.**De electuario Alchermes.*

C A P. VI.

Plurimi est momenti apud vulgares medicos hoc electuarium, attamen paruæ est virtutis preparatum ut ipsi preparant, quia lapides & au-

*Confectio
Alchermes.*

rum quod ingreditur eius compositionem virtutem suam, & energiam comunicare non potest propter firmam & duram eius coagulationis compaginem, quae nisi diruatur, virtus eius insignis & mirabilis apparere non potest; quapropter chymica eius electuarij præparatione multò præsterior est; aurum enim solutum reperitur, & à suo coagulationis vinculo liberatum, & lapides omnes itidem soluti sunt, & reliqua omnia depurata, depuratione ultima, ita ut electuarium præsens ita præparatum, sit totum formale & propterea actuum: sequenti ergo methodo ita chymicè præparabimus: Imprimis tintoriam granatorum kermes per succum pomorum odoriferorum depuratum extractam, puram, putam habebimus ad quantitatem lib. j. & succum pomorum odoriferorum depuratum, ad lib. spiritus rosarum vnc. ij. ex succo pomorum, & extracta tinctura granatorum, tintorum, seu chermes, cum sacchari optimi quantitate sufficienti parabitur syrpus perfectè coctus: in fine cuius decoctionis, dum frigescit, alioquin enim euansceret in auras, addendus spiritus rosarum, & quæ sequuntur, ambræ crudè minutim concisa & spiritu maloru granatorum dulcium dissolutæ vnc. j. salis ligni aloës drach. j. salis santali rubei & citrini depurati, & quantū poterit fieri edulcorati, ana drach. ij. olei cinnamomi drach. iij. salis lapidis lazuli, margaritarum, & coralloru & Rubini ana drach. j. extracti moschi cum spiritu ex cortice limonu extracto, drach. f. auri potabilis, vel ad eius defectum, salis eiusdem drach. iij. vel eo deficiente auri tonantis quod facillime est præparationis vnc. f. mis-

ce, fiat electuarium incorporando omnia & permiscendo in syrupo prædicto, vase vitreo diligenter obturato usui reponendo.

Vires & usus electuarij Alchermes.

Hoc electuarium, si aurum verum potabile, aut eius arcanum libro nostro tertio huius operis descriptum suscipiat, vires superat auri potabilis communis in reficiendo corpore, in restituenda sanitate, morbos omnes quo cumque curando senectutem prohibendo, humidum radicale ne deperdatur & consumatur defendendo aut fortiter reparando.

Hoc electuarium Regibus & principibus in delicis esse deberet, & omni studio esset comprandū; facile enim factu est, nec eximię impēsae. us usus est, vt deglutiatur summo manè, iejuno ventriculo drach. s. cum parum aquæ cinnamomi superpotatæ & eundo deambulatum in his qui bene se habent, ad conseruandam sanitatem: hec tis vero & tabidis somnus competit post eius sumptionem.

*Vires**usus*

De Theriaca chymica.

C A P. VII.

CElebris est hæc compositio & multarum vi- *Theriaca*
rium, etiam si cōmuniter cōponatur; quocir- *chymica.*
ea in votis fuit eius compositionem chymicam

exhibere, quia virtus eius in infinitum quasi multiplicatur: beati & felices, qui talem confectionem secum habent, ea enim sola in longos annos, & toto vitæ suæ tempore à morbis omnibus liberi & vindicati, æuum transigere possunt: sequenti ergo methodo & via, facili negotio componetur.

*¶ Extraæt*i* stillatitij succo limonum stillatio aut in balneo tepenti depurato lb ij. extracti pastillorum, hedichroi & pastillorum theriacalium spiritu vini facti ana lb j. carnis viperinæ spiritu salis conditæ, aut suomet sale \tilde{z} vj. salis viperæ aut alicuius serpentis nostratis \tilde{z} iiiij. olei piperis \tilde{z} iij. olei opij thebaici aut nostratis \tilde{z} iiij. salis rosarum rubrarū vnc.ß. tinturæ rosarum \tilde{z} ij. salis scordij, salis napi, salis iridis, salis zingiberis, salis rhaboticæ, salis radicum quinquefolij, salis neptæ, salis marrubij, salis petroselini, salis stecados, salis costi, piperis longi, dictamni, iunci odorati nardi indicæ ana. \tilde{z} iiiij. salis polijselecaæ, thalaspi ameos, chamædryos, chamæptyos, malabatri, nardi celticæ, gentianæ, anisi, fœniculi, cinnamoni ana \tilde{z} iij. salis vitrioli ad rubedinem purificatione deducæti \tilde{z} ij. olei hyperici \tilde{z} iiij. olei cinnamoni \tilde{z} j. olei anisi \tilde{z} iiij. cariophyilorum \tilde{z} iiiij. olei thuris, & mastichis ana \tilde{z} ij. spiritus therebenitinæ \tilde{z} iij. olei seminis dauci \tilde{z} iij. sagapeni, opoponacis, asphalti, castorij, cetaureæ maioris & minoris ana vnc.ß. salis Aristologiæ \tilde{z} j. tinturæ eiusdem spiritu vini extractæ \tilde{z} j. olei balsami veri si haberi potest vnc.iiij. spiritus vini sumopere depurati & alchoolisati, donec odorem gratissimum & suauissimum acquirat lb . ss. incorporentur omnia & misceantur cum sufficienti quætitate mellis albi ab*

*Salviperarū
& serpentū
optime pra
paratus &
depuratus
est summa
theriaca &
vires super
rat theriaca
vulgaris.*

omnibus recrementis suis depurati, ut fiat electuarium satis liquidum, in vitreis vasis fortibus & duris conseruandum, optime clausum ad usus medicos incredibiles.

Hæc compositio sic præparata gratior & iucundior multò est, nec non etiam efficacior ut ipsa experientia fidem faciet: at si quis medicorū Galeniconum hanc compositionem impossibilem factu credat, ex essentiarum cōpia, ad quas comparandas incredibiles expensæ forent necessariæ, deponat quæso hanc ex animo sententiam. Ego ipse iuro & Deum testor meipsum posse, & chymicum quemuis pretio centenorum aureorum, hanc confectionē omnibus numeris absolutam & completam dare, & nullum est in hoc opere electuarium, arcanum, agisterium, aut aliquod aliud chymicum opus, quod pretium excedat quinquaginta nummorum aureorum, nisi copiam ingentem una vice confidere in votis sit.

Vires & usus Theriacæ chimice.

Virtutes & facultates theriacæ persequi in vanum esset; tot & tanta ipsem Gialenus, aliique doctores medici de theriaca decantarunt ut repetere futile sit: omnibus tamen dicam morbis accomodataim esse theriacam nostram, & frequens eius usus ab omni morbo tutum conseruare corpus & vitā in longius protrahere potest.

Usus eius est internus & externus: interiùs sumitur à quantitate 3 ss. ad scrupulum unum, summo manè deglutitum, parum vini, aut aquæ cinnamomi superbibendo, idque vacuo

Vires theriacæ chymicæ.

Uſus.

350 *Myrothecij Spagyrici,*
ventriculo: exteriū applicatur morsibus veneno-
sis & ictibus, pestilenti tumori, anthraci & vulne-
ribus etiam recentibus medetur.

De Panchymagogo chymico.

C A P . V I H .

Panchymagogum seu Catharticum generale &
vniuersale diuersum & multiplex potest exco-
gitari, admixtis quāplurimis simul essentijs & ma-
gisterijs ex rebus purgantibus extractis & elicitis:
nihilominus tamen in lucem dabimus præsens
hoc catholicum summum quidem, & tutissimum
& iucundissimum, experientia fidem faciet promis-
si. **Z.** Syrupi rosarum nostra methodo parati $\frac{1}{2}$ j.
huic adde salis colocynthidos $\frac{3}{4}$ j. salis turpeti gū-
mosi $\frac{3}{4}$ ij. salis hellebori vtriusque ana $\frac{3}{4}$ **B.** extracti
scammonij $\frac{3}{4}$ iij. extracti sennæ & Rheub. optimi
ana $\frac{3}{4}$ ij. salis ebuli, salis sambuci, salis esulæ, &
cucumeris agrestis ana $\frac{3}{4}$ j. olei ebuli $\frac{3}{4}$ **B.** olei sam-
buci $\frac{3}{4}$ iij. spiritus ebuli, & sambuci ana $\frac{3}{4}$ ij. olei
cinamomi & anisi & cariophyllorum ana $\frac{3}{4}$ ij. salis
margaritarum & corallorum ana $\frac{3}{4}$ iij. mitce, in-
corporentur omnia in syrupo prædicto rosarum
solutiō, & redigātur in electuariū liquidum vi-
treo vase vsui reponēdum, optime clausum & ob-
turatum.

Vires & usus Panchymagogi chymici.

d purgandum corpus nullum datur in re chymica potentius & tutius medicamentum ; purgat omnes humores , & foras elicit è longinquis ventriculi partibus , & omnibus morbis adhibetur ; præter hecticis & tabidis , qui dulcior & debilius purgandi sunt, si purgatione indigeant vlla : solus syrpus rosatus solutius sufficit ad eorum corpora euacuanda.

Dosis huius medicamenti est 3 j. ad 3 fl. in vino optimo , aut aqua cinnamomi ; aut cum mica panis albi potest efformari pillula vnica , aut duæ, aut tres ex illo scrupulo , & summo manè deglutiri, iejuno stomacho cum regimine & custodia.

Conclusio totius Operis.

Scio, amice Lector, quamplurimos improbaturos fore, nasoque adunco suspensuros, hoc medicamentorum chymicorum antidotarium , tanquam aliquod nouum & inauditum opus. Hippocraticæ & Galenicæ doctrinæ incognitum, quam doctrinam inscitiae accusare velle crimen est, & inscitiae ipsius vitium in seipsum retorquere: Hippocrates enim & Galenus fuerūt summi in sua arte magistri, hoc fateor ; at cum non omnis ferat omnia tellus, artesque omnes & scientiae perfici non possint uno in saeculo, vt dictum est in capite libri primi , huius operis , & in Palladio nostro Spagirico probauimus multis in locis, nullis iniuriæ maculis & ignorantiae nebulis famam & laudem diuini Hippocratis , & acutissimi Galeni afficimus, quod eorum inuentis, chymiam, hoc in

seculo quām in eorum sēculis notiorē addamus, eosque huius artis obliujosos asseramus, non enim id illis ingenij imbecillitati, at temporis illiberalitati, & auaritiæ est condonandum, quod in progressu suo, & in partibus suis p̄stantiora & nobiliora quādam nobis sēpissime communicet, lumine naturæ magis elucecente, in vno tēpore quām in alio, in vna regione, quām in altera, ex diuerso solo, & cœlo: sol etsi omnia collustret, non tamen æqualiter omnia lumine perfundit, nec omnia tempora serena sunt, sed alia alijs clariora: florent iam artes omnes & scientię, & in posterum vegetiores erunt, Deo sic postulante & cœlo, ex quo tanquam ex perenni, & inexhausto entelechia fonte, lumen illud naturæ, artium omniū & scientiarum fomes & fulcrum in nos descendit, per radios planetę veneris impräsentiarum sexta sua vice mundum regentis, & gubernantis, spiritu suo, & genio, tenebras & umbram naturæ, aliquatenus discutientis: vnde tot & tanta mentis humanæ acumina: at, proh nefas, & dolor! totum illud ingenij acumē, quod nobis omnibus iam cœlū elargitur, aleis, chartis, scortationi, luxui immodico, ædificationi, vestimentorum pompe, gulæ, & similibus ingenij humani quisquilijs impenditur, quod si omnes, quibus est è cœlo illud naturæ lumen, vellet luminis illius radios omnes impêdere ad naturæ cognitionem, secretiora videremus adhuc typis excusa, quām excudantur. Quod ad me attinet nihil mihi erit secreti, quin liberali manu, omnibus porrigam, modò gratum sit hermeticæ artis alumnis, et si non fugiat & euitet Zoïlorum vngues quibus placere, displicere est.

I N S I G N E S
CVRATIONES
VARIORVM MORBORVM,
quos medicamentis chymicis iu-
cundissima methodo curauit,

PETRVS IOANNES FABRI,
*Doctor Medicus Montpelienensis, Castr-
nouidarenensis Philochymicus.*

TOLOSAE TECTOSAGVM,
Apud PETRVM Bosc, Bibliopolam.

LECTORIBVS PETRVS IO.FABER DEVOTISSIMVS S.P.D.

*RTE M Spagyricam
cùm plurimi vilipendant,
in eorum confusionem &
opprobrium , has omnes
curationes apposui, ut his
resipiscant, & tandem in-
uitis eorum falsis opinionibus palinodiam
canant ; discent etenim, & videbunt expe-
rientia ipsa , morbos quos curatu difficiles
putant medici , & quos medicamentis vul-
garibus pertinaces , & indomitos quotidie
experiuntur, curatu faciles in quibusuis sub-
jectis , medicamentis chimicis conspicient,
non solum podagram, arthritidem , calcu-
lum, tabem, quartanam, sed & lepram ex-
perientur curatam fuisse spagyrica metho-*

do nulla violentia, sed tuta iucunditate.

Hisce experimentis certissimè existimauit zoilorum nostrorum animos ab erroribus educere posse, eorumque conscientias emouere, ut laudem condignam, honorēmque debitum chymicæ arti, suis conuitijs futatum, tandem panegyrico decantato sermone, deuotè reddant: & ut infiniti alij eorum exemplo, ad eam nobilissimam artem addiscendam & honorandam, utilitate quam maxima pelliciantur.

Plus est vitæ restituenda, imò & conservanda, facultatis & virtutis in solo antimonio spagyrica arte optimè preparato, quam in totis pharmacopolarum communium antidotarijs, in quibus ornandis, & complendis tota ferè terra exhaustur, ortus nec occidens sufficiunt penuria illorum: Poli utrique non sat gemmarum, & fructicum habent ad varias antidotariorum compositiones perficiendas, aërem quoque ferè omnem, mariūmque cauernas, & profundissimos gurgites visitant, ut hinc ali-

quid vitæ restituendæ & conseruandæ utile exportare possint. Heu miseri! cur tantis laboribus & periculis ruri queritis quod domi est, in centro metallorum & mineralium latet quidquid esse potest in totæ rerum natura, vitæ nostræ restituendæ, & conseruandæ efficax & utile. Nihil inde mirum si metalla Planetis respondeant, hi etenim si nobis vitam impertiant, illa etiam iure merito & naturali, morbos propellent omnes, & amissam sanitatem labentemque restituent: nec Mercurium dicatis venenum, & antimonium, reliquaque mineralia. Quod ex his educunt spagyrici antidotum est, & vitæ fomes, quamvis ex medio veneni sit eductum: antidotarium praedictum, & curationes subsequentes fidem facient tanti facti. Si quis tamen adhuc est incredulus, abeat quæso desperatus in exteris regiones, ibique comedat porcorum reliquias, cum illi non sufficiant domi paterna oppipari cibi, si tandem tamen redeat paterna non frustrabitur benignitate, an-

reo decorabimus illum anulo, lautissimis
 que sophorum mensis illum excipiemus, ibi-
 que sale sapientum glaucoma ab oculis de-
 pellemus, quo depulso fateri cogetur spa-
 gyricam artem philosophiae margaritam
 esse preciosam, spagyricosque artistas reli-
 quis omnibus prænitere Philosophis, ac ve-
 luti duris silicibus, pellucidi prænitent ada-
 mantes. Quod si mihi ipsi gloriam aucupa-
 ri hinc existimetis, id procul ab animo est:
 artis cuius laboribus inuigilo gloriam &
 honorem quero, ostentationem autem pro-
 cul à me elimino, & à Lectoribus benignis-
 simis id saltem extorquere vellem, ne me
 ullius gloriolæ audum putent, sed spagy-
 ricæ artis acerrimum defensorem, cui tuen-
 dæ quicquid erit ingenij & industriae liben-
 ter impendam, arcanaque sua in laudem
 honorēmque ipsius Lectoribus pandere non
 recusabo, ut tandem ipsamet & ipse collatis
 hisce beneficijs, de his bene mereri valeamus.
 Valete Castrinouidarij, decimo Kalendas
 Maij anni 1627.

* * * * * : * * * * *

CVRATIO PRIMA

MANIÆ, ET GANGRÆNÆ.

Omnia medicamenta chymica, quæ in curandis morbis subsequentibus omnibus impensa fuerint, habes descripta omnia in Myrothecio: si sint desumpta ex animalibus reperies Libro primo: si ex vegetabilibus reperies in Libro secundo: si ex mineralibus reperies in Libro tertio, in Capitulis proprijs & peculiaribus, vbi reperies methodum faciendo dosim & usum; quocirca in curationibus subsequentibus non repetam, ne actum agam, & fastidio sim Lecloribus, tot repetitionibus; nisi quadam peculia-ria medicamenta, ut Lectorem ab inquisitione eorum subleuem.

 OANNES de Russinis, vir apud Fuxenses anno 1614. ob bonorum suorum, fructuunque terræ, illius anni amissionem, & caritatem annonæ, incidit in maniam, in qua curanda conuocatus ego, curationē illius spagyricam aggressus fui. Itaque misso sanguine ex cephalica dextra ad quantitatem vnc. viiiij. summo manè, eodem die vespertinis horis, arteriam temporalem dextram tutudi, & misi sanguinem ad vnc. viij. robustissimus enim erat ægrotus, at tatis 40. annorum, quadratae statuæ, nigri capillitij, & temperamenti melancholici. Sequenti verò die, propinatū est Antimonij præcipitatum, ex aqua com-

muni', ad quantitatem granorum xx. sit autem præcipitatus iste Antimonij. ex gummi illo quod per distillationem educitur ex antimonio & sublimato vulgari, simul coniunctis: hoc gummi rectificatur ter aut quater, donec candidissimum sit & purum: deinde præcipitatur in aquam claram, limpidam communem, & agitantur simul in phiala vitrea, & tamdiu lauatur puluis albus, qui hinc præcipitatur, donec aqua dulcis sit, per eatque omnis acrimonie: deinde siccatur puluis, qui dici potest antimonium præcipitatum. Huius ergo præcipitati antimonij potionē, multa iūrsum & deorsum eiecit, & euomuit, singulisque octo diebus, manē, iejuno ventriculo, iterabatur eadem potio præcipitati antimonij. Reliquis verò diebus, sumebat summō manē, quantitatē drachmā vnius, arcāi sanguinis humani, in Myrothecio nostro descriptī, cum granis tribus aut quatuor arcāi opij: vel mandragoræ, aut iusquiami, & hisce solis medicamentis perfectè curatus est intrā mensem, seruato victus regimine, frigido & humido; potabat enim frigidam, in eāque balneabatur sēpissimē. Inter curationem autem fuit vulneratus, in tibia dextra, repente casu, & per incuriam illius vulneris incidit in gangrānam; ad quam curandam iterum vocatus cum Chirurgo, tetigi vulnus, & partes vicinas, vſtas affluxu canſtantis humoris, oleo mercurij, seu gummi, superius citato; & post scarræ sublationem quam oleo vitellorum procuraui, vſus sum ad cicatriſandum vlcus, tinctura martis, & aristologiæ rotundæ, & perfectè curatus annuente diuino numine; et si ab omnibus suis desperatus esset, &

adhuc viuit incolus & saluus à primo & secundo morbo omnino liber.

Curatio secunda Gangrenæ & Melancholiae.

Bernardus N. deuotus admodum vir ætatis suæ 40. annorū ob studiorum feruentem operam, diuinarumq; rerum diurnam nocturnamq; contemplationem, incidit in Melancholiā simplicem, absque vlla febre cum vigiliis maximis & longis; ducebat enim menses integros insomnes, & hebdomas impransas, ad quem curandum couocati sunt omnes medici, tum Tolosates, tum alij, qui fama aliqua & arte medēdi valebant, tentatīsque in vanum omnibus remedijs per sex menses, curationem spagyricam tandem agressus sum. Imprimis purgauit ipsum multoties antimoniio præcipitato superiori; deinde per quindecim dies usus est singulis diebus sero, eundo cubitum, arcano Lunæ, & arcano iusquiam ad granorum viginti quantitatē in ȝȝ. spiritus violarum, & sic perfectè curatus, seruato viētus regimine frigido & humido, potando aquam frigidam, in qua etiam s̄epissime balneabatur. Incidit etiam vulnere recepto in tibia sinistra in gangrenā, quam etiam curauit simili methodo, & ijsdem medicamentis, olco putâ mercurij, & antimonij, & tinctoria martis, & Aristologiæ rotundæ, & sic convaluit: at paucis abhinc mensibus incidit in quartanam quam iamiam curatam videbimus.

Curatio tertia Febris quartanae.

Idem ergo vir N. eodem anno 1614. incidit in febrem quartanam, cum tumore pedum & infirmi ventris, & dolore ventriculi summo & nausea quotidiana; at breuissime curatus fuit nostro antimonio præcipitato, febrifugo, & arcano vitrioli nostro, in aqua cinnamomi: ad quantitatē autem propinabatur decem guttarum illud arcanum vitrioli, in aqua cinnamomi ʒ. idque summo manè, ieiuno stomacho: vsus est etiam per aliquot dies arcano tartari, & tinctura seu extracto theriacis, & sic curatus est, & vixit per multos annos ab omni morbo liber.

Curatio quarta Febris quartanae.

Eodē anno Dominus de Caillauel, nobilis admodum vir, ætatis 25. annorum, præalte statu-ræ, & gracilis corpore, melācholicique temperamenti, quartana fuit detentus per sex menses; omnibusq; tentatis remedij Galenicorū in vanum, vsus est bis aut ter antimonio nostro, & arcano tartari, & potu vini puri, victusque regimine calido, & humido, & sic absque ullo alio tentato remedio euanuit febris, nullis omnino relicta symptomatis.

Curatio quinta febris Quotidiane.

Antonius Faber, Canonicus nostræ Ciuitatis, nunc Capucinorum Religionem profitens, anno eodem detetus fuit quotidianæ febris symptomatis, cū dolore ventriculi, & nausea perpetua; imò & singultu, qui ipsum summopere vexabat, vnica dosi antimonij nostri perfectissime curatus fuit.

Curatio sexta Schirroſi tumoris, & maniæ.

Anno eodem Marcus de Gaillard, ætatis 25. annorū loci du Mas Sainctes-Puelles, schirroſo tumore vexatus in crure dextro, nullam inflammationem, nullumque dolorem, nisi frigus summum in ea parte persentiens, vocauit me, vt ab eo tumore liberarem: itaque eiecto enemate communi ex decocto emollientium & carminantium, misi sanguinē ex brachio dextro, ad quantitatem 3 viij. sequentibus diebus purgatus fuit, tribus dosibus iteratis antimonij nostri: deinde applicatum fuit, balsamum sulphuris, ex descriptione Rulandi, cum suo emplastro de sulphure: peruncta hac parte & perficata oleo tartari cum spiritu vini alchonisato, & sic intrà paucos dies euauit omnino tumor, per insensibilem transpirationē: at fuit deinde toto anno melācholicus, tristis admodum, & taciturnus, vigiliisque summis vexatus, & appetitu deiecto: incidit intrà sex aut octo menses, post curationē illius schirroſi tumoris in maniā: vocatus ego iterum à suis parentibus misi sanguinem ex cephalica ad animi deliquium; erat enim inuenis admodum fortis, & quadratae staturæ: sequentibus diebus purgaui ipsum, extracto hellebore albi, & antimonio meo, per sex dies: & deinde per sex alios dies balneans ipsum frigida aqua, actu; erat enim mēsis Iulij, in quo calores vigebat satis: & sic seruato regimine victus humido & frigido, frigidā potando, spiritu violarū alterato perfectè intrà mensem curatus est & adhuc viuit sanus, & ab omni morbo liber, magno

christianæ religionis incommodo, bellator enim strenuus est, vel potius dicam latro audacissimus, qui in hoc ciuili Gallico bello in itinere magno circa locum Castrinouidarij & du Mas, quamplurimos bonis & vita spoliauit.

Curatio septima meliceridis tumoris in palpebra superiori oculi dextri.

Anno 1615. Germanus Delpy, deuotus & pius admodum Presbyter loci de Vignonet ætatis 35. annorū tumorē satis durum in palpebra superiori oculi dextri habuit, nucis auellanæ magnitudine : originem autem duxit hic tumor, ex vunctione mercurij crudi cum bultyro malaxati, vt à scabie liberaretur. Ab illa vunctione statim ortus fuit ille tumor : itaque vocatus curaui ipsum perfectissimè solo lito olei mercurij & antimonij, seu aceto minerali superius dicto. Vlcus deinde ad cicatricem conduxi diachilone magno, & diapalma, oleo vitellorum duorum dissolutis, & in vnguenti consistentiam reductis, & parti applicatis : & sic perfecte curatus est illæsa palpebra, ita vt iam nulla appareat cicatrix, viuit enim adhuc incolamus & sanus.

Curatio octava Pleuritidis.

Anno eodem 20. die mensis Aprilis, Maria Faber, filia fratri mei, ætatis 10. annorum incidit in febrem ardente cum tussi, & expunctione

sanguinolenta , & dolore summo lateris sinistri, cum maxima respirandi difficultate , magnóque pulsū & veloci. Itaque vocatus primo ipso die , postquam enema eiecit emolliens & refrigerans , misi sanguinem ex basilica sinistra partis dolentis, ad quantitatem vnc. viij. & dedi sequenti die summóque manè grana viginti antimonij mei sudorifici, in vino optimo: & statim applicato balsamo sulphuris, & emplastro eiusdem sulphuris ex descriptione Rulandi, super latus dolens , quietuit dolor eodem die , & euanuit febris post sudores nulla alia facta crisi : & sic perfectè curata fuit, & plures alios curauit eadem methodo & via.

Curatio nona febris Quartana.

Ioanna de D. loci de Belpech , serua & ancilla fratris mei, quartana detenta fuit per sex menses; anno eodem, vt ipsam curarem purgaui eam croco metallorum per quatuor dies continuos, propinata dosi singulis matutinis horis granorum duodecim in vino optimo : deinde iterum purgaui bis extracto hellebore nigri, diebus ipsius paroxismi, & propinata tinctura theriacæ ad quantitatem vnc. j. summo manè, iejuno ventriculo, perfectissimè curatà fuit intrà quindecim dies, nullis relictis symptomatis, & adhuc viuit incolamus præsenti anno 1625.

Curatio decima Pleuritidis.

Anno 1626. circa mensem Septembris vxor Jacobi Plauti pauperissimi clementatissimi vi-

viqum suum, & vxoris suæ, filiorumque suo-
 rum ex operatione sua quotidiana quærentis,
 ætatis 40. annorum decubuit, cum febre ar-
 dentissima, dolore lateris dextri, expiusione
 cruenta, & maxima respirandi difficultate, vri-
 nis admodum rubeis, pulsusque magno & velo-
 ci: itaque primis ipsis diebus vocatus medicus
 dogmaticus, doctus quidem, & expertus ad-
 modum, præscripsit illi omnia quæ confe-
 runt ad tutam curationem pleuritidis, nec
 vlla dogmatica oblitus est: omnem denique
 voluit lapidem, tentauitque remedia cuncta Ga-
 lenica, ut morbum depelleret. Desperatis
 tandem rebus omnibus, nono die, nulla ad-
 huc facta crisi, & vigentibus omnibus sym-
 ptomatis, vocatus ego inueni ægrotantem de-
 lirantem & phreneticam, cui illico, nullo alio
 adhibito consilio, quia premebat medendi sum-
 ma necessitas, dedi drachmam semis arcani san-
 guinis humani; cum drachma semisse cinnabrij
 rubei nostri sudorifici, ex antimonio & mer-
 curio sublimato præparati, & post gummi
 quod ex his per distillationem elicetur, educti,
 cum ʒ i. aquæ cinnamomi. Asumptione illius me-
 dicamenti statim quieuit, & somno irrepto su-
 dor vniuersalis totum corpus occupauit: itaque
 sudauit toto illo die copiosissime: sequenti die in-
 ueni eam optimè ratiocinantem, & ab omni de-
 lirio liberam; at vigebant adhuc symptomata
 alia: itaque decimo die iteraui dosim coruin-
 dem medicamentorum, ne critico diei supe-
 riori, sudoris causam tribuerem, iterumque
 dormiuit, & sudauit toto illo die decimo.

Vndeциmo sequenti die ; quia adhuc supererat febris , & alia symptomata , at valde mediocria , iteraui eamdem dosim , dormiuit iterum , & sudauit , & hora quinta post meridiem fuit ab omni febre libera , & ab alijs omnibus symptomatis : supererat tamen nonnullus in eodem latere dolor , itaque applicauit emplastrum superius de sulphure , quod ex ceræ colophoniæ æqualibus partibus , & semiparte myrrhæ , & æquali omnium pondere balsami sulphuris , ut in sufficientem emplastri consistentiam reducatur constat ; & dedi iterum vnicam dosim præscripti medicamenti , & iterum dormiuit , & sudauit , sudore absterto fuit ab omni dolore libera , & viuit adhuc potens & robusta mulier.

Curatio vndeциma , suffocationis , Epileptici insultus , & pallidi coloris , & aliorum.

E O D E M anno Maria de Charles 20. annorum virgo fuit apud Tolosates , quamplurimis afflita morbis grauissimis admodum : singulis enim diebus suffocatione premebatur , à syncope & animi deliquio illo redempta , delirio tenebatur & conuulsione totius corporis. Postquam hæc symptomata ,

mitigata erant , perdurabant tamen aliquando per quindecim dies , inuitis medicis Tolosatibus , dolore grauissimo & acutissimo arteriarum temperantium premebatur : ibi ingentes eiulatus & clamores erant , & si aliquando dolores hi remissi viderentur , melancholia simplex agrotantem nostram tenebat : itaque videbatur hæc nobilis puella eadauerosa omnino , pallidissimi coloris & vitidis, ita ut & ictero laboraret , virgineo morbo , qui erat centrum & origo reliquorum omnium morborum & symptomatum : permansit autem incurata per quatuor aut quinque annos à decimo quinto anno , usque ad vigesimum : cōuocati tamen fuerunt omnes medici Tolosates , ut eam liberarent & saluam facerent : de'perratam tandem reliquerunt & tempori curam cōmiserunt , eam relegantes ad natalē suam domum loci de Folcarde , ubi natali suo aëre , & amicorum parentū-ve confabulatione putabant tandem eam ad sanitatem reddituram fore : nihilominus tamen permanxit per multos aliquos menses ijsdem morbis afflita , & cum maiori grauitate & asperitate vigebant symptomata . Ita ut cum essent omnia desperata vocatus fui , & percontatus sum quibus medicamentis Tolosates medici eam ipsam puellam tractauerant ; itaque vidi enemata p̄̄scripta fuisse carminantia , & emollientia , Apozemata , iulapia , menses prouocantia , balnea , vnguenta , Emplastrata , embrocationes , multaque alia medicamenta , quæ lubens omitto , ne tedium pariam ; ita ut cum animaduerterem morbum hunc medicamentis Galenicis non potuisse curari , at potius

exasperari, curationē Spagyricam aggressus sum: imprimis percontatus sum quibus alimentis ipsa ægrotans vti solebat, & inueni, toto vitæ suæ tempore aquæpotam fuille, carnes omnes respuere, & iuscula carnium: vtebatur solùm fructibus omnis generis, & ouis cum pane coctis, & iusculis oleo, & herbis quibusdā alteratis. Quam obrem mutauit illius victus regimen, vinum peditentim assuefacere præscripsi, donec purum biberet, & regimen victus totum erat calidum & humidum: deinde præscripsi salem vitrioli, in aqua arthemisiæ dissolutum, ad quantitatem drach. j. in vnc. j. aquæ arthemisiæ. Tanta fuit huius medicamenti virtus, vt ferè omnia symptomata tanti morbi recesserint; vomuit enim quamplurima pituitosa, primò & ultimò viridia & flava, maxima quantitate: hoc solo tantum via medicamento, & balneo vini cum tartaro, curata perfectè fuit intrà octo dies: cuius tanti beneficij memor ipsa puella, prædiues, adinodum, & nobilibus orta parentibus, se, suaque omnia, magna adhibita cautela ex mea parte, mihi ipsi in matrimonium legitimum tradidit, & contulit: ex cuius honestis amplexibus contra medicorum omnium opinionem filios pulcherrimos habeo.

Curatio duodecima, Histerice passionis.

Nobilis Domina de Montagut, castissima vxor Domini de la Barre, loci de Faïs, anno

eodem, circa mensem Septembris parturiit fœliciter, & à partu ob incuriam & inscitiam obstetricis mulieris ex cochijs retentis, incidit in hysterical passionem, decubuit tribus integris diebus semimortua, absque pulsu apparenter, sine voce & respiratione sensibili, oculis clausis, & medio infimo corpore, frigida: à parentibus & à suo carissimo coniuge vocatus sum, vt discernerem, num penitus mortua esset, vt sepulchro mandaretur: cogitabant enim omnes de funebri pompa potius, quam de sanitate restituenda. Inueni ergo ipsam in lecto iacentem, sine pulsu, sine voce, sine respiratione, candelam enim accensam ori, naribusque appositam nullo pacto difflabat, calore tamen satis blando membra sua ferre onnia souebantur, rigida tamen, & conuulta omnia erant. Iuscula, vinum, & aqua in os iniecta indeglutita manebant, clysteres iniecti manebant in intestinis absque ullo effeetu, cucurbitula cum multa flamma, & profunda scarificatione applicatae fuerant cruribus, & tibiarum suris, frictiones durissimæ factæ, adeò vt excoriata fuerat, mortuam esse, aut morti proximam esse credens de reditu cogitabam. Attamen prius tentaui remedium sequens: sumpsi salem vitrioli in Palladio meo descripti, & in aqua saluiæ dissolui; quantitas autem erat salis 3 ij. aquæ saluiæ 3 ij. & primò in os ægrotantis inieci cochlearia duo aquæ imperialis, deglutita tandem absque motu euidenti illa aqua imperialis, subtilis enim erat admodum & rectificata, iterum inieci salem meum vitrioli dissolutum in aqua saluiæ, & apposui aquam imperialē simul, vt virtute aquæ imperialis deglutiret.

medicamentum stimulato calore gutturis, & muscularum laryngis, actimonia aquæ imperialis, deglutij tandem omnia cum aliquo motu perceptibili laryngis: duabus horis transactis à potionē illa sumpta, copiosissima eiecit multa biliosa per anū: itaque mutatis linteamentis, & epithematis appositis cordi ex aqua imperiali, & aqua cinnamomi, cum confectione alchermes, guttisque nonnullis olei cinnamomi, iterum eiecit quamplurima biliosa porracea per anum, & ex vtero quamplurima nigra, fœtidissima, putrida, & male olentia: aperiit tandem ab electione illa oculos, & respirauit satis libere, & voce dolenti conquesta est: sequenti verò die post multas tota nocte electiones, perfectè locuta est, & nouit omnes. Dedi iterum eamdem potionem salis vitrioli, cum aqua imperiali, & saluiç, & vomuit multa pituitosa & biliosa, & apertus est vterus omnino, & fluxere cochia copiosissimè, & cōualuit omnino, & adhuc viuit, & est mater multorum filiorum. Quamplurimas ego deinde curauim similes suffocatas mulieres, imò & virgines.

Curatio decima tertia, calculi Renum.

ANNO 1617. circa mensem Septembrem, Antonius Colum, dictus Darengue, crudelissimo dolore renū diuexabatur, cum vrinæ difficultate, & cruris dextri paralysi, & ambulandi impotentia: postquam remedia omnia dogmatica & vulgaria expertus est, à me ipso præscripta, qua si desperabam de salute ipsius; suspicabar enim calculum magnū in renibus & vesica, tandem ut omnia tentarem, purgaui prius quater, per quatuor dies

continuos absque vlla intermissione, crōco metallorum, quod est antimoniūm vstum, cum sale nitro, & aqua deinde cōmuni lotum. Deinde dedi mercurium sudorificum , per sex dies, vt pituitosos, serososque humores, quos & mercuriales dicimus discuterem: interim potabat aquam saxifragiæ cum spiritu acido mercurij : est autem hic spiritus extractus ex gummi antimonij , & sublimati mercurij , dum puluis albus & purgans præcipitatur per aquam communem : aqua acida redditur , & per distillationem separatur aqua communis , & vltimo stillat spiritus acidus mercurij , & antimonij , saxifragus , quo usus sum in hac cura. Curatus enim fuit intrà quindecim dies, & liberatus à dolore, & reliquis omnibus symptomatis , fabulosa materia copiosè eiecta , per vrinas, imò & sexaginta calculos, ossium dactylorum magnitudine vrinali meatu eiecit.

*Curatio decima quarta, Febris Hecticæ,
& Gonorrhœæ.*

Petrus de Caillaue l ætatis 25. annorum , nobilis admodum adolescens , anno eodem , ex Lutetia Ciuitate gonorrhœam virulentam domum exportans , conuocatis Medicis Tolosatis, & medicamentis omnibus expertis , per quinque annos integros incuratam seruauit gonorrhœam illam ; inciditque tandem in febrem lentam, cum alui fluxu quam fastido. Atrophicus factus omnino , & desperatus, vocauit me , cui dedi per quindecim dies, in lacte humano è mam-

ma recenter extracto, quindecim guttas arcani sanguinis humani, cum totidem guttis tincturæ coralli, idque summo manè, iejuno ventriculo: in potu ordinario vtebatur prisana ordinaria cum spiritu violarum, & spiritu acido mercurij, & tinctura auri, oleo vitrioli rectificato extracta, in iusculis suis vtebatur. Ex horum medicamentorum vsu absque ullo medicamento cathartico, intrà mensem curatus est perfectè, & fuit à febre, ab aliis fluxu, & gonorrhœa sua vindicatus & liberatus, & intrà tres alios menses subsequentes, in pristinum suum statum, floridum colorem, vigorem; & carnosum habitum redactus, & tunc temporis matrimonio iunctus puellæ formosissimæ, habuitque filios pulcherrimos.

Curatio decima quinta, Febris quartana.

Anno eodem, Dominus de Vernes Iurisperitus, tunc patronus & causidicus subtilis, nunc Regius Consiliarius, ætatis suæ tringinta annorum, ob studiorum suorum feruentem operam, & vigilias in his impensas, cruditates ingentes contraxit & apexias: ab his incidit in quartanam febrem: tentauit multa remedia Galenica & Chymica, sed in vanum, inuitis his omnibus perdurabat febris: præscripsi regime inictus calidum & humidum, potabat vinum purum, & summo manè vtebatur hipocratico vino, & aqua cinnamomi, & intrà mensem perfectè curatus est, per sudores copiosos, quos singulis diebus per pores corporis natura ipsa valente & robusta, iictu tali refocillata, ejiciebat.

*Curatio decimasexta, Fistulæ testiculi
dextri.*

ANNO millesimo sexcentesimo decimo octauo , circa mensem Martium , Reuerendus in Christo Pater , Ioannes de Bourgongne , Religionem Capucinorum profitens , & tunc temporis Quadragesimam prædicans , apud sanctum Papulum , incidit in tumorem testiculi dextri prægrandem : tractatus à Medico experto , & famoso , suppuratus est tumor , & Chirurgico instrumento apertus magnam copiam puris lundati eiecit : mansit apertum vlcus per multum tempus , nec ad cicatricem potuit perduci quia saniem semper , & aquosum quid valde fœtidum percolaret præduro testiculo facto , cum labris præduris , dolore ingenti , inflammatione summa , adeò ut Medicus eius de amputando testiculo cogitaret , & amputasset si annuisset Pater ægrotans qui prius efflagitabat consilium meum hac in re . Itaque vocatus visitans ipsum , sequentibus remediis curauit . Lauauit imprimis vlcus aqua frigida , & inieci in illud , syphone , esfentiam martis , & apposui testiculo linteamenta madida spiritu violaceo , cum spiritu mercurij acido , & intrà diem vnum euanuit inflammatio , & tumor , & dolor omnis , & Deum testor , intrà sex dies perfectè curatus est , & ad cicatricem conduitum vlcus , nullis adhibitis aliis remediis quam supra citatis : viuit adhuc Pater , qui horum omnium testis est , cum omnibus aliis Re-

ligiosis Capucinis, qui Conuentum Castrinouidarensem habitabant tunc temporis.

Curatio decima septima, Faciei vsta à puluere tormentario.

Anno eodem, circa mensem Iulij, Dominus Dacher, Patronus & Causidicus Castrinouidarenensis, à puluere tormentario quem igne tenui in catino stanneo desiccabat, concepta de repente flamma combustus est omnino, facie & manu quam in catino tenebat: vocatus illico inueni eum prætumida facie & capite, absque ullis pilis & pelle in facie: manus verò dextra carne tota exscoliata erat: dolores erant adeo atroces, & summi ut conuulsione teneretur: butyro saturni illico applicato, cum spiritu iusquiami, & mandragoræ, & aqua rosacea, & frequenter mutatis hisce medicamentis, vt acrimoniam salis nitri combusti retunderent, intrà tres aut quatuor horas quievit dolor, & intrà sex aut octo dies, perfectè curatus, solo butyro saturni, & oleo vitellorum ouorum: fit autem istud butyrum, ex minio, cerusa, aut lithargyrio, in acetō optimo, ebullito, acetum illud clarificatum & filtratum coniungitur cum oleo violarum aut oleo vitellorum, & agitatione summa conuertuntur hæc duo in butyrum quod dicimus saturni: arcanum combustorum omnium, vt diximus in Chirurgia nostra Spagyrica, Capite de Combustis, Libro tertio.

*Curatio decima octaua Gonorrhœa
virulentæ.*

Ioannes Dannette , anno eodem gonorrhœa virulenta vexatus per quatuor annos , curatus tandem fuit spiritu camphoræ & therebentinæ , purgato priùs corpore antimonio nostro . & dato illo camphoræ spiritu , ad quantitatem 5 fl. in 3 j. succi limonum : repetitis dosibus tribus curatus est absolute.

*Curatio decima nona , Carnosæ substantia
in meatu vrinario adnata.*

Petrus de Sancto Saturnino , robustus admodum , & fortis adolescens , ætatis 25 . annorum , eodem anno , ob perpetuas gonorrhœas , quas variis in annis passus erat , incidit in vlcus vrinalis meatus in quo agglutinando natura fungosam produxerat carnem ; ita ut vrinæ meatus impeditetur . Chirurgorum vulgus appellat hunc morbum virginæ carnositatem , quam frequentibus remediis curauimus : candelas tenues parauimus ex cera alba , cui admiscuimus antimonium crudum , tenuissimè tritum , & beneficio harum candalarum apertum meatum vrinæ tenebamus , & leui & insensibili corrosione carnem superfluam sustulimus & perungebamus etiam aliquando candelas eiusmodi spiritu mercurij acido , & recenter perunctas iniiciebamus in vrinæ meatum ,

ibique sinebamus longo tempore; deinde vngebamus eadēm candelas oleo vitellorum ouorum, & sic breuissime curauimus intrā hebdomadā, carnositatem illam absque recidiua villa.

*Curatio vigesima, Quartanae
duplicis.*

Maria de Polastrē filia Regi; Consiliarij Castrensis, annos nata 8. afflcta fuit per tres, aut quatuor menses, quartana dupli, cum nausea fere perpetua, tumore pedum, ventrīisque inferioris, cum schirrosa & prædura hepatis, & lienis regione: curauimus autem ipsam etsi desperatam omnino à parente suo, Domino de Polastrē Regio Consiliario, sequentibus medicamentis. Præparauimus imprimis humores tenaces, & viscosos iulapijs attenuantibus & aperientibus, oleo vitrioli alteratis, per octo aut decem dies, peruncta quotidie regione hepatis, & renūm oleo succini albi, seu carabes. Deinde dedimus illi grana decem antimonij nostri, in cochleari vi ni optimi, quo multa pituitosa, biliosa, & melacholica, foetida, & putrida sursum & deorsum eiecit. Deinde iterauimus iulapia aperientia & attenuantia, & sic intrā duos menses euanuit febris, & omnia alia symptomata, præter spem & credulitatem suorum parentum, qui filiam hanc cùm carissimam præ cæteris haberent, salutem illius à Deo precibus suis obtinuerunt.

Curatio vigesima prima, febris Quartana, & Icteri nigri.

Filiola Domini de Vernes, Regij Consilia-
rij Castrineuidarensis annos quatuor tan-
tum nata, fuit circa mensem Septembbris, an-
ni 1618. febre quartana simplici afflita, per-
mansitque febris in suis typis integris & im-
mutabilibus per septem menses: deinde ap-
paruit icterus niger per totum corpus, & vo-
mitus fere perpetuus, cum tumore satis duro
in regione lienis; nigerrimæ verò erant vri-
næ. Vocatus ego tunc temporis; antea enim
vocatus non fueram, nec alias medicus, vidi
filiolam illam, & de salute illius multum spe-
raui, propter vrinam, quam magna copia eijscie-
bat, itaque præscripsi iulapia aperientia oleo
vitrioli alterata per quatuor dies, serò &
manè sumenda, & vinum modicè dilutum
aqua ptisana gramine alterata, & candenti ca-
lybe calybeata: hisce diebus transactis dedi gra-
na decem antimonij mei, quo multa absque
ulla violentia sursum & deorsum ejecit ni-
gerrima & fœtida, qua sola purgatione euanuit
febris, & pedentim deinde euanuit icterus &
tinctum est corpus florido, & viuido colore, &
adhuc viuit incolumis & salua filia.

*Curatio vigesima secunda, febris
Pestilentis.*

ANNO 1614. viguit febris pestilens per totam nostram regionem, qua omnes ferre vexati fuerunt, quamplurimi verò extinti, salui autem multi euasere sequenti methodo. Primis ipsis diebus antequam exanthemata rubea vel nigra apparerent eicto enemate emollienti & refrigeranti sanguinem mittebam magna satis quantitate, repetita phlebotomia, ne vires ægrotantis disperderentur: sequenti statim die, secundo, aut tertio ab incursu febris dabam grana viginti antimonij mei, quibus multa sursum & deorsum ejiciebant, & in multis cessabat febris, & omnia symptomata, & bene valebant; in multis verò non, at persistebat: his autem iulapia præscribebam refrigerantia & alexiteria ex decocto pentaphylli, acetosæ, berberis, & similibus cum oleo vitrioli, quo semper vñi sunt, & diebus criticis vtebantur cum confectione alchermes, bezoartico minerali, quod est antimonium sudorificum, hacce methodo mille curati sunt, inter quos fuit nobilis de sancto Stephano, Dominus de la Pomareda, Dominus de Baraigne, & tota sua domus, Dominus Douradou, Regius Consiliarius: & alijs quamplurimi nobilissimi viri, qui Regem nostrum Ludouicum in obsidio urbis Montis-Albani comitabantur anno 1621. simili methodo, ab hac pestilentि febre

liberati fuerunt, & hi omnes qui meo antimonio semel in mense vtebantur, præseruati sunt illæsi & intacti ab hac contagiosa febre.

Curatio vigesima tertia, Variorum ulcerum per totum corpus.

PEtrus de Turies ingenuus adolescēs mercator, annos 25. natus, ob prauum vitæ suæ victus regimen, dum mercaturæ suæ tyrocinium Tolosæ faceret, incidit in scabiem profundam & ulcerosam per totum corpus, cum febre lenta, quæ noctu exacerbabatur. Medicati sunt Tolosates Medici ipsum, purgationibus, phlebotomijs & balneis; scabies autem exacerbata fuit potius quam curata, & conuersa est in ulcera profundissima, cum crustis liuidis & plumbeis variegatis, ita ut lepra videretur: impotens itaque factus, à suo Domino mercatore veniam petijt, vt Castrennidarium peteret, sanitatēmque ex me, Deo annuēte, expetere posset; venit tandem & sequenti methodo ipsum curatus sum. Misit iterum ego sanguinem, ut & medici Tōlosates fecerant, sanguinēmque inueni putridum omnino, & corruptum sepi coloris, non sanguinis. Itaque sequenti die, à missione sanguinis, dedi illi grana quindecim croci metallorum, & per tres dies purgaui ipsum, iterata simili dosi. Præparaui deinde humores iulapijs aperientibus & alexiterijs, oleo vitrioli alteratis, & usus est hisce iulapijs per decem dies: his transactis purgaui iterum ipsum ter antimonio meo cathartico: deinde per sex dies

vfas est diæta attenuanti & sudorifica ex extracto gaiaci, cum aqua cardui benedicti parato: sumebat autem huius extracti 3 iij. singulis matutinis horis, cum drachma semiisse antimonij sudorifici mei, & omni arte adhibita sudabat quām maximē in lecto coopertus: interim sua vlcera, tangebam spiritu mercurij acido, & balsamo tartari, & sic perfectè curatus est intrà viginti dies: in quorum fine misi iterum sanguinem ex basilica dextra ad quantitatem 3 iiij. & inueni laudatissimum sanguinem, & sic ipsum dimisi, & viuit adhuc incoluis.

Curatio vigesima quarta, Lupi.

ANNO 1619. Petrus de Fausse, loci de Baraignes, Faber ferrarius, incidit in tumorem schirrosum prædurum in tibia dextra, anno suæ ætatis 35. tumor iste primis mensibus indolens fuit, sexto autem, aut septimo mense dolor aliquis aduenit, & prætumuit pes totus: ipsem impatiens ferro candenti tumorem aperuit; nihil autem ex apertura resiliit, nisi quid saniosum: apposito autem vnguento ex oleo rosaceo & vitello oui, exacerbatus est valde tumor, & dolor, in molémque maiorem extumuit pes omnis: ipse verò ægrotans quia pauperimus erat nullos medicos, nec chirurgos vocauit; sed vt sanitatem illi, filijsque suis, & vxori necessariam restitueret Deus, votis efflagitabat. Itaque adueniens ego fortuitò, domi suæ inueni ipsum ægrotantem humili modi morbo, visitavi ipsum, & inueni vicus

cancrosum, lupum dictum, perfectum omnino & absolutum, labris magnis & præduriis, quamplurimis venis nigris & liuidis circumdatum, dolore ingenti & acerbissimo concomitatum: ægrotantem verò inueni febre lenta afflitum, facie plumbosa & gracili corpore. Itaque hisce sequentibus medicamentis dedi opem illi citam & tutam: pūrgauis ipsū imprimis antimonij mei dosibus quatuor, per quaruor dies propinatis: deinde arcano sanguinis usus est per quindecim dies, cū extracto veronicae. Deinde iterum purgatus antimonio meo, & interim lupi seu vleroris carnes fungosas & superfluas gladio candeti sustuli ad os usque, fossile magnum, fossileque minus, eaque carne obducta inueni. His actis oleo mercurij totū vlcus, & carnem superstite vleroris tetigi, post scarrum decissum oleo vitellorū ouorum usus sum & extracto Aristologiæ rotundæ, vt mundificarem vlcus, quod breui factum est, & solis illis medicamentis, regimine virtus obseruato euchymo, calido & humido, ad cicatricem laudatam conductum est vlcus, & curatus est perfecte ab illo vlcere absque recidiua, petitjusque Castra Montis-albani, ibiq; mortuus est non impetu martis, at impetu febris pestilentis, quæ tunc temporis viguit maximè.

Curatio vigesima quinta, Herpetis totam manum occupantis.

Michaël Sartor Castrinuidaren sis, anno eodem, manum dextram habuit contaminatam herpete miliar i, maligno admodum, exacer-

babatur enim medicamentis ordinarijs : tentauit æger multa remedia, sed omnia in vanum : venit ad me, auxiliūmque petijt : itaque manum suam tetigi per pauco oleo mercurij, ita ut dolorem nullum sentiret, cautus enim debet esse medicus in administratione & perunctione illius olei ; magnus enim est ignis, & si magna quantitate applicetur , magna parit symptomata , inflammationem putà maximam, dolorem ingentem, & tumorem magnum. Quocirca non temerè est applicandum quibuscumque partibus corporis , & si applicari contingat necessitate quadam , cautè admodum & minima quantumcumq; fieri potest quantitate applicandum est. Per unxi itaque herpetem istum quatuor aut quinque guttis istius olei mercurialis , & siccatum est vlcus omnino & curatus est æger, quem, ut radices morbi omnino eradicarem antimonio meo purgaui , & misi sanguinem ex brachio dextro ad quantitatem ʒ viii. & præscripsi ut frigidam potaret per totum mensem Augusti facta enim est cura hæc; in eodem mense.

Curatio vigesima sexta, Herpetis profundi.

Dominus de Labia , Procurator Castrinouidarensis crus dextrum habuit herpete profundissimo per sex annos vexatum , è quo sanies cruenta per tempus effluebat ; vt illum curarem misi sanguinem ex basilica dextra, deinde purgaui ipsum antimonio meo, quod ego ne innotesceret nomine Catholici magni, aut febrifugi nominabā; ægroti enim si sciüssét antimonium esse,

noluissent sinere, tantæ est apud omnes infamie antimonium; sed hac cautela sanitatem ego omnibus restituebam. Purgatus ergo Labia noster antimoniali nostra purgatione, iulapia refrigerantia, oleo vitrioli alterata sumpsit per octo dies, & interim tetigi vlcus suum oleo mercurij, sed per pauca admodum quantitate & succo semper uiui majoris siccatum est omnino vlcus, & ad cicatricem laudatam reductum breuissimo tempore: viuit adhuc incolumis ab omni herpete liber.

Curatio vigesima septima, Alterius Herpetis.

Iohnes Arnaldus de Capella Regius Consiliarius Castrinouidaren sis, afflatus & vexatus fuit per multos annos herpetib⁹ in varijs corporis partibus, præsertim in metacarpo manuum: ab hisce vlceribus & scabie maligna ipsum liberauimus missio sanguine, & purgato corpore, extracto Rheubarbari, & scammonæ, & per unctis vlecribus per pauca quantitate olei mercurij: redibant tamen vlcera, verno tempore, sed quamprimum tacta erant oleo illo mercurij euanescabant: atamen euanuerunt omnino iam, nec amplius vexatus est illis vlceribus, postquam oleo vitrioli in iulapijs acetosis vsus fuerit.

Curatio vigesima octaua, Dysenteria.

Dominus Destieu, Mercator verbis Limosi habuit multos filios, quos omnes dysenteria perdidit,

perdidit, dum autem unus ex illis iunior & annos quatuor natus superstes esset, & laboraret eadem dysenteria, vocauit me, ut, si Deus annueret, suum filium liberarem a tanto morbo: anno ergo 1620. petij locum illum, vidique parvulum illum agitantem febre magna, pulsu magno & veloci, siti maxima, lingua nigra, ejectionibus conditis sanguine puro, admixta bile portacea, vigilijs cum maximis & tormentibus ventris, nauseaque & vomitu fere perpetuo: vt ergo etim curarem a tanto morbo, misi sanguinem imprimis e basilica dextra, ad quantitatem unciarum trium aut quatuor; erat enim infantulus ut dixi: misso sanguine praescripsi ipsi iulapie refrigerantia ex decocto acetosæ, portulacæ, & plantaginis oleo vitrioli alterata, & serò & manè vtebatur hisce iulapijs ad quantitatem 3 v. serò verò tempore somni sumebat drachmam semis terræ exanimatae vitrioli calcinati, ad rubedinem; terra autem illa exanimata dicitur, cum per lotiones varias aquæ dulcis priuatur ab omni suo sale: postquam autem usus est terra illa tribus vicibus, evanuit omnino fluxus ille sanguinis: permanxit autem fluxus biliosus nonnullis adhuc diebus, sed cessauit tandem, & omnia symptomata, & bene valuit, & viuit adhuc magna patris, matrisque iucunditate.

Curatio vigesimanona, alterius Dysenteriae.

Petrus Dannette, seruus Domini de la Pomedre, dysenteria laborauit eodem anno, ilque

curatus est vnica dosi antimoniij mei, per quam multa eiecit supra & infra, & perfectè curatus est illa sola vice; causam enim dysenteriae foras eduxit purgatione antimonium meum, sicque morbus & omnia symptomata : euanuerunt viuit adhuc qui testis tanti effectus esse potest.

*Curatio trigesima alterius
Dysenteriae.*

FRATER meus Geraldus Faber, vnicum habebat filium eodem anno dysenteria maxima laborantem, præter cōmunia & parapneumonica symptomata, erat febris maxima & mœror maximus, ita ut totus corporis habitus hecticus videatur & marasmosus, quod per tres menses dysenteria illa laborasset, absque ullo remedio adhibito: morosus enim erat maxime ille puer, quod pater in illum nimis esset indulgens, et si esset puer ille annos octo natus: curauimus tandem illum iusculis alteratis semine portulacæ, acetosa & portulaca, & guttulis nonnullis olci vitrioli, quo etiam sua prisana alterabatur: sumpsit etiam tribus vicibus terram nostram exanimatam vitrioli, & sic curatus est & liberatus; cum tamen multi alij pueri eodem morbo laborantes hoc eodem anno extingui sint, quod similibus non vni sint remedijs, sed ab alijs medicis diuersimode tractabantur.

Curatio trigesima prima, febris Hecticæ.

DOMINA de Caillauel, filia nobilissimi viri de Baraignes, monasticam religionem profitens

in Conuentu loci des Casses, annos nata 25. circa annum eundem per totum annum lenta febre vexata fuit, gracilescente totius corporis habitu, cum exacerbatione illius febris duabus horis post pastum: incidit autem in hanc febrem ob orationes & meditationes continuas, quas per totam fere diem, nocte inque Deo faciebat: itaque effantibus menstruis purgationibus suis, & melancholica facta incidunt in hanc febrem, qua per annum detenta est, & tandem post multa remedia dogmaticoru, potiones catharticas, phlebotomias, balnea, & lactis humani usus, incurabilis & desperata fuit a medicis, & relieta. Vocatus ego visitavi ipsam, & fere febre hectica in tertio gradu laborantem inueni, nares erant acutæ, concava tempora, facies omnino hippocratica, gracili admodum totius corporis habitu, sola pelle membra tegebantur: desperabam ego etiam de salute illius, remedia tamen sequentia tentavi; prescripsi victus regimen eucyimum calidum & humidum, ut gelatinis ex caponibus, & perdicibus factis & preparatis vteretur, & in singulis dosibus permiscebatur 3 j. spiritus violarum, cum guttulis decē arcani sanguinis humani, aut ceruini, quod arcum sanguinis cerui in gratiam illius parauimus hoc eodē anno, & post mensem integrum quietit aliquatenus febris, & moderata sunt symptoma: se queti mense via est, quia fortior erat aqua distillata ranarum fluiatilium pro ptisana sua, aqua cinnamomi alterata: in fine autem illius mensis robustior adhuc fuit, & carnosiori adhuc habitu, & apparuerunt menses, quos ut magis prouocarem via est copiosiori arcu sanguinis

humani in gelatiis suis, quas ad quantitatem 3vj. quater in die sumebat, & in principio alterius mensis in plenilunio copiosè fluxerunt menses, alibi primo, deinde rubet, & post decem, aut quindecim dies, in fine istius mensis febris euanuit omniō, & reliqua omnia sua symptomata, recuperato somno, & comedendi appetitu, qui omnino deiectus erat, & sic benē valuit, & viuit adhuc superstes & incolumnis ab omni morbo.

Curatio trigesima secunda, alterius febris Hectice.

Antonius de Lorde, anno eodem, ingenuus iuuenis annos natus 18: incidit in febrem lentā, quæ à pastu exacerbabatur, gracilescente totius corporis habitu: itaque vocatus ego, cum altero medico famoso, confilio inter nos habite, ipsum dijudicauimus hecūcum in primo gradu, ingruēte secundo: præscripsimus illi vietum humidum, & lac humanum: & ego vt loco priuane vteretur aqua prima stillatitia vitrioli, quæ est phlegma illius, & balnea præscripsimus aquæ dulcis tepidae, & intrà paucos menses perfectè curatus est, & tota sequenti æstate bene valuit: ingruēte verò hyeme incidit in tumorem scrophulolum metacarpi pedis sinistri cù carie ossis phalangis primæ, digitii magni, quo vlcere adhuc laborat rediitque febris hectica, quam curare cum suo vlcere difficultimum iudicarunt omnes Medici & Chirurgi: ego quoque de salute illius maximè dubito, quod scrophulas internas supicere cura-

tionem tamen aggrediar & reponam, si succedat:
mortuus est tamen.

*Curatio trigesima tertia, vulneris ab ictu
ensis in cubito dextro recepti.*

Dominus de Sain[&] Estienne, Dominus de la Pomareda, vulneratus fuit eodem anno à Domino de las Touscilles, istitu ensis in ipsamet articulatione ossis radij cum osse brachij; & quā-primum vulneratus fuit, intumuit valde brachiū, & dolor acutissimus subsequutus fuit: vocatus ego vt dolori & vulneri medelam afferrem, per chirurgum sanguinem misi ex basilica brachij sinistri, vulnerato oppositi, vt reuulsionem facerem humorum, ne confluenter ad brachium vulneratum: missō sanguine ad quantitatem 3 viiij. robustissimus enim erat, & annos 25. natus, & sanguineo temperamento: post sanguinis missionem vulnus aqua sclopetaria lauauimus, & tinctura aristologiæ rotundæ, & florum hypericonis spiritu therebentinæ extracta perunximus, & à perunctione quieuit dolor, erat enim perpunctus nervus quidam vnde dolor maximus ortus erat, & hisce solis medicamentis curatum est vulnus intrà quindecim dies, absque ullo symptomate.

Curatio trigesima quarta, cholerae Morbi.

RAimundus de Monatd, aquarium, nemorūmq;
magister, anno: natus septuaginta, venerabilis
admodū senex, in quo prudentia & omnes ani-

mi dotes, quamplurimum tunc temporis vige-
bant, ætaítique labéris nesciebant declinationem:
at annorum multorum mole pressus animus velu-
ti palma florebat: decubuit eodem anno 1620.
circa mensem Iulij cum vomitu attrabilio cru-
delissimo, perquām fœtidā enim & nigra ei-
cīebat, eāque multa, & maxima quantitate; in-
trā enim duos dies, quibus vexatus est æquale
pondus sui ipsius horum humorum euonuit.
Conuocatis ergo Medicis ut consilium inter
nos haberemus de præseruando tanto sene,
conclamatum fuit inter nos, ut vna voce des-
peratum de salute eius, tum ob magnitudinem
morbi & symptomatum violentiam & malignita-
tem, & ægrotantis labilem admodum ætatem &
corporis imbecillitatem; nihilominus ego cum
medicus suus chymicus & ordinarius essem, mi-
hi que maximè fideret, non omnino desperabam
de eius salute. Rogauit ergo ispe cū ægrotus, vñā
cum vxore sua, vt opem afferrem néue desponde-
re, vlo modo, quòd vires adhuc valerēt & animus
ægrotantis. Itaque hisce verbis audacior factus etsi
pulsus suus esset fere moribundus, iulapium præ-
cripsi ex decocto acetosæ, & pentaphylli & berbe-
ris: addidi succum depuratum & coctum cyto-
niorū, & tinturā coralli rubei, cum guttulis non-
nullis liquoris aërei, & olei vitrioli tintura auri
impregnati: sumpsit huiusc iulapij 3vj. tempore;
soni cum 3ij. syrapi violacei, quo per quatuor
horas aut quinque placidè admodum & tran-
quillè dormiuit: à somno expergesfactus ro-
bustior fuit admodum, & à vomitu illo liber;
at fluxit aluus copiosè per totum diem sequen-

tem, & per tres dies subsequentes, nigraque multa & fœtida eiecit. Continuatis autem iulapijs quibus tanquillè admodum dormiebat, tandem quieuit alius, & intrà mensē rediit ad pristinum statum, firmamque valetudinē noster senex, quem medici omnes moriturum indicauerant.

Curatio Trigesima quinta, Boulimi, seu famis Caninæ.

IDem Raimundus de Monard, post tres, aut quatuor menses à curatione præcedentis morbi, incidit in famem caninam, quam Græci βελιμὸν dicunt, & οὐράδην ὄφεζην: humor enim melancholicus acidi faponis, ut plurimum ē liene in ventriculum confluebat, ibique excedentem illum appetitum sua acrimoniam ventriculum vellicante excitabat: fames erat ingens, nullis cibis poterat repleri & satiari; et si enim ad guttur usque repleteatur, nihilominus tamen adhuc famem vellicantem persentiebat, & comedendi summa cupiditate tenebatur. Vocatus ego, dedi pillularum aggregatiuarum drachmam semis, granis daodecim antimonij eis admixtis: quibus pillulis summo manè propinatis, multa eiecit supra & infra, nulla violentia, nec ullo ægrotantis tormine. Præscripsi deinde syrum de limonibus, guttis nonnullis olei vitrioli tinctura auri impregnatis delibutum, quo usus est per quindecim dies, serò & manè longo tempore à pastu ad quantitatem 3 ij. singulis dosibus,

& hoc ut acrimonia olei vitrioli acrimonia humoris melancholici retunderetur, & dulcesceret: oleum enim vitrioli si admisceatur oleo tartari, quod humoris melancholico respondet, dulcescunt ambo, & acrimoniā perdunt, quod cuilibet experienti obuiam erit: itaque usū illius syrapi & purgatione prædicta perfectè liberatus est ab illo morbo, & per duos annos integros incolunus seruatus est, & liber ab omni morbo; at anno 1622. circa mensem Septembris incidit iterum in coleram morbū à quo curatus etiam est, fed hec tunc senectutis & senio, conuolutus in numerum beatorum.

Curatio trigesima sexta, Cari.

F RANCISCUS de Prats, circa annum 1620. incidit in somnum profundum, à quo excitari non poterat; respitabat tamen nec febris villa erat, at pulsus admodum tranquillus & æqualis: vocatus ego caroticum iudicauit hominē hisce symptomatis affectum; non enim erat apoplecticus, nec lethargicus, nec epilepticus, quod non mouetur, nec spumam in ore haberet, at iacebat fine motu, fine sensu, oculis semper clausis, florido colore, pulsu magno & æquali, & bona respiratione: curauit ipsum caroticum, data ipsi drachma unica salis vitrioli mei, in 3 j. aquæ salviæ dissoluta, qua potionē multa & quā maxima vomuit pituitosa & squosa; solet enim is effec⁹ ex his solis causis euenire. Deinde post purgationē illam supernā, à qua statim loquutus est, & nouit omnes, dedi illi aquam

cinnamomi stillatitiam, & consului ut vteretur vi-
no puto; at paucō, ne quantitate vini vapores
multiplicarentur, & ad caput ascenderent, ite-
rūmque carum facerent, & sic curatus est perfe-
ctissimē.

Curatio trigesima septima, Lethargi.

Antonius Colom, baiulus, fortissimus, & ro-
bustus, Castrinoidarenis, circa annum
1614. in febrem continuam & ardorem incidit,
ad quam curandam multi fuerunt conuocati Me-
dici, quia paupertimus erat ægrotus: peractis er-
go imperfectè crisibus, circa decimuræquattuum
diem incidit in lethargum somnum inexpun-
gnabilem: uxor sua cum desperaret de salu-
te mariti sui, & morti proximum iudicaret; venit
tandem ciulando, potius quam lachrymando circa
ædes meas, & vocauit me in auxilium restituen-
dæ sanitatis suo marito: statimque petij dormum
suam, & inueni ægrotantem vultu luteo, & lini-
do, cum auditu infirmo, clamantem enim me non
audiebat, cum læsa ratione & memoria, cum
oscitatione frequenti, & oculis connuentibus, &
lingua alba & saliuosa, somnoque profundissimo
sepultum, à quo excitari non poterat; & si tan-
dem excitaretur, statim redibat in pristinum sta-
tum: febris autem erat magna, & corpus suum
nonnullis exanthematibus rubeis variegatum: vt
ipsum à tanto morbo liberarem, vomitum prouo-
caui, sale meo vitrioli, in aqua saluiæ dissoluto,
quo vomuit multa & copiosa, pituitosa & biliosa;
valebant autem vires ipsius ægrotantis adhuc;

itaque misi sanguinē, quia adhuc missus non fuerat, & statim à sanguinis missione fugatus est somnus; à repletione enim humorum dependebat, tum febris & lethargus ipse, non à diminuto calore nativo, vnde ego purgaui ipsum decimo sexto die, antimonij mei granis quindecim, & à purgatione post paucos dies conualuit omnino, & viuit adhuc sanus & incolmis.

*Curatio trigesima octaua, Doloris
ventriculi.*

MArgareta de Villeroux, vxor Domini Stephanii de Monard, Regij Consiliarij Castrinouidaren sis, dolore summo ventriculi cruciebatur à quindecim diebus, in quibus comedera t caseum recentem & mollem, quem venenatū suspicabantur: erat autem dolor acerbissimus, & crudelis admodum, somnum capessere non poterat, nec vlla edulia sumere, nec vomere poterat remediis nonnullis adhibitis: vltimis autem diebus febris aderat, & partium extre marum frigus, & tremores, & conuulsiones, veneni vera symptomata. Itaque vocatus ego, statim dedi illi potionem aquę, saluiæ, cum 3 j. salis nostri vitrioli, qua multa eiecit, & vomuit per totum diem, nulla violentia, & tandem eiecit caseum illum recentem, & mollem quem comedera t quindecim abhinc diebus, & moderatus est statim dolor, & sequenti die refocillato ventriculo aqua cinnamomi, conualuit omnino, & liberata fuit ab omni dolore & symptomate.

*Curatio trigesima nona, Suffocationis
vteri.*

Anna de la Val, ancilla Domini de Martini, statim à cœna circa mensem Septembris, anni 1620. cecidit sine pulsu, sine voce, sine respiratione sensibili, ita ut apoplextica videretur: frictionibus multis usi sunt astantes, & dederunt illi spiritum vini, & aquam cinnamomi, nec propterea redibat animus: idcirco vocatus ego, inueni ancillam illam suffocatione vteri vexatam: quate dedi potionem salis mei vitrioli, cum aqua saluiæ, qua potionē multa euomuit, & eiecit, & tandem locuta est, & nouit omnes, & perfectè liberata fuit ab illa suffocatione intrâ horam.

*Curatio quadragesima, Apoplexie,
& Paralysis.*

Dominus d' Arnoulet mercator, circa annum 1616. apud locum de Folcarde, circa mensem Decembris, annos natus sexaginta, melâcholicus valdè temperamenti, tum ob varia negotia que illi summo cum infortunio superuererant ob lites varias amissas, & merces, bonaque omnia pessum euntia, statim à prandio cecidit corā me, sine voce, sine pulsu, sine respiratione villa sensibili, sine motu, & sine sensu, omnib[us]q[ue] animi, tū corporis facultatibus priuatus, ita ut videretur mortuus: statim ego

cum adesset p̄fens , dedi illi salem vitrioli
 mei in aqua communi : semper enim adfero me-
 cum , & antimonium meum , & sal illud vitrioli.
 Itaque à potionē illa statim vomuit prandium , &
 maximam quantitatē pituitæ vitreæ , vñā cum
 cibis in prandio sumptis , pérque totum diem vo-
 muit , & interim in aures suas stillauit essen-
 tiā Cariophyllorum , & thymi , vñā cum cin-
 namomi oleo stillatio , simul mixtis , & in au-
 res , narēsque stillatis , & raso capillitio toto , ves-
 catoria ex cantharidibus toto capiti , & collo ap-
 plicauit ; & cucurbitulas cum multa flamma , &
 profunda scarificatione scapulis affixi , & intrà
 viginti quatuor horas tandem aperuit oculos ,
 & motus est , & respirauit , cui statim dedi aquæ
 imperialis ʒ iij. cum extracto theriacæ ʒ ij. & olei
 cinnamoni ʒ ȝ. & olei vitrioli tinctura auri im-
 pregnati ʒ ȝ. dedi hæc omnia in potionē simul
 permixta , quæ satis commodè deglutiuuit ; quam-
 quis adhuc toto corpore paralyticus videretur . Se-
 quenti die , quia adhuc loqui non poterat , signa
 tamen faciebat se capite dolere , dedi antimo-
 nium meum , ad quantitatē granorum viginti
 quinque , cum vino optimo , quo medicamento
 multa per totum diem euomuit , & eiecit suprā &
 infrā , & sequenti die loquutus est admodum
 balbè , nec brachia mouere poterat , nec pedes ,
 nec truncum corporis , nisi leuissimo motu : itaque
 repetitis medicamentis suprā citatis , tum quæ in
 aures , & nates stillata , & infusa fuerant , tum
 quæ cardiaca sumperserat , sequenti die iterum de-
 di salem vitrioli , quo vomuit multa pituitosa vi-
 trea , & gypsea : sequenti autem die purgauit

timonio meo, quo copiosiora quam credi possunt, eiecta fuerunt supra & infra: & sic tandem loquutus est satis perfecte; & motus membrorum omnium valde debilis: testiculi vero apparetur tunc temporis tumidi valde, quibus linteis madida spiritu vini apposita fuerunt, nec cessat tumor hoc remedio; at tumor grandior fuit, & durior, absque illa inflammatione: tunc temporis cataplasma emolliens & discutiens ex radibus altheæ, & liliorum cum folijs maluæ paratum, & in vino puro coctum, & farina fabarum malaxatum applicauimus, & oleo ceræ rectificato prius perunxit, & continuato remedio per octo dies, ad suppurationem deuenerunt tumores illi testiculorum, & aperti, pus multum laudatum eiecerunt, & ad cicatricem conduximus laudatam intrà mensem: & interim purgatus fuit bis in illo mense antimonio meo ægrotus noster, & totum corpus perunctum spiritu ceræ, & oleo cariophyllorum, vt membrorum omnium calor multiplicaretur, & sic serofos humores qui neroos imbiberant euanscerent, quos toto sequenti mense stupha sicca, singulis matutinis horis antimonio nostro sudorifico propinato, sudores eliciendo, tandem fugauimus, & ægrotum nostrum ab apoplexia, & paralyssi subsequentे tutissimè & iucundissimè liberauimus, obseruato regimine vietus tenuissimo, vt in acutis obseruari præcepit Hippocrates: viuit adhuc ægrotus, qui testis est huiusc historiæ.

Curatio quadragesima prima, Fistula.

Dominus de Gaubert Chirurgus loci de Vignonet, annos natus 45. febre pestilenti, & maligna vexatus fuit, & ab ea liberatus imperfecta crisi, metastasi facta humorum peccantium in tumorem durum, & schirrosum, in medio pectoris, qui tumor medicamentis & cataplasmati emollientibus, & suppuratibus, ad pepasmū & maturationem tandem deuenit ingenti cum dolore: & apertus, pus satis liquidum & aquosum eiecit: māsit autem ab apertura tumoris, per annum integrum apertum vlcus, nec ad cicatricem ullam potuit cōduci, magno incōmodo ægrotantis, dolebat enim semper acerbissimè illa parte, febrique lenta tenebatur: itaque hecūticus iudicatus, & atrophicus à medicis, vocauit me, vt opem ferrem, visitaui vlcus, & percontatus sum eius profunditatem, è medio pectore, circa medium ossis sterni vergebat vlcus usque ad vltimam partem mammae sinistre: labra ipsius vlceris dura erant & callosa, & minimo foramine eminebat: intus autem grandiori fistula percauatum, aquosum & liquidum quid satis fœtidum, & flavi coloris effluebat, magnisque erat in ea parte dolor: hisce perpensis fistulā, & cauernosum vlcus iudicau. Ad quam curandam sequentibus remediis, usus sum: Imprimis ægrotum bona spe futuræ salutis consolatus sum, & timorem hecūticæ febris longè propuli, timebat enim ipse febrem illam hecūticam, qua tenebatur; at non erat vera febris hecūtica, sed symptomatica, & per sympathiam, & proximitatem vlceris,

putrentis humoris, cor patiebatur ardorem febri-
lem, qui tandem hecticus, & fixus factus fuisset,
ni curatus fuisset à fistula illa ægrotus noster: ita-
que primis ipsis diebus purgati ipsum extracto
rheubarbari & scammonæ & medullæ cassiæ,
quo medicamento ad quantitatem 3. s. sumpto,
blandè admodum fluxit alius. Praescripsi dein-
de iulapia refrigerantia ex decocto acetosæ, &
portulacæ, succo limonum, & oleo citrioli alte-
rata, cum syrupo limonum: usus est per men-
sem hisce iulapiis, serò & manè, obseruato regi-
mine euchymo humido, & calido: vtebatur enim
vino tenui, & potabat tantum iuscula optima,
quibus singulis dosibus guttulæ viginti permis-
cebantur arcani sanguinis humani, & in vlcus in-
iijciebatur syphone arcanum illud sanguinis hu-
mani, cum extracto aristologiæ rotundæ permix-
tum: tandem autem & causticatum fuit vlcus
oleo mercurij, & postquam scarrum decidit, la-
uatum fuit vlcus semper, usque ad cicatrissatio-
nem, arcano illo sanguinis, & extracto illo ari-
stologiæ, & aliquando essentia ferri, quibus solis
curatus est, & viuit adhuc Chirurgus iste, perfe-
ctè sanus.

Curatio quadragesima secunda, Epilepsia.

Ioannes de Fungé, filius Petri de Fungé, Villa-
nus, & operarius fratri mei, Gerald Fabri,
aduenit domum fratri mei circa annum 1610.
annos natus 15. adferens oua, circa mensem Maij,
1619. ad ignem positus, & se calefaciens, cecidit

in terram coram me & fratre meo , sine sensu, & cum motu tremulo, & querula voce, & cum spuma circa os. Cui statim dedimus aquam imperialem , cum spiritu viridi vitrioli , & statim surrexit , & fuit ab illo epileptico insultu liberatus, sed tribus aut quatuor horis post rediit insultus,& paroxismus , à quo liberatus simili medicamento, salem vitrioli mei dedi, à quo purgatus est per vomitum , toto illo die : & fuit toto illo die à paroxismo liber , qui singulis tribus horis superuenire solebat : deinde sequenti die purgauimus antimonio nostro, & per octo dies usus essentia succini albi cum spiritu viridi vitrioli , in aqua cinnamomi propinatis ad minimam quantitatem : & his solis medicamentis perfectissime curatus fuit, iuuenis ille ab epilepsia sua , quæ ab utero matris ortum duxerat: viuit adhuc iuuenis ab omni morbo liber: laus sit Deo, & gloria sempiterna.

Curatio quadragesima tertia, Suffusionis & Cataractæ.

Francisca de Douays, annos nata sex, aut septem, iuuenis admodum filiola , cataractam & suffusionem passa est in utroque oculo , inter crystallinum humorem, & corneam tunicam concreto humore quodā albo, & crasso , quo crystallinus humor obtenebrabatur , & vnde visus lœsio, aut potius amissio: vocatus ego, vt puellæ illi operi afferrem, causticum potentiale inter vertebram, secundam & tertiam colli præscripsi applicandum, & purgai granis decem antimonij mei, &

ex croco metallorum infuso in aquis stillatitiis euphragiæ & fœniculi, paraui collyrium quo sa-
piissimè oculos vtrosque manè & vesperè laua-
bat, & sic pedetentim, absque vlla operationa
manuali & chirurgica, sublata est suffusio, & ca-
taracta, sinè recidiua.

Curatio quadragesima quinta, Ungula.

Anna de Douays, altera filiola eiusdem Do-
mini de Douays, annos nata octo, & soror
eiusdem Franciscæ prædictæ, vngulam habuit in
oculo sinistro ad latus pupillæ: solo vsu croci me-
tallorum curauimus perfectè ipsam, & euanuit
omnino vngula, & perfectè curata est, absque ullo
alio remedio.

Curatio quadragesima sexta, Carbunculi pestilentis.

Petrus de Cassaignol Presbyter loci de Villepin-
te, circa annum 1617. mensis Augusti labo-
rauit febre maligna, in cuius quarta die apparuit
tumor circa oculum dextrum, in cuitate palpe-
bræ inferioris, cum rubore maximo, & capitis, &
collicitus tumefactione dolorifica: in medio au-
tem tumoris erat aliquid nigri, magnitudine len-
tis: sequenti die idcirco parentes eius quod gan-
grænam existimassent, propter ampullas & vstio-
nes, similes illis quæ sunt ab aqua ebulliente, quæ
circa tumorem apparebant, me vocarunt: cui se-
quentibus remediis medelam attuli. Imprimis

misi sanguinem ex basilica , magna quantitate, erat enim robustissimus vir , & in florenti ætate constitutus annos natus quadraginta: post missio- nem sanguinis, affixi scapulis, & lumbis cucurbitulas cum profunda scarificatione , & leuissima scarificatione cutem distentā circa tumorē dilata- uimus, & mediū eius iam causticatū & vstum hu- moris acrimonia tetigimus oleo mercurij, vt igne istius , ignem alterius extingueremus , quod Deo annuente factum est : nam postquā scarrum deci- dit , breui tēpore perfectè curatus est ægrotus no- ster tum à carbunculo,tum à febre,præscriptis iu- lapiis,alexiterijs,oleo vitrioli alteratis, quibus vſus est, per octo dies, & antimonio nostro sudorifico, diebus criticis exhibito.

Curatio quadragesima septima, Schirri.

Ivo Faber , filius fratri mei , annos natus octo, melancholici temperamenti , & pituitosi , taciturnus enim est valdè infans & quietus, hyberno tempore circa annum 1620. habuit tumorem durissimum indolentem in brachio dextro, in muſculo deltoide: multa adhibita ſunt cataplasimata ſuppurantia,& diſcutientia, à Chirurgo, ſed omnia in vanum. Cùm ego viderem illum tumorem non posſe reſolui, nec ad pepasnum conduci, misi san- guinem ex brachio oppoſito, ad 3 vj. deinde pur- gaui ipſum ter, antimonio meo, granis decem exhi- bitis in vino puro : à purgatione ſtatim tumorem diſcutiendum aggressus ſum: perungebam tumo- rem illum frigidum & durum , oleo tartari cum ſpiritu eius: deinde ſuperponbam calidè balsamū

sulphuris, & tandem spiritu crystalli, & sale illius in spiritu eius dissoluto intrà mensem euanuit tumor, & perfectè curatus est omnino.

Curatio quadragesima octava, quartanae Febris.

Maria d'Honous, vxor Francisci de Lorde, annos nata 40. fuit febre quartana vexata, circa annū 1620. in mense Septembri, eam ipsam purgauimus, variis potionibus catharticis dogmatically præscriptis melanagogis, & tamen febris permansit in eodem typo, per sex & septem mēses; cui tandem medicamenta ipagyrīca porrexiimus: purgauimus eam ter aut quater antimonio nostro, & vsum quotidianum aquæ cinnamomi consului- mus: deinde extra&tum theriacæ in paroxismo ipsius febris dedimus, & sic tandem curata fuit omnino à febre sua quartana, & viuit adhuc.

Curatio quadragesima nona, alterius Febris quartanae.

Franciscus de Pene, ætatis 35. fuit anno 1621. à febre quartana vexatus per octo menses, cui omnia ferè remedia dogmaticè præscripta adhibita fuerunt, & regimina vietus; circa finem autem octai mensi à me petiit opem, inuenique eum schirroso ferè hepate, pedibus valde tunidis digitorum impressionem sustinentibus, ita ut hydropicus videretur: mutato ergo vietus

regimine; potabat enim aquam, & ptisanā herbis nonnullis, & radicibus alteratam, vinumque merum consului, sed paucum; & manē, ieiuno stomacho præscripsi ut sumere 3 j. spiritus vini optimi purgati ipsum antimonio meo ter aut quater diuersis diebus, & usum aquæ cinnamomi, aut vinum hippocraticum consului, & præscripsi, & his solis medicamentis curas est perfecte, & viuit adhuc incolumis ab omni morbo.

Curatio quinquagesima, Febris pestilentis cum nausea perpetua, & vomitu in muliere prægnante.

RAIMUNDA de Solier, vxor fratri mei Geraldī Fabri, anno millesimo sexcentesimo decimo sexto, ætatis suæ 38. & vtero gestans, febre maligna, exanthematis multis tubeis per totum corpus variegata, detenta fuit. Præter autem varia symptomata quibus febri illa concomitata erat, nausea etat perpetua, & vomitus humorum biliosorum: omnes Medici de salute ægiotantis desperabant, & præcipue quod vtero gestaret: nihilominus tamen curata perfectissimè fuit, nec abortum fecit; sed & fœtus, & vtero gestans seruati sunt sequentibus remediis. Imprimis, vomirui succurrimus iulapiis acetosis, succo limonum, & oleo vitrioli alteratis, quibus aliquando guttulas tinturæ aurí addebamus, & arcani nostri sanguinis humani guttulas nonnullas, & his solis medicamentis lapissimè iteratis in iufulis, & aliis poculentis, tandem

feruata illa mulier prægnans, nulla fuit
si evidenti & manifesta ; nisi per intermit-
tēm transpirationem, & vomitum, quem compel-
cimus primis ipsis diebus, oleo nostro vitrioli
& tinctura auri.

Curatio quinquagesima prima, Surditatis & difficilis auditus.

Plissimus aliquis Pater, Religionis Capucino-
rum, cuius nomen è memoria excidit, ætatis
48. annorum, fuit anno millesimo sexcentesimo
vigefimo primo, in Conuentu Castrinouida-
riensi affectus difficili auditu, nihil ferè audie-
bat, nisi soni magni silent, & acutissimi : inci-
dit autem in huic effectum pedetentim, obstru-
ctione facta necrorum qui inferiunt auditui:
multos consultavit medicos, multaque remedia
expertus est per quinque annos, quibus & To-
losæ, & varijs aliis in locis commoratus est, in
quibus medicos omnes consultabat. Tandem
dum erat in conuentu Castrinouidariorum, con-
suluit me de surditate sua, quam curauit se-
quentibus medicamentis. Imprimis purgari
illum fixies, per diversos dies, porrectis gra-
nis viginti antimoniij mei, quibus copiosissime
fluxit aera, ut Hippocrati satisfaceremus, asse-
renti surditates alui fluxu curari posse : deinde
caustica potentialia applicavimus tibiarum su-
ris, ut reuelleremus humores ab auribus in par-
tes inferiores hisce ulceribus; deinde essentiam
thymi, & cariophyllerum simul mixtos, in aures

instillauimus, serò & manè, gossipiūmque his es-
sentijs pertinētum assiduè ferebat in auribus. vi-
etūque semper tenui, & attenuante, vinōque albo
vſus est, & oleribus omnibus abstinuit, & sic intrà
mensē curatus est, & perfectè audierit.

*Curatio quinquagesima secunda, alterius
Surditatis.*

Dominus de Lilac Vitrarius, ob ætatem, sexagenarius enim erat, & ob rigores frigoris Montium Pyrenæorum in quibus degebat, incidit in difficultatem audiendi ex utraque aure; quod autem intimus erat amicus meus, statim me petiit, & communicavit affectum, & similibus remediis, & obseruata eadem methodo curauit ipsum perfectissimè, & adhuc viuit incolumis, & sanus; vtitur autem ut à recidiua præseruetur gossipiis in cauitate aurium delatis, essentia aloës delibutis, ut à frigore præseruetur hiberno tempore, & à fluxu humorum; caliditas enim illius essentiæ cerebrum roborat, & humores frigidos discutit, neruūmque auditoriūm in sua limpideitate & claritate conseruat, sicquæ facultas animalis absque ullo impedimento facillimè in aures defertur.

*Curatio quinquagesima tertia, doloris
Aurium.*

Dominus de Couffin, circa annum 1621.
in mense Octobri, grauissimo dolore auris

dextræ laborabat: itaq; vocatus, visitaui ipsum, au-
réisque suam externam nulla inflammatione de-
tentam inueni, at sanam omnino: intus autem erat
dolor grauissimus: misi itaque sanguinem ex bra-
chio dextro, ex cephalica, ad magnam satis quan-
titatem; robustissimus enim erat, & in consistenti
sua ætate: deinde purgaui ipsum pillulis de agari-
co, admixtis granis decem antimonij mei: in aurē
autem instillaui oleum vitellorum ouorum sæpiùs
distillatum cum sulphure: à prima vñctione, seu in
aurē dolentem stillatione ipsius olei quieuit do-
lor, & tota ipsa nocte dormiuit, qui septem alias
noctes insomnes omnino vigiles transfeget: ma-
nè autem per aurem ipsam copiam puris laudati
eiecit; hinc certi fuimus, dolorem prouenire ex tu-
more quodam phlegmonoso in penitissimis auris
partibus generato: continuauimus stillationem
olei nostri vitellini & perfectè curatus est, & viuit
adhuc incolumis.

*Curatio quinquagesima quarta, alterius
doloris Auris.*

Dominus Germanus de Vernes, anno 1623.
dam Tolosæ degeret, vt Senatus Tolosanus
ipsum Consiliarium Regium Castrinoidarensem
admitteret, probatione facta suæ capacitatis, ob
feruorem studij sui, ob vigiles, & insomnes noctes
quas transigebat, in catarrhum incidit ferocem,
à quo leuicula febris erat, cum grauissimo ta-
men & acutissimo auris sinistræ dolore: eram
tunc temporis Tolosæ, vocauit me, & statim per

Chirurgum misi sanguinem ex cephalica sinistra, & sequenti die curauit ipsum pillulis de agarico, admixtis granis decem antimoniij mei, & in aurem suam instillaui guttulas nonnullas olei mei vitellini snpradieti, & sic perfectissime sublevatus est ab omni febre, catarrho, & dolore, absque suppuratione vlla, quod non esset tumor vllus intrà aurem; at erat collum, & tota pars illa sinistra capitis inflata, & tumefacta, sed à purgatione, & venæ sectione, & vnoctione olei mei evanuit tumor ille externus.

Curatio quinquagesima quinta, Tussis inueterata.

Gregorius de Polastre, Castrinoidarensis Consiliarius, circa annum millesimum sexcentesimum vigesimum primum, in mense Decembri detentus fuit tussi vehementissima, qua toto hiberno tempore, & verno vexatus fuerit, cum febre lenta, itaque se phthisicum esse putabat; quamplurima enim remedia fecerat, vt à tussi illa liberaretur: vnico autem remedio curatus est; usus est tabellis essentiae succini albi, oleoque, seu essentia eiusdem ad quantitatem gutterum decem, in cochleati aquæ cinnamomi, & in aures instillabat tempore somni guttulas nonnullas eiusdem essentiae, & sic curatus est intrà mensem.

Curatio quinquagesima sexta, alterius Tussis inueterata.

BErtrandus Compte, Doctor Medicus, Ciuitatis de Lauaur, intimus amicus meus, postquam per tres annos integros dolore summo capitis & tussi vlla, divexus fuerit: tandem incidit in febrem tentam, & tunc temporis circa annum 1623, tussi vehementissima cruciabantur cum ex-

puitione fœtida, & vitidi, & crassa. Dedi illi consilium ut scepsissime purgaretur extracto Agarici, & antimonio meo, quibus adderet grana nonnulla moschi, ut virtute illius efficacius virtus medicamentorum deferretur ad caput, quod actum est: melius se habuit à purgatione illa: deinde usus est tabellis essentiæ succini albi, & essentia eiusdem succini albi cum syrupo liquoritiae, & horum medicamentorum usu, cum optimo vietus regimine & arcano sanguinis nostro, Deo annuente curatus est perfectissime intrà quatuor menses, & viuit adhuc saluus & incolmis ab omni morbo, quamvis omnium medicorum sententia desperata esset salutis: rediit tandem affectus, anno 1626. & mortuus est.

Curatio quinquagesima septima difficultatis Anhelitus.

Antonius Caluayrac, dictus le Canou, villanus & ruiticus, sexagenari⁹ circa annum 1617. in mense Decembri incidit in difficultatē anhelitus, ob frigus perpeſsum, & in niue ipsa deabulationē, defluxione facta ē capite in thoracem pituitosi humoris viscosi & glutinosi, laborauit toto illo hiberno tempore, abique ullo intermedio. Verno tempore deinde sequēti vocavit me, dum magis premeret affectus. Itaque eum purgauit pillulis meis cephalicis, ex extracto agarici & antimonio meo, & moscho compositis: applicui causticum potentiale secundæ colli vertebræ, & tabellas præcipiſi fluorum sulphuris, cum essentia succini albi: & sic frequenti harum tabellarum usu tandem curatus est.

Curatio quinquagesima octava, Angina.

Vixit Domini de Lamoureux, mercatoris Catinoidariensis; fuit eodem anno superiori

vexata inflammatione summa faucium laryngis cum tumore phlegmonoso, ex quo deglutienti difficultas quammaxima, & respirandi, & febris maxima orta est: vocatus ego statim eie^cto enemate emollienti & refrigeranti, misi sanguinem ex vtraque cephalica, robustissima enim erat mulier, & in florenti sua ætate, annos nata 25. & cucurbitulas applicui scapulis cum multa flamma, & profunda scarificatione, & guttur exterius perunxi oleo vitellino rectificato nostro, cum sulphure, imò & internas partes eodem oleo, cum penna tetigimus & quarto die ruptus est tumor, & magnam copiam eiecit puris & sanguinis, & sic curata fuit: oborto deinde sudore septimo die per totum corpus, à quo curata est omnino, & à febre libera fuit.

Curatio quinquagesima nona, ulcerati Gutturis & Laryngis.

Eadem vxor Domini de Lamoureux, incidit post multum tempus à curatione anginæ, in defluxionem acrem & mordacem quæ amygdalas seu partes illas Laryngis quæ osculum Laryngis claudunt, inflammabat, & excoriabat, summo cum dolore, tussi maxima, & deglutienti & bibendi impotentia, quod musculi oœphagi etiam affligerentur illa ipsa distillatione: ad currandam hanc affectionem purgauimus & grotatem nostram pillulis nostris cephalicis sœpissime, & caustico in collo applicato humorem fluentem diuertimus, & oleo mellis & sacchari ulcus curauimus, & ad cicatricem laudatam conduximus

breuissimo tempore: viuit adhuc ab omni morbo libera & incolmis.

Curatio Sexagesima, Pleuritidis.

PEtrus Scaraguel, villanus & rusticus, in mense Maio, circa annum 1621. incidit in grauisimum dolorem utriusque lateris, cum maxima respirandi difficultate, & sputo sanguineo secundo die; tertio verò die vocatus inueni ægrotantem febre cum maxima, & fere delirantem: itaque virginente ipsa necessitate sanguinem misi ex utraque basilica ad $\frac{3}{4}$ viij. ex utraque; erat erit robustus vir ætatis 31. & quarta die contra communem medendi in pleuritide methodum, antimonium meum propinandum dedi ad granorum quindecim quantitatem, quo multa eiecit supra & infra, maxima cum incommoditate propter dolorem lateris, & ni robustus fuisset, dolori ni fallor succubuisse: cauendum quapropter est maxime à vomitu excitando in pleuritide, nec hac in parte sequendus sum: nihilominus tamen curatus est hac methodo ægrotus, quia ruptus est tumor, & vomuit tussi, multa sanguinea, purulenta, & eiecit: & leuatus à dolore, sequenti die, quo antimonium nostrum sudorificum deditus, quo copiose toto illo die sudauit, & fuit à febre omni liber die septimo; oborto etiam sudore aliquo, quo perfectè curatus est, & viuit adhuc incolmis.

Curatio sexagesima prima, Peripneumoniae.

Dominus de Vernes Regius Consiliarius Castrinoidarensis anno 1623. circa mensem

Iulij, incidit in febrem magnā cum dolore capitis grauissimo, anhelitus difficultate maxima, dolore lateris vtriusque ad scapulas vergente, & rubore genarū maxima, & dormiendi summo desiderio: hæc grauissima symptomata, vnā cum febre, primo ipso die ægrotantem nostrum inuasere: itaque me vocarunt primis ipsis diebus, cui statim sanguinem mittere iussi ex basilica brachij dextri ad quantitatēm ʒ viij. & oleo ceræ partes dolentes perunximus; die verò tertio misimus iterum sanguinem ex alio brachio ad quantitatēm octo vnciarum (erat enim robustus & annos natus 35.) & partes dolentes perunximus balsamo sulphuris & oleo ceræ simul mixtis: quarto verò die dedimus illi sulphuris nostri antimonialis rubei drachmam vnā, cum guttulis nōnullis olei cinnamomi, cum cortice citri conditis simul mixtis & incorporatis, in formam boli, quo copiosè sudauit toto illo die, & nocte sequenti; nec propterea remissa est febris, & symptomata, imò eodem tenore & typo permanserunt; quam ob rem sequentia iulapia præscripsimus: decoctum pectorale dedimus serò & manè, ad quantitatēm ʒ vj. cum ʒ ij. syrapi de tussilagine, & drachma vnica salis prunellæ & ʒ. syrapi papaueris reas, & drachma vnica aquæ cinnamomi stillatitij, ex quibus omnibus parabatur haustus unus pro vna dosi, idque usque ad septimum diem & undecimum, in quo curatus est perfetissime, crise facta per sudores copiosos septimo & undecimo die: in quibus diebus ad sudores copiosius eliciendos, & iuandam hac in parte naturam, deglutiendam dedimus drachmam unicam antimonij nostri sudori-

fici rubei, vt anteà die quarto fecimus, sìcque curatus est perfectè, & à magno illo morbo liberatus, tutissimè & iucudissimè: multosque deinde ego obseruata eadem prorsus methodo curauit, pleuriticos & peripneumonicos, quos prætermitto; non enim in votis est omnes numerare ægrotos, quos saluos fecit alchymia; at ex genere omnium morborum aliquos, vt percipiant misochymici, facili negotio morbos omnes chymica methodo, curari posse, à me ipso curatos esse.

*Curatio sexagesima secunda, depravatis
Appetitus, seu pice.*

Hic affectus frequentissimus & cōmuni prægnantibus & virginibus vitipotentibus, quibus menstrua non fluunt; pallidos enim colores statim incurvunt, & picam ob prauos vapores qui ab utero male affecto in ventriculum ascendunt. Viri autem rarissime tentantur hocce affectu; pueri verò frequentius, ob cruditates ingentes, quas colligunt ex victus prauo regimine: ego ipse puerum, imò infantulum habui, qui annos natus tres tantum hoc affectu laborauit, cineres & terram magno appetitu efflagitabat, & comedebat; edulia autem eucrypha respuebat, imò ipsum lac nutricis sugere aliquando recusabat. Itaque liberauimus ipsum à præsentī morbo sequenti & vnioco remedio: dedimus illi grana quatuor antimonijs præparati, & deglutij cum iusculo, eoque remedio assumpto duabus aut tribus horis post, multa biliosa, viridia omnino euomuit, & eiecit

supra & infra, quo debilis factus est valde: iulapium verò dedimus ex syrupo granatorum, cum tinctura nostra auri, ex oleo vitrioli parata, & ea vtebatur ex cochleari; & sic perfectè curatus est, & viuit adhuc sanus & in columis ab omni morbo.

*Curatio sexagesima tertia, alterius
Picae.*

Anna de la Font ancilla Domini de la Po-
marede, laborabat pica, & deprauato ap-
petitu; triticum enim & terram, & calcem come-
debat, erat autem viripotens virgo, annos nata
viginti; menses illi non fluebant, colore pallido
subuiridi, totum corpus suffusum habebat, febri-
cula laborabat, tibiarumque dolore, & respiran-
di difficultate maxima. Vocatus ego sequenti me-
thodo curaui ipsam: imprimis, eiecto enemate
emollienti & carminatiuo, sanguinem misi ex
malleolis utriusque pedis, ad quantitatem ex
utroque pede 3 vj. Deinde sequenti die propi-
nata est cum aqua saluiz drachma unica salis
vitrioli, qua potionē multa euomuit: sequenti
autem die dedi grana quindecim antimonij mei,
quo iterum multa & copiosa valde eiccit su-
pra & infra; & his solis medicamentis perfe-
ctissimè curata fuit ab omnibus prædictis sym-
ptomatis, & à deprauato illo suo appetitu, quo
detinebatur.

*Curatio sexagesima quarta , deperditi
Appetitus.*

Dominus Arnaut , qui circa annum 1616. pueros Domini de Baraignes edocebat, incidit in hunc affectum , impransos , incœnatosque transigebat integros dies ; absque ullo comedendi appetitu : saturatus semper sibi ipsi videbatur , dum autem ad cibos accedebat nausea summa afficiebatur ; marcescente ergo in dies corpore incidit in febrem lentam, & vigilias perpetuas. Vocatus ego dedi illi grana quindecim pulueris albi antimonij nostri , quibus multa pituitosa gypsea ejecit per vomitum & secessum : sequenti verò die dedi syrupum corallorum ; paratur autem hic syrupus ex dissolutione corallorū in succo limonum depurato , & nonnullis guttulis olei vitrioli animato , vt potentiam habeat soluendi: hæc solutio filtrata & clarificata , cum sufficienti quantitate sacchari optimi coquitur in syrupum: usus est hoc syrupo per tres dies , sumendo , summo manè cochlearia duo , & statim primo die recuperavit appetitum , & cibos summo desiderio appetiuit ; & sic euratus est & viuit adhuc sanus & in columis.

Curatio sexagesima quinta, Lienteria.

DOMINVS de Daumada , consobrinus meus anno 1623. ægrotabat in ipsa domo,

in mense Octobri, hoc affectu, & ex racemis
comestis in maxima quantitate; incidit enim in
alui fluxum violentissimum ex quo cibos omnes
indigestos, & crudos, intactos à calore ventricu-
li ejiciebat, maxima cum putredine: purgauim-
us primis ipsis diebus antimonio nostrō, & syru-
po deinde corallorum, aqua cinnamomi admixta
vslus est per octo dies, sero & manè sumendo, & sic
curatus est perfectè.

Curatio sexagesima sexta, Hepatici fluxus.

Ioannes Dannette, seruus fidelissimus Domini
ni de la Pomareda, incidit in hepaticum flu-
xum circa annum 1614. in menī Iulij ex potu
aqua frigidæ, & ex lactucis multo aceto delibutis,
tempore æstatis sæpiissime comesis, sanguinem
crudū & aqueum & copiosum per secessum ejicie-
bat, nullo tormine & ventris dolore: vocatus ut
huic malo mederer, purgauit ipsum primo extracto
Rheubarbari, & præscripsi deinde illi victus
regimen calidum & humidum euchymum, &
syrupum corallorum, admixta aqua cinnamomi,
stillatitia, quo vslus est per decem dies, sero & ma-
nè sumendo, ad quantitatem cochlearium duorum
& sic curatus est tutò & iucundè.

Curatio sexagesima septima, Schirri lienis.

Filliola Domini de Vernes, annos nata septem
anno 1623. correpta fuit febre quartana, &

& post curationem ipsius incidit in tumorem durum & scirrhosum lienis, prætumidum enim habebat latus sinistrum in regione lienis, nulla apparente inflammatione, vrinas ejicebat nigras & turbidas; curata fuit solo vsu aquæ illatitiae tamarisci, cum oleo vitrioli; sumebat singulis matutinis horis, ieiuno ventriculo, vncias quatuor istius aquæ, cum guttulis septem olei vitrioli, & intrâ mensem perfectè curata fuit: prius autem purgata fuit nostro antimonio, dum febre quartana laborabat, ut visum est ante, rediitque eadem febris, anno 1623. & per sex menses durauit, & scirrum reliquit in liene, à quo curata est.

Curatio sexagesima octava, Iteri.

PETRUS de André, Tolosas, anno 1623. ingenuus adolescens studijs Tolosæ nauans operam, subito correptus fuit ictero viridi, quem & nigrum dicunt medici: vocatus ego statim, quia tunc temporis Tolosæ eram, inueni ipsum febriculis laborantem, & prætumido liene; erat enim apparans tumor & dolor in latere sinistro, nigra etiam etant vrinæ. Statim eo ipso die purgaui ipsum antimonio meo, data communi dosi. Deinde prescripsi iulapia aperientia, ex decocto radicum aperituarum, cui addidi syrump de limonibus & oleum vitrioli, cum parum aquæ cinnamomi, & illo vsu huius iulapij per quindecim dies, curatus est: in fine quorum dierum iterum purgatus est antimonio nostro, & balneatus est, balneo calido aquæ dulcis, & media parte vini, & ab egrefione è balneō sumebat 36. antimonij nostri su-

dorifici & coopertus in lecto sudabat, idque per quatuor dies facilitatum est: vnguebatur etiam tunc temporis regio lienis essentia & oleo succini albi, & sic perfecte omnino curationem absoluimus.

Curatio sexagesima nona, Hydropis.

ANNO 1621. mense Decembri, apud Tolosates fuit ingenuus adolescentis, cuius cognomen la Roque, iuris ciuilis Doctor & in suprema Tolosatum curia Aduocatus; filius Procuratoris diligentissimi, annos natos 32. qui ob prauam viuendi consuetudinem, & quamplures diurnas nocturnasq; intempestiuas comediationes, quamvis satis temperate & honeste admodum factas, incidit in tumorem vniuersalem totius corporis. quem anasarcam dicunt Medici. Vocatus ego tunc temporis Tolosae degens, cum alio medico clinico huiusc familiæ, remedia vulgaria dogmatica prescripsum, quibus usus est, sed in vanum: symptoma omnia huius morbi inuitis nostris medicamentis, vegetiori labore & vigore crescebant. Tum pater illius adolescentis vna cum matre, me priuatum rogarunt ut si quid haberem arcani, & secreti ad curandum filium illum unicum, libenter porrigerem; confidebant enim plurimum remedijs chymicis. Itaque rogatus, tractavi illu spagyrica methodo; nihilominus tamen prius ego communicaui omnia mea remedia medico suo clinico: annuit tandem ipse, cum cerneret voluntatem parentum, & ægrotum quasi desperatum, aut saltem summopere pericitantem. Dedi ergo antimonium meum purgantium per tres subsequentes

dies, ad granorum 20. quantitatem, singulis dosibus, quibus multa pituitosa eiecit: purgato corpore, iulapijs aperientibus usus per quindecim dies; potiones & doses singulæ alterabantur syrupo margaritatū, & olei vitrioli guttulis decem, cum tintura auri. His transactis diebus purgatus est iterum antimonio nostro; deinde sudauit per octo dies in hypocastu artificioso, in lecto suo composito, porreṭta prius semper drachma una antimonij nostri sudorifici, qua cum calore artificioso illo, multum sudabat: usus est deinde ad roborandum hepar & ventriculum opiatā sequenti. 2*L* salis corallorum & margaritarum ana 3*j.* tincturæ auri 3*ij.* essentia anisi, & cinnamomi ana 3*ss.* lapidis bezoartici mineralis nostri qui est antimonium sudorificum nostrum 3*j.* mosci & ambari grisei ana 3*ss.* corticis citri conditi, aqua cinnamomi dissoluti, & per fetaceum transmissi 3*ij.* miscentur & incorporentur simul, & fiat opiatā, de qua sumat ad quantitatem nucis auellanæ singulis matutinis horis, leuino ventriculo: usus est hac opiatā per mensem, & sic perfectè curatus est, & liberatus à morbo illo crudeli, confirmato, & despetato: præscripsimus deinde optimum viuendi regimen & consuluimus ut balnea loci Dencaisse, singulis annis, vernante tempore adiret, ibique potaret per septem, aut octo dies: & sic vindicatus est omnino à recidiuis, & viuit adhuc incolumis & sanus, pius & deuotissimus, presbyter iam factus.

*Curatio septuagesima , Febris
Quartanae.*

VXOR Domini de saint Pierre, Procuratoris vigilantisimi in curia Praesidiali Tolosana, anno 1623. mense Decembri, detenta fuit febre quartana, grauissimis concomitata symptomatis, nausea, vomitu, deiecto & deperdito prorsus appetitu, viriumque omnium summa debilitate, annos nata 25. cui dogmatica remedia per quatuor menses à Tolosanis medicis praescripta fuerant, at in vanum: curata tandem fuit vñ solo quotidiano superioris praescriptæ opiatæ, & tinturæ corallorum à me praescripto, per mensem integrum, intrà quem perfectè curata fuit à febre & symptomatis.

*Curatio septuagesima prima , Icteri viridis
cum grauissimis symptomatis.*

ANNA de Maleprade, iuuenis admodum puerilla annos nata 16. cùm menses illi adhuc non fluxissent, pallido & subuiridi colore, per totum corpus tincta est, cum grauissimo capitis dolore, nausea, vomitu, difficultate respirandi quàm maxima, & vitium prostratione: multa fuerunt adhibita remedia, ad eam curandam dogmaticè praescripta, sed omnia in vanum. Ego autem vocatus, cùm consobrina mea esset proxima, purgauit ipsam sale vitrioli perquā optimè præparato, & ad al-

bedinem summam calcinationibus iteratis deducto , per quatuor dies continuos , in quibus multa cecidit supra & infra : & deinde vſa est opia- ta nostra antea præscripta in curatione, 69. quam conseruam vitæ appellamus , & vſa est per quindecim dies manè , & sero, sumendo ad quātitatem medictatis nucis auellanæ , & cum aqua cinnamo- mi stillatitia , superbibendo cochlætia duo , & sic curata est ab omni suo morbo.

*Curatio septuagesima secunda, febris
Syncopalis.*

Franciscus Faber , filiolus meus annos na-
tus tres , anno 1614. in mense Decembri ,
incidit in febrem ardentissimam , & à primo
symptomate in syncopem & animi deliquium,
à quo vindicauimus ipsum aqua theriacali ; re-
dijt ter in die illud animi deliquium , cum vi-
rium suarum omnimoda deperditione : ità cùm
fete desperatum viderem , & febre prægrandi la-
borantem , & symptomatis in initio quām maxi-
mis , venenum proflus intus suspicatus sum à ma-
ligna quadam qualitate : itaque dedi illi cum aqua
theriacali grana tria antimoniij mei , quo statim
multa euomuit viridia , viridi æris similia , illicó-
que refocillaui eius ventriculum , cum spiritu ro-
farum & violarum , & tinctura auri , qua vſus est
per sex dies , intra quos perfectè creatus est absque
ylla alia facta crisi .

Curatio septuagesima tertia, Colici doloris.

Dominus de Bardichon, Praeses in curia Praefidiali Lauraginesij, & Protopraetis in curia Carcassonensi annos natus 35. anno 1624. in mense Septembri in colicum dolorem incidit adeo crudelem, ut sibi violentas fere manus inferte vellet, ni prudenti qua vigebat mente, ad intolerabiles illos pati dolores commotus fuisset: itaque conuocauit illico medicos omnes ciuitatis Carcassonensis; at nihilominus vana fucunt omnia remedia, nec ullo pacto dolorem lenire potuerunt: itaque angarium subito ad me misit, ut una cum illo angarios sumerem equos, ut vita sua praesentaneo periculo succurrerem: quo accepto subito equum conscendi, & precipiti cursu Carcassonam tetendi, quam tribus horis appuli & subito ægrotantem visitaui, mortuum fere, concauis tempotibus, naso acuto, liuidis oculis, facie tota cidaurosa, liuida & subuiridi colore tincta: verbis auxiliarijs ipsum refocillaui, sanitatem quam subito promittendo. Itaque subito, praesentissima hora, dedi viginti grana antimonij mei in aqua theriacali, & cōfessim vomuit quam maxima pituitosa, & biliosa, multasque fecit sedes eiusdem naturæ: interim ihi ecimus clysteres carminantes ex decocto herbarum calidarum cum vino optimo, admixto deinde spiritu vini, & oleo anisi, carabes, & rutæ, & sic intrà quatuor, aut quinque horas

quieuit dolor , & satis pacatè dormiuit qui qua-
tuor noctes & dies integrōs vigiles & intomnes
transegerat. Sequentibus verò diebus per qua-
tuor dies iterum purgatus antimonio meo , co-
pissima ciecit supra & infra : tum demum re-
focillatus eius ventriculus & hepar conserua seu
electuario vitæ supra præscrip:o : & sic perfe-
cte curatus est : at intrà quindecim dies redijt
dolor & morbis cum grauioribus adhuc sym-
ptomatis : vocatus iterum eadem repetij , &
præparaui corpus multis iulapijs , & purgaui
ipsum antimonio meo , & ità iterum cessauit
dolor & morbus : nihilominus obtusum & ob-
scurum semper circa umbilicuni persistebat
dolorem, cum brachiorum & scapularum sci-
gido torpore , necnon dolore aliquo , & tu-
ficula , qua semper diuexabatur. Itaque ad
debellandum hunc pertinacem morbum , consul-
ui illi , vt Dominaum Andream Desprit me-
dicum famosissimum , Biterris degentem aduo-
caret , vt vñà cum illo , antidotiorum nostro-
rum loculos omnes scrutarermur , ad hunc cru-
delissimum hostem debellandum. Vocatus ergo
Dominus Andreas Desprit , consilium iniuiimus
pro salute eius integra & absoluta , neue amplius
in recidiuam incideret : erat enim tunc temporis
perfecte ab omni dolore liber , at recidiuam ti-
mebamus , quòd cibis quamoptimis quibus vteba-
tur , non reficeretur: Itaq; ex consilio Domini præ-
dicti Andreæ purgauimus ipsum multoties , & bal-
neauimus ipsum balneo calēti , & ultimò antimo-
nio meo purgatus est , & aqua cinnamomi & anisi
post pastus vñus est: & sic Deo iuuante perfe-

Et si me curatus est, & viuit adhuc, nec amplius tentatur illo crudeli morbo, in quem inciderat ex frequenti potu frigidæ aquæ, vigente canicula, vinique refrigerati intrâ puteum profundissimum.

Curatio septuagesima quarta, Hæmorrhoidum Cancrofarum.

REuerendus in Christo Pater Cytillus, Religionem Capucinorum profieus, vexatus fuit per multos annos hæmorrhoidibus, quæ tandem in vlcera depascentia deuenerunt, quibus illicò superuenerunt crudelissimi dolores : desperatum istum Patrem tulerunt, ad conuentum Tololanum, ut mortem ibi tanquam ultimum istius morbi solatiū & remediū expectaret. Anno ergo 1623. in mense Decembri Tolosæ eram, & aliquando Capucinotum Conuentum visitabam, ideo ostenderunt Patres mihi illum religiosum, tanquam ab omnibus medicis desperatum, inuenique illum in lecto iacente, dolores incredibiles summa cum patientia vincentem, vidi vlcera sua, & hæmorrhoidas tumefactas adeò extra anum, vt oii anserini maximi magnitudinem æquarent, vlceratas omnimodo, liuida & nigra carne, mortua & spacelata cooopertas, imò & ad internas partes ani & recti intestini procedebat vlcus : febris præterea lenta semper aderat. Quid ergo agerem anceps & dubius hæsitabam ; desperabam enim de salute ipsius, refocillauit tamen eius

animum languentem , sanitatem diuino iuuante
numine promittendo , & ipsum pro me orare pre-
cēque fandere rogavi: Itaque dedit illi balsamum
dulce saturni , ut beneficio illius carnes mortuæ
deciderent , & vlcus nitidum & lotum maneret ,
quod uno solo die factum est : tum demum balsa-
mum sulphuris composui , & loco olei communis
& vulgaris olearium , apposui olenm hypericonis
& oleum vitellorum ouorum , & ex his balsamum
sulphuris composui , in quo tantillum camphoræ
dissolui , & præcepi ut tet in die ipso balsamo
suum vlcus liniret : primo ipso die quo usus est ,
cessarunt dolores omnes , & intrà quindecim dies
lecto se seduxit , & ambulauit absque dolore , qui
per duos aut tres annos integros , tanquam para-
lyticus in lecto iacuerat , & usu solo illius balsami
intrà mensem perfectè curatus est , nec redijt un-
quam morbus : viuit adhuc ipse huiusc rei fidelis
testis.

*Curatio septuagesima quinta , fluxus san-
guinis Renum.*

Dominus Stephanus de Monard , Regius
Consiliarius Castrinoidarensis , annos
33. natus , correptus fuit dolore obtuso rerum ,
& ab ipso dolore sanguinem statim una cum vri-
nis emisit , magna fatis quantitate : quietuit tan-
dem illud symptoma butyro saturni renibus ap-
plicato , intrà sex , aut septem horas , nec amplius
redijt ; at vrinas albas lacti similes omnino , per
duos annos , factidas , & purulentas reddidit : anno

tandē 1621. curatus fuit vsu tintura corallorum
in aqua therebentina rectificata: sumebat singu-
lis matutinis horis 3*h.* aquæ rectificatæ thereben-
tinæ venetæ cum 3*h.* tinturæ corallorum: habes
autem descriptam tinturam corallorum in My-
rothecio nostro, cap. 22. lib. 3. butyrum autem
saturni est commune illud refrigerans quod
paratur ex dissolutione plumbi calcinati in
aceto distillato, ex qua dissolutione clarificata
& filtrata cum oleo violacco aut rosaceo para-
tur agitatione & motu harum duarum sub-
stantiarum vnguentum seu linimentum quod bu-
tyrum dicimus, ob similitudinem butyri veri
& istius, quod est medicamentum summo-
pere refrigerans, adstringens, & abstergens:
hinc est arcanum erysipelatum & combustorum
omnium.

*Curatio septuagesima sexta, Scabiei vniuer-
sa, febri lentæ sociata.*

Dominus N. scabiosus fere toto suæ vite
tempore, herpetibus varijs & multis per totum
corpus sparsis, melancholico admodum tempe-
ramento & multo sanguine adusto repletus, anno
1623. petijt domum meam, ibique multa mihi
patefecit, quæ non est fas mihi proferre, ne des-
criptione peculiari & rigida nimis, ignotum ho-
minam notissimum faciam. Curaui ipsum sequen-
ti methodo: Iniecto & eiecto enemate communi,
emollienti & refrigeranti, purgaui ipsum antimo-
nio meo, prima curatione istius ceteriæ descripto,

per quindecim dies , diem vnum in principio pro quiete interponendo: in fine autem interponendo duos dies, vt quiesceret à purgatione: deinde vsus est per mensem integrum arcano sanguinis ad quantitatem gutt. xvij. in drachma semissē essentiæ corallorum: habes autem hæc medicamenta descripta in Myrothecio nostro vt supra diximus multis in curationibus: & interim curatus est sensim & insensibiliter à scabie sua, & omnibus suis symptomatis : misi deinde sanguinem ex basilica brachij dextri ad quantitatem 3 viiiij. & balneavi ipsum quater in balneo aquæ dulcis tepidæ , & victum humidum & refrigerans & eucrymum præscripsi , & sic perfectè curatus est & viuit adhuc qui fere leprosus erat.

*Curatio septuagesima septima,
Arthritidis.*

DOminus Germanus de Poulastre ditissimus Mercator loci de Vignonet annos 60. natus arthritide laborauit per multos annos, & schiaticis doloribus atrocibus : quibus tandem vicitus aut mori aut sanari cupiens , permultos conuocauit medicos, vt malum tollerent, aut saltem mitigarent: Tentauit ergo permulta remedia, dietas resumptiæ, purgationes & balnea; sed hæc omnia frustra. Vocatus tādem ego purgaui ipsum antimonio meo, in prima curatione descripto, viginti grana porrigendo in iuscule, & per sex dies continuaui purgationem, diem vnum interponendo : vngendo interim partes dolentes oleo

cerę & essētia ossū humanorū, descripta in primo lib. Myrothecij mei, cap. 10. in quo Capite habes methodum faciendi illam essentiam, & eius usum. His solis medicamentis intrà illos sex diēs curatus est, & quieuit omnino dolor ille acerbissimus, qui medicorum multorum opprobrium per multis annos fuit: Ne rediret autem dolor, cōfūloī ægrotanti ut singulis mensibus veteretar purgatione illa antimoniāli in plenilunio, & semel in hebdomada sumiceret arcani sanguinis rati guttulas quindecim in aqua cinnamomi: quod factitatum est, & perfectè sic curatus est, & viuit adhuc ab omni dolore arthritico & schiatico liber & incolus.

Curatio septuagesima octaua, Atrocissimi doloris ventriculi, & inappetentie.

Domina Francisca de Villeroux, ingenua puella & virgo honorāda Castrinoidaten-sis, annos nata 25. ob pallidos virginum colores, quidē passa est per multū tēpus, & ob paucas menstruas purgationes quibus titubantem, & labilem sanitatem adhuc sustinebat, incidit in deperditū appetitū & dolorem ventriculi atrocissimum, quo cruciabatur diu noctūque, tam post pastum, quam ante pastum. Vocatus ego ut malo succurrerē, malum suspicatus sum proueniare ex humoribus biliosis, acutibus, & mordacibus, tunicis ventriculi adhærentibus: hi autē humores sunt species tartari vitriolati chimicorum; nec me

fecellit opinio; nam data drachma una salis vitrioli præparati secundum artem nostram in Myrothecio descriptam, cum iuscule, vomuit quām maxima biliosa, viridia, amara maximè, & per sex dies passa est alui fluxum biliosum, seu tartareū vittiolatum, absque tormine & intestinorum dolore, nec ventriculi: & sic perfectè curata est ab illo dolore atrocissimo, & redij appetitus & edēdi summū desiderium; viuit adhuc nubilis & ingenua puella.

Curatio septuagesima nona, Molæ.

PVella nobilis & ingenua valde, annos nata 35. cuius nomen & familiam tacere me decor medicus consulit, persuadet, & postulat Hippocraticum iurandum, anno 1626. apud Tolosates ab omnibus medicis & potissimum à Domino Queyratio in ciuitate Tolosana Medico, & Professore meritissimo, necnon clarissimo, tympanite affecta iudicata fuit, ob signa apparētia, & histōriam morbi ab ipsamet agrotante recitatam, quæ omnia hepar affe&tum, refrigeratum, & obstructum manifestare videbantur: & quod pueram honestam, & omnimodè castam, certissimè crederent (quod unā cum ipsis ego ipse semper credidi, & semper credam) ob opinionem Galenicorum quamplurimorum molam, absque concubitu virili generari non posse existimantium, maluit semper Dominus Queyratius inclinare ad opinionem tympanitis, scirrhi hepatis & lienis, quām ad molæ suspicitionem ullam. Ego verò cùm existimem molam generari ex sola imaginatione concubitus, esleque monstrum vi & potestate muliebris imaginatio-

nis productum & generatum; semen enim muliebre tunc temporis defertur in uterum, ibique calore suo innato, & spiritibus mechanicis & atque disponitur ad imperfectam illius monstri generationem, cum ex imperfectione sua, hoc est est ex se solo nihil humani perfecti generare possit, quod à Deo & natura nullo pacto ad generationem perfectam ex se solo destinatum sit, sed una cum virili semine permixtum, & in loco debito & à natura destinato conclusum. Nec assentantur Hippocratem huic opinioni repugnatne lib. de morbis mulierum, & lib. de sterilibus, vbi eadem verba repetit his verbis: Mola vero generatur, cum multi menses modicum semen & morbosum conceperint: nam ex verbis his colligi non potest, semen virile deberet concurrere ad generationem molae, modo semen muliebre & foemineum adsit, sufficit, quod intellexisse Hippocratem, audacter & intrepidè asserto; nam semen illud quod per vehementem imaginationem concubitus, & cupidinis ardorem, in somnijs in uterum defertur paucum est, & morbosum; nam à morbo producitur, quem Galenici incubum dicunt. Ex illo ergo semine paucō, & morbo, quod in incubo educitur, in pueris aetate valentibus, mola generatur; nec in praesenti morbo fecellit me opinio haec molam suspicatus, non tympanitem, ex motu in utramque uteri partem, & ex elato, modo depresso utero ex flatibus ex corruptione ortis: medicamenta discutientia molam dedi, & uterum aperientia: imprimis enemata validissima ex decocto matricarium in vino albo generoso facto inj-

ciēda curaui : deinde salēni vitrioli in potionē dedi , vt sursum deorsūmq; deiijciendo mola concuteretur , antimonio meo superiūs citato deinde purgaui, vltimō tandem aquā cinnamomi stillatitij ad magnam quātitatem , vncias putā quatuor, cum drachma semiſſe eſſentiæ cariophyilorum, & guttulis viginti eſſentiæ ſabinæ ſumpliſit , & illico post tres horas apertus eſt vterus , & fluxit ſanguis ſerosus magna in quantitate : & deinde viridia multa & putrida valde , & tandem molæ quamplurimæ eiecta sunt magnitudine nucis vulgaris , & vna magnitudine nucis Indiæ , & eiusdem figuræ , vbulis infinitis ſcatens , rubei & liuidi coloris & carnoſae ſubſtantia : Hæc autem omnia eiecta magno cum labore , & dolore fuerunt , non ſecus vt affolet fieri in legitimiſ , laudatiſ & perfectiſ partubus , imò crudeliorem & atrociorē dolorem partus molæ , quām partus fœtus perfecti existimō ; cùm hic partus naturalis fit , & ſecundum naturæ leges; ille verò præter naturam & crisis innaturalis , & potiſſimū cùm ſiat vi & potestate medicamētorū , quæ extra tempus aliquando legitimam , vterum aperiunt , & quod intus eſt , conculſo vtero foras pellunt , quod fieri non potest abſque violentia , & periculo ægrotatis: at cum morbus hic lethalis fit , tentanda potius ſunt extrema remedia , quām nulla , ex opinione Hippocratis & Celsi , quod factitatum eſt , cum felici & proſpero ſuccedu in prædicta puella ; nā viuit adhuc ſana , & ab omni morbo vindicata , teſtes ſunt infiniti Tolosates qui historiam morbi ſciunt , & viderunt curam in mense Aprili , anno 1626.

Curatio octogesima, Disuria.

REVERENDIUS in Christo Pater Marguerite Staud, annos natus 70. pius ac deuotus Societatis Iesu Religiosus, postquam Tolosa in Ecclesia divi Saturnini anno 1626. per totum quadragesimale tempus concionatus fuisse magna facundia, & maximo fructu, erexit ad Deum Tolosatum animis, dum discederet, Burdigalamque peteret, in oppido Verdū dīcto incidit in disuriam vrinæ difficultatem omnimodam, cui mederi & auxiliari non potuerunt medici conuocati. Periculum tanti viti Tolosam illico petuerunt, & Religiosi patres eiusdem Societatis, remedia quærentes, venerunt tandem ad me tunc temporis Tolosæ degentem, historiamque morbi narrarunt, & remedia omnia quæ à medicis prudentibus & doctis præscripta fuerant, nihilominus inualida omnia, & absque solatio. Desperato ergo & morti quam proximo propinandum dedi salēm vitrioli in spiritu petroselini, & aqua cinnamomi dissolutum, ad quantitatem 3 j. cuius haustu multa vitidia amara, narcotica, quæ spiritibus suis narcoticis facultatem vesicæ expultricem interimebant euomuit, & illico multam quantitatem vrinæ reiecit; cum tamen antea nec algaria, nec purgationibus ullis, nec iulapijs vrinam discutientibus, nec vnguentis, nec linimentis, & reliquis alijs similibus potuerit vesicam suam exonerare: deinde ysus est per aliquod tempus spiritu tartari, spiritu vitrioli & tremore tartari, simul mixtis ad quantitatem minimam, & in iusculis suis permixtis &

potatis, curatus Deo dante est, & sanus viuit ad-huc, et si septuagenarius sit.

*Curatio octuagesima prima,
Maniae.*

Eodem anno curati sunt quatuor maniaci, sola antimonij mei supracitati purgatione, hebdomadatim facta, & assidua in iuiculis, & portu ordinario essentiæ mercurij acidæ potionē, vna cū nepēthe seu laudano Paracelsi: sumebant enim in singulis suis potionibus quæ ex simplici aqua fontis erant, guttulas decem essentiæ acidæ mercurij, cum tribus guttulis laudani; & hisce solis medicamentis spiritus mercurij vitæ ad cerebrum Palladisque arcem sublimatus, & alchoolisatus supra debitum & legitimum cerebri temperamentum, maniam causans & furorem, coagulatus est, & à subtilitate dimotus, ita ut ad naturalē redactus ordinem ad congruas & decentes vitæ humanæ actiones edendas compulsus sit intrâ quadraginta dies, aut quinquaginta. Hanc essentiam acidam mercurij habes descriptam lib. 3. Myrothecij cap. de mercurio: Et hac eadem methodo curati sunt plusquam sexaginta maniaci, quorum nomina recensere mihi non licet si quis tamen medicorum hæc medicamenta præ manibus habeat, & maniacos in loco clauso detentos detineat, ne verbis suis copiosis, & motibus importunis fortius incalescant quam postulat eorum cura, quæ in quiete & tranquillitate tum animi, tum cor-

poris consistit, certo certius curabit omnes maniacos.

*Curatio octuagesima secunda,
Vertiginis.*

Antonius Canut, Bibliopolia Tolosas, anno eodem, annos natus 25. vertigine laborabat, nec unquam curari potuit purgationibus vulgaribus & phlebotomia: cutaui ipsum, eius corpore purgato, antimonio nostro supra citato, & essentijs thymi & succini albi, cum aqua cinnamomi permixtis ad quantitatem guttularum trium in 3 j. aquæ cinnamomi stillatitiae, & summo manè ieiuno ventriculo pota: deinde ad præseruationem singulis plenilunijs præscripsimus dosim antimonij nostri vnicam, quæ est, xvj. granorum quæ cum vino generoso exhibentur seruato regimine & custodia. Post hanc purgationem vtitur conserua vitæ, seu electuario vitali nostro, quod componitur ut superius diximus ex oleo cinnamomi, anisi, fœniculi, vitrioli, tinctura auri, sale margaritarum, & corallerum; moscho & ambaro, simul permixtis, obseruata vniuscuiusque dosi varia & diuersa, & omnibus amalgamatis, vna cum cortice citri conditi tripla ad pondus omnium: hoc electuario vtitur ad præseruationem tanti mali post purgationem antimonialeм nostram, & sic perfecte curatus est. Eodemque anno fecimus curationem eiusdem vertiginis aliam apud Tolosates similibus medicamentis.

*Curatio octuagesima quarta, doloris
Schiatici.*

Germanus de Polastræ, Mercator nostræ regionis famosus, detentus fuit per sex menses in lecto paralyticus, à dolore schiatico: curauit ipsum antimonio nostro purgando ipsum per sex dies, ut pars tartati morbum causantis attractiva antimoniij foras pelleretur: post purgationem hanc usus est mercurio nostro diaphoretico rubeo, fixo, ut per sudores reliqua pars tartari euacuaretur quæ in synouis residet, hoc est, in periostibus, & humoribus vitalibus, ex quibus immediate partes nutriuntur: hi enim humores synouiae dicuntur ab hermeticis medicis, & quia resident in periostio, ad ossa nutrienda, ideo synouias periostia dixi, termino usus Galenico, ad maiorem intelligentiam: non quod synouia periostium sit, sed humor residens in periostio ad os nutriendum. In hoc ergo humore, sal pollens & vigens dolores illos atrocissimos causatur & efficit, & nî extinguitur vis illa, impossibile est medico dolorem arthriticum lenire; spiritus autem salis assumptus, & admotus acrimoniam salis balsami vitae temperat, unde in curatione arthritidis, & omnium eius specierum primas tenet, post purgationes antimoniales & mercuriales sudorificas, quæ per insensibilem transpirationem, saltem illum superabundantem balsami naturalis foras eliciunt; nam sal balsami naturalis nostri, nunquam acrimoniam acquirit & causticandi

facultatem, modò benigno mercurij humore dis-
soluatur. Humidum ergo mercurij mineralis ab
omni venenata qualitate priuatum, & ex acido
in dulcem liquorem conuersum, arcana est ar-
thritici omnis doloris: his ɔolis medicamentis cu-
rauimus prædictum Dominū de Polastre texage-
narium, & viuit adhuc incolumis ab omni dolore.

Curatio octuagesima quīca, febris Erratica.

Dominus Guineel Douradou, Castrinoida-
rensis, Tolosæ di. gens & studens, annos na-
tus 18. ob studij feruorē incidit in febrem quam
Galenici erraticam dicunt, quòd typos, periodos,
& paroxysmos non obseruet æquales; piger omni-
no ex summa diligentia factus, & somno diurno
nocturnoque sepulus, macilentus admedium po-
tum & cibum fere omnem respuebat, febre lenta
semper laborans, à paſtu exacerbante, hec etiū
desperatæ salutis iamiam iudicabat pater suus
Castrinoidarenſis Regius Consiliarius, cùm post
tres purgationes antimoniales, & vnam ex sale
vitrioli in aqua cinnamomi dissoluto, & post iula-
pia ex syrupo cerasorum acidorum, & spiritu vi-
trioli, & aqua rosacea, præscripta & assumpta fa-
ctus est sanus, & ab omni suo morbo liber. Erat
autem hæc febris tartarea mercurialis narcotica,
in ventriculo ſedem habens.

Curatio octuagesima ſexta, Syncopes.

Dominus Stephanus de Monard, curatione
75. à fluxu ſanguinis rerum curatus, anno

1626. die 12. medicis Maij: incidit in syncopem tribus horis post prandium, somno meridiano hac in die potissimum correptus, quod antecedentem noctem insomnem transegerat; à somno experrectus incidit in syncopem & animi deliquum, ex quo non potuit nec vino, nec spiritu vi- ni, nec aqua cinnamomi extricari: hinc parentes Apoplecticum ipsum iudicantes, & conclamatum esse de salute eius, rogarunt me ut omni studio cu- ia & labore illi auxilium ferrem. Curatus est vo- mitu provocato, magna aquæ cinnamomi copia pota, & deinde refocillato ventriculo & cerebro arcano nostro pestis, ad quantitatem ʒ ȝ præscripto, & assumpto. Componitur autem istud arcana, ex extracto theriacali, extracto confectionis Alchet- mes, extracto limonum, malorum aurantiorum, extracto gentianæ, carlinæ, & Angelicæ, & tin- catura auri & corallorum simul permixtis, & in vitro optimè clauso afferuatis additis nonnullis, granis moschi & ambari.

Curatio octuagesima septima, Catarrhi.

Dominus de Biscambi, Mercator Castrinoui-
darësis, anno 1626. in mense Maio, catarrho
fuit affectus, & fere desperatus à medicis: curauit
ipsum purgando ter antimonio meo, per tres atro-
ras subsequentes, & propinatis deinde sex iulapijs,
ex decocto pectorali paratis, cum extracto limo-
num, & malorum aurantiorum, & extracto peo-
niæ cum spiritu vitrioli, & fumigio carabes albi

cunio cubitum: peractis quibus medicamentis intrà sex dies fuit ab omni febre liber & tussi, quam summopere premebatur.

Curatio octuagesima octaua, Morbillorum.

Franciscus de Fabre filius meus, annos natus quatuor, anno eodem circa mensem Maij, tentatus fuit, & afflicctus morbillis, cum febre violentissima, alui fluxu, & conuulsionibus fere perpetuis: vindicauit ipsum à pestilente illa febre, & lethalibus suis symptomatis antimonio meo sudorifico, quod alij minerale bezoar dicunt, & Paracelsus unicornu minerale, quo usus est quotidie, ad quantitatem granorum viij. & in iusculis usus est etiam arcano nostro pestis, ad quantitatem quatuor aut trium guttularum in iusculis. Arcanum autem istud pestis descripsimus, in curatione 86. superiori, & his solis medicamentis perfectè curatus est cum tamen lethaliter laboraret; nam morbilli illi, quibus secebat per totum corpus, nigri & linidi erant, & febre violentissima, lethargo coniuncta per viginti & octo dies laborauit; nihilominus tamen saluum fecimus ipsum his solis medicamentis supracitatis, & infinitos alios infantulos similiter curauimus, similibus morbillis laborantes, hoc potissimum anno, in quo in infantulos & alios fere omnes qui non amplius tentati morbillis fuerant gravabatur hic morbus, cum periculo mortis, quorum quamplures liberauimus beneficio horum

supracitorum medicamentorum, diuino auxiliante numine.

*Curatio octuagesima nona, Luis
Venereæ.*

Quamplurimi sunt qui medicamentis chymicis meis curati sunt perfectissimè ab hac lue, & infectione, qui nullo pacto ab ordinariis & vulgaribus medicamentis, dixerat putà vulgari, decocto gaiaci, falsæ patillæ, & radicis Chinæ, & vunctione vniuersali vnguenti Neapolitani, & fumigio cincabrij potuerunt curari, qui solo frequenti vsu antimonij mei cathartici, hebdomadatim sumpti, & continuo vsu sulphuris rubei, ex antimonio & sublimato mercurio eliciti, quod & alias diximus minerale bezoar rubeum, seu antimonium rubeum sudorificum, quod modò fixetur, vires auri potabilis æquat. His solis medicamentis perfectissimam luis venereæ curam absolvimus, quamplurimis in subjectis, diuersis ætate & sexu, imò ipsos lactantes infantulos, eadem lue infectos, horum medicamentorum vsu, ab omni vita periculo vindicauimus, quorum nomina recensere iurecurando Hippocratico, prohibemur.

*Curatio nonagesima,
Lepræ.*

Non possum infames hos ægrotantes nominare, nondum enim publicos leprosos cura-

ui, sed tantum tacitos, & qui nondum vulgo innotuerant, quod in his lepra non esset adhuc confirmata, sed incipiens; atrocibus tamen adeò symptomatis concomitata, ut nî remediis malo obuenissent, de sanitate ipsorum conclamatum fuisset omnino: vidi enim iutinem annos duodecim natum, à parentibus sanis, & laudati sanguinis, & balsami ortum, toto corpore scabie secatem, nullo pure & sanie ex scabie illa profluente; at siccis squâmis, veluti in capite ex tinea ori-ri solet, totum corpus penitus, sola facie excepta, conspurcabatur. Illum ipsum curauit antimonio meo purgatio, illius dosi de quidecim in quindecim dies iterata; & singulis aliis diebus sumendo cochleare vnum tinturæ coralli, cum guttulis tribus tinturæ auri, idque omne in iuscule optimo. Intrâ octo menses curatus est perfectissime, ab omni illa lue tartarea, quam Galenicè loquendo lepram dicere possumus.

*Curatio nonagesima prima, Tumorum
œdematosorum circa cerebri
emundatoria.*

Dominus de Bonal, mercator Castrinouida-rensis, ob defluxiones frigidas humoris puitosi in colli glandulas, varios patiebatur tumores œdematosos singulis annis, quamuis natus es-set annos 40. ita vt ab omnibus scrofulosis crederetur: curauit ipsum ab hac infirmitate, scilicet purgatione bis in anno iterata antimonij meile, &

appositione emplastris calcinati magni Paracelsi,
quod hanc suscipit compositionem. vij. Sulphuris
 $\text{balsami } \frac{3}{2} \text{j. ceræ albæ } \frac{3}{2} \text{vj. olei hypericonis } \frac{3}{2} \text{j.}$
 $\text{mercurij præcipitati rubei & loti, } \frac{3}{2} \text{j. terræ mortuæ colchotaris } \frac{3}{2} \text{lb. misce, reducantur in empla-}$
 $\text{stri consistentiam, cuius vñi curantur cœdemata}$
 $\text{cuncta, & scrofulosi tumores: nam virtute bal-}$
 $\text{sami sulphuris, & olei hypericonis, ad pepas-}$
 $\text{mum & maturationem perducuntur, & virtute}$
 $\text{mercurij, & terræ vitrioli, ad cicatricem laudatam,}$
 $\text{vt multoties vidimus experientia.}$

Curatio nonagesima secunda,
Lumbricorum.

Franciscus Faber, filius meus, annos natus 5.
Incidit in febicularum in qua modò frigus, mo-
dò calor exteriùs vigebant, & conuulsiones non-
nullæ diuersis horis: curauit ipsum vñica dosi
antimonij mei, ad grana quatuor porrecti, & in
aqua cinnamomi, vñà cum aqua absynthij per-
mixti, duabus horis à potionē vomuit multos lum-
bricos: deinde vñus est per tres dies spiritu ma-
lorum aurantiorum, in aqua absynthij, & perfectè
curatus est.

Curatio nonagesima tertia, Luis venereæ
in infantulo anno uno nato.

Anno millesimo sexcentesimo vigesimo sep-
timo, apud Castrinouidarense viguit &

graſſata eſt lues illa , propter militum turmas quæ per totum ferè annum Caſtrinouidatij deguerunt & hybernarunt, ideoq; ex contagione multi infecti ſunt, & præcipuè infantuli lac fugentes impurum , & hac lue contaminatum : curauit ego multos , & præcipuè infantulum vnum , anno unico natum , ſola frequenti doſi ſepiuſ iterata per duos menses mercurij dulcis: hic mercurius paratur ſequenti methodo. 2. Mercurij optimè loti ʒ iiij. auri optimi ʒ i. limetur ſubtiliſſimè aurum, aut in tenues bracteolas diuidatur, & amalgametur cum mercurio loto : deinde recipere ſublimati vulgaris ʒ iiij. miſceantur & incorporentur ſimul in mortatio marmoreo , agitando ſimul , donec perfectè vniuantur : pōnantur deinde in ouo phyſico optimè clauſo , ad ſublimandum : puluis albus tenuis , vt farina , ſummu[m] capitis oui petens reiiciendus , medius verò albicans , & ſcintillans , rutilansque cuſtodiendus eſt , & ter ſublimandus , & in ſingulis ſublimationibus ab illa farina fatua , ſeu puluere tenui ſuperiūs diecto , vindicandus ; quia venenosus eſt : hic mercurius verè dulcis eſt , luſque venereæ ſummu[m] antidotum ; purgat ſolūm inferiūs , & nulla moleſtia : huius mercurij frequēti uſu puerulos curauit multos , qui uiceribus venereis à capite uisque ad pedes , toti ſcatebant.

Curatio nonagesima quarta , Veneni incatamento ſumpti.

Circa annum 1615 . in montibus Pyrenæis , fuit nobilis quædam mulier , quæ ſagarum in-

cantamento pomum acceperat venenatum , à cuius esu remansit mulier illa per tres annos integros tabida , summo cum dolore ventriculi , & nausea perpetua , absque tamen vomitu vlo : multos conuocauit Medicos in consilium , tum Ciuitatis Tolosæ , tum Monspelij , vt sanitatem amissam restituerent , sed in vanum omnia ; tabidam , & hecticam in ultimo gradu iudicabant omnes . Aduenit tandem ut saga illa , à qua pomum venenatum acceperat , mortis suppicio adjudicata fuerit , variis conuicta criminibus ; palamque facta est se prædictam Dominam , & honestam mulierem pomu venenato , à Dæmone sibi tradito , in incurabilem morbum perduxisse , n̄ summus Deus opem ferret . Itaque post mortem sagæ illius , & notitiam sui mali vocauit me , historiamque narrauit , dixitque mihi se semper in ventriculo sentire motus varios , & diuersos animalium quorundam mortuorumque eorumdem . Miseram hanc ægrotantem benignissimis ego refocillauit verbis , animumque titubantem , & de sanitate despondentem ad quamdam spem salutis voto Virgini Mariæ facto reduxi : consuluimus deinde , vt se Sacramentis Ecclesiæ Romanæ muniret , diuino puta Eucharistia cibo : dcinde dedimus medicamenta chymica sequentia , dissoluimus salem nostrum vitrioli in aqua saluæ & potandum dedimus , summo mane ; à cuius sumptione post duas horas vomuit nigra multa cum vero fabulo nigro , & tandem vomuit ranam viuam squamosam , maxima cum difficultate , & deliquio animi : sequenti die iterata dosi eiusdem salis vitrioli , vomuit eadem nigra & fabulosa , & tandem summa cum difficultate ,

& animi deliquio, & virium prostratione summa vomuit serpentem squamosum parvulum, & crocodilum parvulum, magnitudine digiti & longitudine palmi: refocillata fuit potionē aquæ cinnamomi, & potionē aquæ theriacalis: & postquam vires collegit, à dolore ventriculi, & mortuū se subleuatam esse dixit, & in dies deinde melius se habuit, & sanitatem recuperavit pristinam, habetumque tabidum reliquit, recuperato viuido & florido corporis colore.

Curatio nonagesima quinta, Febris quotidianaæ.

Domina de la Roquette, vxor Domini de Megrin, incidit in febrem quotidianam, qua detenta fuit & afflita per tres menses continuos: deinde hepate frigefacto in tumorem œdematosum pedum incidit, anno 1617. circa mensem Decembrem curata fuit à febre illa, & à tumore, vnica dosi antimonij mei; nihilominus tamen curari non potuit vnquam à medico suo clinico, quamplurimis adhibitis remedijis per tres illos menses, at irrita fuerunt omnia, donec antimonium sanitatem restitueret absolutam.

*Curatio nonagesima sexta,
Fistulae.*

Filius Petri de Plantis annos natus quatuor, passus est per duos annos integros fistulam in fe-

more dextro : tractatus fuit à chirurgo per sex menses , omni arte adhibita , at in vacum omnia tentata sunt, curaui ego tandem ipsum sequenti methodo. Imprimis purgaui ipsum antimonio meo, vt causas antecedentes tollerem; postquam autem ter aut quater purgatus fuit , fistulam aperiuius scalpello chirurgico , vt fundum eius , & basim videremus , eamque apertam oleo mercurij tetigimus & balsamo hypericonis & sulphuris ad cicatricem laudatam conduxius , & sic perfec-
tè curatus est.

*Curatio nonagesima septima, Scro-
fularum.*

Petrus de Fontes, parvulus puer annos natus 8. miser & pauper ex nativitate sua & origine scrofulosus , curatus fuit hisce medicamentis: imprimis per tres dies purgauimus ipsum nostro antimonio datis granis decem singulis illis tribus diebus: deinde apposuimus collo , vbi erant scrofulæ ulceratæ nonnullæ , aliæ tantum non ulceratæ , emplastrum magneticum Paracelsi , quod recipit auripigmenti & arceniei, ana 3 j. sulphuris tantumdem & antimonij etiam vnciam alteram: tritis omnibus & bene permixtis in phialaque vitrea positis , & ad ignem liquatis per horam integrum, fit inde massa nigra pellucida, quæ magnes est arcenicalis; huius triti optimè sumitur vncia vnicâ , & permiscetur emplastro de sulphure, & fit emplastrum mirum ad eradicandas absque dolore scrofulas , int̄a quadraginta dies.

Hoc emplastrum vñus sum ad eradicandas moles fulas , postquam chystes omnes eradicauimus: balſamo deinde sulphuris vñi sumus & ſapiis purgauimus ipsum antimonio nostro , & ſic perfectè curauimus ipsum intrà tres menses.

*Curatio nonagesima octaua, Tumoris
scirrhosi.*

Dominus d'Annete circa annū. 1626. in mense Decembri incidit in defluxionem ad cerebri epunctorium dextrum, ibiq; factus est tumor durus, indolens & magnus. Vocatus in ipso morbi initio , præcepi ut sanguinem funderet ex basilica brachij dextri ad quantitatem 3 vij. Deinde purgauit ter antimonio meo , & emplastrum sulphuris apposui tumorī , & pedentina ſic euauit per insensibilem transpirationem.

Curatio nonagesima nona, Ery-
sipelaris.

Plutes quām decem anno 1627. curauimus hoc affectu detentos ſequenti methodo. Mitterebamus ſanguinem ex basilica , ad quantitatem 3 viribus ægrotantium correspondentem: deinde parti affectat applicabamus butyrum saturni ; & iulapia præscribebamus ex aqua rosacea & ſyrupo violaceo regenti ; cum guttulis non nullis olei vitrioli , & ſic perfectè curati ſunt omnes,

Curatio Centesima, & ultima huius Centuriae, febris Malignæ.

Dominus de la Ville, anteambulo Curiæ, nostræ ciuitatis incidit anno 1627. mense Martio in febrem malignam grauissimis concomitatam sympromatis; erant enim maculæ rubæ per totum corpus, sopor grandis, membrorum omnium dolor profundus, & acutissimus in sinistro latere, cum quadam expuitione biliosa, inquietudines summae, & lentus alii fluxus, cum grauissima febre: curauimus ipsum sequenti methodo. Imprimis electo enemate emollienti, & refrigeranti misimus sanguinem tertio & quinto die ad quantitatem vniarum octo singulis vicibus: deinde usi sumus Iulapijs Alexandrinis oleo vitrioli alteratis, cum spiritu limonum; demum appropinquante die septimo antimonium sudorificum nostrum, quod vñicornu minerale & bezoart nominamus deditus, ad quantitatem granorum quindecim cum syro limonum & aqua cinnamomi, & die septimo oborto copioso sudore perfectè curatus fuit, & ab omni febre liber die nono.

Conclusio Centurie.

Dedissem Centurias nonnullas alias ægrotorum, qui omnes fuerunt curati medicamentis chymicis, ad laudem & gloriam chymicæ artis nî certo certius scirem hanc solam Centuriam suf-

ficere, ad tremulos animos & eos omnes qui timent sanitatem suam Chymicis committete refocillandos, & omnino confirmandos, ne amplius timeant: immo confidentius hauriant pocula chymica, ut pote salubriora, & palato gratiosiora. Valete igitur amici Lectores, spero me breui datum in gratiam vestrum, Theologiam chymicam, in qua & sanitas, tum corporis, tum animæ ipsius, chymia duce poterit haberi: faueat operi diuinum auxilium, & vos plaudite.

F I N I S.

INDEX CAPITVM QVÆ IN HISCE NOVEM LIBRIS MYROTHECII Chymici continentur.

*Liber primus sequentia tractat Capita, &
prior numerus Caput : posterior
paginam enunciabit.*

- D**E Spagyrica artis introductione in Medicam artem. Cap. 1. pag. 5.
Quod medicamenta Chymica medicinam decorent. 2. 9.
Medicamentum quid sit. 3. 12.
Quæ differentia sit inter medicamentum, alimentum,
& venenum. 4. 13.
An medicamenta chymica ceteris omnibus sint præstantiora. 5. 15.
An medicamenta chymica fortius alterent naturam,
ac perturbent reliquis alijs. 6. 18.
An in præparatione medicamentorum chymicorum
celi ratio sit habenda, & considerandi Planetarum
influxus. 7. 20.
De magisterijs animalium, & primò de cffentia san-

INDEX

<i>Sanguinis humani.</i>	8.	22.
<i>De quinta essentia crani humani.</i>	9.	26.
<i>Ossium humanorum.</i>	10.	28.
<i>Humanae carnis.</i>	11.	30.
<i>Urinae hominis.</i>	12.	32.
<i>Cerui.</i>	13.	35.
<i>Viperae.</i>	14.	37.
<i>Carnis lupi.</i>	15.	39.
<i>Vulpeculae.</i>	16.	41.
<i>Galbulæ ad icterum.</i>	17.	42.
<i>Talpæ.</i>	18.	43.
<i>Hirundinum.</i>	19.	44.
<i>Pérdicum, caponum, & aliarum avium.</i>	20.	45.
<i>Cancrorum fluminatilium, aut maritimorum.</i>	21.	
	47.	
<i>Centipedum animalium.</i>	22.	48.
<i>Vermium terrestrium.</i>	23.	49.
<i>Buffonum.</i>	24.	51.
<i>Ranarum qua pratis astant, mense Maio & Apri-</i>		
<i>li. 25.</i>		52.
<i>De quinta essentia mosci, ambari, & zibete.</i>		
<i>26.</i>		54.
<i>Cerae.</i>	27.	56.
<i>Mellis.</i>	28.	58.
<i>Cornu cerui, & rhinocerotis.</i>	29.	60.
<i>Vngula alcis.</i>	30.	63.
<i>Aruniarum omnium.</i>	31.	66.
<i>Medullarum omnium.</i>	32.	67.
<i>Conclusio libr. I.</i>	33.	69.

CAPITVM.

LIBER SECUNDVS.

<i>De magisterijs vegetantium, & primò de methodo</i>	
<i>extrahendi eorum spiritum aetherum.</i>	1. 71.
<i>Sal volatile vegetantiū qua methodo extrahatur.</i>	2. 73.
<i>De sale fixo vegetantium extrahendo.</i>	3. 75.
<i>De quinta essentia chelidony.</i>	4. 76.
<i>Hellebori.</i>	5. 77.
<i>Tubrymalorum, effulæ, & lathyris.</i>	6. 79.
<i>Halicucabi.</i>	7. 81.
<i>Rosarum pallidarum, & moscatarum.</i>	8. 82.
<i>De tinctura roscarum rubrarum.</i>	9. 84.
<i>De tinctura florum paeoniae.</i>	10. 87.
<i>De tinctura florum violarum.</i>	11. 88.
<i>De tinctura florum serpentariae maioris.</i>	12. ibid.
<i>De quinta essentia cucumeris agrestis.</i>	13. 90.
<i>Sambuci.</i>	14. 93.
<i>Ebuli.</i>	15. 96.
<i>Centaureæ maioris & minoris.</i>	16. 99.
<i>Bassie marine.</i>	17. 101.
<i>Pepli.</i>	18. 105.
<i>Colocynthidos.</i>	19. 107.
<i>Apij.</i>	20. 109.
<i>Rheubarbari.</i>	21. 110.
<i>Agarici.</i>	22. 114.
<i>Sene.</i>	23. 118.
<i>Turbit.</i>	24. 122.
<i>Scammony.</i>	25. 125.
<i>Mirabolaniorum omnium.</i>	25. 128.
<i>Cutte gambæ.</i>	27. 131.
<i>Mechoacam.</i>	28. 135.
<i>Jalap.</i>	29. 137.

INDEX

<i>Aloës.</i> 30.	138.
<i>Melissophylli.</i> 31.	140.
<i>Mentha.</i> 32.	144.
<i>Thymi.</i> 33.	148.
<i>Guttaria seu Nepeta.</i> 34.	150.
<i>Aristologia retunde, & Consolida maioris.</i> 35.	154.
<i>Papaveris & hyoscyami.</i> 36.	156.
<i>Anisi.</i> 37.	161.
<i>Cinnamomi.</i> 38.	164.
<i>Nucis moschatae.</i> 39.	166.
<i>Cariophyllorum.</i> 40.	168.
<i>Gummi Carannaæ.</i> 41.	170.
<i>Therebentinae.</i> 42.	174.
<i>Myrrha, iheris. & mastichis.</i> 43.	178.
<i>Conclusio libri secundi.</i> 44.	180.

LIBER TERTIVS.

<i>D</i> e mineralium spiritu extrahendo. 1.	182.
<i>D</i> e quinta essentia auri. 2.	184.
<i>Argenti.</i> 3.	186.
<i>Ferri.</i> 4.	188.
<i>Veneris, seu Cupri.</i> 5.	191.
<i>Plumbi.</i> 6.	197.
<i>Stannii.</i> 7.	200.
<i>Argenti viui.</i> 8.	203.
<i>Sulphuris.</i> 9.	205.
<i>Salis petrae.</i> 10.	208.
<i>Salis communis.</i> 11.	210.
<i>Vitrioli.</i> 12.	213.
<i>D</i> e spiritu vitrioli ad curam Epilepsie. 13.	216.
<i>D</i> e quinta essentia marchasita auræ. 14.	218.

C A P I T V M.

<i>Antimonij.</i> 15.	220.
<i>Arcenici.</i> 16.	226.
<i>Auri pigmenti.</i> 17.	229.
<i>Rubini.</i> 18.	231.
<i>Smaragdi.</i> 19.	233.
<i>Lapidis magnetici.</i> 20.	237.
<i>Margaritarum.</i> 21.	240.
<i>Coralli rubei.</i> 22.	242.
<i>Lapidis aquile.</i> 23.	244.

LIBER QVARTVS.

D e oleo rosaceo & violaceo, <i>Nymphae</i> , <i>papaveris</i> , <i>hyoscyami</i> , & <i>mandragore</i> . 1.	247.
<i>De oleo cydoniorum.</i> 2.	250.
<i>De oleo myrtino.</i> 3.	253.
<i>De oleo mastichino.</i> 4.	254.
<i>De oleo mentae & absynthij.</i> 5.	255.
<i>De oleo Iasmino, Anethino, Rutaceo, saluie, rorismarini & Thymi.</i> 6.	258.
<i>De oleo lilio alborum.</i> 7.	265.
<i>De oleo amygdalarum dulcium.</i> 8.	267.
<i>De oleo lumbricorum terrestrium.</i> 9.	270.
<i>De oleo simplici mellis.</i> 10.	271.
<i>De oleo myrrae.</i> 11.	273.
<i>De oleo cinnamomi.</i> 12.	274.
<i>De oles seminis ebuli.</i> 13.	277.
<i>De oleo succini, seu Carabes.</i> 14.	278.
<i>De oleo sacchari.</i> 15.	280.
<i>De oleo lappae maioris.</i> 16.	281.
<i>De oleo hellebori nigri & el albi.</i> 17.	283.
<i>De oleo tithymali & latyris.</i> 18.	284.

INDEX

<i>De oleo sambuci.</i> 16.	286.
<i>De oleo pericaria.</i> 20.	287.
<i>De oleo hypericonis.</i> 21.	289.
<i>Conclusio lib. 4.</i>	290.

LIBER QVINTVS.

Q <i>Vid per aquam intelligunt Chymici.</i> 1.	
	292.
<i>Lequa rosacea</i> 2.	294.
<i>De aqua violarum.</i> 3.	296.
<i>Papaveris.</i> 4.	297.
<i>Melisse.</i> 5.	299.
<i>Buglossi.</i> 6.	300.
<i>Conclusio libri quinti.</i>	301.

LIBER SEXTVS.

D <i>E syrups in genere.</i> 1.	302.
<i>De syrupo rosato laxativo arte Chymica praeparato.</i> 2.	303
<i>De syrupo resarum fccarum adstringenti.</i> 3.	304.
<i>De syrupo acido simplici.</i> 4.	306.
<i>De syrupo limonum.</i> 5.	307.
<i>De syrupo granatorum acidorum.</i> 6.	308.
<i>De syrupo, de mentha.</i> 7.	309.
<i>De syrupo absynthij.</i> 8.	311.
<i>Papaveris.</i> 9.	312.
<i>Broniae.</i> 10.	313.
<i>Aristolochiae.</i> 11.	314.
<i>Corallorum.</i> 12.	316.

C A P I T V M.

Margaritarum. 13.

317.

L I B E R S E P T I M V S.

D e pillulis mercurij. 1.	319.
<i>De pillulis antimonijs. 2.</i>	320.
<i>Vurioli. 3.</i>	321.
<i>Ebuli. 4.</i>	322.
<i>Rhenbarbari. 5.</i>	323.
<i>Agarici. 6.</i>	324.
<i>Conclusio libri septimi.</i>	2 8.

L I B E R O C T A V V S.

D e vnguento rosaceo. 1.	326.
<i>De butyro saturni, quod & nutritum vnguentum dici potest. 2.</i>	327.
<i>De vnguento narcoticō. 3.</i>	328.
<i>De butyro aut coagulo vitrioli & nitri. 4.</i>	329.
<i>De coagulo antimonijs & mercurij. 5.</i>	330.
<i>De coagulo margaritarum. 6.</i>	331.
<i>De vnguento basilico maiori chymico. 7.</i>	332.
<i>De vnguento diuinō chymico. 8.</i>	334.
<i>De emplastro contra rupturam. 9.</i>	336.
<i>De emplastro sulphuris. 10.</i>	ibid.
<i>De emplastro pro matrice. 11.</i>	337.
<i>De emplastro vulnerario. 12.</i>	338.
<i>De emplastro gratia Dei dicto. 13.</i>	340.

INDEX CAPITVM.

LIBER NONVS ET VLTIMVS.

D E electuario rosato. 1.	341.
De electuario sanguinis humani. 2.	342.
De electuario margaritarum. 3.	ibid.
De electuario corallorum. 4.	343.
De electuario gemmarum. 5.	344.
De electuario alchermes. 6.	345.
De theriaca chymica. 7.	347.
De panchymago chymico. 8.	350.
Conclusio totius Operis, in qua ostenditur quare Hippocrates & Galenus nullam habuerint chymicas cognitiones.	351.

F I N I S.

INDEX RERVM NOTABILIVM, ET CURATIONVM in signium.

A

	R T E S omnes imperfectas, & incom- pletas esse. pag. 5
	Alchimia quo tempore viguit. 7
	Alchimista quis primus inter Græ- cos. ead.
Alchimiæ defensio.	4
Alimentum quid.	13
in Antimonio & Mercurio quid separandum.	19
Arcanum cranij humani.	26
Eiusdem vires essentiæ & vſus.	28
Arcanum ossium humanorum 28. vires essentiæ & vſus.	29
Arcanum humanæ carnis. 30. vires & vſus.	32
Arcanum vrinæ. 32. vires & vſus.	34
Arcanum cerui. 35. vires & vſus.	36
Arcanum viperæ. 37. vſus & vires.	38
Arcanum lupi. 39. vires & vſus.	20
Arcanum vulpeculæ, vires & vſus.	41
Arcanum galbulæ. 42. vires & vſus.	43

INDEX RERVM

Arcanum talpæ.	43.	vires & vſus.	44		
Arcanum hirundinum,	vires & vſus.	44.45			
Arcanum perdicum, caponum,& aliarum avium, vires & vſus.		45.46.47			
Arcanum cancrorum.	47.	vires & vſus.	48		
Arcanum centipedum.	48.	vites & vſus.	49		
Arcanum vermium.	49.	vires & vſus.	50		
Arcanum buffonum,	vires & vſus.	51			
Arcanum ranarum viridium.	52.	vires & vſus.			
	53.				
Arcanum moschi.	54.	vires & vſus.	55		
Arcanum ceræ.	56.	ortus & origo.	57.	vires & vſus.	58
Arcanum mellis.	58.	vires & vſus.	59		
Arcanum cornu rhinocerotis.	60.	vires & vſus.			
	62				
Alcis vngula vndénam curet epilepticos.		63			
eius arcانum, vires & vſus.		65			
Arcanum arungiarum,& quid sint arungiæ.		66			
Arcanum medullarum omnium.	67.	vires.	68		
Apij essentia.	109.	vires & vſus.	110		
Agatici essentia.	114.	vires & vſus.	116		
Aloës essentia, vires & vſus.		138.139			
eius pillulæ.		324			
Aristolochiæ rotundæ.		154.155			
Anisi.		161.& 163			
Alchimiæ laus & potestas.		180			
Auri essentia, quid, & qua ratione fiat.	184.	vires & vſus.	185		
Argenti etiam.		186.187			
Ferri.		188.190			
Et aliorum metallorum, vſque		204			
Antimonij.		220.224			

N O T A B I L I V M .

ei⁹ pillulæ.	320
coagulum.	330
Arcenici.	226.227
Auripigmenti.	229.230
Aquilæ lapidis.	244.245
Aqua chymicorum, quaꝝ sit.	292
Aqua pluuialis, quid sit.	293
Abi⁹n hi⁹ syrups, vires, vſus & dosis.	311
Aristolochiæ syrups, vires, vſus & dosis.	314
Alchermes electuarium, vires & vſus.	345.346

B

B Rassicae marinæ essentia. 101. vires & vſus.	
102.	
Buglossi aquæ extractio , vires , vſus & dosis.	
300. 301	
Brioniæ syrups, vires, vſus & dosis.	315
Basilici vnguenti maioris chymici.	332

C

C Æli agunt in inferiora.	20
Cornua animalium, vndē sunt, & vagues.	60
Chelidonij essentia. 76. vires & vſus.	76
Cucumeris agrestis essentia, vires & vſus.	90.91
Centaureæ essentia, vires & vſus.	99
Colocynthidos essentia, 107. vires & vſus.	108
Cinnamomi.	164.165
Cariophyllorum.	168.169
Cupri seu veneris.	191.195
Coralli rubci essentia , vires & vſus , quo modo soluatur & fiat eius sal rubeus.	242.243

INDEX RERUM

eiusdem syrups.	316
Corallorum electuarium, vires & usus.	343.344
Curatio maniae & gangrenae.	359
Curatio gangrenae & melancholiae.	361
Curatio febris quartanae. 403. & quotidianae.	362.444.
Schirrosi tumoris & maniae.	363
Curatio suffocationis, Epileptici insultus, & pallidi coloris & aliorum.	367
Curatio melliceridis tumoris in palpebra superiori oculi dextri.	364
Curatio pleuritidis.	364.365.411
Curatio alia febris quartanae.	365.373
Curatio hystericæ passionis.	369
Curatio calculi renum.	371
Curatio febris hecticæ, & gonorrhœæ.	372
Curatio fistulæ testiculi dextri.	374.398.444
Curatio faciei vestigie à puluere tormentario.	375
Curatio gonorrhœæ virulentæ.	376
Curatio carnosæ substantiae in meatu vrinario adenatae.	376
Curatio quartanae duplicitis.	377
alterius quartanae.	420
Curatio quartanae & icteri nigri.	378
Curatio febris malignæ.	447
Curatio febris pestilentis.	379
Curatio variorum ulcerum per totum corpus.	380
Curatio lupi.	381
Curatio herpetis totam manum occupantis.	382
Curatio herpetis profundi & alterius.	383.384
Curatio dysenteriae.	384.385.386
Curatio febris hecticæ.	387.388
Curatio vulneris ab ictu ensis in cubito dextro	

N O T A B I L I V M.

recepti.	389
Curatio choleræ morbi.	ead.
Curatio boulimi, seu famis caninæ.	391
Curatio cari.	392
Curatio lethargi.	393
Curatio doloris ventriculi.	394
Curatio suffocationis vteri.	395
Curatio apoplexiæ & paralysis.	395
Curatio epilepsiz.	399
Curatio suffusionis & cataractæ.	400
Curatio vngulæ.	401
Curatio carbunculi pestilentis.	401
Curatio schirri.	402
Curatio febris pestilentis cum nausea perpetua, & vomitu in muliere prægnante.	404
Curatio surditatis, & difficilis auditus, & doloris aurium.	405.406.407
Curatio tussis inueteratæ.	408
Curatio difficultatis anhelitus.	409
Curatio anginæ.	409
Curatio ulcerati gutturis & laryngis.	410
Curatio peripneumoniæ.	411
Curatio deprauati appetitus, seu picæ.	413.414
	415
Curatio lienteriæ.	415
Curatio hepatici fluxus.	416
Curatio schirri lienis.	416
Curatio icteri.	417
Curatio hydropsis.	418
Curatio icteri viridis cum grauissimis symptomata.	420
Curatio febris syncopalis.	421
Curatio colici doloris.	422

INDEX RERUM

Curatio hæmorroidum cancroſarum.	424
Curatio fluxus sanguinis renūm.	425
Curatio scabiei vniuersæ, febri lenta sociatæ.	426
Curatio arthritidis.	427
Curatio atrocissimi doloris ventriculi & inappetentiæ.	428
Curatio molæ, apud Tholosates.	429
Curatio disuriæ.	432
Curatio primæ maniæ.	433
Curatio vertiginis.	434
Curatio doloris schiatici.	435
Curatio febris erraticæ.	436
Curatio syncopes.	ibid.
Curatio catarrhi.	437
Curatio morbillorum.	438
Cutatio luis venereæ & lepræ.	439
Cutatio tumorum œdematosorum, circa cerebri emunctoria.	440
Curatio lumbricorum.	441
Curatio luis venereæ in infantulo anno uno nato.	441
Curatio veneni incantamento sumpti.	442
Curatio scrofularum.	445
Curatio tumoris scirrhosi.	446
Curatio erysipelatis.	446
Conclusio Centuriæ curationum.	447.448

E

E Pilepsiæ curatio vngula alcis, eius origo vnde.	63.64
Ebuli essentia, vires & usus.	96.97
eius pillulæ.	322

N O T A B I L I V M.

Emplastrum contra rupturam, vires & vſus.	335
Emplastrum, gratia Dei, dictum.	340

F

Formarum differentia quid faciat.	13
Ferrum quomodo præparandum.	22
Fistularum cura. 50. 398. <i>vide Curatio.</i>	
Ferri essentia, vires & vſus.	188. 190

G

Vitta gamba, quid, & cur sic dicta.	131
eius essentia, vires & vſus.	132. 134
Gattariæ seu nepetæ.	150. 152
Gummi caranna, quid sit.	170
eius essentia, vires & vſus.	172. 173
Granatorum acidorum syrupi extractio, vires, vſus & dosis.	308
Gemmarum electuarium, vires, vſus & dosis.	344

H

Hippocrates cur ignarus fuerit artis spagyricæ.	7
Hellebore essentia. 77. vires.	79
Halicacabi essentia, vires & vſus.	81
Hyoscyami.	156. 158

I

Alap essentia, vires & vſus.	137
------------------------------	-----

INDEX RERVM

L

- L**apidum omnium, quo modo essentia extra-
hatur. 246
Limonum syrapi extractio, vires, usus & do-
sis. 307, 308

M

- M**edicamentorum spagyricorum laws. 8
Medicina quid. 10
Medicus chymicus ad quid vergat. 11
Medicamentum quid sit. 12
Medicamentum merbo contrarium esse debet,
non naturæ. ead.
Medicamentum est purum naturæ. ead.
Medicamentum qua ratione differat ab alimento
& veneno. 14
Medicamenta chymica qua ratione cæteris præ-
stant. 15
in Medicamentis purgantibus quæ latecant sub-
stantiæ contrariae. 16
Medicamenta chymica non perturbant natu-
ram. 18
Mirabolanorum essentia. 128. vires & usus. 130
Mechoacam essentia. 135. vires & usus. 136.
Melissæ essentia, vires & usus. 140. 143
& eius aquæ dosis. 299
Menthæ. 144. 46
eius syrpus. 309
Myrræ & thutis. 178. 179
Mineralium spiritus quid. 182

NOTABILIVM.

Metallorum sal.	183
Mercurij essentia, vires & vſus, & quomodo ſoluatur.	203.204
eius pillulæ.	319
Marchasitæ aureæ.	218.219
Magnetis, & quomodo ſoluatur.	237.238
Margaritarum.	240.241
earumdem ele&tuarium.	342
earumdem syrpus.	317
coagulum.	331
Matricis emplaſtrum.	337

N

N epetæ seu Gattariæ eſſentia, vires & vſus.	
	150.152
Nucis moſchatæ.	166.167

O

O leum rosaceum, violaceum, nymphææ, paueris, hyoscyami, & mandragoræ, quomodo fiat.	247
eorum vires & vſus.	249
Oleum cydoniorum, vires & vſus.	250.252
Olei myrtini.	253
Olei maſtichini.	254
Olei mentæ & abſinthij.	255.256.257
Olei iasmini, anethini, rutacei, ſaluiæ, rorifmarini, & thymi.	258.259.260.261.262.263.
	264

INDEX RERUM

Oleum liliorum alborum, quomodo fiat.	265
vires, usus & dosis.	266
Oleum amygdalarum dulcium variè extrahitur, & quomodo, usus & vires.	267.268
Olei lumbricorum terrestrium.	270
Olei mellis simplicis.	271.272
Olei myrræ.	273.274
Olei cinnamomi.	275.276
Olei feminis ebuli.	277
Olei succini, seu carabes.	278.279
Olei sacchari.	280
Olei lappæ maioris.	281.282
Olei hellebori nigri vel albi.	283
Olei thymali & latyris.	284.285
Olei sambuci.	286
Olei persicariæ.	287
Olei hypericonis.	289

P

P rimum paruum in natura.	10
Pæoniæ florum tintura, vires & usus.	87
Pepli essentia, vires & usus.	105.106
Papaveris.	156.158
Papaveris aquæ extractio, dosis, usus & vires.	297.299
eius syrpus.	312
Panchymagogum chymicum, eius vires & usus.	350
Plumbi.	197.198

NOTABILIVM.

R

R Osarum essentia. 82. vires & vſus.	83
Rosarum tintura. 84. vites & vſus.	86
Rheubarbari essentia. 110. vires & vſus.	113
eius pillulae.	323
Rubini.	231. 232
Rosarum aquæ.	294. 295
Rosarum syrpus laxatiuus chymicus.	303
eius vires, vſus & dosis.	304
Rosarum siccarum syrpus astringens, vires &	
vſus.	305
carundem vnguentum.	326
electuarium, vires, vſus & dosis.	341

S

S Cientia in dies notior cur fiat.	9
Spiritibus omnia verè abundant.	21
Sanguinis arcanum. 22. vſus & vires.	25. 26
electuarium.	342
Saliua hominum, cur serpentes necat.	61
Spiritus vegetantium qua methodo extrahantur.	71
Sal volatile qua methodo.	73
Sulphur, sal, & mercurius in omnibus rebus sunt.	
74	
Sal fixum vegetantium qua ratione eliciatur.	75
Serpentariæ florum tintura, vires & vſus.	
88. 89	
Sambuci essentia, vires & vſus.	93. 94
Senæ essentia. 118. vires & vſus.	120

INDEX : R E R V M

Scammonij essentia.	125.	vires & vsus.	127
Sal metallorum.			183
Stanni essentia, vires & vsus.			200.202
Sulphuris.			205.207
eiusdem emplastri.			336
Salis petræ.			208.209
Salis communis.			210.211
Smaragdi & quo modo soluatur.	233.	234.235	
Syrupi quid sunt.			302
Syriacus acidus chymicus.			306
Saturni butyrum, vires & vsus.			327.328

T

T hyralorum essentia.	79.	vires & vsus.	80
Turbit essentia.	123.	vires & vsus.	124
Thymi.			148.149
Therebentinæ, & quid sit.	174.	175.176. & 177	
Thutis & myrrhæ.			178.179
Theriaca chymica, & qua expensæ sint in ea necessariæ, citius vires & vsus incredibilis.			347.
	348		

V

V enenum quid.			13
Vngues animalium, vndè sunt.			60
Vitæ fomes qualis sit in plantis.			71
Vegetantium spiritus, qua methodo extrahantur.			
ibid.			
Violarum tintura & vires.			88
Vitriolum quid, & quomodo dicatur sal metallorum.			183

NOTABILIVM.

Vitrioli essentia, vires & vſus.	213.219
eius pillulæ.	321
Vitrioli ſpiritus vitidis.	216.218
Violarum aquæ extractio, doſis, vſus & vires.	
296. 297	
Vitrioli butyrum & nitri.	329
Vnguentum diuinum chymicum.	334
Vulnerarium emplaſtrum.	338

F I N I S.

EXTRAICT DV PRIVILEGE DV R O Y.

PAr grace & priuilege du Roy du vingt-quatreme Ianuier 1624. seelé du grand leau en cire jaune , signé par le Conseil DE FONTAINES. Il est permis à PIERRE Bosc , Marchand Libraire juré en Tolose, d'imprimer ou faire imprimer , vendre & distribuer par tout son Royaume, vn liure intitulé *Myrothecium Spagyricum , seu Pharmacopœa Chymica: Autore PETRO IOANN-NE FABRO , Castrinouidarenſi Doctore Medico, ac Philosopho Monspeliensi*, sans que autre que ledit Bosc , ou ayans droict de lui , le puissent imprimer ou faire imprimer, vendre ou distribuer, iusques au terme de dix ans , à compter du jour & datte de l'impression dudit liure finie: & ce sur peine de confiscation des exemplaires qui seront trouuez auoir esté contrefaicts sur l'impression dudit Bosc , & d'amende arbitraire.

Par le Conseil,

DE FONTAINES.

*Acheue d'imprimer le dixiesme de Fevrier mil six
cens vingt & huill , par NICOLAS D'ESTEY.*